ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI.

Herausgegeben

von

Clemens Blume und **Guido M. Dreves.**

XXXIX.

SEQUENTIAE INEDITAE.

Liturgische Prosen

des

Mittelalters.

Sechste Folge.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1902.

SEQUENTIAE INEDITAE.

Liturgische Prosen

des

Mittelalters

aus

Handschriften und Frühdrucken.

Sechste Folge

herausgegeben

von

Clemens Blume

S. J.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1902.

VORWORT.

„Prosarium Gallicum" könnte mit gewissem Rechte diese sechste Folge der „Sequentiae Ineditae" betitelt werden. Ich habe nämlich im vorliegenden 39. Bändchen unserer Analecta Hymnica ausschliefslich solche Sequenzen vereinigt, die in den alten Diöcesen und Abteien Frankreichs in Brauch waren und offenbar auch französischen Dichtern ihren Ursprung verdanken, abgesehen vielleicht von der Sequenz Ad caeleste convivium (Nr. 54), die in Anbetracht ihrer nachweisbar ältesten Quelle aus England stammen könnte. Der genannte Titel jedoch enthielte zunächst eine kleine Inkonsequenz. Die bereits publicierten Tausende von Sequenzen liefsen sich aus praktischen Gründen unmöglich nach ihrer Provenienz in einzelnen Bändchen vereinigen und traten daher, nach anderen Gesichtspunkten gruppiert, unter dem allgemeinen Titel „Sequentiae Ineditae" auf. Liefs sich nun zufällig infolge des übergrofsen Materials, welches das liederreiche Frankreich bietet, zugleich mit der sachlichen Gruppierung ein Arrangement nach der Provenienz verbinden, so schien dadurch ein Aufgeben des einmal gewählten Spezialtitels doch zu wenig begründet; auch diese Gallischen Sequenzen sind eine Fortsetzung der „Sequentiae Ineditae", und als deren sechste Folge participieren sie füglich an deren Titel.

Zwei weitere Erwägungen waren vor allem mafsgebend, den schon geplanten Titel „Prosarium Gallicum" fallen zu lassen. Er hätte den Gedanken nahe legen können, als enthalte dieses Bändchen die Sequenzen, d. h. den gesamten Sequenzenschatz des alten Frankreich. So hatte ja auch der 7. Band unserer Analecta unter dem Titel „Prosarium Lemovicense" alle Prosen der ehrwürdigen Abtei St. Martial von Limoges, mochten sie nun ediert oder unediert sein, umschlossen. Der vorliegende Band jedoch enthält nur einen Bruchteil, und zwar einen kleinen, von der Riesensumme jener liturgischen Prosen, die im Mittelalter von Frankreichs Dichtern gesungen und durch Frankreichs Kathedralen und Abteikirchen geklungen

ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI.

Herausgegeben

von

Clemens Blume und **Guido M. Dreves.**

XXXIX.

SEQUENTIAE INEDITAE.

Liturgische Prosen

des

Mittelalters.

Sechste Folge.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1902.

SEQUENTIAE INEDITAE.

Liturgische Prosen

des

Mittelalters

aus

Handschriften und Frühdrucken.

Sechste Folge

herausgegeben

von

Clemens Blume

S. J.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1902.

VORWORT.

„**Prosarium Gallicum**“ könnte mit gewissem Rechte diese sechste Folge der „Sequentiae Ineditae“ betitelt werden. Ich habe nämlich im vorliegenden 39. Bändchen unserer Analecta Hymnica ausschliefslich solche Sequenzen vereinigt, die in den alten Diöcesen und Abteien Frankreichs in Brauch waren und offenbar auch französischen Dichtern ihren Ursprung verdanken, abgesehen vielleicht von der Sequenz Ad caeleste convivium (Nr. 54), die in Anbetracht ihrer nachweisbar ältesten Quelle aus England stammen könnte. Der genannte Titel jedoch enthielte zunächst eine kleine Inkonsequenz. Die bereits publicierten Tausende von Sequenzen liefsen sich aus praktischen Gründen unmöglich nach ihrer Provenienz in einzelnen Bändchen vereinigen und traten daher, nach anderen Gesichtspunkten gruppiert, unter dem allgemeinen Titel „Sequentiae Ineditae“ auf. Liefs sich nun zufällig infolge des übergrofsen Materials, welches das liederreiche Frankreich bietet, zugleich mit der sachlichen Gruppierung ein Arrangement nach der Provenienz verbinden, so schien dadurch ein Aufgeben des einmal gewählten Spezialtitels doch zu wenig begründet; auch diese Gallischen Sequenzen sind eine Fortsetzung der „Sequentiae Ineditae“, und als deren sechste Folge participieren sie füglich an deren Titel.

Zwei weitere Erwägungen waren vor allem mafsgebend, den schon geplanten Titel „Prosarium Gallicum“ fallen zu lassen. Er hätte den Gedanken nahe legen können, als enthalte dieses Bändchen die Sequenzen, d. h. den gesamten Sequenzenschatz des alten Frankreich. So hatte ja auch der 7. Band unserer Analecta unter dem Titel „Prosarium Lemovicense“ alle Prosen der ehrwürdigen Abtei St. Martial von Limoges, mochten sie nun ediert oder unediert sein, umschlossen. Der vorliegende Band jedoch enthält nur einen Bruchteil, und zwar einen kleinen, von der Riesensumme jener liturgischen Prosen, die im Mittelalter von Frankreichs Dichtern gesungen und durch Frankreichs Kathedralen und Abteikirchen geklungen

sind. Mehrere Hunderte von diesen sind bereits publiciert und in den Bänden VIII, IX, X, XXXIV und XXXVII zerstreut; weitere Hunderte sind für die noch folgenden Sequenzen-Bände zurückgestellt. Erst wenn am Schlufs unserer Publikationen neben verschiedenen Indices auch ein Verzeichnis der Sequenzen, nach ihrer Provenienz geordnet, vorliegt, wird sich klar herausstellen, wie Frankreich im Reichtum an geistlichen Liedern überhaupt, so auch namentlich in der Sequenzendichtung den ersten Platz einnimmt. Einem kleinen Bruchteile den Titel „Prosarium Gallicum“ zu geben, schien daher unpassend und irreführend.

Ungleich gröfser noch wäre der Irrtum, wollte man die in diesem Bändchen vereinigten französischen Sequenzen als eine Blütenlese aus dem grofsen Liedergarten der alten Kirche Frankreichs ansehen. Die Blüten wären schlecht gelesen. Denn wohl findet sich manch herrliches, lieblich duftendes Blümlein unter den hier gebotenen; aber ein Gutteil ist schlichtes Gewächs, bietet vorwiegend kulturhistorisches Interesse. Aus ihnen die Sequenzendichtung Frankreichs beurteilen wollen, hiefse ein grofses Unrecht begehen. Will man dieselbe in ihrer ganzen Pracht und Schönheit würdigen und verkosten, so mufs man die Sänger Frankreichs im 12. und 13. Jahrhundert vernehmen, mufs vor allem lauschen den herrlichen, einzig dastehenden Sequenzen, welche der grofse Dichter Adam von St. Victor, der christliche Horaz des 12. Jahrhunderts, gesungen, und deren Weisen dann drei Jahrhunderte lang nicht nur in Frankreichs, sondern fast ganz Europas Kathedralen und Kirchen wiederhallten.

Vorliegendes Bändchen hingegen enthält mit seltenen Ausnahmen nur Prosen des 15. und 16. Jahrhunderts. Höher wenigstens gehen die Quellen, welche vorwiegend gedruckte Missalien sind, nicht hinauf. Es ist möglich, dafs ich trotz eifrigen Suchens in einigen Fällen die ältere Quelle nicht entdeckte, oder dafs vielmehr dieselbe verloren ging. Aber auf Grund gewisser Indicien wird im wesentlichen der Satz richtig sein, dafs die hier mitgeteilten Sequenzen bis auf ein oder zwei Dutzend ein Produkt des 15. und 16. Jahrhunderts sind und somit Zeugnis ablegen, wie produktiv die geistliche Muse Frankreichs noch im ausgehenden Mittelalter war. Dies um so mehr, da ich zwei- bis dreihundert französische Sequenzen aus der gleichen Periode für spätere Bände zurückstellen mufste.

Recht lehrreich sind in dieser Hinsicht die Missalien von Bayeux. Ein handschriftliches Exemplar, aus dem 13. Jahrhundert stammend, mit Zusätzen des 14. Jahrhunderts, findet

sich unter den Schätzen der Kapitelsbibliothek zu Bayeux. Es dürfte ein Unicum sein in jeder Hinsicht, denn kein zweites handschriftliches Exemplar, weder aus dieser noch aus einer anderen Periode ist bislang entdeckt worden. Nur verwandt mit ihm ist ein im Jahre 1451 für die Kirche St. Pierre in Caen geschriebenes Missale, das ich in der Collection Mancel im benachbarten Caen vorfand. Jener Codex von Bayeux nun enthält eine einzige Sequenz, die dieser Diöcese spezifisch eigentümlich ist, nämlich jene auf das Fest der hl. Reliquien Dies clausa prodiit (Nr. 291). Auch der Codex Mancel weist diese auf. — Das erste gedruckte Missale von Bayeux aber, datiert vom 15. December 1501, jetzt auf der Bibliothèque de l'Arsenal, hat unter seinen vielen Sequenzen bereits 8, die ausschliefslich der Diöcese Bayeux eigen sind. Datieren dieselben aus der 2. Hälfte des 15. Jahrhunderts? Die Vermutung scheint begründet. Die späteren Mefsbücher von Bayeux aus den Jahren 1504 und 1529 ändern nichts an diesem Sequenzenbestand. Die Ausgabe vom Jahre 1545 aber zeigt eine Bereicherung von nicht weniger als 14 weiteren Sequenzen, welche Localheilige von Bayeux besingen. Alle diese 14 Sequenzen demnach, für die im vorliegenden Bändchen als älteste Quelle das Missale von 1545 verzeichnet steht, dürften in der Zeit von 1529—1545 zu Bayeux gedichtet sein. Kännten wir nur auch schon den Dichter! Vielleicht bringt uns das Akrostichon in der Sequenz auf den hl. Regnobertus „Grataletur urbs insignis" auf die Spur[1]). —

1) Nach dem Repertorium Hymnologicum Chevaliers müfsten im Missale Baiocense von 1545 noch 2 andere Sequenzen, nämlich auf den hl. Contestus „Ecce dies ter amata" und auf den hl. Manvoeus „Hac die sit laetitia", sich vorfinden; sogar die Seite des Missale wird von Chevalier citiert. Ich war nicht so glücklich, diese beiden Inedita in der bezeichneten Ausgabe zu entdecken, und kann versichern, dafs niemand sie dort entdecken wird; dieselben finden sich überhaupt in keinem Mefsbuche von Bayeux, es sei denn in der Ausgabe vom Jahre 1521. Eine solche Edition, der ich nirgends begegnete, citiert nämlich Weale in seinem Missalienverzeichnis, ohne den Fundort namhaft machen zu können; dagegen fehlt die Ausgabe von 1529. Liegt nicht eine Verwechslung vor? Dafs die von Weale ebendort citierte Ausgabe vom Jahre 1543 auf einer Verwechslung mit dem Missale Baionense beruht, wird bereits hinreichend bekannt sein nach den ausführlichen Erörterungen Dubarat's. (Le Bréviaire de Lescar de 1541. Paris 1891, p. LXXXVI sqq.) Wenn schliefslich Weale bemerkt, dafs auf der Bibl. Nationale zu Paris sich ein Missale Baiocense vom Jahre „156*" vorfinde, so ist dagegen zu erinnern, dafs dieses schadhafte, um Titelblatt und Explicit beraubte Exemplar im übrigen völlig identisch ist mit der Ausgabe vom Jahre 1545, die in Bayeux aufbewahrt wird. Die dortige Kapitelsbibliothek hat deren 2 Exemplare, das eine auf Papier (wie das Pariser Exemplar), das andere in vornehmer Ausstattung auf Pergament.

Missale von Limoges. Unser „Prosarium Lemovicense“ hatte den alten Sequenzenbestand längst bekannt gemacht. Mehrere jüngere Missalien hatten wir durchforscht, um zu konstatieren, ob in späterer Zeit neue Sequenzen Aufnahme gefunden hätten; so z. B. das Missale vom Jahre 1500 auf der Nationalbibliothek zu Paris und jenes vom Jahre 154*, welches sich in der kostbaren Bibliothek Sr. k. H. des Herzogs von Parma vorfindet. Ersteres aber enthält überhaupt keine Sequenzen, letzteres bietet 2 Inedita. Daher war es lediglich ein bibliographisches Interesse, welches mich veranlafste, auf der Stadtbibliothek zu Limoges in letzter Stunde noch das seltene Missale Lemovicense, gedruckt im Jahre 1483 zu Paris, kurz zu durchmustern und den Sequenzeninhalt zu registrieren. Zu meinem Erstaunen jedoch enthielt es nicht weniger als 10 Sequenzen, die in keiner anderen Ausgabe wieder erscheinen. Es war mir nicht mehr möglich, dieselben selbst zu kopieren; der liebenswürdige Herr Guibert bot sich grofsmütig an, diese Arbeit zu besorgen, und somit verdanke ich es seiner Güte, dafs ich diese Sequenzen hier vorlegen kann. Der innigste Dank sei hierdurch abermals für diesen grofsen Freundesdienst abgestattet.

Zwei gedruckte Missalien erheischen eine kurze Notiz betreffs Provenienz und Datierung. Das eine ist auf der Nationalbibliothek zu Paris registriert als Missale Redonense und soll aus dem Jahre 1483 stammen; Titelblatt und Explicit fehlen. So richtig die Altersbestimmung erscheint, die Zuweisung nach Rennes ist sehr zweifelhaft. Die Verschiedenheit von den anderen Redonensia, deren ältestes aus dem Jahre 1492 vorliegt, ist zu grofs. Freilich zu sehr darf uns dieses nach den obigen Erörterungen nicht wundern. Auch ist es zweifelhaft, ob die erwähnte Ausgabe von 1492 die älteste ist, da es im Explicit heifst: „In quo . . . officia amplius pleniusque quam in praecedentibus describuntur.“ Danach wäre Platz für ein Redonense aus dem Jahre 1483. Ulysse Chevalier hat sich wegen der obwaltenden Bedenken für Saint-Malo entschieden und das fragliche Missale im Repertorium Hymnologicum (z. B. unter Nr. 17021) einfachhin als Macloviense bezeichnet. Wer es jedoch mit dem Macloviense vom Jahre 1503 vergleicht, wird mindestens ein Fragezeichen beifügen müssen. Sicher stammt unser Missale aus der Bretagne und aus einer Diöcese, wo der hl. Armagilus besondere Verehrung genofs; aber aus welcher Diöcese, bleibt einstweilen noch eine offene Frage. — Anläfslich des Missale von Saint-Malo möge hier beigefügt werden, dafs die Bibliothek von Nantes (unter Nr. 28) ein handschriftliches

Meſsbuch eben dieser Kirche besitzt. Es stammt aus dem 15. Jahrhundert; das Sequentiar findet sich am Schlusse des Codex, hat aber das leider nicht seltene Geschick erfahren, mehr als deciniert zu sein. Eine sonst unbekannte Sequenz auf Mariä Geburt beginnt:

1 a. Dies iste celebretur,
Totus orbis veneretur
Virginis sollemnia.

1 b. Non est locus hic maeroris,
Ubi mater [salvatoris]
. . . .

Alle folgenden Blätter sind herausgeschnitten.

Ein anderes Missale, gleichfalls aus der Bretagne, nämlich aus Saint-Brieuc, ist merkwürdig wegen seiner Datierung. Das in Rede stehende Exemplar, welches im Besitze der Bibl. Mazarine ist, soll nach Weale laut Titelblatt das Druckjahr 1443 angeben. Der nächste Gedanke ist, daſs ein Druckfehler statt 1543 vorliege; aber in letzterem Jahre lebten nachweisbar nicht mehr die beiden Männer, auf deren Kosten das Missale gedruckt wurde, und die das Titelblatt genau bezeichnet. Die Lösung dürfte einfacher sein. Auf dem Titelblatte folgt nämlich nach der Angabe „Missale ad usum insignis ecclesiae Briocensis . . . “ in ganz kleinem Drucke als Motto:

Ad sacerdotem.
Sanctorum qui sancta soles intrare, sacerdos,
Hoc missale novum, si mihi credis, emas;
Invenies illic digestas ordine missas,
Ut celebris templi mos Briocensis habet.
Anno Domini MCCCCXLIII.

Darauf folgt in groſsem Drucke: „Impressum Rothomagi impensis honesti viri Geraldi Angier Cadomi moram tenentis et pro Bertranno Iago moram tenente Moncontour.“ – Sollten demnach die Reklame-Verse nicht etwa einem älteren handschriftlichen Missale aus dem Jahre 1443 entnommen sein? Das fragliche Messbuch selbst wäre dann nicht datiert. Das Datum lieſse sich ermitteln aus der Notiz auf fol. 1 b, wo es heiſst: „Item nota, quod anno Domini MCCCCC numerus aureus fuit XIX et MCCCCCI numerus aureus fuit I et sic de aliis.“ Das läſst auf das Jahr 1502 schlieſsen, und demnach glaube ich nicht ohne allen Grund citieren zu sollen: Missale Briocense imp. Rothomagi s. a. [1502?]

Für mehrere Sequenzen ist ein handschriftliches Prosar des 15. Jahrhunderts von Clermont benützt, das auf der Stadtbibliothek zu Clermont-Ferrand unter der Nummer 57 aufbewahrt wird. Dieser gleichen Quelle haben sich Misset und Weale (Anal. Liturg. II, p. 316 sqq.) bedient. Wer jedoch den betreffenden

Text in der Sammlung jener Hymnologen mit dem hier gebotenen vergleicht, wird manche Differenzen entdecken, in einer Sequenz deren sogar ein Dutzend. Hierzu sei bemerkt, dafs wir nachträglich jene Handschrift zu einer sorgfältigen Vergleichung herbeigezogen haben, und dafs der Text bezw. das Variantenverzeichnis im vorliegenden Bändchen den genauen Wortlaut jener Handschrift wiedergibt.

Zum Schlusse erübrigt mir die angenehme Pflicht, mehreren Gelehrten und Freunden meinen verbindlichsten Dank auszusprechen für die mannigfache Unterstützung, die sie mir bei Sammlung des Materials so freigebig geboten haben. Aufser den schon erwähnten Herren möchte ich namentlich hervorheben den Hymnologen Rev. Henry Marriott Bannister, den Kanonikus und Kapitelsbibliothekar von Bayeux E. Deslandes und meinen teuren Freund Lucien Thomas. Ganz besonderer Dank gebührt der Verwaltung der Pariser Nationalbibliothek, vor allen den Herren Léopold Delisle und Henri Omont, deren ausgesuchte Liebenswürdigkeit mir die Arbeit in Paris nicht nur leicht, sondern wahrhaft angenehm machte.

Wien, Weihnachten 1901.

Clemens Blume.

I.

DE TEMPORE.

1. In Adventu Domini.

1a. O quam dulce,
quam salutiferum,
Recordare
sanctorum veterum
Optiones
et desideria!

1b. Quibus erat
promissus Dominus,
Ut antiquum
deleret facinus
Et ingratos
impleret gratia.

2a. O si tecum revoces
Conquestus multiplices
Et tractatus sedulos;

2b. Si bene discutias
Dulces querimonias
Factas apud singulos!

3a. Putas, durem,
usquequo veneris,
O salvator
humani generis,
Qui dissolvi
post te desidero?

3b. Quis hoc addat,
in isto corpore
Quod tam diu
possim superfore,
Donec Deum
in carne videro?

4a. O si possit fieri,
Quod ad portas inferi
Non descendant animae!

4b. Spe tamen longanimi
Se debere redimi
Credebant certissime.

5a. Sed in quorum
secreto mentium
Regnat amor
et desiderium,
Relegari
non possunt penitus.

5b. Pium murmur,
pia suspicio;
Nam est locus
plenus solacio,
Ubi tantus
est ardor spiritus.

6a. Et nos ergo, qui gaudemus,
Quod iam venit hic supremus
Hic desiderabilis,

6b. Sic vivamus in hoc mundo,
Ne venturus huc secundo
Sit nobis terribilis.

Oration. ms. Caelestinorum Parisiensium saec. 15. Cod. Mazarin. 3897 (605). — 4b, 1 longamini. — Steht unter einer Suite von Sequenzen.

2. In Adventu Domini.

Dominica prima.

1a. Gaude et exsulta,
tellus, es quia

1b. Christi in adventu
iam benedicta,

2 a. Captivitasque
ab Iacob universa
sic est aversa,

2 b. Iniquitasque
sic tua est abstersa
atque fugata.

3 a. Tecta exstant
modo scelera
tua necnon flagitia;

3 b. Omnis et ira
est avulsa a
te atque iracundia.

4 a. Prope timentes Dei
salutare adest
in eis habitans;

4 b. Veritas, misericordia
sibi iam obvia
ruunt in oscula.

5 a. Nam pax et iustitia
convenerunt [iam] una,

5 b. Infra veritas, supra
orta et iustitia.

6 a. *Dabit Deus;*
benigna dabis fructum
tuum nobis, o terra,

6 b. ~~~~~~~~~~~~
Quia virgo Maria
impraegnatur illibata.

7 a. Omnes tibi
proclamemus,
Deus miserans,
omnes dicamus:

7 b. Nobis tuam
ostende
claram faciem
et salutare

8. Tuum largiri
nobis dignare.

Miss. Atrebatense imp. Parisiis 1491. A. — Miss. Atrebatense imp. s l. 1508. B. — Miss. Atrebatense imp. absque [1518] C. — 3a, 3 tua cuncta necnon et ABC. — 3b, 1 sq. omnis et est ira avulsa ABC. — 4a, 1 sq. salutare Dei ABC. — 4a, 3 iam in ABC. — 7a, 4 dicamus omnes ABC. — Melodie offenbar: Ecce gratulemur (Anal. X, Nr. 1); hier wie dort zeigen sich die gleichen Unebenheiten im Parallelismus, und zwar durchweg an der gleichen Stelle. Die Nichtbeachtung der Melodie resp. des Schemas verleitete Misset-Weale (Anal. Liturg. I, Nr. 184), die 3 Schlufsklauseln 7a sqq. als „une interpolation“ zu streichen.

3. In Adventu Domini.

Dominica tertia.

1. Cunctipotens, pie pater,
excita, quaesumus,

2 a. Tuam potentiam
et veni cito,

2 b. Ut nos iam liberes
hoste zabulo.

3 a. Tu pro nobis
qui passus es

3 b. Et pro nobis
occisus es,

4 a. Salva semper
et rege

4 b. Tua sancta
gratia,

5a. Ne ipse callidus
serpens nos separet

5b. Et sibi faciat
servire nequiter,

6a. Nos, qui in tuo nomine
vivimus,

6b. Quod est sanctum sine fine
permanens.

Miss. Atrebatense imp. Parisiis 1491. B. — Miss. Atrebatense imp. s. l. 1508. B. — Miss. Atrebatense imp. absque [1518]. C. — 2b, 2 ab hoste ABC.

4. In Adventu Domini.

Dominica quarta.

1. Eia, iuxta verae
prophetiae dicta

2a. Stella micat
valde claras
partes reddens Eoas,

2b. Quae Balaam
a propheta
olim fuerat dicta.

3a. Hic vir, Oriens
nomen eius nuncupatum
est ab Israelitica,

3b. Sceptro subiget
duces alienigenas
terras atque universas.

4a. Possessio
eius erit terra,
freta ac supera
et inferna;

4b. Hunc dignitas
angelica pura
voce laudet, simul
et in terra

5. Fateatur
omnis lingua.

Miss. Atrebatense imp. Parisiis 1491. A. — Miss. Atrebatense imp. s. l. 1508. B. — Miss. Atrebatense imp. absque [1518]. C. — 2b, 3 fuerant ABC. — 3a, 2 sanctum nuncupatum ABC. — 4a, 2 in terra AC. — 4a, 3 atque ABC.

5. In Adventu Domini.

Dominica quarta.

1a. Audi Deus,
nostra modulamina
aure placatissima

1b. Debitaque
assume non ingrata
pietatis gratia.

2a. Te concrepant
celsa cuncta
modulata organa,

Voce praecelsa
iungentia sonora
et congrua
simul pneumata.

2b. Damus cantica
de tuimet
gloria composita,

Collaudantia
sanctorum gloriosa
multimoda
mirabilia,

3a. Ac pro superna
operata patria
[mira cum constantia],

3b. Aegrimonia
mutata in commoda
per eorum merita.

4. Ad patriam
quae nos introducant
optatam,
ubi est vera laetitia
et in fine aeterna
gloria.

Miss. ms. Autissiodorense saec. 14/15. Cod. Parisin. 17316. A. — Miss. Autissiodorense imp. Parisiis s. a. [1484]. B. — 1b, 1 Debita quoque AB. — 2a, 6 simul et AB. — 2b, 2 cuiusmet AB. — 3a, 1 Hac AB. — 3b, 2 incommoda AB. — 4, 2 introducat AB. — 4, 5 a fine A.

6. In Nativitate Domini.

„In aurora".

1a. Splendor patris et figura,
Ne periret creatura,
Potestate non natura
Partum dedit virgini;

1b. Immortalis se mortali,
Sempiternus temporali
Et immensus se locali
Conformavit homini.

2a. Christus puer nobis natus,
Mediator nobis datus,
Non naturae sed reatus
Respuit consortium.

2b. Non amittit puritatem
Stella fundens claritatem,
Nec Maria castitatem
Pariendo filium.

3a. Convenerunt in personae
Singularis unione
Sine permutatione
Verbum, caro, spiritus.

3b. Auctor tanti sacramenti
Nos confirmet in praesenti,
Nos coronet in manenti
Patria paraclitus.

Miss. Bisuntinum imp. Salini 1485. A. — Miss. Bisuntinum imp. Parisiis 1508. B. — 1b, 4 Confirmavit AB. — Melodie wahrscheinlich: Verbum bonum.

7. In Nativitate Domini.

1. Gaude, Christi caterva,
pangens mentis voce tinnula,

2a. Summi regis magna
nunc recolendo gaudia.

2b. Tripudiet cuncta
nec minus et ecclesia,

3a. Lux quia in terra
apparet
hodie nimis fulgida,

3b. Expurgans crimina
et praestans
caelestis vitae munera.

4a. Puerpera Maria,
oramus,
valeas per saecula,

4b. Per te nobis quoniam
patefacta
est poli ianua.

5a. Tuus filius
delevit Evae facinora
Et protoplausti
Adae simul
evacuavit clementer
omnia scelera.

5b. Ad te Gabriel
sede mittitur aetherea
Tibique donat
egregiae
salutis verba dicendo:
„Tu, ave, Maria,

6a. Quae sola
inter cunctas es mulieres
digna semper ac benedicta;

6b. Ex aula
Christus tua egredietur
proles regia Davidica".

7a. Caelesti, virgo,
germine fecundata,
Sancto pneumate
obumbrata
credideras
atque filium es enixa.

7b. Beata tua
ubera lacte plena;
In prole, mater
semper casta,
manent salva
castitatis tuae sigilla.

8a. Te portam invenit clausam
infans tuus, reliquit
quoque sed intactam.

8b. Vagit puer in praesaepe,
qui regit astra, orbem
necnon et maria.

9a. Hodie
angelorum congaudet
caeli militia

9b. Dans verbo
nato hymnidicas
corde et voce odas,

10. Psallens Alleluia.

Miss. ms. Praedicatorum Lugdunensium saec. 14. Cod. Capit. Lugdunen. A 6. A. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1500. B. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1556. C. — Miss. Viennense imp. [Lugduni 1519]. D. — Grad. Viennense imp. Lugduni 1534. E. — 1, 2 plangens DE; voce mentis C; vocis tumula D. — 2b, 1 Tripudient BC. — 3a, 1 sq. apparuit heri C. — 5a, 3 protoplasti C, protoplaustri E. — 6a, 2 es fehlt. BC. — 6b, 2 Christi DE; egreditur BC. — 7b, 5 manens B. — 7b, 6 tua C. — 8a, 1 sq. portam infans tuus invenit clausam ABCDE. — 8a, 3 sed fehlt DE. — 9a, 2 sanctorum angelorum C. — 9a, 3 caeli fehlt DE. — 9b lautet in C: Cum Stephano triumphante et caelos ascendente hodie.

8. In Circumcisione Domini.

1. Nato canunt omnia
Domino pie agmina

2. Hac die sacrata,
in qua nova sunt gaudia
in voce angelica.

3. Voci vita non discordet;
Cum vox vitam non remordet,
Dulcis est melodia.

4. Sicut sidus radium,
Profert virgo filium
Pari forma.

5. Balaam de quo vaticinans:
Exibit ex Iacob rutilans,
Inquit, stella;

6. Sol occasum nesciens,
Stella semper rutilans,
Semper clara.

7. Celsus nuntiat Gabriel
nova gaudia,
aeterni regis
exortum in terra,
matremque eius ita salutat:

8. „Ave, Maria,
gratia plena."

9. Dicant omnes
et dicant singuli:
Ave, salus
totius populi,
Virgo salutifera.

10. Benedicta tu
in mulieribus,
Quae peperisti
pacem hominibus,
Salutis puerpera.

11. Castitatis in tenorem
Plasma gignit plasmatorem,
Lactat patrem filia.

12. Arto iacet in praesaepi
rex, qui cingit omnia,
carne gloriam
deitatis occulens.

13. Circumciditur
et legali hostia
mundatur ut peccator,
nostra qui venit
relaxare crimina.

14. Cuius ortus salvet omnes
cuncta per saecula.

15. Paradisi porta,
Per quam lux est orta,
Natum tuum ora.

16. Ora patrem,
iube natum,
Ut nos ducat
ad optatum
Plenum pace, gloria.

Miss. Abrincense imp. Rothomagi 1506. A. — Miss. Baiocense imp. s. l. [Rothomagi] 1545. B. — 3, 3 symphonia B. — 7, 5 ex virginis carne incorrupta A. — 8 fehlt A. — 12, 4 oculens AB. — Nach 13 schiebt B ein: Benedictus, qui venit. — 16, 2 ex te natum. B. — 16, 5 pace gaudium B. — Das Ganze ist ein Cento ohne Parallelismus der einzelnen Strophen; dieselben sind entlehnt:

Str. 1 u. 2 aus der Sequenz gleichen Anfanges (Anal. VII, Nr. 31, 1a u. 2a). — Str. 3 u. 9 aus Laudes crucis attollamus (Gautier, Adam de St. Victor[3], p. 253; Str. 2 u. 3). — Str. 4 u. 6 aus Laetabundus (Kehrein, Nr. 13, Str. 5 u. 4). — Str. 5 aus Epiphaniam Domino (Anal. VII, Nr. 37, Str. 4a). — Str. 7 aus Aurea virga primae (Anal. VII. Nr. 107, Str. 3b). — Str. 8, 10 u. 16 aus der Sequenz gleichen Anfanges (Kehrein, Nr. 264, Str. 1, 2 u. 8. — Str. 11 u. 16 aus Potestate non natura (Kehrein, Nr. 184, Str. 2 und Schlufs). — Str. 12 aus Caeleste organum (Anal. VII, Nr. 35, Str. 8b). — Für Str. 13 u 14 finde ich nicht die Vorlage; vielleicht sind das die einzigen originellen Bestandteile.

9. „De Cruce Domini Prosa."

1a. Suasus mulieris
Traduxit in posteris
Mortem morsu vetito;

1b. Sed consensus virginis
Morsu mortis hominis
Solvit nos a debito.

2a. Qui per lignum vicerat,
Per lignum deicitur;
Qui primum deiecerat,
A postremo vincitur.

2b. Per lignum deiectio,
Per lignum victoria;
Iusta compensatio,
Compensans iustitia.

3a. Signum vincens, lignum crucis,
Crux victoris, signum ducis,
Per quod victum liberat;

3b. Triumphale ducis signum,
Vivum et vitale lignum,
Quod omnes regenerat.

4a. Crux est signum triumphale,
Crux vexillum est regale,
Timoris refugium,

4b. Lignum crux medicinale,
Lignum vivum et vitale,
Languoris remedium.

5a. Ad crucem confugimus,
Quam sanguis sacerrimus
Tuus unxit, Dominus.

5b. Nos in tuo nomine
Crucem tuo sanguine
Consecratam colimus.

6a. Nostri salus generis,
Nostri dux itineris,
Qui per crucem militas,

6b. Cruce salutifera
Nos a morte libera,
Via, vita, veritas.

Oration. ms. Caelestinorum Parisiensium saec. 15. Cod. Mazarin. 3897. (605). — 5a, 3 Domine.

10. In Inventione s. Crucis.

1a. Vexilla
Christi refulgent
inclita
die hodierna,

1b. Cum valde
nobis colenda
recursant
crucis sollemnia.

2a. Quae diu latuit,
gemma pretiosissima,

2b. Hac die claruit
signa per apertissima.

3a. Constantini fluctuaret
dum mens anxia,

3b. Quod instabat, belli timens
infortunia,

4a. Multa volvens crucis instar
signum videt factum caelitus,

4b. Et cum signo recitatur
vox talis facta divinitus:

5a. In hoc vinces,
Constantine;

5b. Crux est signum
triumphale.

6a. Vocem fides, nec est mora,
certa subsequitur;

6b. Nam rex vincit, hostis vero
victus dispergitur.

7a. Ubi vero sanctae crucis
virtus tam aperta
dignoscitur,

7b. Regis mater regis iussu
Solymam Helena
ingreditur.

8a. Ex milibus quam plurimis
Iudaeorum Iudas unus
asciscitur,

8b. Ad monstrandum crucis lignum
siti, fame vique multa
compellitur.

9a. Quo invento cum duobus
dum, quod esset,
rursus ambigitur,
Ecce, clara
crucis indicia:

9b. Mox defunctus superiecto
Christi ligno
sospes erigitur.
Ergo signa
crucis victricia,

10a. Cuius sunt in Christi
manibus expansis
expansa cornua,

10b. Adoret plebs omnis
hodie devota
flectendo genua.

11a. Adoremus crucem,
in qua Christi
panduntur viscera;

11b. Collaudemus Christum,
qui per crucis
triumphat schemata.

12a. O crux, signum
deicale,

12b. O crux, lignum
typicale!

13a. Quae per tactum interdictae
poena mortis pullulavit
arboris,

13b. Arbor digna, vacuasti
mite pondus Christi gestans
corporis.

14a. Cruciandis
quod ad poenam
fuit olim et crudele
suspendium,

14b. Est salvandis
ad sulutem
iam per Christum et vitale
suffragium.

15a. Iam nunc igitur crucis
laudabilia

15b. Iubilemus ovantes
in praeconia;

16a. Flagitemus
Iesu misericordiam,

16b. Qui per crucis
nos redemit potentiam.

17a. Nos conservet,
nos defendat
pius ab hostibus

17b. Nobis semper
et ubique
insidiantibus.

18a. Per quam fuit
nobis mortis
incussio,

18b. Sit per crucem
nobis vitae
protectio.

19a. Amen iucunda
sonet modulatio,

19b. Amen dicamus
vocis cum tripudio,

20. Amen, Alleluia.

Grad. et. Trop. ms. Fontebraldense saec. 14. in. Cod. Lemovicen. 2 (17). A. — Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1609. B. — Trop. ms. Catanense saec. 12. Cod. Matriten. Barbieri s. n. (nach Misset-Weale II, 491). C. — 1b, 3 refulgent AB. — 4a, 1 instat A. — 5a, 1 vices A, vince C. — 6b, 1 vicit AB. — 7b, 1 sq. mater iussu Hierosolymam AB. — 8a, 3 absciditur A, assistitur B. — 9b, 5 Christi victricia C — 11b, 3 scemata A; stemmata C. — 12a, 2 Dei quale AB. — 12b, 1 signum A. — 12b, 2 Christi quale AB. — 13a, 1 Ave per A. — 14b, 1 Et salvandis A. — 14b, 3 est vitale A. — 15b, 1 orantes C. — 18a, 1 sqq. Per quem nobis fuit certa redemptio AB. — 18b, 2 nobis perpes AB. — 19a u. 19b umgestellt AB — 19b, 2 vocibus AB. — 20 Alleluia fehlt AB.

11. In Exaltatione s. Crucis.

1. Exaltemus regem,
qui gubernat omnia;

2a. Qui oblatus in te, crux beata,	2b. Destruxit mortis vim vita data
3a. Quondam poena damnatorum, Modo salus peccatorum Et plebis gloria, quam parit mater ecclesia.	3b. Membris Christi adornata In honòre es mutata, Dum regem suscipis, qui frangit mortis imperia.
4a. Arbor sancta, ceteris praefulgida, salvatoris purpura ornata.	4b. Peccatoris medela, te honorat creatura per te reparata.
5a. Signum salutis, salus in angustia, virtutum omnium socia, scutum fidei, credentis animae tutela.	5b. Praesens munimen invincibile contra antiqui hostis insidias, in sacramentis omnibus comes et praevia.
6a. Ergo rex omnium, qui per te redemit perdita,	6b. Hos te venerantes relaxet a poena debita,

7. Mundet culpas
augeatque bona. Amen.

Pros. et Trop. ms. Fontebraldense saec. 14. in. Cod. Lemovicen. 2 (17). – 2b, 1 sq. mortis suae vita. — 6b, 1 Hoste venerantes.

12. De Corona Spinea.

1a. Nova laudum cantica Plebs solvat catholica Regi coronato;	1b. Corona dominica Serta praebet caelica Hoste triumphato.
2a. Dumque Christus patitur, Perforatur, pungitur A spinae punctura,	2b. Culpae poena tollitur, Homo reus solvitur Hostis a pressura.
3a. Inter spinas lilium Spina vernans filium Cingit creatoris;	3b. Per istud ludibrium Sic nostri remedium Confertur maeroris.
4a. O quam felix punctio, Nos mundans a vitio! O quam felix spina,	4b. De qua fluxit unctio, Culparum remissio, Mundi medicina!

5a. Spinae rubent sanguine,
Mundum lavant crimine
Caelum reserantes.

5b. O caelorum Domine,
Fac divino lumine
Frui te laudantes.

Missale Claromontense atque S. Flori imp. Lugduni 1541. A. — 1a, 2 solvant. — 2a, 1 Denique.

13. In Translatione s. Coronae.

1a. Christo passo condolemus
Et, quod passus est, gaudemus
Diversis respectibus.

1b. Gaudent enim Christum pati
Patientes, qui sanati
Sunt eius livoribus.

2a. Sed non possunt non dolere
De tractato tam severe
Tam et inhumanitus.

2b. Neque modus est dolori,
Cum videtur ita mori
Tantus et tam inclitus.

3a. Verum mortis instrumenta,
Per quam salus est obtenta,
Si sunt nobis gaudio,

3b. Inde tamen et Iudaeis
Nil debemus, cum haec eis
Non esset intentio.

4a. Sed in cruce gloriamur
Et coronam veneramur,
Clavos et similia,

4b. Nec in tota passione
Reperitur quid coronae
Maius contumelia.

5a. Nam cum rex illuditur
De regali habitu,
Magis inde laeditur,
Quam et de interitu.

5b. Quos ergo conciliat
Ita Christi passio,
Congaudere faciat
Coronae translatio.

Oration. ms. Caelestinorum Parisiensium saec. 15. Cod. Mazarin. 3897 (605). — Unter einer Suite von Sequenzen. — 1b, 1 Gaudeant. — Die Überschrift ist in der Hs. irrtümlich „In translatione s. crucis."

14. De „Quinque Plagis Christi".

1a. Rex Salomon purpuratur,
Vertice diadematur
Christus duris sentibus;

1b. Dum Isaac immolatur,
Aries dumo litatur
Haerens cornu vepribus,

2a. Et Ioseph fera voratur,
Polymita cruentatur
Ab aemulis fratribus;

2b. Ionas fauci piscis datur,
Daniel saevis iactatur
In lacum leonibus.

3a. Heu flagella, heu columna,
Heu crux, clavi, heu corona,
Heu crudelis lancea.

3b. Ave, latus sanguifluum
Paradisi dans riguum,
Quo lavantur terrea.

4a. Salve, plaga dextrae manus,
Per te physon est humanus
Adeptus remedia.

4b. Vale, vulnus palmae laevae,
Dulcis gyon, quo stirps Evae
Surgit a miseria.

5 a. Euge, fossa pedis dextri,
Tigri ocior equestri
Ex te venit venia.

5 b. O sinistrae livor plantae,
Euphrate frugi rorante
Reis fluit gratia.

6 a. Per fenestras respiciens,
Per cancellos prospiciens
Nostrum post parietem,

6 b. In foraminibus petrae,
In caverna maceriae,
Iesu, praebe quietem.

Miss. Lingonense imp. Trecis 1549. A. — Miss. Lingonense imp. Trecis 1572. B. — 2 a, 2 Polytima AB. — 5 a, 1 penis dextri AB.

15. „De V Plagis Domini."

1 a. Ave, latus lanceatum,
Unde fluxit flumen gratum,
Da caritatis ducatum
Ad aeternae vitae statum.

1 b. Ave, manus dextra Christi,
Perforata plaga tristi,
Fac nos per virtutem spei
Sedere ad dextram Dei.

2 a. Ave, palma Iesu laeva,
Sic confixa manu saeva,
Nos a malis fide leva,
Quae produxit mater Eva.

2 b. Ave, vulnus dextri pedis,
Duc affectum nostri cordis
Per viam humilitatis
Et submissae paupertatis.

3. Ave, plaga laevae plantae,
Qua virtutum crescunt plantae,
Ad te moribus converte
Castos [corpore] et mente.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1606. — 3, 1 laeva.

16. „In Veneratione Miraculi sancti Sanguinis Christi."

1 a. Lauda crucem, plebs votiva,
Quae per crucem recidiva
Luce luces primitiva
Repulsa caligine.

1 b. Dum laudandi datur hora,
Laudes promat vox canora,
Lauda simul et adora
Coronam cum sanguine.

2 a. Laus in choro sonet grata
Pro corona nobis data,
Christi tactu sonsecrata,
Rubricata sanguine.

2 b. Christi caput dum foratur,
Spina forans cruentatur
Et beati consecratur
Cruoris aspergine.

3 a. Sepulcri pars honoretur,
Christi sanguis adoretur,
Quo peccati mors deletur
Vita nobis reddita.

3 b. Et laudantes his iuvemur,
Nunquam donis his privemur,
Sed in horum delectemur
Semper laude debita.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1606. — Melodie: Verbum donum.

17. In Transfiguratione Domini.

1 a. Iesus montem Tabor scandit,
Coram suis sui pandit
Secreti magnalia.

1 b. Illic se dum transfigurat,
Tribus solis praefigurat,
Vita quae sit alia.

2 a. Mons est Tabor, lux hinc venit,
Et Moysi lex praevenit,
Heliae prophetia.

2 b. Vultus ut sol resplendescit,
Mens est vultus, quae clarescit
A caelesti gloria.

3 a. Vestis carnis enitescit
Plus quam nix, hanc fullo nescit
Nec ars nec industria.

3 b. O quam bonum nos hic esse!
Sed relabi, heu, necesse,
Premit ac miseria.

4 a. Post, circumdans dum subitur
Nubes, patris vox auditur;
Cadunt vires, mens sopitur
Sapienter ebria.

4 b. Tunc trinitas se revelat
His, quos nubes splendens celat,
Pandens caelos terram velat,
Pater dat imperia.

5 a. Pavent, Christus sed solatur,
Ne timeant, adhortatur;
Surgunt, solus cerni datur
Iesus in praesentia.

5 b. Nam felix cor post hunc raptum
Nil in terris videt aptum,
Solem zelat philocaptum,
Redit amicitia.

6. Ergo sic transfiguremur,
Semper intus renovemur,
Nunc spe, post re sublevemur
Ad caeli palatia,
Ubi paret gloria.

Miss. ms. Metense saec. 15. Cod. Meten. 13. — 2 a, 1 et Thabor. — 2 b, 1 resplendescat. — 2 b, 2 clarescat. — 5 b, 2 vidi. — Die Abschrift verdanke ich der Güte des P. Ernest Rivière, S. I.

18. In Transfiguratione Domini.

1 a. Glorificandus
laetetur quilibet iustus,
Alleluia;

1 b. Nunc meditetur,
videat gustetque dotis
suae dona.

2 a. Transfiguratus Christus
est coram discipulis
monte ita:

2 b. Resplenduit facies
eius ut sol, vestisque
ut nix alba.

3 a. Moyses et Helias
loquebantur cum eo
voce alta;

3 b. Testes sunt dignissimi
cum discipulis veri
de re ista.

4 a. Petrus dixit tacente
Iohanne et Iacobo
mente laeta:

4 b. Domine, fiant hic tres
domus, duae prophetis,
pro te prima.

5a. Cum haec profert, umbrantur,
et vox patris auditur
discipulis territis
nube clara:

5b. Hic est filius meus
dilectus, hunc audite,
[qui] missus pro omnibus
valle vestra.

6a. Hos Christus confortat
iubens, ne hoc dicant,
donec resurgat
morte victa.

6b. Sic nos hic confortet,
et secum nos locet
finita carnis
nostrae vita.

Oration. ms. Caelestinorum Parisiensium saec. 15. Cod. Mazarin 3897 (605). — 2a, 1 sq. Transfiguratus est Christus. — 5a, 3 illis territis. — 5b, 2 ipsum audite. — Schema der Sequenz ist offenbar Laetabundus, aber ohne Wahrung des Reimes.

19. In Transfiguratione Domini.

1a. Lux de luce revelatur,
Christus dum transfiguratur,
Mons in monte cernitur.

1b. Petrus, Iohannes stipatur,
Iacobus ad haec vocatur,
Deitas ostenditur.

2a. Solis lumen nube tectum
Nubis sub velamine
Nostrae nubis fert obiectum
Nec obest in lumine;

2b. Nostrum vergit in defectum
Sol ortus in virgine,
In deiectu dans effectum,
Lumen in caligine.

3a. Faciei claritatem
Mirantur discipuli,
Cernentes divinitatem
Caligantur oculi;

3b. Candens vestis puritatem
Praesagebat vituli
Passuri mortalitatem
Pro salute populi.

4a. Hinc Elias Christo gratus
A supernis est delatus,
Moyses ab inferis;

4b. Petrus petit, sed ingratus,
Non advertens incolatus
Protoplausti veteris.

5a. Tunc sonuit vox paterna;
Corda tremunt, dum superna
Panduntur eloquia.

5b. Diriguntur ad aeterna,
Die fantur hodierna
Dei mirabilia.

6a. Tunc noverunt ex scriptura,
Quod latebat sub figura,
Quis ordo, quae ratio,

6b. Quae sunt vincla, quae iunctura,
Quis sub utraque natura;
Solvitur obiectio.

7. Cui laus est sine mensura,
Sit nostra salvatio.

Miss. Coenobii Casae Dei imp. Lugduni 1527. — 1b, 1 stirpatur. — 6b, 1 vincula.

20. In Resurrectione Domini.

1. Alte spiritus
fidibus nunc cordium cantant.

2a. Viscera penetrans
Domini gratia

2b. Virginis intravit
casta hospitia,

3a. Dignatus solvere
cuncta criminum
nostrorum piacula,

3b. Quo zabuli victa
cedens caderet
maligni superbia.

4a. Libavit quondam
mortis atrae
crucis tenebras
Christus vulnera,

4b. Ut vetus nostrum
vulnus atque
scelus illius
tergant stigmata.

5a. Haec est ipsa nostra,
quae salus hodie
rutilans
nobis fulget praeclara.

5b. Quocirca nos omnes
laetemur gaudentes
incliti
pro regis victoria.

6a. Ipse triumphans
morte victa surrexit,
et vitae dedit
suis praemia;

6b. Per quem vivamus,
gratias ei semper
solventes, qui tot
praestat munera.

7a. Psallat contio
plebsque cuncta Deo
hymniens
voce consona,

7b. Quo semper nostra
gubernet tempora
protegens
larga dextera.

8. Cuncta laetentur una.

Miss. ms. Praedicatorum Lugdunensium saec. 14. Cod. Capit. Lugdunen. A 6. A. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1500. B. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1510. C. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1530. D. — 2a, 2 Dei D. — 3a, 3 pericula ABCD. — 4a, 1 Cibavit A. — 4b, 4 tergat C. — 6a, 2 vita C.

21. In Resurrectione Domini.

Feria II Paschae.

1a. Audi mirabilia,
Qui sedes in portis:
Leo de prosapia
Iudae, gigas fortis,
Explicat vexilla.

1b. Fel, acetum, spongia,
Clavi dire fortis,
Spinosa flagitia
Solimae cohortis
Dant, quod parit Silla.

2a. Respexit calidius
Nostras egestates
Illatas inferius
Et infirmitates,
Descendens ad infera;

2b. Verbum caro carius
Ad captivitates
Deduxit in melius
Praestans libertates,
Ascendendo supera.

3a. Pontio Pilato
Barrabas dimittitur,
Pro nostro peccato
Vir innocens occiditur,
Quem Longinus aperuit.

3b. Iesu morti dato
Sol eclipsim patitur;
Latere sacrato,
Iohanne, Marco scribitur,
Sanguis et unda profluit.

4a. Si vero Phoenix tertia
Resurrexit die,
Plura sunt testimonia:
Custodes exterriti sunt,

4b. Angelorum consortia
Demonstrant Mariae
Sacras vestes, sudaria;
Discipuli gavisi sunt.

5a. Decantemus Alleluia.
Quid vidisti, dic, in via,
Maria?
Angelos vidi canere:
Nolitis expavescere,
Gallilaeam videbitis,
Surrexit hic, quem quaeritis,
Sophia.

5b. Decantemus Alleluia.
Qui vidisti, dic, in via,
Maria?
Mox resurgentis gloriam
Vidi, sepulcrum etiam,
Dum frangit infernalia
Signo crucis palatia
Maestia.

6. Christum veniens ungere
Dixit: Noli me tangere,
Qui sum Alpha, principium,
Et O, qui finis omnium.
Mente pia
Decantemus Alleluia.

Miss. Coenobii Casae Dei imp. Lugduni 1527. — 1b, 4 Solinae. — 2a, 1 caliduus. — 2a, 3 infernis. — 2b, 1 caro carnis. — 2b, 4 Praestas. —

22. In Resurrectione Domini.

1a. Assumpto Deus homine
Naturae gigas geminae
Currendam viam arripit;

1b. Descensurus ad infera
De summa patris dextera
Mirandum cursum incipit,

2a. Quo virginalis uteri
Dignatur hospes fieri.
Sic ad suos ingreditur,

2b. Sic suis est exhibitus,
Sed a suis incognitus
A suis non recipitur.

3a. Quin reputantes impium
Visum sibi contrarium
Morte damnant turpissima,

3b. Per quam seiungi poterat,
Quod natura coniunxerat,
Id est corpus ab anima.

4a. Sed neutrum liquit deitas,
Quia, quod iungit caritas,
Iugum mortis non opprimit.

4b. Fortis ut mors dilectio,
Quae mortis ab imperio
Sua potenter eximit.

5a. Divisa naturalia
Freta Dei potentia
Prosequuntur propositum;

5b. Pars triumphat de satana,
Pars sua servat organa
Triumphantis ad reditum.

6a. Utrimque Deo comite
Sunt partes sibi redditae,
Resurgit Christus libere.

6b. Resumit ultro perditum
Promulgans, ut sit licitum
Nos sibi conresurgere.

7a. Iesu, nostra redemptio,
Qui sic transcurso stadio
Patris intras in gloriam,

7b. Trahi post te nos iubeas,
Ubi loces, cum remeas,
Nostrae carnis substantiam.

Oration. ms. Caelestinorum Parisiensium saec. 15. Cod. Mazarin. 3897 (605).

23. De Corpore Christi.

1a. Veneremur sacramentum,
Per quod nobis est donatum
A morte liberari.

1b. O quam pium, quam devotum,
In hoc vires et cor totum
Ferventes oblectari.

2a. In hoc quippe sacramento
Totus Christus Deus homo
In carne et sanguine

2b. Nec est tanto bono dignus,
Qui dubitat, sed indignus
Christiani nomine.

3a. In hoc enim est meritum,
Quod credimus absconditum
Sub alia specie,

3b. Si agimus, quod placitum
Deo constat et debitum
Eius tantae gratiae.

4a. Panis vive, panis sancte,
Panis munde, panis vitae,
Gustu suavissime,

4b. Sanguis Christi pretiose,
Sanguis iuste, potus pie,
Haustu sapidissime.

5a. O victima singularis
Hostiaque salutaris,
Nostri nunc miserere
Daque sancte vivere,

5b. Ut per tui sumptionem
Mereamur sessionem
Cum sanctis in requie
Perpetuae gloriae.

Prosar. ms. Caelestinorum Parisien. anni 1532. Cod. Mazarin. 448 (758) A. — Prosar. ms. Gulielmi Lovel anni 1572. Cod. Ambianen. 132. B. — Prosar. ms. Gallicum anni 1585—87. Cod. Ravennaten. 360 (139. 5. S) C. — Missale Fontebraldense imp. Parisiis 1514. D. — Missale Fontebraldense imp. Parisiis 1534. E. — 1a, 1—3a, 2 fehlen A. — 3b 1 agamus C. — Str. 4b fehlt C. — 5a, 3 Nostrique miserere C.

24. De sancto Spiritu.

1a. Veni, sancte spiritus,
Quibus es paraclitus,
Horum mentes visita,

1b. Mentes illas robora,
Quarum regis pectora
Tuae legi subdita.

2 a. Tu aspiras omnibus
In orbe mortalibus
Carnis vitam

2 b. Et sanctis spiritibus
Vitam in caelestibus
Infinitam.

3 a. Imple corda fidelia
Virtutis tuae gratia

3 b. Tibi nos absque macula
Dedicans habitacula.

4 a. Qui in linguis igneis
Civibus aethereis
Linguarum innumera
Tribuisti genera,

4 b. A peccatis surgere
Et beate vivere
Da per salutifera
Sanctitatis opera.

5 a. Tu peccati remissio,
Tu cordis expiatio,
Sacratas Deo animas
Acceptas redde victimas.

5 b. Tu dextrae Dei digitus,
Tergens culpas divinitus,
Magdalenae dans intimas
A cordis fundo lacrimas.

6 a. Tu latronem Christo duce,
Dum pendens esset in cruce,
Ab errore convertisti
Et ad veram reduxisti
Lucis viam.

6 b. Tu qui Petrum visitasti
Et compunctum confirmasti,
In pectoribus tuorum
Fac calere servulorum
Flammam piam,

7 a. Qui martyribus beatis
Membris iam divaricatis
Firma fide suae mentis,
Dum certarent in tormentis,
Dedisti constantiam,

7 b. Et virginibus sacratis
Fervorem per caritatis
Hanc infundis pietatem,
Ut servent virginitatem
Et carnis munditiam,

8 a. Assis, nobis, quibus aestus
Carnis obviat infestus,
Virentibus ardentia
Nostra rora incendia,

8 b. Ut per paenitendi viam
Imitemur vel Mariam,
Quam fletus post suspiria
Lavit ab immunditia.

9. Spiritus, creator alme,
Immortalis stolam palmae
Nobis dona
In corona
Sanctorum et gloria.

Miss. Sosmense imp. Parisiis 1547. — 6 a, 5 vitam.

25. Die Dominica.

1. Quanta gaudia
piis sint in caelis,

2 a. Hoc praefinivit
totius mundanae
machinae solus regulus
inclitus,

2 b. Cum ex Aegypti
partibus reduci
sanxerat alimoniam
providus.

3 a. Cuius manus dextera
Aethiopum
straverat populum,

3 b. Ut se mirabiliter
mirabilem
celebrent Dominum,

4 a. Qui dum acriter
tribum hanc sibi
vinxerat libere,

4 b. Ipsi contra se
garrulo semper
ore tumuere.

5 a. Ergo nunc pie, Christe,
corda tu regis

5 b, Monstrando illis iter
vitae mandatis.

6 a. Adauge tibi gregem
Israelis populi,

6 b. Quem foves nutriendo
loco cari filii.

7 a. Lapsis more solito
porrige auxilium
manu placida de caelis;

7 b. Hoc te rogat sedule
contio haec animis
in doloribus adflictis,

8 a. Nunc ut in terris
animae
nostrae iucundae
a sordibus mundatae
splendidiores
appareant,

8 b. Atque nil secum
portantes
nigri livoris
ex Aegypti partibus
caelum cum sanctis
possideant.

9 a. Hoc tu, Christe,
cum pio [da] patre
paraclito atque una;

9 b. Praesta nobis
perpetuam pacem
cum quiete possidere.

Trop. ms. Metense saec. 12. in. Cod. Meten. 452. A. — Miss. ms. S. Arnulfi anni 1321. Cod. Meten. 133. B. — 1, 2 sunt A. — 2 a, 3 solus relegus A. — 2 b, 4 providus fehlt AB; die Schlufsklauseln der Strophenpaare haben sonst immer Assonanz, ein Fingerzeig, wo in der Strophe 2 b eine Lücke sein mufs. — 3 a u. 3 b umgestellt A. — 3 b, 1 Et B. — 6 b, 1 foveras AB. — 8 a, 1 Nunc et in B. — 8 b, 4 ex fehlt A. — Die Vernachlässigung der Assonanz in 9 a, 3 u. 9 b, 3 ist verdächtig. — Melodie vermutlich: Magnus Deus in universa (Anal. VII, Nr. 201).

26. De Die Dominica.

1 a. Haec est dies,
quam fecit Dominus;
Dies est laetitiae,

1 b. Qua sol nobis
illuxit comminus,
Christus, sol iustitiae.

2 a. Qua ereptis miseris
de lacu miseriae

2 b. Palmam mundo protulit
insignem victoriae.

3 a. Qua scisso chirographo
Adae culpae veteris

3 b. Ovem pastor perditam
revexit in umeris.

4 a. Haec est dies prima mundi,
tenebras quae dispulit.

4 b. Et iucundae novum lucis
mundo munus intulit.

5 a. Haec est, qua fulsere mundo
Christi natalitia;

5 b. Haec est Christi insignita
resurgentis gloria.

6 a. Celebretur ergo dies
ista cum laetitia;

6 b. Psallat Christo caelum, tellus
et cum eis omnia.

Miss. ms. Baiocense saec. 13. (et 14.) Cod. Capit. Baiocen. 62. A. — Miss. ms. S. Petri Cadomensis anni 1451. Cod. Cadomen. Mancel. s. n. B. — Miss. Baiocense imp. Rothomagi 1501. C. — Miss. Baiocense imp. Rothomagi 1504. D. — Miss. Baiocense imp. s. l. [Rothomagi] 1529. E. — Miss. Macloviense imp. Rothomagi 1503. F. — Miss. Briocense imp. Rothomagi s. a. [1502?] G. — 1 a, 3 haec est A, haec laetitiae FG. — 1 b, 2 comminus fehlt G, dominus F, quominus CDE. — 2 b, 1 pertulit FG. — 3 b, 1 Quem CD, Quam EG. — 4 a, 2 depulit C. — 5 a, 1 fulscere AB. — 6 a fehlt F.

27. De Die Dominica.

1 a. Salve, dies sanctissima,
Dies fulgens et praeclara
Et melior quam milia.

1 b. Hanc trinitas praeelegit,
Dum in ea requievit
Peracta mundi opera.

2 a. Lex hanc digne et prophetae
Iubent, monent custodire
In omni sanctimonia.

2 b. Hanc custodit, qui repellit
Cuncta mala, Dei iussa
Tenet implens mente pia.

3 a. Pro hac manna duplex datur,
Per quod Christus figuratur,
Dulcor cuius replet cuncta.

3 b. Hic reficit sua carne
Sumentibus digne sancte
In futuro praesentia.

4 a. In hac Christus resurrexit
Et hanc diem dedicavit,
Unde dies Dominica.

4 b. Tam sollemnem fecit Deus;
Exsultemus et laetemur
Et laudemus hunc in ea.

5 a. Christe Deus, hoc concede
Et fac dignos tuae mensae,
Assistentes sanctifica.

5 b. Mentes purga, corda munda,
Ut sint digna obsequia,
Et perfice pia vota,

6. Ut finita carnis vita
Cum superis et electis
Gloriemur in gloria.

Grad. et Trop. ms. Fontebraldense saec. 14. in. Cod. Lemovicen. 2 (17). A. — Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1606. B. — 2 a, 2 custodiri AB. — 5 b, 3 Te perfice A.

28. In Commemoratione Defunctorum.

1 a. De profundis
clamantes gemimus
Et gemendo
preces effundimus:
Exaudi nos, Domine.

1 b. Miserere,
misertus miseris,
Qui salvator
et salus diceris
Competenti munere.

2a. Sicut cervus
ad fontes properat,
Sic anima
ad te desiderat,
Fons misericordiae.

2b. Fontis huius
aquis nos abluas
Nec secundum
culpas retribuas,
Deus indulgentiae.

3a. Nec mensuram
observes scelerum,
Nec culparum
numeres numerum,
Sed da locum veniae.

3b. Non est opus
reis iudicio,
Sed adflictis
detur remissio
Dono tuae gratiae.

4a. Tu dixisti:
„Vos, qui laboribus
Pressi estis
atque oneribus,
Ego vos reficiam".

4b. Ecce, ad te
pressi confugimus,
A te solo
refici petimus
Per tuam clementiam.

5a. Nec facturam
tuam despicias,
Sed clamantem
pius respicias
Dans reis remedia.

5b. Qui venturus
es iudex omnium,
Animabus
cunctis fidelium
Des aeterna gaudia.

Miss. Andegavense imp. [Parisiis] 1489 A. — Miss. Redonense imp. Parisiis 1492. B. — Miss. Cenomanense imp. Parisiis 1494. C. — Miss. Redonense imp. Parisiis 1533. D. — 1b, 4 salus decoris AB. — 2a, 4 considerat ABD. — Am Schlusse: Amen dicant omnia sanctorum agmina C.

29. „Pro peste evitanda."

1a. Cum propter peccatum regis
Furor Dei caedem gregis
Fecisset quam plurimam,

1b. Iam angelus proximabat,
Gladium quoque vibrabat
Super Ierosolymam.

2a. O quam tristis
Fuit pestis
A Dan usque Bersabee!

2b. Heu, quam gravis,
Licet brevis
Fuit ictus romphaeae!

3a. Nam de tribus optio
David in arbitrio
Prius data fuerat,

3b. Qui caedis continuum
Vindictam per triduum
Anxius elegerat.

4a. Jamque ferox illa dies
Decem milia septies
Prostraverat hominum;

4b. Sed hanc stragem dum prospexit,
Clemens Deus se reflexit
Irae ponens terminum.

5 a. Erat enim angelus
ipse Dei
Secus aream Ornam
Iebusaei.
O quam praestabilis,
O quam est facilis
Divina gratia!

5 b. Nam misericordiae
recordatus
Dixit illi „Sufficit"
iam placatus.
Non vult peccatoris
Mortem creatoris
Nostri clementia.

6 a. O rex ergo firmamenti,
Recordare testamenti,
Nec caedem continua.

6 b. Dic angelo ferienti
Iam grave percutienti:
„Cesset iam manus tua".

7 a. O Maria, flos virginum,
Nobis veniam criminum
Impetres apud Dominum.

7 b. O cuncti cives caelici,
Commendate nos iudici
Vestro precatu supplici,

8 a. Iam ut cesset vis furoris
Et gladius percussoris;

8 b. Nobis quoque, tandem cunctis
Det gloriam vita functis.

Miss. Rothomagense imp. Rothomagi 1499.

30. Contra Pestem.

1 a. Summae verae trinitatis,
Indivisae deitatis
Postulemus gratiam,

1 b. In hac valle tempestatis
Intuitu pietatis
Pellat epidemiam.

2 a. Ad te, virgo gloriosa,
Vertimus oraculum,

2 b. Sis pro nobis advocata
Apud tuum filium.

3 a. Scimus nos reos esse,
Sed tu virgula Jesse
Subvenias famulis,

3 b. Nil poterit prodesse,
Si refutes adesse
Nobiscum, o utilis.

4 a. Sancte baptista Iohannes,
Repraesentare nos omnes
In conspectu iudicis.

4 b. Sancte Petre, principatum
Tenens et apostolatum,
Flecte iram vindicis.

5 a. Protomartyr
Stephane, ora pio,

5 b. Ut nos servet
ab ignis incendio.

6 a. Ad te, Adriane,
Confugimus plane,
Ut succurras istis;

6 b. Ac, Sebastiane,
Deprecare sane,
Indulgeas christis.

7 a. O Clemens, pastor Romane,
Quam devote, quam benigne
In te omnes speramus,

7 b. Supplicare cum Wulframo
Atque patre Antonio,
Ut hic non pereamus.

8 a. O virgines gloriosae,
Poscite affectuose
Regem pro nobis supremum,

8 b. Ne nos pro nostris commissis
Sceleribus et omissis
Iudicet in interitum.

9. **Sed nos vestris suffragiis**
Relictis his miseriis
Iungat in caeli curia;
Amen dicant omnia.

Grad. ms. Rotomagense saec. 14. Cod. Parisin. 905. A. — Miss. ms. Rotomagense saec. 14. Cod. Parisin. 17317. B. — Missale Rotomagense imp. Rotomagi 1499. C. — 2a, 2 Vertimur AB. — 4a, 2 Ture praesenta (L.: Tu repraesenta), augenscheinliche Korrektur. Der Infinitiv als Imperativ, wie sonst öfter; vgl. 7b 1. — 6a, 3 succurres AB. — 6b, 3 Miseretur istis A, tristis B. — 9, 2 hic AB. — A bemerkt: „Missa pro curanda mortalitate, quam Dominus papa Clemens VI. constituit et fecit cum dominis Cardinalibus et concessit omnibus audientibus 240 dies de indulgentia. Quilibet audiens missam debet in manu sua tenere candelam unam, donec missa fuerit completa, et per quinque dies continuare dictam missam, et illa mors eis nocere non valebit."

II.

DE BEATA.

31. In Conceptione BMV.

1 a. Surge, caterva, psallens
iucunda
nunc tot gaudia,

1 b. Annae iam intuendo
filiam,
quae est Maria,

2 a. Nitida caro,
sine ulla
originis infecta
macula.

2 b. Cantat propheta
quaerens labem
Dei matris: non erit
inventa.

3 a. Canit virgo: necdum erat
culpae malum,
fui concepta.

3 b. In Hester, dixit, non pro te,
sed pro cunctis
lex est posita.

4 a. Verius redempta
a Christo, quam reliqua
sanctorum turba.

4 b. Satis honorata
non esses mater, labe
[si] involuta.

5 a. Bene te reservavit
a partus aerumna,

5 b. Arca Dei futura,
mater praeelecta.

6 a. Sancta Iesu Christi fuit
caro tua;

6 b. Ergo, si mundus, pariter
tuque munda.

7 a. Salve, tota
pulchra Dei amica,

7 b. Iam non surges,
nunquam lapsa domina.

8 a. In te fallit
maledictum,
Adae primi
de prole nascitura.

8 b. Ber decem
hic est mensis
signans dragmam,
quae fuerat perdita;

9 a. Nardus
suavitatis, munda,

9 b. Pura
adinvenit Maria.

10. Suscipe vota
a supplici Dei ecclesia.

Miss. Tolosanum imp. s. l. 1490. A. — Miss. Tolosanum imp. Lugduni 1524. B. — 5 b, 1 Arca filii Dei AB. — 6 b, 1 sq. tuque pariter AB. — 10, 2 supplici de ecclesia AB. — Eigentümlich ist das Akrostichon: Sanccius Basesii Bernardus. Wer will es deuten? — 8 b, 1 Offenbar eine kühne Umstellung statt Decem-ber, in welchen Monat das Fest der Immaculata Conceptio fällt.

32. In Conceptione BMV.

1 a. Exsultet coetus
fidelium

1 b. In puritatis
principium.

2 a. Revelavit condensa
Dominus, rex regum omnium.
Dicant ergo gloriam
omnes per Mariam,
purum templum dominicum,

2 b. Quam non mundavit Deus,
sed praeservavit altissimus.
Virgo virginum, illud
fuit initium
puritatis tuae gaudium,

3 a. Ut Dei patris unicum
pure vestires filium. *

Sicut in caelo
unicus aequalem sibi *
patrem habet filius,

3 b. Sic et in terris
* Dei filius [te] matrem
habet sine macula.

* Cesset ergo iniquitas
ac invidorum pravitas,

4 a. Cum ipsam totam
pulchram ac absque

4 b. Macula sacra
canat pagina.

5 a. O Maria,
sanctorum melodia, *
Da virtutem
te [hic] laudantibus

Contra puritatis *
tuae aemulos.

5 b. Mater puritatis,
* vitam promissam

Apud thronum
divinae maiestatis
* Impreta te
elucidantibus.

Miss. Nivernense imp. Parisiis 1490. — 2 b, 1 Dominus. — 2 b, 3 O virgo. — 3 b, 5 perversitas. — 5 b, 1 O mater. — 5 b, 2 promissam cum beatis. — Bei 1 b u. 4 b fehlt in der Quelle die Initiale.

33. In Conceptione BMV.

1 a. Mater Dei
Praesentis luce diei
Est concepta.

1 b. Simul tota
Salvatio lux et nostra
Est incepta.

2 a. Iesse radix inclita,
David aula regia
Praecessere;

2 b. Virgam sine frutice,
Nobilem propagine
Protulere.

3 a. Haec virga de regibus,
Haec de sacerdotibus
Est producta.

3 b. Terra, quae hanc genuit,
A Deo saepe fuit
Benedicta.

4 a. Virgo sancta virga est,
Flos de virga Christus est
Splendens late.

4 b. Plenus carismatibus
Septiformis spiritus
Fulget clare.

5 a. O beata domina,
Misericordissima,
Nostra tot pericula
Intuere.

5 b. O tu clementissima,
Maris stella lucida,
Supplicantes adiuva
Et tuere.

6 a. Tua conceptio
Grandi tripudio
Fuit coetui
angelico;

6 b. Cum quo collegio
Nostra devotio
Deum collaudet
in iubilo.

Miss. Sagiense imp. Rothomagi 1488 A. — Miss. Sagiense imp. Rothomagi 1496. B. — Miss. Sagiense imp. Rothomagi 1500 C. — Miss. Sagiense imp. Rothomagi 1548. D. — Melodie natürlich: Laetabundus.

34. In Conceptione BMV.

1 a. Initium
salutis oritur,
Dum Maria
virgo concipitur;
Tantae festum
hodie colitur
Laetitiae;

1 b. Anna senex
fecunda redditur,
De supernis
virtus infunditur,
Ierusalem
filia psallitur
Rex gloriae.

2 a. Hoc sollemne
festum prae ceteris,
Nam est primum
et causa posteris,
Per hoc virgo
fit arca foederis
Et honoris.

2 b. Anna, latet
in te mors funeris,
Fructum profers
praecelsi generis,
Quo pascitur
productor temporis,
Fons dulcoris.

3 a. Cibum praebes
Caelesti pabulo,
Quod non debes,
exsolvis populo,
Nam non tibi
paris, sed saeculo,
Anna, natam.

3 b. Paris natam
et paris genitam
Nobis quippe,
non tibi deditam,
Quam fideles
mirantur cognitam
Sic beatam.

4 a. Christo matrem
sed Deo filiam
Alvo claudis
prolemque unicam,
Quae sacravit
aulam virgineam,
In Maria.

4 b. Deponentes
mentis duritiam
Dulcem Deo
demus melodiam
Et caelestem
quaeramus gratiam
Mente pia.

6 a. Hic conceptus
est senis baculus,
Hic est rubi
virens ramusculus,
Ex quo prodit
caelestis flosculus
Non marcescens.

6 b. Consideret,
credat incredulus,
Nullus in hoc
caliget oculus,
Fontem vivum
hic profert rivulus
Non arescens.

7 a. Tu, Maria,
regis es ferculum,
Per te ductus
rex in cubiculum,
Per te sumit
Salomon osculum,
Quod quaesivit.

7 b. Sceptrum tenens,
faciens arculum,
Aequum claudis
vitae triangulum;
Redde illi
nos, qui per saeculum
Saecli vivit.

Miss. Bicterrense imp. Lugduni 1535. — 1 a, 5 Tanto. — 1 b, 6 filiae psallant. — 1 b, 7 Regi. — 4 a, 2 sqq. Es fällt auf, dafs der Reim dieser Strophe, im Gegensatze zu den andern Strophen, sich nur auf eine Silbe erstreckt. — 7 a, 3 duxit. — 7 b, 5 illi fehlt. — 7 b, 7 Saecli fehlt; statt vivit steht misit.

35. In Annuntiatione BMV.

1. Salve, gemma,
paradisi gloria,
rutilans maris stella;

2 a. Gloriosi senis inclita
Abrahae patriarchae
prole genita;

2 b. Atque florigera virgula
sacerdotis Aaron
praefigurata;

3 a. Davidque regis filia,
virgo prudens et decora,
clara caeli porta,
aeternae vitae iustis
pandens praemia;

3 b. Claris meritis ornata,
mundo corde, carne sacra,
catervis aurea
virgineis tribuens
diademata.

4 a. Archangelus ferens ista
Gabriel tibi inquit:
Ave, plena gratia,

4 b. Dei patris, o Maria,
femina inter omnes
benedicta, domina.

5 a. Rex regum, cuncta
regens saecula,
tecum, casta,
gaudens inhabitat, digna
consecrans tui
cordis intima.

5 b. Cuius sacrata
audiens verba
fit turbata
cogitans, quae esset ista
salutatio
tam laudiflua.

6a. Angelus: Alma,
inquit, Maria,
tu ne timeas,
virgo praecelsa,
nam invenisti gratiam
apud caelorum regem
Deum maximam.

6b. Ecce, regina
fies caelica,
generans natum
regentem cuncta,
atque post partum integra
permanebis in aevum,
virgo praeclara.

7a. Ad haec respondens femina
virgo pudica:
In me quali modo tua
fient unica?
Angelus inquit: Alma,
sanctum neuma
descendet in te virtus
atque deica.

7b. Mox enim inquit credula:
Ecce, ancilla
summi regis residentis
super aethera,
et salvet clemens saecla
universa;
fiat mihi, quod faris,
o caelicola.

8. Ergo, felix Maria,
salve semper, o Maria.

Grad. et Trop. ms. Fontebraldense saec. 14. in. Cod. Lemovicen. 2 (17). — 2a, 1 senisi. — 8a, 2 salvet. — Melodie: Alma cohors (Anal. VII, Nr. 218).

36. In Purificatione BMV.

1a. Virginis matris gaudia
Recolamus cum gloria;
Cantemus: Gaude, Maria,
Patris parens et filia.

1b. Gaude, quam dono gratiae
Replet rex caeli curiae;
Solem paris iustitiae,
Stella misericordiae.

2a. Gaude, munda malitia,
Virtutum nitens copia;

2b. Gaudens audis mente pia
Angeli verba dulcia.

3a. Credens caelesti nuntio
Gaudes de caeli filio,

3b. Gaudens in puerperio
Virginis privilegio.

4a. Gaudens materna gratia
Lactas pascentem omnia;

4b. Gaudens involvis fascia
Regnantem caeli regia.

5a. Gaudens chorus caelestium
Pastoribus fert gaudium;
Festinant ad praesaepium.

5b. Gaudes, dum vident filium,
Iesum nominas puerum,
Regem, factorem siderum.

6a. Gaudes, mater, ad octavum
Dum circumcidunt puerum
Tenentes legem veterum.

6b. Gaudens vides accedere
Magos gavisos sidere,
Aurum, tus, murram tradere.

7 a. Ad templum vehis filium,
Congaudet mens fidelium,
Fert Simeonis brachium
Caeli terraeque gaudium.

7 b. Gaudes hunc mira facere,
Aquam in vinum vertere,
Mutos loqui, respicere
Caecos, defunctos vivere.

8 a. Gaudes, mater, a funere
Iesum victorem surgere;

8 b. Post vides hunc in aethere
Gaudens ad caelum scandere.

9 a. Gaudens suscipis spiritum
Cum fratribus paraclitum,

9 b. Quo concepisti filium,
Huius exstans sacrarium.

10 a. Hinc te transfert caelestia
Gaudentem ad palatia;

10 b. Ad quae nos data venia
Sua ducat clementia.

Miss. Briocense imp. Rothomagi s. a. [1502?]. — 5 b, 1 Gaudent. — 6 a, 3 legem puerum, daneben die spätere Korrektur: veterum. — Nach 6 b, 3 folgt noch: Gaudentes filii dexterae. — Inhalt ist: De Gaudiis BMV.

37. In Purificatione BMV.

1 a. Gaude, Sion, et laetare,
Tuum vide salutare,
Quem hodie praesentare
Virgo novit regia;

1 b. Quam prosapia regalis,
Quam flos ornat virginalis,
Quam fecundat spiritalis
Ros, virtus et pluvia.

2 a. Puerili sub tenore,
Sub antiquae legis more
Iesum offert cum honore
Parentelae copia.

2 b. Legis arca legis iura
Complet a reatu pura,
Miratur videns natura
Matris virginalia.

3 a. Ut lex iubet, paupertatis
Assunt aves, castitatis
Turtur et simplicitatis
Columba sunt hostia.

3 b. Ulnis tentus Simeonis
Humanae salvationis
Et suae promissionis
Declarat mysteria.

4 a. Suum videt iam promissum
Messiam de caelo missum,
Qui scelus Adae commissum
Rectificat gratia.

4 b. Nunc dimittis, Iesu pie,
Fili virginis Mariae,
Servum tuum in hac die
Credentem per omnia.

5 a. Tu lumen gentibus datum
Et Iudaeis revelatum,
Tollens, quem dedit reatum
Hostilis astutia.

5 b. Omnis sexus, omnis aetas
Salvatoris laudet metas
Annam videns et prophetas
Dare testimonia.

6 a. Matris honor virginalis
Hostem fallit, dum legalis
Mons subintrat ut carnalis;
Fallunt et sponsalia.

6 b. Quid, coluber tortuose,
Valent fraudes flexuosae?
Te captivat gloriosae
Matris pudicitia.

7 a. Miles pugnat in agone
Carnis fruens ultione,
Dolens, quod tentatione
Serpens egit talia.

7 b. Pallio carnis amictus,
Flagellatus, [spinis strictus]
Satanae dat mortis ictus
Per crucis supplicia.

8 a. Gens hostilis exsequatur,
Dum per mortem liberatur,
Qui captivus tenebatur
In mortis miseria.

8 b. Reginarum imperatrix,
Nobis esto mediatrix
Clemens et auxiliatrix
Et dux ad caelestia.

9 a. O Maria, fluens vena,
Veniae gratia plena,
Ab hostis trahe sagena
Nos et reconcilia.

9 b. Fac nos digne te laudare,
Fac nos carnem sic domare,
Ut possimus conregnare,
Ubi pax et gloria.

Miss. Coenobii Casae Dei imp. Lugduni 1527. — 5 b, 3 vident. — 7 a, 1 pugnas.

38. In Visitatione BMV.

1 a. Congaudemus exsultantes,
Matrem Dei venerantes,
Eius prece postulantes
Filii clementiam.

1 b. Dei genetrix, Maria,
Caecis lumen, dux et via,
Posce nobis pie, pia,
De commissis veniam.

2 a. Mater regis angelorum,
Porta, clavis secretorum,
Per te nobis rex caelorum
Venit in auxilium;

2 b. Quem tu roga pia prece,
Ut nos regat in hac nece
Mundetque mortali faece
Dans nobis remedium.

3 a. Thronus veri Salomonis,
Vellus siccum Gedeonis,
Omnibus repleta bonis,
Nostra spes et gloria;

3 b. Hortus clausus, fons signatus,
Per te nobis sit placatus
Iesus Christus ex te natus,
Qui creavit omnia.

4 a. Arca Noe, David funda,
A peccatis nos emunda,
Mundans caeli pace funda
Reddens tuo filio,

4 b. Ut cum ipso simus laeti,
Exsultantes et quieti,
Sua gratia repleti
Caelorum palatio.

5 a. Audi, mater Dei digna,
Virgo simplex et benigna,
Tuo nato nos assigna
Sursum ad caelestia.

5 b. Ob hoc tibi laudes damus,
Nobis capta, quod rogamus,
Ut de mundo transeamus
Ad aeterna gaudia.

Prosar. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Claromoten. 57. A. — Miss. Claromontense atque S. Flori imp. Lugduni 1541. B. — 2 a, 3 rex angelorum B.

39. In Visitatione Beatae MV.

1 a. Missus Gabriel de caelis
Sacris disserit loquelis
Cum Maria virgine;

1 b. Hanc salutat in conclave
Et ex Eva format Ave
Evae verso nomine.

2 a. Metum pellit, dat solamen;
Nam per sacrum, inquit, flamen
Virgo gravidaberis.

2 b. Ad hoc facit argumentum,
De cognata documentum
Insperati muneris;

3a. Quae, cum esset pervetusta
Et multis annis onusta,
Concepit infantulum.

3b. Adest virgo Deo plena
Et ascendit in montana
Videre miraculum.

3c. Ut salutat consobrinam,
Exsultantem intra ventrem
Mater sentit parvulum.

4a. Et iam sibi fructus dantur
Thori, quibus adimuntur
Sterilis opprobria.

4b. Quae parentes et vicini
Impingebant semper illi,
Cessant improperia.

5a. Clausa pandit ventre clausus
Gestu plaudens, fit adplausus
Messiae praesentiae.

5b. Linguae gestus obsequuntur,
Dum pro lingua sic loquuntur,
Serviunt infantiae.

6a. Alvo Deum virgo claudit,
Clauso clausus hic adplaudit
De ventris angustia.

6b. Agnum monstrat in aperto
Vox clamantis in deserto,
Vox verbi praenuntia.

7a. Praecursore nondum nato,
Nondum ortu reserato,
Reserantur mystica;

7b. Nostro sole tunc exclusus
Verioris est perfusus
Solis luce typica.

8a. Prius novit diem verum,
Quam nostrorum sit dierum
Usus ministerio.

8b. Hic renascens nondum natus
Nondum nascens est renatus
Caelesti mysterio.

9a. Sacrum pneuma, quod implevit
Natum, et matrem replevit
Dei beneficio;

9b. Clamat parens ad Mariam:
Utquid ad ancillam tuam
Venis in hospitio?

10a. Tu mater es creatoris,
Ego sui praecursoris,
Tua pauper servula.

10b. Benedicta super omnes
Vocaberis mulieres,
Mater Dei gerula.

11a. Benedictus ventris tui
Fructus, qui detur perfrui
In superna patria.

11b. Beata, quae credidisti,
Nam perficientur tibi
Ad te facta nuntia.

12a. Mater Dei, te rogamus,
Ne deneges, quod optamus,
Nobis pete gratiam

12b. Et, qui sumus peccatores,
Ne repellas precatores,
Sed impetra veniam.

Miss. Baiocense imp. Rothomagi 1501. A. — Miss. Baiocense imp. s. l. [Rothomagi] 1529. B. — Miss. Baiocense imp. s. l. [Rothomagi] 1545. C. — Miss. Abrincense imp. Rothomagi 1505. D. — 2b, 3 inspirati ABCD. — 4a, 1 datur D. — 4b, 2 Impingebat D. — 5a, 1 ventrem D. — 6a, 1 Alvum Deo D. — 6a, 3 ventre C. — 6b, 1 monstra C. — 7a, 1 Praecursorem D. — 8b, 2 et renatus D. — 8b, 2 et renatus D. — 12b, 1 Ut ABCD. — Die 8 ersten Strophen sind ein Cento aus den Sequenzen: Missus Gabriel de caelis (Kehrein, Nr. 200), Praecursoris et baptistae (Kehrein, Nr. 360) u. Ad honorem tuum Christe (Kehrein, Nr. 353).

40. Visitatione Beatae MV.

Infra Octavam.

1 a. *Ave, Maria,* virginum
Exemplar, lumen luminum,
Sponsa ecclesiae.

1 b. *Gratia plena* Domini,
Coniuncta sacro numini,
Flos pudicitae.

2 b. *Dominus tecum* omnium,
Inferni specie
Ut nos salvaret, filium
Misit rex gloriae.

2 b. *Benedicta tu,* filia
Dei, fons gratiae,
Tulisti viri nescia
Solem iustitiae.

3 a. *In mulieribus*
Una eligeris,
Quae in caelestibus
Regina diceris
Misericordiae;

3 b. *Et benedictus*
Sit, qui ad inferos
Descendit invictus
Salvans innumeros
Magnae potentiae.

4 a. *Fructus* tis terrae iubilo;
Et pneumatum
Hortum flat auster, aquilo
Liquit flatum;
Odor fluit et gratiae

4 b. *Ventris tui* per viscera,
Quae filium
Dei portarunt; foedera
Et gaudium
Nobis donet cum requie

Miss. Fontebraldeuse imp. Parisiis 1606. — 1 a, 3 Sponso. — 3 b, 2 Sit natus qui. — 4 a, 1 Fructus eis terrae.

41 a. De Compassione BMV.

1 a. Salve, virgo singularis,
Salve, parens expers paris,
Cuius mentem salutaris
Pertransivit gladius.

1 b. Rivus fluxit copiose
Caritatis amorosae,
Dum ruberet instar rosae
Cruce pendens filius.

2 a. Turpi morte condemnati
Te coegit amor nati
Tunc dolores multos pati,
Cum paschalis victima

2 b. Pro nobis immolaretur
Probrisque satiaretur
Et a turbis plecteretur
Morte crudelissima.

3 a. Hic ruina reproborum,
Resurrectio iustorum,
Cum mercedem singulorum
Meritis rependeret,

3 b. Iudex unus, non unius,
Pie iustus, iuste pius;
Per te, virgo, mors illius
Nos a morte liberet.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1514. — Melodie wahrscheinlich: Verbum bonum. Die Vorlage für diese Fassung dürfte in der nachfolgenden zu suchen sein:

41b. De Compassione BMV.

1 a. Salve, virgo, singularis,
Salve, parens expers paris,
Cuius mentem singularis
Pertransivit gladius.

1 b. Et te comparavit rosae,
Dum pro nobis et non pro se
Mortis ignominiosae
Damnaretur filius.

2 a. Turpi morte condemnati
Te coegit amor nati
Pro salute nostra pati
Cum paschali victima.

2 b. Sed tu magis eo dolens;
Hic est enim passus volens
Et in carne, sed tu nolens
Intus et in anima.

3 a. Hic ruina peccatorum,
Resurrectio iustorum,
Cum mercedes singulorum
Meritis componderet,

3 b. Iudex unus, non unius,
Pie iustus, iuste pius;
Per te, virgo, mors illius
Nos a morte liberet.

Cod. ms. Londinen. Tit. A XXI. saec. 13. add. saec. 14/15.

42. In Assumptione BMV.

1 a. Resonant interna
Domino mela
agmina nivea,

1 b. In caeli suprema
iugiter aula
semper boantia.

2 a. Quo lux splendet gloriosa,
iugis atque sempiterna,
qua fruuntur in perenni
perpetim laetitia.

2 b. Quo praeclara maris stella
virtutibus admiranda
hodie tripudiatim
subiit caelestia.

3 a. Ubi regnat collocata
in Domini Iesu dextra,
cernens illa tam profunda
deitatis mysteria.

3 b. O beata, praeelecta,
sanctorum choris praelata,
defer nostra Christo vota
imperanti per saecula.

4 a. Scelerumque flagitia
pia dele domina,
quo purgati decantemus
nova tibi cantica.

4 b. Transitusque tui festa
celebrando inclita
provehamur ad aeterna
paradisi gaudia;

5. Ubi sancti catervatim
resonant semper Alleluia.

Grad. et Trop. ms. Fontebraldense saec. 14. in. Cod. Lemovicen. 2 (17).

43. In Assumptione BMV.

1 a. Salve, decus angelorum
Et cunctorum electorum,
Dei mater nobilis;

1 b. Tu es virgo semper pura
Et a cuncta creatura
Penitus laudabilis.

2 a. Tu es arbor, quae portasti,
Tu es mater, quae lactasti
Regem regum, Dominum.

2 b. Benedicta tu fuisti,
Quae per fidem concepisti
Redemptorem hominum.

3 a. Per te datur vitae fructus,
Per te cessat omnis luctus
Vigetque laetitia.

3 b. Sola tenes principatum
Et post Deum dominatum
In caelesti curia.

4 a. Te collaudat angelorum
Chorus et apostolorum
Caterva dominica.

4 b. Te martyres venerantur,
Confessores famulantur
Et turba prophetica.

5 a. Coetus mundi puellarum,
Virginum et viduarum
Agunt tibi choreas,

5 b. Quia per te sunt adeptae
Caeli regnum et receptae
Ad regales nuptias.

6 a. De hoc mundo ascendisti
Super caelos et sumpsisti
De labore praemium.

6 b. Virgo mater, suscepisti
De manibus Iesu Christi
Diadema regium.

7 a. Ergo, pia mediatrix,
Peccatorum miseratrix,
Tuum roga filium,

7 b. Ut post huius vitae cursum
Nos assumat tecum sursum
Ad caeleste gaudium.

Missale Ruthenense imp. Lugduni s. a. [ca. 1540]. A. — Missale Baiocense imp. s. l. [Rotomagi] 1545. B. — Missale Parisiense imp. Parisiis 1585. C. — 1 a, 1 decus virginum C. — 1 b, 1 Felix virgo B. — 1 b, 2 Et ab omni creatura B. — 1 b, 3 Potius laudabilis A; Post Deum laudabilis B. — 2 a, 1 ardor C. — 2 a, 2 Tu mater es B. — 2 b, 2 Beata quae credidisti B. — 3 a, 2 Et cessavit ille luctus AC. — 3 b, 2 Post filium et primatum B. — 4 a, 3 deifica B. — 4 b, 2 contemplantur B. — 5 a, 1 Mundi ceetus B. — 5 a, 2 ac C. — 5 a, 2 Tibi reddunt gratias B. — 6 a, 1 Ex hoc mundo conscendisti B. — 6 a, 3 Post laborem B. — 6 b, 1 Mater virgo B. — 7 a, 1 pia genetrix C. — 7 b, 1 Ut post vitae nostrae cursum B.

44. De Beata Maria V.

Infra Octavam Assumptionis.

1 a. Salve, mater salvatoris,
Quae deorum Deum paris,
Salve virgo singularis,
Quae vocaris stella maris.

1 b. Salve, vitae reparatrix,
Salve viae reseratrix,
Salve, sancta legislatrix,
Peccatorum consolatrix.

2 a. Salve, mater Iesu Christi,
Salve, virgo, vita mundi,
Sola digna quae fuisti
Ab angelo salutari.

2 b. Gaude, soror insignita,
Gaude, fides, spes et vita,
Gaude, sacra margarita
In corona regis sita.

3 a. Gaude, fronde fructuosa,
Virgo prole pretiosa,
Regis sponsa generosa,
Gaude, gaude, florens rosa.

3 b. Gaude, virgo, genuisti
Regem regum, Deum caeli,
Quem adorant archangeli,
Quemque reverentur tui.

4 a. O deorum dominatrix,
Angelorum imperatrix,
O maestorum consolatrix,
Esto nobis miseratrix.

4 b. O domina, o regina,
Casta, simplex et columba,
Quae cunctis es medicina,
Ad medendum nos festina.

5 a. O Maria, gemma caeli,
Lux et luna paradisi,
A fluctibus huius mundi
Conserva nos et custodi.

5 b. Tu sanctorum psalmodia,
Tu martyrum melodia,
Tu militum laetitia,
Tu civium concordia.

6 a. Tu virginum virgo pia,
Tu lux vera, dux et via,
Tu mitis es, o Maria,
Tibi laus est, Alleluia.

6 b. Tu domina angelorum,
Tu regina seniorum,
Tu mamilla pupillorum,
. . . .

7. Omnes simul te laudamus,
Te supplices exoramus,
Omnes ad te suspiramus,
Te videre valeamus
In saeculorum saecula.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1534. A. — Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1606. B. — 1 a, 1. Zur Wahrung des Reimes ist die Änderung „mater salutaris" naheliegend, aber wohl abzuweisen, da auch sonst kein reiner Reim, sondern nur Assonanz vorhanden ist. — 1 a, 2 decorum Deum AB. — 2 b, 3 margareta A. — 7, 1 ist in A u. B zur Str. 6 b gezogen.

45. Infra Octavam Assumptionis BMV.

1 a. Ave, virgo, Christi cella,
Iesse virga, maris stella,
Nobile triclinium;

1 b. Favus stillans lac et mella
Moysique tu fiscella,
Lilium convallium.

2 a. Tu thalamus aethereus,
Tu sapor es nectareus,
Egenos reficiens.
Gaude, virgo virginum,
Salve, salus gentium
Gignens Deum hominem.

2 b. Ex te verus sol processit,
Splendor cuius non marcessit,
Est nam indeficiens.
Beata puerpera,
Tua lactant ubera
Miserorum pugilem.

3 a. Flamma rubus uritur,
Neque tamen laeditur
Ignis hic incendio:

3 b. Virgo parens creditur
Nec ipsa corrumpitur
Tali puerperio.

4 a. O regina, tuas totum
Nequit laudes cor devotum
Gratulando canere!

4 b. Gabrielis credidisti
Dictis, Christum concepisti,
Digna res memoriae.

5 a. Contra carnis documentum
Enixa es alimentum
Congruum fidelibus,

5 b. Pascens omnem creaturam
Carnem panis sub figuram
Ministrans credentibus.

6 a. Asta, virgo, circa thronum,
Pro nobis loquaris bonum
Exorando filium,

6 b. Ut nos solvat a peccatis
Collocetque cum beatis
In aeternum gaudium.

Miss. Morinense imp. Rothomagi 1516. — 3a, 2 Nondum tamen luditur.

46. De Beata Maria V.

Tempore Nativitatis.

1 a. Magnum nobis gaudium,
virgo contulisti,
Dum Dei archangelo
sancta credidisti,

1 b. Quod deberes fieri
mater Iesu Christi,
De facto non dubitans
modum inquisisti.

2 a. Sanctissimum puerum
sancta perperisti
Et pastores gaudii
testes habuisti;

2 b. Dulcissimum filium
pura emisisti
Et erranti populo
lucem edidisti.

3 a. O Maria, gratulari
Stella monet, quam morari
Vides super filio,

3 b. Cum a Magis adorari
Ipsum cernis et ditari
Munere tam vario.

4 a. Stella notat unitatem,
Murra carnis veritatem,
Et tus est oratio;

4 b. Aurum monstrat deitatem,
Tresque regis trinitatem
In tanto negotio.

5 a. O Maria, stella mundi,
A peccato simus mundi
Per te, clemens et pia,

5 b. Et virtutibus fecundi,
Laeti tecum et iucundi,
Nostra salus ac via.

6 a. Dulcissima domina,
mater orphanorum,
Te collaudat curia
omnium thronorum;

6 b. Tu es enim per Christum
regina caelorum.
Post hanc vitam nos iunge
choris angelorum.

Prosar. ms. Caelestinorum Ambianensium (Guilelmi Lovel) anni 1572. Cod. Ambianen. 132. A. — Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1514 B. — Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1534. C. — 1 a, 3 archangelum A. — 1 b, 1 Quo BC. — 3 a, 3 super filium C. —

47. De Beata Maria V.

„In Circumcisione Domini.“

1 a. Ad honorem virginis
Solvatur os hominis
Cantans mente pia.

1 b. Sic placebit canticum
Sed et carmen musicum
Atque melodia.

2a. Nam ut ros in gramine
Et in eius tegmine
Descendit in ipsa,

2b. Non more femineo
Sed partu virgineo
Christum est enixa.

3a. Ut a solis radio
Vitro sibi pervio
Nulla fit fractura,

3b. Sic virgo, cum peperit,
Integram se repperit
Et sine laesura.

4a. Huius ergo laudibus
Corde, ore, actibus
Omnes insistamus,

4b. Ut in terris gratiam
Et in caelis gloriam
Semper habeamus.

Grad. Viennense imp. Lugduni 1534.

48. De Beata Maria V.

„Inter Natale et Purificationem."

1a. Nascitur ex virgine
Sine viri semine
Summi patris filius;

1b. Non minuto numine
Homo fit pro homine,
Quem seduxit impius.

2a. Servi formam suscipit,
Esse novus incipit
Non habens principium.,

2b. Virgo verbo concipit
Nec in partu percipit
Dolorem sed gaudium.

3a. Eva parit cum dolore
Castitatis fracto flore,
Sed haec e contrario

3b. Virgo parit novo more,
Virginali cum honore;
Totum fecit unctio.

4a. Nutrit cuncta nutrientem,
Quem, cum videt morientem,
Dolet ut parturiens,

4b. Licet credat surrecturum
Nec inferna retenturum
Nec quod ultra moriens.

5a. Supplicemus tantae matri,
Quod pro nobis Deo patri
Supplicet suffragio,

5b. Ut purgatos a peccatis
Det regnare cum beatis
In perenni gaudio.

Miss. Baiocense imp. s. l. [Rothomagi] 1545.

49. De Beata Maria V.

a crastino Circumcisionis usque ad Purificationem.

1a. Nova fiant omnia,
Quia mirabilia
Nova fecit Dominus.

1b. Nova fit laetitia,
Nova pluit gratia
Vetus delens facinus.

2a. Descendit rex siderum
Pro salute pauperum
In vallem caliginis;

2b. Hic venturus iterum
Iustus ultor scelerum
Die magni turbinis.

3a. Profert Iesse virgula
Florem ante saecula
Destinatum saeculo;

3b. Emittit virguncula
Agnum sine macula
Mactandum pro populo.

4a. Procedit infantulus,
Deus factus parvulus,
Virginis e gremio;

4b. Fontem parit rivulus
Et radicem surculus,
Prodit sol de radio.

5a. Virgo est, quae genuit,
Deus est, qui voluit
Carnem ita sumere,

5b. Qui sic nasci debuit;
Et puellam decuit,
Tantam prolem parere.

6a. Lac ministrat filio,
Quae miro mysterio
Mater est et filia;

6b. Caeli regnans solio
Iacet in praesaepio
Inter animalia.

7a. Accedamus seduli
Ad praesaepe parvuli,
Amplectamur humilem,

7b. Ut in fine saeculi
Videamus singuli
Secure terribilem.

Grad. ms. Rotomagense saec. 14. Cod. Parisin. 905. A. — Miss. ms. Rotomagense saec. 14. Cod. Parisin. 17317. B. — Missale Rotomagense imp. Rotomagi 1499. C. — Missale Lexoviense imp. s. l. et a. D. — Missale Lexoviense imp. Cadomi 1517. E. — Missale Lexoviense imp. in Ponte Audomari 1547. F.

1b, 1 sit ACDE. — 2b, 1 Sic C. — 4b, 2 circulus B. — 4b, 3 Prodiit E. — 5a, 3 Ita carnem DE. — 7a, 1 singuli D; securi B. — 7a, 3 Amplectemur A. — 7b, 1 in fidem E. — 7b, 3 Securi C.

50. De Beata Maria V.

Tempore paschali.

1a. Stabat mater regis nostri
Iuxta crucem crucifixi
Filio compatiens;

1b. Stabat iuxta viam via
Morienti morte pia
Spiritu commoriens.

2a. Hic est ille gladius,
Quem passuri praescius
Simeon praedixerat.

2b. Hic cor matris transiit,
Cum saccum, quem genuit,
Conscissum considerat.

3a. Scissus scissam miseratus,
Desolatam consolatus
Commisit discipulo,

3b. Ut ad decus commissoris
Ministraret vas pudoris
Puritatis speculo.

4a. Sputa, clavi, verbera
Transfixerunt viscera
Piae matris Domini;

4b. Fel, arundo, spongia
Auxerunt suspiria
Sauciati animi.

5a. Magna fuit in Maria,
Pietatis matre pia,
Maeroris materia;

5b. Maior plebis de salute
Vitae donum consecutae
Per crucem laetitia.

6a. Salve, salus, quae nos salvas,
Salve, per quam ad salvandas
Salus venit animas.

6b. Venit vita, per te, viam,
Sortiamur vitae venam,
Per te vitae ianuas.

Miss. ms. S. Barbarae in Algia saec. 13/14. Cod. Sangenovefian. 96 (BBl. fol. 7). A. — Miss. Coenobii Casae Dei imp. Lugduni 1527. B. — 1b, 1 iuxta vitam A. — 2b, 2 Cum natum quem B. — 3a, 2 Desolatam desolatus B. — Die beiden Schlufsstrophen lauten in B:

6a. O virginale lilium,
Mater, per hoc martyrium
Coronata beatius,

6b. Ora natum, pia, pium,
(Ut) post huius vitae stadium
Sit nobis propitius.

51. „In festo de Quinque Gaudiis BMV."

1a. Ante partum et in partu
Et post partum, virgo, par tu
Nulli dici poteris,

1b. Nec est tibi par inventa;
Deo dedit alimenta
Tui dulcor uberis.

2a. Stella maris, vitae portus,
Ex te verus sol est ortus
Et nostra redemptio.

2b. Tu vas sanctae trinitatis,
In te sedes deitatis,
Thronus Dei filio.

3a. Vas honoris, vas ornatum,
Vas salutis, vas sacratum
Incarnati numinis;

3b. Fons exivit ex te vivus,
Panis vitae, pacis rivus,
Splendor veri luminis.

4a. Ex te natus est Messias
Omnes complens prophetias,
Gubernator saeculi;

4b. Iacob, David, Isaias
Praecinuerunt eius vias
Et prophetae singuli.

5a. Os tam dulce tu lactasti,
Cuius carne sumus pasti
Et abluti sanguine;

5b. Qui confregit portas mortis
Suos trahens victor fortis
Ab inferni cardine.

6a. Qui surrexit victa morte,
Caelo scandens, quo victor te
Amplexatur dextera.

6b. Te dotavit miro dono,
Nam sub tuo lucent throno
Luna, sol et sidera.

7a. Certe caelo, terra, mari
Debes, virgo, venerari
Utrobique domina;

7b. Exaltata supra caelos,
Dulce tibi cantant melos
Angelorum agmina.

8a. Quam es dulcis et benigna!
Quam sis omni laude digna,
Quam praeclari meriti,

8b. Cor non postest cogitare,
Neque lingua explicare,
Quot honores debiti.

9a. O Maria, Christi mater,
Quam elegit Deus pater,
Ave, plena gratia;

9b. Tuum natum ora Christum,
Ut coronet chorum istum
In perenni gloria.

Miss. Ambianense imp. Parisiis 1487. A. — Miss. Morinense imp. Rothomagi 1516. B. — Miss. Ambianense imp. Parisiis 1552. C. — 4b, 2 Praecinerunt C. — 6b, 2 lucet C. — 8b, 3 replicare B.

52. De Septem Gaudiis BMV.

1 a. Gaudiose celebremus,
Matris Dei decantemus
Septenam laetitiam.

1 b. Assiste, virgo, devotis,
Qui te laudant voce, votis,
Et propina gratiam.

2 a. Uerbum te laetificavit,
Pie cum te salutavit
Paranymphus caelicus.

2 b. Dei patris genitura
Tua prodit de clausura,
De te natus unicus.

3 a. Inde reges, dum adorant
Tantum, te matrem honorant,
Unde gaudes tertio.

3 b. A surgente visitaris,
Unde quarto gralularis
Suscitato filio.

4 a. Monstrat nobis iter scandens,
Potestatem quinto pandens
Sedet patris dextera.

4 b. Ab excelso missus ignis
Docet lingua, viret signis,
Sexto replet viscera.

5 a. Regina sursum levata,
Super omnes exaltata
Ordines caelestium,

5 b. In nati dextra locatur,
Carne, mente gloriatur
Promotrix fidelium.

6 a. Ergo, mater Dei, qualem
Fecit causa rei talem,
Exoratrix sedula,

6 b. Memorare devotorum,
Quibus dones saeculorum
Vivere per saecula.

Miss. Aeduense imp. Parisiis 1493. A. — Miss. Aeduense imp. Parisiis 1530. B. — Miss. Bisuntinum imp. Parisiis 1551. C. — 1 a, 3 Sempiternam AB. — 2 a, 2 Me cum AB. — 5 a, 3 In ordines AB. — 5 b, 1 dextera A. — 6 a, 1 Virgo mater AB. — 6 b, 2 causam AB. — Akrostichon: G a u d i a M a r i a e.

53. De Beata Maria V. et de Sancta Cruce.

1 a. Ave, virgo, salve, lignum,
Laude digna, laude dignum,
Salutis principia;

1 b. Virgo, porta verae lucis,
Per te perque lignum crucis
Datur reis venia.

2 a. Virgo dedit alimentum
Christo, cui crux tormentum;
Et utrumque posuit,

2 b. Sic per matrem et per crucem
Vicit Christus hostem trucem
Et caelos aperuit.

3 a. Virgo mater Christi pura;
Crux noverca nimis dura,
Matris nescit ubera;

3 b. Christo dedit lac puella,
Crux acetum, fel, flagella;
Tremunt matris viscera.

4 a. Matri fuit crux dolori,
Quando vidit suum mori
Crucis ara filium;

4 b. Tunc impletur prophetia
Simeonis in Maria,
Christi sensit gladium.

5 a. Christo passo virgo quidem
Sola totam servat fidem
Resurgendi conscia.

5 b. Nemo crucem adoravit,
Donec pater suscitavit
Iesum die tertia.

6 a. Nisi virgo peperisset,
Certe tantum crux fuisset
Damnatis supplicium.

6 b. Per te, virgo, crux laudatur,
Honoratur, adoratur,
Habes privilegium.

7 a. Ergo matrem, ergo lignum
Veneremur per benignum
Dei patris filium,

7 b. Ut per matrem et per crucem
Habeamus Christum ducem
Ad aeternum gaudium.

Miss. Morinense imp. Rothomagi 1516.

54. De Beata Maria V.

1 a. Ad caeleste convivium
Accedamus omnes una,

1 b. Ut conferat remedium
Nos recreans lux divina.

2 a. In deserto sequi Iesum
Nostra nequit debilitas,

2 b. Spiritalem nobis esum
Si non ministret deitas.

3 a. Sed et, quia non fortia

3 b. Sustinemus cibaria,

4 a. Lac quaeramus,
Lac det nobis
Mater redundans gratia;

4 b. Lac quaeramus,
Lac sit nobis
Salvatoris infantia.

5 a. Plures fratres:
Unus frater
Inter omnes amabilis
Ex Maria.

5 b. Plures matres:
Una mater
Super omnes laudabilis
Est Maria.

6 a. Infantulus ex utero,
Puerulus in gremio,
Coaequalis altissimo:
O quam felix puerpera!

6 b. Supinus in praesaepio,
Supernus caeli solio,
Coaeternus patri Deo
Matris sugit ad ubera.

7 a. Portat mater, quo portatur
totius mundi machina;

7 b. Onus dulce dulci matri,
sed plus honor quam sarcina.

8 a. Putas, quid mentis habuit
Felix mater, dum premeret
Genas genis
Et labiis labiola?

8 b. Quid animi matris fuit,
Dulcis puer dum necteret
Collum matris
Iniciens brachiola?

9 a. Sugit Iesus lac de matre,
Qua lactante plus pascitur
Sugens lac,
quam mel de petra.

9 b. O quam felix os Mariae,
Quod ori Dei iungitur,
Dum nato
figit oscula!

10 a. O felices matris manus
et oculi et brachia,

10 b. Quibus tenet, quibus videt,
quibus stringit Dei membra!

11 a. O Mariae felix sinus,
felix venter, felix mamma,

11 b. Quo clauditur, quo nascitur,
qua nutritur talis gemma!

12 a. Patris splendor, patris summi
virtus et sapientia,

12 b. Matris decus, matris suae
sublimitas et gloria.

14a. Sublimis humilis,
De sublimi
respiciens humilia,

14b. Humilis sublimis,
Ex humili
nos traxit ad sublimia.

15a. Ecce, dum lac cupivimus,
Lacte panem infregimus,
Quem dedit eius gratia,

15b. Qui panis est angelorum;
Qui refectio sanctorum,
Nostra sit laetitia.

16a. O Maria, dux in via,
O beata nati nata,
O formosa plus quam rosa,
O benigna, laude digna,
Interpella, Dei cella,
Deum caeli
pro nobis sedula.

16b. Virgo parens, palma florens,
Florens palma, Mater alma,
Mater casta, nobis asta,
Nobis fave per suave
Tuum Ave, nosque fove
Dans sub alis
tuis umbracula.

Grad. et Trop. ms. Fontebraldense saec. 14. in. Cod. Lemovicen. 2 (17). A. — Collectan. ms. incert. orig. saec. 12. add. saec. 13. Cod. Oxonien. 8838 (Bodl. 232). B. — 5a, 1 sq. matres una mater A. — 5a, 4 Est A. — 5b, 1 sq. fratres unus frater A. — 6b, 3 Coaeterno A. — 6b, 4 pendet ab ubera B. — 7b, 1 Huius dulce A. — Str. 9a u. 9b fehlen B. — 9b, 2 Dei iugiter A. — 12a, 1 Matris A. — 13a, 1 Patre prodit A. — 13b fehlt A. — 16a, 1 in via fehlt B; eine Lücke. — Die Collation von B verdanke ich meinem Freunde Bannister.

55. „Alia prosa de beata Maria."

1a. Ad honorem virginis
Et caelestis numinis
Et salutem hominis
Canticum cantemus;

1b. Ex virga vi flaminis
Est sine vi seminis
Egressus sol numinis,
Rex, Adam supremus.

2a. Haec Moysi visio
Rubi incombusti,
Haec est exspectatio
Simeonis iusti,
Criminum ablutio;

2b. Haec portarum fractio
Samsonis robusti,
Salomonis ratio
Praevida venusti,
Canticorum cantio.

3a. Noe arca
Conservans mystica,
Haec monarcha
Saecli mundifica,
Ioseph consilium;

3b. Matris barca,
Haec strips Davidica,
Haec non parca,
Donis mirifica,
Haec dux errantium.

4a. Haec manna populi
Israeliti[ci],
Haec regis saeculi
Aula magnifici,
Creata ab initio;

4b. Haec hostis aemuli
Fuga venefici,
Haec luna circuli
Chori angelici,
Prophetarum praevisio.

5a. Haec est tuba
consona veritati,
Haec est cella
imperans castitati,
Haec est domus
dicata caritati,
Domus constantiae;

5b. Dedicatum
haec templum trinitati,
Haec regina
concessa pietati,
Haec largita
turris humanitati,
[Turris] ecclesiae.

6a. O matrum admiratio,
O legis adimpletio,
O gratiae inventio,
Hanc per te consequamur.

6b. Caeli perenni gaudio
Cum sanctorum consortio
Tuo placato filio
Tua prece fruamur.

Trop et Seq. ms. Claromontense saec. 15. Cod Claromont. 57. — 2b, 5 Canticorum cantico. — 3a, 1 archam. — 5a, 6 dedicata ritati (!).

56. De beata Maria V.

1a. Ave, fulgens solis cella,
Caeli splendor, maris stella
Salve, lux egregia;

1b. Ave, virgo, mater Dei,
Felix causa nostrae spei,
Salve, proles regia.

2a. Tibi iuges damus laudes,
Quae cum Deo digne gaudes
In perenni gloria.

2b. Harum audi laudum sonos,
Cui decet laus et honos
Dulcisque melodia.

3a. Ex te quidem fuit ortus,
O salutis spes et portus,
Rex, qui regit omnia;

3b. Nobis ergo caeli per te
Mansiones sint apertae
Regnaque perennia.

4a. Pande nobis portam lucis,
Quos ad vitae spem reducis
Per bonorum studia,

4b. Ut tuarum ope precum
Adipisci vera tecum
Mereamur gaudia.

Prosar. et Hymn. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacen. 123. A. — Collect. ms. Claravallense saec. 15. Cod. Trecen. 1612. B. — 2b, 1 laudum audi B. — 2b, 2 In quam decet A. — 4a, 1 Porta AB.

57. De Beata Maria V.

1a. Ave, Maria,
Clemens et pia,
Concors amoris;

1b. Byssus retorta,
Salutis porta,
Forma decoris.

2a. Castitatis tu
Sanctitatis tu
Vexillum geris;

2b. Ducatus vitae
Diceris rite,
Dum misereris.

3 a. Errantium,
Vagantium
Tu recta via;

3 b. Flos virginum,
Lux hominum
Tu, virgo pia.

4 a. Germinans ex te
Caelestis rex te
Matrem elegit,

4 b. Honestatisque
Puritatisque
Seras non fregit.

5 a. Ingens, humilis,
Virgo nobilis,
Virtute praedita;

5 b. Kalendarium
Habens omnium
Sanctorum merita.

6 a. Luce clarior,
Cunctis sanctior
Sola vocaris;

6 b. Micans meritis,
Mundi semitis
Tu stella maris.

7 a. Novitatis
Nubilatis
Tu lucem praebes;

7 b. Orbis ductrix
Atque nutrix
Tu dici debes.

8 a. Patrocinium
Et praesidium
Languentis animae;

8 b. Quaeso, quaesumus,
Quotquot assumus,
Nos malis exime.

9 a. Rosa vernalis,
Tu dici qualis
Nescis vel quanta;

9 b. Sanctitatis es,
Bonitatis es
Radix et planta.

10 a. Tribue virtutem
Et veram salutem
Tuis famulis;

10 b. Uincentium palmam
Dans his, qui te almam
Cantant titulis.

11 a. Christi, tui filii,
Fac, simus nos filii
Et coheredes;

11 b. Yskiros subsidii
Nobis et auxilii
Tutelamque des.

12 a. Zelatis vero,
Qui tibi vero
Serviunt corde,

12 b. Aeternum donum
Summumque bonum
Da purgans sorde.

13 a. Consortiumque
Tuum utrumque
Animae et corporis

13 b. Possideamus
Et habeamus
Post decursum temporis.

Miss. Tornacense imp. Parisiis 1498.

58. De Beata Maria V.

1 a. Ave, plena gratia,
Stirpe nata regia,
Castitatis lilium.

1 b. Ave, mater pauperum,
Medicina vulnerum,
Ave, lumen cordium.

2 a. Ave, virgo virginum,
Consolatrix hominum,
Dulce refrigerium.

2 b. In labore requies,
In aestu temperies,
In fletu solacium.

3 a. Virgo beatissima,
Munda cordis intima
Tuorum fidelium.

3 b. Sine tuo filio
Nulla consolatio,
Nullum est remedium.

4 a. Lava, quod est sordidum,
Riga, quod est aridum,
Sana, quod est saucium.

4 b. Flecte, quod est rigidum,
Fove, quod est frigidum,
Rege, quod est devium.

5 a. Da tuis fidelibus
In te confidentibus
Sacrum septenarium;

5 b. Da virtutis meritum,
Da salutis exitum,
Da perenne gaudium.

Miss. Sosmense imp. Parisiis 1547. — Melodie natürlich „Veni sancte spiritus" mit starker Entlehnung im Texte.

59. De Beata Maria V.

1 a. Ave, rosa sine spina,
Nostrae pacis disciplina,
Lux inaestimabilis;

1 b. Ave, stella matutina,
Mundi decus et regina,
Dulcis et amabilis.

2 a. Salve, salus miserorum,
Porta caeli, laus sanctorum,
Regis regum filia;

2 b. Salve, mater orphanorum,
Via vitae, spes lapsorum,
Paradisi gloria.

3 a. Gaude, germen honestatis,
Fundamentum puritatis,
Splendor pudicitiae;

3 b. Gaude, radix sanctitatis,
Templum summae trinitatis,
Sedes sapientiae.

4 a. Ave, melos angelorum,
Lucis lumen et flos florum
Vernans sicut lilium;

4 b. Ave, dux et via morum,
Da veniam delictorum
Et caeleste gaudium.

Miss. Baiocense imp. s. l. [Rothomagi] 1545. A. — Miss. Constanciense imp. Rothomagi 1557. B. — Vielleicht ist 4a u. 4b zu lesen: Vale.

60. De Beata Maria V.

1 a. Ave, stella matutina,
Producens solem iustitiae;

1 b. Ave, gloriae regina,
Totius decus ecclesiae.

2 a. Per te fluunt
In terris, o domina,
Gratiarum flumina.

2 b. Per te patet
Caelestis introitus,
Virgo, pura penitus.

3a. Ave, radix
alma nostrae salutis,
Omnis in te
plenitudo virtutis;
Tu plena Deo,
plena gratia,
Tota plena munditia.

3b. Sicut ignis
dat illaesus splendorem,
Et flos spirat
incorruptus odorem,
Sic incorrupta
paris puerum
Natum ante luciferum.

4a. Te terra, pontus, aethera
Colunt, collaudant,
puerpera,

4b. Quae caelis paris gloriam,
Terris pacem et
laetitiam.

5a. Ex te prodit infinitus
Tuis clausus visceribus,

5b. Tuis mammis est nutritus
Et fons vivus uberibus.

6a. Tu principaris
Sub Deo super omnia;

6b. Tu gloriaris
Super omnes in patria.

7a. O Maria, gaude,
Summo gaude gaudio,
Maiore cum laude
Tanto digna filio;
Tu post Deum es optima;
Tu Deo dilectissima.

7b. Ave, flos honoris,
Laus humani generis,
Facis fax amoris,
Fax ardens prae ceteris,
Corde cunctis humilior,
Dignitate sublimior.

8a. Tu veniae pincerna,
Flos virginum,
Viae lucerna,
Medela criminum.

8b. Tu pia mediatrix
Ad Dominum
Et advocatrix
Dulcis es hominum.

9. Virgo, nostrum refugium,
Fac nos post [hoc] exsilium
Concives caeli civium.

Liber ms. Gallicus Miraculorum BMV. saec. 13. add. saec. 13. Cod. Parisin. (Arsen.) 3517. — 4a, 1 De terra. — 4b, 2 Colunt fehlt. — 5b, 1 Tuis pannis est virtutis. — 7a, 3 Maior. — 8b, 3 advocata.

61. De Beata Maria V.

1a. Ave, virgo, Dei parens,
Nil est tuae formae parens,
Tu es sole clarior;

1b. Tu es omni labe carens,
Tu es patri tuo parens,
Tu es caelo altior.

2a. Ave, sponsa summi regis,
Tu caelorum culmen regis,
Mater es et filia.

2b. Tu es aegis nostrae legis,
Super omnes decus legis
In caelesti curia.

3a. Tu es rivus sanctitatis
Vasque purae castitatis,
Tu es mundi gaudium;

3b. Dans solamen desolatis
Liberas tu a peccatis
Animas fidelium.

4a. Ave, caeli imperatrix,
Mundi huius dominatrix,
Mater veri gaudii;

4b. Esto nostra gubernatrix
Veniaeque procuratrix
In die iudicii.

5a. Ave, virgo, maris stella,
Tuum patrem interpella
Pro his tuis famulis;

5b. Libera nos a peccatis,
Virgo, templum deitatis,
Parce tuis servulis.

6a. Ave, caeli margarita,
Per quam salus, per quam vita
Venit in hoc saeculum.

6b. Tu es mater, non amita,
Omni bono redimita,
Hunc defende populum.

7. Angelorum es corona,
Inter sanctos nos corona
In caelorum gloria.

Miss. S. Martini Maioris Monasterii imp. Turonibus 1508.

62. De Beata Maria V.

1a. Ave, virgo speciosa,
Ave, vitis generosa
Dans vinum laetitiae.

1b. Ave, venustatis rosa,
Caritate viscerosa,
Mater regis gloriae.

2a. Ave, gratiae piscina,
Tu munditiae cortina
Sub candoris specie.

2b. Ave, per quam lex divina
Declaratur et doctrina
Veritatis praeviae.

3a. Ave, parens expers paris,
Quae per rubum designaris
Non passum incendia.

3b. Ave, virgo singularis,
His, a quibus salutaris,
Fer precum subsidia.

4a. Ave, templum trinitatis
Et compagis unitatis
Nobile triclinium.

4b. Ave, vernae novitatis
Flos et hortus voluptatis
Relevans fastidium.

5a. Ave, limes aequitatis,
Ad limen aeternitatis
Deviantes dirige.

5b. Ave, lumen veritatis,
Ave, lima pravitatis,
Lapsos reos erige.

6a. Ave, sperantis ancora,
Christi gratiam implora
Choro te laudantium.

6b. Ave, rutilans aurora,
Sentiamus mortis hora
Tuum patrocinium.

Miss. Constanciense imp. Rothomagi 1557. — 2b, 3 perviae.

63. De Beata Maria V.

1 a. Ave, virgo singularis,
Caeli luminaria,
Dei templum, lux solaris,
Cella pigmentaria;
Tui patris, stella maris,
Mater es et filia.

1 b. Gemmae claritas vocaris,
Nostra tympanistria,
Turris, quae circumvallaris
Ex sanctis in gloria,
Sancto flamine scalaris,
Seraphim constantia.

2 a. Ave, castrum, quod intravit
Verbi sola veritas,
Aula mundi, quam fundavit
Calciata deitas,
Ros, rubus, quem inflammavit
Igne sancta trinitas.

2 b. Super choros elevavit
Te vera divinitas,
Caelestia deauravit
Candida virginitas,
Per te mundum liberavit
A ruina sanctitas.

3 a. Ave, virgo, rubens rosa,
Castitatis lilium,
Vitis munda, generosa,
Fermentatrix omnium,
Via vitae, legis glosa,
Paradisi ostium.

3 b. Florens hortus, lux iocosa,
Domus, vas, sacrarium,
Virga Iesse curiosa,
Thalamus, triclinium,
Sol, aurora radiosa,
Gignens solis radium.

4 a. Ave, caelorum regina,
Consultrix errantium,
Peccatorum medicina,
Victoris stipendium,
Gratiae Dei piscina,
Languoris remedium.

4 b. Aurem tuam huc inclina,
Amoris conubium,
Defende nos a sentina,
Paenitendi spatium
Dona nobis, ut in caelis
Habeamus praemium

5. In caelesti ierarchia;
Trahe nos, virgo Maria,
Ad superna gaudia.

Sequent. ms. Monasterii S. Roberti (Casae Dei) saec. 14. Cod. Parisin. 5247. — 1 a, 4 Stella. — 2 a, 3 Aulam. — 4 b, 5 Auffallend ist das Fehlen des Reimes.

64. De Beata Maria V.

1 a. Chorda cantet in concordi
Chorus, concors chordae, cordi
Concordatis modulis.

1 b. Vox effundat mentem foris,
Ut erumpat melos oris
De cordis ventriculis.

2 a. Laude decet puellàri
Vocis, voti plausu pari
Hanc puellam venerari,
Cuius tanta puritas.

2 b. Cui parem puritate
Vis naturae naturatae
Nullam dedit in aetate,
Nec dabit posteritas.

3a. Haec est orta de spineto
Summi patris ex decreto
Tam sublimi, tam secreto,
Rosa, florum cumulus.

3b. Haec est stella rubicunda,
Haec est vitae vitis munda,
Quam mundavit vivax unda,
Clausus testa figulus.

4a. Testa quam felix figmentum,
In quo panis fit fermentum
Mortis levans vi tormentum,
Carnis sumens indumentum,
Salvo iure numinis.

4b. Panis vivus incarnatus,
Nobis missus, nobis datus,
Homo factus, homo natus,
Nec in partu deturpatus
Almae venter virginis.

5a. Homo pensat et stupescit,
Viam quaerit, modum nescit,
Intellectus evanescit,
Quem captivat et compescit
Fides sub compendio.

5b. O Maria, mater Dei,
O secunda scala spei,
Flos immensae speciei,
Ad te suspiramus rei
Multiformi vitio.

6a. Sementivum,
Succentivum
Lapsus et interitus

6b. Fomes, mundus
Et immundus
Subministrat spiritus.

7a. Haurit sensus
Et assensus
In nefas illabitur,

7b. Attentatur,
Consummatur,
Et nox noctis sequitur.

8a. O minera pietatis
Et totius claritatis
Fornax et incendium,

8b. Nostrae parum ratae ratis
Non est tantae tempestatis
Transire naufragium.

9a. Ergo clemens imperatrix,
Miserorum miseratrix,
Nostri maris stella,

9b. Luce nobis benigna tu
Et natorum pro reatu
Natum interpella.

10a. Miser homo, propera,
Luge, plange scelera;

10b. Mentem, pectus, ubera
Scinde, rumpe, lacera;

11a. Te totum eviscera
[Atque cito propera]
Ad maternae viscera
Pietatis,

11b. Ut, cum erit immutatus
Iste tuus non stans status,
Glorieris laureatus
Cum beatis.

Miss. Laudunense imp. Parisiis 1491. A. — Miss. Laudunense imp. Parisiis 1557. B. — 2b, 1 Cui patrem AB. — 2b, 3 Nulla AB. — 3b, 1 stellarum bicunda B. —

65. De Beata Maria V.

1a. Dulces sonent harmoniae
Cordis, oris in Mariae
Celebri memoria;

1b. Quam figurant prophetiae,
Illi demus hac in die
Laudes et praeconia.

2 a. Stella maris,
Dux ignaris,
Lux obscuris praevia;

2 b. Salutaris
Nuntiaris,
Plena Dei gratia.

3 a. Fecundaris,
Dum miraris
Gabrielis nuntia;

3 b. Virgo paris,
Fons signaris,
Vellus, proles, pluvia.

4 a. Sed Iudaeis est delirum:
Femina circumdat virum
Praeter viri semina.

4 b. Nil tam novum, nil tam mirum,
Subtus, supra caeli girum
Omnia fert femina.

5 a. Rubens non comburitur,
Sustinens incendia;

5 b. Sic ex ove gignitur
Pastor, pater filia.

6 a. O probanda
vetusta novitas,
O laudanda
ima sublimitas,
O miranda
fecunda castitas,
Quae fit in Maria!

6 b. Qua de terra
fit orta veritas,
Qua fit legis
levis asperitas,
Qua patescit
obscura claritas,
Lex et prophetia.

7 a. Longinqua vicinitas,
Caro est et deitas
Virgine vestita;

7 b. Deus et humanitas,
Diversa haec unitas
Est in hac unita.

8 a. Per hanc videt caecitas,
Ditatur inedia,

8 b. Hostis torpet pravitas,
Fallitur astutia.

9 a. O ministra caritatis,
Esto nauta naufragatis
Precum per remigia,

9 b. Ut ad portum maiestatis
Applicetur nostra ratis
Post mundi naufragia.

Miss. Baiocense imp. s. l. [Rothomagi] 1545. — 4b, 1 Nil tam mirum nil tam novum. —

66. De Beata Maria V.

1 a. Gaude, virgo, mater Dei,
Gaude, nostrum gaudium.

1 b. Gaude, summa nostrae spei,
Gaude, virgo virginum.

2 a. Gaude, cuius redemptorem
Ediderunt viscera.

2 b. Gaude, cuius salvatorem
Lactaverunt ubera.

3 a. Gaude, vitae reparatrix,
Gaude, plena gratia,

3 b. Peccatorum mediatrix,
Gaude, Sion filia.

4 a. Gaude, maris stella, portus
Naufragantis saeculi,

4 b. Nostri consolatrix luctus,
Gaude, salus populi.

5. Tu nos tecum fac gaudere,
Alleluia.

Grad. Viennense imp. Lugduni 1534. — Melodie vielleicht: Sospitati.

67. De Beata Maria V.

1 a. Generosa
Caelorum regina, rosa,
Mater pia,

1 b. Gratiosa
Reorum salutis causa,
Tu, Maria.

2 a. Angelus cum gaudium
Tibi tulit omnium
Voce pura,

2 b. Quod tu, vernans lilium,
Eras Dei filium
Paritura,

3 a. Angeli consilia
Credidisti brevia
Tam laudanda;

3 b. Ex hoc Dei propria
Mater es et filia;
Res miranda!

4 a. Trinitas in filio
Est coniuncta lilio
Valle nostra;

4 b. Haec populo devio
Sacro ex eloquio,
Christe, monstra.

5 a. Isaias cecinit,
Christiana meminit
Gens, credendo desinit
Esse caeca.

5 b. Rubus ardens viruit,
Virgo Deum genuit,
Virginalis renuit
Frangi theca.

6 a. O felix, propera,
Rosae te foedera,
Ne culpa damneris,
gens libera;

6 b. Florem considera,
Quem docet litera,
Iesum genuit
puerpera.

Miss. Baiocense imp. Rotomagi 1501. A. — Missale Macloviense imp. Rotomagi 1503. B. — Missale Baiocense imp. Rotomagi 1504. E. — Manuale Briocense imp. s. l. et a. [1506]. D. — Missale Constanciense imp. Rotomagi 1524. E. — Missale Baiocense imp. s. l. 1529. F. — Missale Carnotense imp. Parisiis 1535. G. — Missale Senonense imp. Senonibus 1556. H.
2b, 2 Dei eras ACEF. — 3a, 2 Reddidisti G. — 4a, 2 Coniuncta est ACEF. — 5a, 1 Esaias G. — 5b, 4 Fregi B. — 6a, 3 damnaris H. — Mel.: Laetabundus.

68. De Beata Maria V.

1 a. Germinavit radix Iesse;
Quicunque vult salvus esse,
Hoc respiret germine.

1 b. Dulce germen, dulcis fructus,
Fructus, nostri finis luctus,
Totus in dulcedine.

2 a. Venit auster, dulce spirat,
Perflat hortum et aspirat
Dulci stillicidio.

2 b. Floret hortus, sed conclusus,
Fructum profert, stupet usus,
Admiratur ratio.

3 a. Usu parit destituto,
Fructum flore non soluto
Parit Iesse virgula.

3 b. Fructu flos non deflorescit,
Et aeterni non marcescit
Veris rosa primula.

4 a. Increatum res creata,
Virgo Deum, patrem nata,
Fontem fudit rivulus.

4 b. Sic naturae cancellato
Primo iure de signato
Vase prodit figulus.

5 a. Virgo, thronus Salomonis,
Virgo, vellus Gedeonis,
Virgo, mater gratiae.

5 b. Salve, cuius nubem nescit
Nec in partu dediescit
Dies pudicitiae.

6 a. Mundi salus, stella maris,
Pietate singularis,
Mater plena gratia.

6 b. Nos solare, lux solaris,
Lux, quae mundi lumen paris,
Nobis praebe gaudia

7. Cum sanctis in gloria.

Miss. ms. S. Barbarae in Algia saec. $^{13}/_{14}$. Cod. Sangenovefian. 96. (BBl. fol. 7).

69. De Beata Maria V.

1 a. Inclinavit caelos Deus,
Ut ascendat homo reus
Liber ad caelestia;

1 b. Caelos rupit et descendit
Et potenter apprehendit
Dirae mortis spolia.

2 a. Corde patris eructatum
Pro nobis est incarnatum
Verbum, per quod omnia.

2 b. Sponsum profert thalamus,
Ut expressit calamus
Scribens vaticinia.

3 a. Caeli novum stillant rorem,
Terra gignit salvatorem,
Patrem parit filia.

3 b. Spirat auster, hortus floret,
Ut per florem evaporet
Ex horto fragrantia.

4 a. Splendor patris, rex decoris,
Homo factus in pudoris
Latet aula regia.

4 b. Templi sacrans vas sincerum
Prodit ille parens rerum
Signata pro hostia.

5 a. O matris privilegia

5 b. Cum virginali gloria!

6 a. Salve, mater puritatis,
Tu maternae pietatis
Salva nos clementia,

6 b. Ut a peccatis mundati
Redonemur sanctitati
Tua per suffragia.

Miss. Baiocense imp. s. l. [Rothomagi] 1545.

70. De Beata Maria V.

1 a. In honore matris Dei
Et eius memoria

1 b. Decantemus omnes ei:
Ave, plena gratia,

2 a. Quae pro salute electa
Humanae propaginis

2 b. Virgo mater es effecta
Dei sic et hominis,

3 a. Super caelosque assumpta
Iuxta Dei dexteram;

3 b. Teque venerantur cuncta
Ut Dei matrem veram.

4 a. Ergo pro nobis, beata,
Nostri tu memineris

4 b. Et virtute tibi data
Nobis auxilieris,

5 a. O clemens, o pia,

5 b. O dulcis Maria.

Miss. Cameracense imp. Parisiis 1495. A. — Miss. Cameracense imp. Parisiis 1507. B. — Melodie wahrscheinlich: Sospitati, mit Verdoppelung der Schlufsklausel.

71. De Beata Maria V.

1 a. Maria, Christi Dei
Genetrix beata,
Maria, viri rei
Dulcis advocata,

1 b. Laudes et praeconia
Tua quis narrare
Possit, per quam propria
Dantur orbi terrae?

2 a. Virgo Christum concipis,
Virgo quoque paris,
A viro nil accipis,
Dum fructificaris;

2 b. Nam mox, ut angelica
Vox te salutavit,
Uterum deifica
Virtus fecundavit.

3 a. In partu non pateris
Poenam vel dolorem;
Non est sic de ceteris
Natis ad languorem.

3 b. Tu es primiceria
In virginitate,
Nota pariter via
In humilitate.

4 a. Non fuit te sanctior
Neque virtuosior
Muliere nata;

4 b. Sola supra sidera
Nati tui dextera
Sedes caronata.

5 a. Hinc te cives caelici,
Clerus atque laici
Semper venerantur,

5 b. Et a te suffragia
Poscunt, qui miseria
Ulla molestantur.

6 a. Nos igitur, maris stella,
Iam defende contra bella
Hostis et carnalia;

6 b. Dona cunctis hominibus
Laude tua gaudentibus
Bona supernalia.

Miss. Baiocense imp. s. l. [Rothomagi] 1545. — 1 b, 2 L. vielleicht efferre, um den sonst gewahrten Reim wieder herzustellen; im übrigen gibt in 1 b, 3 propria (l. gaudia?) wenig Sinn.

72. De Beata Maria V.

1 a. Maria, mater gratiae,
Mater misericordiae,
Relevamen miseriae
Gloriosum.

1 b. Nomen tuum dulce nimis,
Memorandum est inprimis
Magnis, mediis, minimis
Gratiosum.

2 a. Fructuosa fecunditas,
Intemerata castitas
In te sunt et virginitas
Perpetua.

2 b. Nunquam levis, nunquam vana,
Ac si esses inhumana,
Mentes nostras aegras sana
Prece tua.

3 a. Super omnes exaltata,
Iure cunctis es praelata,
Virgo, Dei mater, nata
Stirpe David.

3 b. Deus ineffabiliter
Ex te natus rectum iter
Humanus corporaliter
Demonstravit.

4 a. Tu, quae tot auxiliaris,
Quae cum Deo gloriaris,
Duc nos recte, stella maris,
Exoramus,

4 b. Ut ad perfecta gaudia
Educti de miseria
Te ducente et praevia
Veniamus.

Collect. ms. S. Petri Vivi Senonensis anni 1293. Cod. Parisin. Nouv. acq. 311. — Titel: „Prosa de sancta Maria."

73. De Beata Maria V.

1 a. Salve, lucis verae parens,
Omni labe semper carens,
Quae praeceptis patris parens
Fis mater et filia.

1 b. Salve, mater pietatis,
Fons immensae caritatis,
Summae stella claritatis
Illuminans maria.

2 a. Salve, virgo, virga Iesse,
Per te fuit nostrum esse
Repletum caelesti messe
Destructa miseria.

2 b. Salve, virgo, mater Dei,
Per te consolantur rei,
Fiat laus huius diei
In tui memoria.

3 a. Salve, luminare mundi,
Per te sumus laetabundi,
Per te rei fiunt mundi
Paradisi requie.

3 b. Ad te, mater, confugimus,
Impetra, quod salvi simus,
Ne nos apprehendat limus
Infernalis curiae.

Miss. Sagiense imp. Rothomagi 1484. A. — Miss. Sagiense imp. Rothomagi 1496. B. — Miss. Sagiense imp. Rothomagi 1500. C. — Miss. Sagiense imp. Rothomagi 1548. D. — 1 a, 4 Sis AC. — Melodie offenbar: Verbum bonum.

74. De Beata Maria V.

1 a. Salve, mater
misericordiae
Spes lapsorum,
quam plenam gratiae
Salutavit Gabriel.

1 b. Salve, mundo
merito celebris,
Per quam lapsis
lumen in tenebris
Effulsit Emanuel.

2 a. Salve, sola
quae matris virginis
Partu polles,
Dei et hominis
Mater es et filia.

2 b. Medicinam
quae confers vulneri,
Quod inflixit
humano generi
Zabuli perfidia.

3 a. Castitatis
et morum formula,
Quam beatam
dicit per saecula
Omnis generatio.

3 b. Nostri tergens
reatum sceleris
Apud Deum
sis pia miseris
Reconciliatio,

4 a. Ut suspiret
ab hoc exsilio
Mentis nostrae
pura devotio
Ad aeterna gaudia;

4 b. Quo nos ducat
eius clementia,
Qui solus est
omnibus omnia
In caelesti patria,

5. Per te, mater
Virgo, Maria.

Grad. et Trop. ms. Fontebraldense saec. 14. in. Cod. Lemovicen. 2 (17). A. — Miss. Sagiense imp. Rothomagi 1496. B. — Miss. Sagiense imp. Rothomagi 1500 C. — Miss. Baiocense imp. s. l. [Rothomagi] 1545. D. — 1 b, 3 sq. quam lumen lapsis D. — 2 a, 3 Partu proles C. — 2 a, 4 et Dei hominis D. — 2 b, 2 tu confers D. — 2 b, 3 infudit BC. — 3 b, 5 Reconsiliatio BCD. — 4 a, 1 Ne A. — 4 a, 3 Nostrae mentis BCD. — 4 b, 1 ducant A. — Str. 5 fehlt BC. — 5 a, 1 mater inclita D.

75. De Beata Maria V.

1 a. Salve, salus peccatoris,
Salve, mater salvatoris,
Salve, virgo regia.

1 b. Salve, mater pietatis,
Desolatos solans gratis,
Quia plena gratia.

2 a. Salve, domina caelorum,
Imperatrix angelorum,
Dignans tamen miseros.

2 b. Salve mitis, salve digna,
Salve dulcis et benigna,
Trahe nos ad superos.

3 a. Lava sordes, culpas terge,
Limo mersos nos emerge,
Fons misericordiae.

3 b. Stilla stillam puritatis
Nobis diu depuratis
In caeno spurcitiae.

4 a. Salve, virgo sola mater,
In qua, per quam factus frater
Nobis Dei filius.

4 b. Fac, ut fratre tanto duce
Post hanc vitam vera luce
Fruamur superius.

Collectan. ms. S. Sergii Andegavensis (Vitae SS. Sergii etc.) saec. 10. add. saec. $^{11}/_{12}$. Cod. Andegaven. 813. (730). Mit Melodie.

76. De Beata Maria V.

1 a. Salve, salve, stella maris,
Porta, quae non reseraris,
Via, viris invia.

1 b. Parens partu singularis,
Verbum, vitam, viam paris
Salva pudicitia.

2 a. Ave, lux ecclesiae,
Fons patens clementiae,
Morbi medicina.

2 b. Arca sapientiae,
Norma pudicitiae,
Gratiam propina.

3 a. O Maria, fons hortorum,
Hortus clausus, claustrum morum,
Omni plena gratia.

3 b. Audi preces miserorum,
Solve vincla captivorum,
Reple nos iustitia.

4 a. Ad te rei suspiramus,
Et gementes supplicamus
Tua patrocinia,

4 b. Te patronam habeamus,
Te iuvante gaudeamus
In perenni gloria.

5 a. Christe, fili summi patris,
Servos tuae sanctae matris
Reple bonis.

5 b. Aegros sana, sanos rege
Et in tua stare lege
Confer nobis.

6 a. Aufer iugum, quo gravamur,
In te namque gloriamur
Vere super omnia.

6 b. Te videre mereamur
Dextra tua protegamur
Per aeterna saecula.

Miss. Constanciense imp. Rothomagi 1557. — Melodie wahrscheinlich: In caelesti hierarchia, freilich gekürzt.

77. De Beata Maria V.

1 a. Salve, sancta Christi parens,
Sidus novum, lux apparens,
Iuxta natum semper clarens
Velut sol in aethere.

1 b. Cuncta laus est tibi parens,
Virga florens, flos non arens,
Hortus clausus, pare carens
Deitatis opere.

2 a. Verbum patris genuisti,
Incarnatum peperisti,
Christum quae lacte pavisti
De caelo pleno ubere.

2 b. Salve, mater Iesu Christi,
Quae post partum permansisti
Virgo tunc et nunc fuisti
Iam lucis orto sidere.

3 a. Tu trinitatis atrium,
Unitatis triclinium,
Sanctitatis sacrarium,
Virtutum laus et gloria.

3 b. Salve, caelorum gaudium,
Portus portans suffragium,
Peccatorum refugium,
Spes et misericordia.

4 a. O radians
stella prae ceteris,
Laus et honor
humani generis,
Delens scelus
parentis veteris,
Luce nos irradia.

4 b. Salve, mater
superni foederis,
Mundi salus,
succurre miseris,
Colloca nos
in regnis superis
Seraphim custodia.

Trop. et Seq. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Claromont. 57. — 4 a, 5 Dolens.

78. In Commemoratione BMV.

1 a. Salve, virga mystica,
Virgo, mater unici,
Inter matres unica,
Felix sorte duplici.

1 b. Mitis et pacifica
Genetrix pacifici,
Pro salute supplica
Nostra pio iudici.

2 a. Sublimis et humilis,
Firma spes humilium,
Hostibus terribilis,
Frange vires hostium.

2 b. Dulcis et amabilis
Tutrix amabilium,
Sis nobis placabilis
Sic, ut places filium.

3 a. En, viventes morimur,
Immo semimortui
Ut aqua dilabimur,
Sed occurre lapsui.

3 b. Via, per quam gradimur,
Finis est ambigui,
Si te duce ducimur,
Meta datur metui.

4 a. Nostri dux itineris
Sis et comes exitus,
Si nobis astiteris,
Tutus erit transitus.

4 b. Misereri miseris
Tibi datur caelitus,
Unde iure flecteris
Ad servorum gemitus.

5 a. Veni, mundi domina,
Veni, mater Domini,
Vitae mors contermina
Venit parcens nemini.

5 b. Cuncta caeli lumina
Tuo cedunt lumini,
Ergo nos illumina,
Ne res desit nomini.

6 a. Preces ne despicias
Ad te suspirantium,
Sed prece subvenias,
Quae tulisti pretium.

6 b. Miseri delicias,
Viles regni solium,
Egeni divitias
Quaerimus; da filium,

7. Hoc uno nos satia,
In quo plenum gaudium.

Sequent. ms. Casae Dei saec. 14. Cod. Parisin. 5247. A. — Missale Uceciense imp. Lugduni 1495. B. — 2 b, 3 Sic nobis B. — 2 b, 4 Sis ut B. — 3 a, 1 Et viventes A. — 4 b, 2 datum est B. — 5 a, 2 Munda mater B. — 5 a, 3 Vitae mones B. — 5 a, 4 Veni B. — 6 b, 4 Quaesumus A. — 7, 1 satias B.

79. De Beata Maria V.

1 a. Salve, virgo, Christi parens,
Virga Iesse spina carens,
Castitatis lilium,

1 b. Lucis porta, vitae portus,
Odor myrtae, florens hortus,
Dei domicilium.

2 a. Flagrans dulcor aromatum,
Cunctorum splendor climatum,
Nubes sine nubilo.

2 b. Tu es reis refugium,
Austri flantis triclinium,
Per te fugit aquilo.

3a. Paradisus voluptatis,
Fons signatus, deitatis
Rorans stillicidio.

3b. Gemma lucens, rosa rubens,
Mater nunquam carne nubens,
Felix puerperio.

4a. Tu es solis epicyclus,
Per te fulsit nobis cyclus,
Pondus sanctuarii.

4b. Tu es templum, caeli caelum,
Tu es templi textum velum
Opere plumarii.

5a. Tu sculptura ostreata,
Tu columna liliata,
Tu es basis aurea.

5b. Altare thymiamatis,
Igne plenum caritatis,
Aromatum area.

6a. Tu es lampas et lucerna,
Ex qua mundo lux superna
Desuper irradiat.

6b. Tua clemens virginitas
Et benigna fecunditas
Deo nos conciliat.

7a. Virgo clemens, virgo pura,
Virgo mater, non natura
Sed divino munere,

7b. Roga patrem pietatis,
Ut nos purget a peccatis
Et det secum vivere.

Miss. ms. S. Barbarae in Algia saec. 13/14. Cod. Sangenovefian. 96 (BBl. fol. 7). — 4a, 1 episciclus. — 5a, 1 ystriata. — 7a, 1 clemens virgo pia.

80. De Beata Maria V.

1. Salve, virgo virginum,
De qua lumen luminum
Processit ecclesiae.

2a. Digna dignis cultibus,
Extollenda laudibus
Et voce laetitiae;

2b. Salve, mundi domina,
Per quam nostra crimina
Relaxantur hodie.

3a. Fecundata spiritu
Tectum carnis habitu,
Solem veri luminis,

3b. Qui creavit omnia,
Profers sine macula
Ad salutem hominis.

4a. O beatum uterum,
Qui profudit puerum,
Cuius super umerum
Signum est victoriae.

4b. Luna solem peperit,
Quo nox nostra deperit
Atque lucem repperit
Homo novae gratiae.

5a. Haec est stella,
Qua procella
Nostri cordis
Sine sordis
Potest esse scarie.

5b. Tu es rosa
Speciosa;
Per te, pia
Mater, via
Salutis et veniae.

6a. O Maria, mater Dei,
Caeli porta, salus rei,
Fac nos semper vivere.

6b. Si concordes nostrae menti,
Non valebunt maris venti
Nobis portum tollere.

7a. Tu es stella nocte lucens
Et ad portum nautas ducens,
Turbatos mundi turbine
Pone in vero lumine.

7b. Tu es portus naufragantum;
Nam, quod paris, virgo, sanctum,
Aegros sanat, salvat reos
Et nos facit esse deos.

8a. Tu es luna vincens solem,
Namque paris talem prolem,
Quae nostrorum
Peccatorum
Expiet contagia.

8b. Virum paris praeter morem,
Ex te fundis vitae florem,
Cuius gustus
Est conductus
Ad caeli palatia.

9. Te, Maria, penitus
Laudet omnis spiritus.

Grad. et Trop. ms. Fontebraldense saec. 14. in. Cod. Lemovicen. 2 (17). — 2a, 2 Excolenda. — 4a, 3 O profudit. — 6b, 1 mentis. — 7a, 2 nauta. — 7a, 4 Poni. — 8b, 4 conditus. — Melodie: Mane prima sabbati.

81. „Sequentia de Beata M.V.“

1a. Stella maris,
O Maria,
Praedicaris,
Vitae via.

1b. Vitae via
Praedicaris,
O Maria,
Stella maris.

2a. Complanato nobis callem
Transituris per hanc vallem,

2b. Ad hoc opus praesignata
Et a Deo nobis data.

3a. Preme pede praevalenti
Caput anguis virulenti,

3b. Qui felices nos seduxit,
Et in mare nos eduxit.

4a. Tu Abrahae iam promissa
Et per Iesse nobis missa,

4b. Virga florens, produc fructum,
Qui excludat Evae luctum.

5a. Sicca virga, sine unda
Fis onusta nucibus,

5b. Corda nostra tu fecunda
Fronde, flore, fructibus.

6a. Legislator admiratur,
Quia rubus succendatur
Nec succensus aduratur;

6b. Dum admirans intuetur,
Ab accessu prohibetur,
Nudet pedes, admonetur;

7a. Solvit iussus nec accedit,
Quia vetus lex recedit,
Postquam nova iam succedit.

7b. Mater Dei, Deo plena,
Caro quibus est in poena,
Pravos motus his refrena.

8a. Et legatus hoc praedicit,
Deum esse tuum dicit
Tecum, fructum benedicit.

8b. Et tu vere benedicta,
Ex inani maledicta,
Quae donatur mater dicta.

9a. Nos per Evam captivati
Ad poenarum praemia

9b. Per te sumus revocati
Ad superna gaudia.

Grad. et Trop. ms. Fontebraldense saec. 14. in. Cod. Lemovicen. 2 (17). — 5a, 1 Signo. — 5a, 2 Sis o nupta nuptibus. — 7b, 3 refrenat. — Im Bande XXXVII, Nr. 93 bedauerte ich, von dieser Sequenz nur die 6 ersten Strophen mitteilen zu können. Nach Chevalier's Repertorium war keine Aussicht, dafs ich dieselbe complet im Graduale von Fontevrault finden könnte; denn nach ihm soll dort stehen: Stella maris o Maria | Expers paris parens pia. Die wirklich dort sich vorfindende Sequenz fehlt im Repertorium.

82. De Beata Maria V.

1. Stola virginitatis,
Alleluia,

2a. Induit gloriae Dominus
Mariae corpus egregium.

2b. Solito demus frequentius
Virgini laudis praeconium.

3a. Maria, mater insignis,
Hostiam Deo
cor mundum obtulit,

3b. Quae velut rubus in ignis
Flammis non laesa
filium protulit.

4a. Haec afflictis dat solamen,
Haec levamen est in poenis,

4b. Haec est mentis medicamen
Infectae culpae venenis.

5a. Ante legem non auditur
Nec post legem invenitur
Virgo tantae gratiae;

5b. Quae non cèssit blandimentis
Carnis servans immarcentis
Florem pudicitiae.

6a. Luditur hostis profanus,
Dum divina confert manus
Virgini tot gratias;

6b. Dum ministra caritatis
Fidelibus congregatis
Dat virtutum copias.

7a. Furit hostis tunc subiectus,
Quando nube carnis tectus
Rex, qui regit aethera,
Prodit de puerpera.

7b. Prece matris, pastor bone,
Serva servos a dracone,
Ne seducat fraudibus
Tuis pronos laudibus.

8a. Dona nobis hodie
Dono tuae gratiae,

8b. Ut demus laudes piae
Tuae matri Mariae.

9a. Ut hanc ergo per patronam
Consequamur vitam bonam,

9b. In illius die festo
Hilarato corde maesto

10. Iucundum in ecclesia
Decantemus Alleluia.

Miss. Baiocense imp. s. l. [Rothomagi] 1545. — Melodie der Laurentius-Sequenz gleichen Anfanges, aus der vielfach sogar die Reimworte entlehnt sind.

83. De Beata Maria V.

1a. Templum sancti spiritus
Virgo parit caelitus
Lucis verae radium.

1b. Tu thesaurus pauperum,
Apotheca munerum,
Lux iucunda cordium.

2 a. Cuncta cedunt optime,
Cum te iungis animae,
Dulce refrigerium.

2 b. Tu lassatis requies,
Tentatis temperies,
Maestorum solacium.

3 a. Parens beatissima,
Summi regis intima,
Memento fidelium;

3 b. Coram celso numine
Nihil est [in] lumine,
Nihil est innoxium.

4 a. Munda corpus sordidum,
Perfunda cor aridum,
Sana totum saucium;

4 b. Edometur rigidum,
Per te flagret frigidum,
Dirigatur devium.

5 a. Dispone fidelibus
De te confidentibus
Saecli septenarium;

5 b. Ad salutis meritum
Da post huius exitum
Paradisi gaudium.

Miss. Ebredunense imp. Lugduni 1512. — Melodie natürlich: Veni sancte spiritus.

84. De Beata Maria V.

1 a. Verbum manens ab aeterno
Apud patrem ex materno
Carnem sumpsit utero,

1 b. Est ex matre factus Deus,
Erubescat vir Iudaeus
Infelix de cetero.

2 a. Rivus fontem alvo gessit,
Et ex alvo fons processit
Purificans omnia.

2 b. Terra, pontus, astra, mundus
Renovantur et fit mundus
Miser a miseria.

3 a. Arca novi testamenti,
In qua nostri sacramenti
Continetur veritas,

3 b. Vas repletum vino mero,
Cella plena pane vero,
Sub quo latet deitas.

4 a. Quidquid boni potest esse,
Profert virgo, virga Iesse,
Quando parit filium.

4 b. Lacte pascit salvatorem
Virgo, nata genitorem,
Creatorem omnium.

5 a. Miserorum miseratrix
Et lapsorum reparatrix,
Reos reconcilia

5 b. Pia mater, pium natum
Placa nobis, ut paratum
Det regnum in gloria.

Miss. ms. Senonense saec. 15. Cod. Parisin. 880. 2. A. — Miss. ms. Senonense saec. 14/15. Cod. Pessulan. 71. B. — Missale Senonense imp. Parisiis 1543. C. — 2b, 3 misera B. — 5a, 1 miseratur B. — 5a, 2 reparatur B. — 5a, 3 reconsilia A; reconsiliat B.

III.

DE SANCTIS.

85. De Omnibus Sanctis.

1 a. Arce siderea
occurrens unicus
Assumpto plasmate
fit gigas mysticus.

1 b. Bonus pro miseris
mala sustinuit,
Qui nasci venerat,
pati non renuit.

2 a. Dum vita moritur,
Exsul reducitur
Eius in obitu.

2 b. Sublata flammea
Disparet framea
Patente aditu.

3 a. Hic angustum
Linquens bustum
Die surgit tertia

3 b. Et confracto
Mortis pacto
Poli subit spatia.

4 a. Inde pneuma mittens sanctum
Subditorum tersit planctum
Consolator inclitus.

4 b. Illuc mire collocati
Trinae laudem maiestati
Dant beati spiritus.

5 a. Suum virgo filium
repraesentat vatibus,

5 b. Olim quem praedixerant
adfuturum gentibus.

6 a. Divo conspectui
Bis seni principes
Assistunt cernui,
Regni participes.

6 b. Fert gens punicea
Serta martyrii
Plebsque virginea
Nitorem lilii.

7 a. Virent in sublimibus
confessores ideo,

7 b. Quia plebem fidei
munierunt clipeo.

8 a. Rex horum medius
Lapsis propitius
Det noxae debitum;

8 b. Quos cruce sociat,
Gehenna nesciat
Post carnis obitum.

Trop. ms. Martialense saec. 12. Cod. Parisin. 3719; bis: fol. 29a A; fol. 61a B. — Collect. ms. Martialense saec. 12. Cod. Parisin. 3549. C. — 1b, 1 Honus C. — 1b, 3 venerat fehlt B; venerit C. — 2a, 1 Cum C. — 2b, 3 Parente C. — 3a, 1 Hinc A; augustum C. — 3b, 1 Sed B, Ut C. — 4a, 1 Unde C. — 4b, 2 Tuae B. — 5a, 1 Tuum C. — 5b, 1 promiserat B, praedixerat C. — 8a, 3 Dat B, Dant C. — 8b, 1 Hos B. — 8b, 2 Gehennae B. — 8b, 3 abitum B.

86. „Prosa de Sanctis Omnibus."

1 a. Festum crescens et cunctorum,
Explementum ceterorum,
Dat aeterna trinitas.

1 b. In hoc ipsa principatur,
Qua sanctorum coronatur
Felix universitas.

2 a. Semper virgo mater Christi
Toti praerogatur isti;
Tanta trans collegia

2 b. Throno iuncta verbo proli
Secus veram vestem soli
Regnat super omnia.

3 a. Novem gradus angelorum
Ternat graphos distinctorum
Ierarchali titulo,

3 b. Divinumque simplex esse
Venerantur indefesse
Iugi laudum cumulo.

4 a. Patriarchis et prophetis
Ac Baptistae demptis metis
Firma constant gaudia;

4 b. Gemmis cordis luculenti,
Tamquam forent in praesenti,
Prompsere mysteria.

5 a. Cephas habet coetum clarum,
Et tetras theosebarum
Ampla nitet gratia.

5 b. Lauris martyrum sunt rosae,
Confessorum pretiosae
Candent vitae lilia.

6 a. Hic sat mire beatarum
Splendet turba feminarum
Fruens pace socia,

6 b. Bonos calles non linquendo
Et reductae paenitendo
Poli pandunt praemia.

7 a. Quisquis digne promeretur,
Ut ibidem sic locetur,
Dictos greges consequetur
Fausti plausus copia.

7 b. Manet spes his duplae stolae,
Cum de terrae surgent mole,
Nec minus fulgebunt sole
Nova carnis gloria.

8 a. Ecce, domus Israelis,
Phalanx victrix, urbs fidelis,
Fractis mali crebri telis
Triumphans ecclesia,

8 b. Alta Sion, templum latum,
Vitis magna, florens pratum,
Agnum saepe demonstratum
Forma typi varia.

9 a. Vi fervente studeamus,
Dum sub armis militamus,
Ne nos laedat hostis hamus,
Sed ad iustos pertingamus,
Quorum fit memoria.

9 b. Rem tam grandem largiatur
Mons, qui caelos amplexatur,
Humi centrum speculatur,
Sceptri cono moderatur
Ima, summa, media.

Collect. ms. Claraevallense saec. 12. add. saec. 12/13. Cod. Trecen. 990. — Melodie wahrscheinlich: Laudes crucis, freilich gekürzt.

87. De Omnibus Sanctis.

1 a. Ad honorem
caelestis curiae
Regem regum,
solem iustitiae,
Collaudantes
psallamus hodie
Mente pura.

1 b. Haec est dies
captandae veniae,
In qua cives
aeternae gloriae
Venerantur,
qui nos ad patriae
Vocant iura.

2 a. Huius festi
Tenens initium
Mundi factor
[et rerum] omnium,
Qui est finis
atque principium,
Deus unus:

2 b. Pater summus,
summum refugium,
Ab aeterno
generans filium,
Quod emittit
flamen, fidelium
Verum munus.

3 a. Hinc exsultat
virgo, flos virginum,
Quae caelorum
regem et Dominum
Tulit, panem
et vitam hominum,
Iesum Christum.

3 b. Haec permansit
per omnem terminum
Virgo consors
celsorum agminum,
Omni purgans
[a] labe criminum
Mundum istum.

4 a. Angelorum
milium milia,
Archangeli
et Dominiantia,
Throni necnon
et Principantia
Gloriantur.

4 b. Potestates
pellentes vitia,
Cherubim et
Seraphim gloria
Et Virtutum
mira prodigia
Gratulantur.

5 a. Gaudet praeco
vatumque contio,
Qui nos suo
docent praesagio,
Quo sit nostra
fixa intentio
Ad aeterna.

5 b. Apostoli
resultant gaudio,
Quorum subest
mundus iudicio,
Nosque solvunt
mortis contagio
In superna.

6 a. Decoratur
martyrum sanguine
Dies ista,
qui mundi turbine
Victo gaudent
in caeli culmine
Laureati.

6 b. Confessorum
fulget et agmine,
Qui et huius
vitae regimine
Sunt aeterna
beatitudine
Munerati.

7 a. Virginalis
floret humilitas,
Continentum
refulget castitas;
Hanc et illam
Christi benignitas
Amplexatur.

7 b. Electorum
laetatur caritas,
Quos mundana
non trahit vanitas,
Sed in ipsis
superna civitas
Iucundatur.

8a. Horum ergo
nunc patrocinia
Imploremus,
quorum sollemnia
Venerari
laudum fragrantia
Studeamus,

8b. Ut cum eis
aeterna gaudia
In superna
caelesti patria
Promereri
saecla per omnia
Valeamus.

Miss. Bicterrense imp. Lugduni 1535. — 1b, 7 Vocavit. — 2a, 2 tenent. — 2b, 5 Quos amittit. — 4b, 3 atque. — 6a, 3 Dicens. — 7a, 3 Continentium. — 8b, 5 sq. Promoveri saecula.

88. De Omnibus Sanctis.

1a. Omnium sollemnio
Sanctorum cum gaudio,
Christicola contio,
Gratulemur.

1b. Virgo sedens solio,
Genetrix cum filio,
Felix puerperio:
Veneremur.

2a. Victor Satan Michael,
„*Chere*“ lator Gabriel,
Ductor Tobiae Raphael
Collaudentur.

2b. Angelique ceteri,
Chori patris superi
Assistentes lateri,
Commendentur.

3a. In Iordanis flumine
Lotor nati virgine
Sine viri semine
Iucundetur.

3b. Petrus cum apostolis
Ceteris christicolis
Falsis pulsis idolis
Nos soletur.

4a. Chorus innocentium
Latus ad martyrium
Propter Dei filium
Festivetur.

4b. Stephani praeconium
Martyrumque bravium
Iubilo laetantium
Celebretur.

5a. Confessorum inclitis,
Monachorum meritis,
Precibus pax semitis
Nostris detur.

5b. Benedictus, nobilis
Ortu, mente humilis,
Par Robertus dapsilis
Exaltetur.

6a. Magdalena vitio
Mundata eximio
Christi beneficio
Decoretur.

6b. Katharinae bravio,
Virginum suffragio
Sanctorum consortio
Plebs locetur.

7a. Quorum est sollemnium,
Quod per Bonifatium
Quartum post Gregorium
Promovetur.

7b. Da, aeterna trinitas,
Fove, simplex unitas,
Nobis „*Chere*“ iugitas
Ut praestetur.

Missale Casae Dei imp. Lugduni 1527. — 5a, 3 par semitis. — 6b, 1 Katharina.

89. De sancto Achatio.

1 a. Resonet ecclesia
Magna cum laetitia
Festa colens hodie

1 b. Martyrum illustrium,
Qui per crucis taedium
Cum palma victoriae

2 a. Venerunt ad bravium
Supernorum civium,
Ubi pax et gaudium.

2 b. Hi fuerunt decies
Mille, in quos rabies
Saevit infidelium.

3 a. Hos manus tyrannica
Pro fide catholica
Ad columnam laniat.

3 b. Spinis pungit capita
Et perforat latera,
Demum cruce cruciat.

4 a. O quam felix contio,
Quae pari martyrio
Salvatorem sequitur!

4 b. Magno privilegio
In caeli palatio
Apud Deum fungitur.

5 a. Horum prece sedula
Deleat piacula
Praesentis familiae,

5 b. Qui regnat in saecula,
Et post tot pericula
Donet frui requie.

Prosar. ms. Caelestinorum Parisientium anni 1532. Cod. Mazarin. 448. A. — Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1606. B. — Melodie natürlich: Veni sancte spiritus.

90. De sancto Adiutore.

1 a. Exsultent solitudines,
Militum simul ordines
Patronem laudent suum;

1 b. Est et causa laetitiae
Non parva pueritiae
Atque choro virginum.

2 a. Adiutor inter caelites
Nunc gaudet, inter equites
Olim clarus praestitit.

2 b. Is inter pueros sanctus
Fuit et ad finem castus
Voluptati restitit.

3 a. Nobili stirpe natus
Patre Iohanne satus
Et Rosamunda fuit.

3 b. Lumen adeptus gloriae
Multum suis et patriae
Splendoris promeruit.

4 a. Ducentorum dux militum
Incidit in exercitum
Numerosum hostium;

4 b. Tum fudit in caelum preces
Opem rogans Magdalenes;
Haec tulit auxilium.

5 a. Aer nimbis exhorruit,
Fulmen hostes exterruit
Et coegit fugere.

5 b. Vires collegit Adiutor,
Hostem prostravit et victor
Coepit grates agere.

6 a. Tandem captus a barbaris
Post multos annos carceris
In obscurum datus est.

6 b. Ut a Christo descisceret
Et barbaris adhaereret,
Graviter vexatus est.

7 a. Tormenta constanter tulit,
Nec illum poena perculit
Gratia firmatum Dei.

7 b. Opem divinam repetit,
Novumque levamen quaerit
Propugnator fidei.

8 a. Hinc propitia Magdalis,
Illinc Bernardus Tironis
Solverunt e carcere;

8 b. Liberum noctis spatio
Reddiderunt Vernonio
Vinclis gravi corpore.

9 a. Sacellum Magdalenae
Prope ripam Sequanae
Struxit et incoluit.

9 b. Illi victus perexilis,
Frequens labor manualis;
Miraculis claruit.

10 a. Exitiosum gurgitem
Clausit et fluvium mitem
Fecit navigantibus.

10 b. Eiecit quoque daemonem
Deprecatus Magdalenem
Multis id spectantibus.

11 a. Post mortem ante thronum
Christi sese patronum
Pro patria praebuit.

11 b. Tempori temperiem,
Aegris valetudinem
Diversis restituit.

12 a. Pie in tuos, Adiutor,
Sis quoque nobis protector,
Defende periculis.

12 b. Impetra nobis gratiam,
Qua vitemus malitiam,
Ut vivamus in caelis.

Officium sollemne s. Adiutoris confessoris, nobilium patroni et Vernonensium protectoris, . . . a Ioh. Theroude editum Parisiis 1638. (Neu ediert von Raym. Bordeaux. Rouen, 1864). — 8a, 2 tyronis. — Leider ist die Quelle von Theroude nicht bezeichnet; dieselbe scheint jüngeren Datums zu sein.

91. De sancto Adriano.

1 a. Laetis fidibus clange, lyra,
Instant gaudia nunc plura;

1 b. Psalle martyris insignia
Nisu toto, comedia.

2 a. Qui ad instar captivorum
Cultus sprevit idolorum;

2 b. Miles vinctus ulceratur,
Nervis crudis verberatur.

3 a. Iussu regis trucidatur
Ac funibus flagellatur.

3 b. Mox laetatur Natalia
Visa viri constantia,

4 a. Decernens coniugem suum
Inchoare martyrium.

4 b. Iudex fremit atque spumat
Frangendo iuvenis crura.

5 a. Eius manum amputari
Vult uxor et sibi dari
In eius memoriam.

5 b. Abscissis pedibus
Fractisque cruribus
Deo reddit animam.

6 a. Hinc iubetur,
Ut cremetur
Adriani corpusculum;

6 b. Ignis cedit
Nilque laedit,
Ros extinguit incendium.

7 a. Adriane, martyr Christi,
Laetanter plura tulisti
Pro Christo supplicia;

7 b. Per crucem, quam baiulasti,
Obtinere meruisti
Martyrii praemia.

8 a. Cuius laetus,
Ut salvetur, noster coetus
Sequatur vestigium.

8 b. Adriane,
A morbo epidemiae
Conserva consortium.

9. Pater bone,
In agone
Mortis fer subsidium.

Miss. Rothomagense imp. Parisiis 1527. — 1 a, 1 Laetis fidelibus tange lyra. — 4 b, 1 fremit obscenus spumat. — 4 b, 2 Frangendo sub incude. — 8 a, 2 Noster coetus ut salvetur. — 8 b, 2 Ab epidemiae morbo. — Man vgl. die Sequenz: Laetis tange fidibus (Anal. Hymn. X, Nr. 154).

92. De sancto Aegidio.

1 a. Sanctissimi veneranda
Celebremus sollemnia

1 b. Aegidii, admiranda
Praeminentis potentia.

2 a. Gaude tanti luminis
Illustrata
fulgore, Provincia,

2 b. Magnum tibi patronum
Generavit
et transmisit Graecia.

3 a. Qui cum natus
esset stirpe regia

3 b. Et floreret
omni rerum copia,

4 a. Vana contempsit
mundi gaudia
Et blandimenta noxia,
Et natali
derelicta patria

4 b. Exsul alta
navigavit maria,
Sua dans Christo
patrimonia,
Caelica quaerens praedia.

5 a. Mira sunt, pater Aegidi,
Tuae virtutis insignia:

5 b. Pauper vestitur et aeger
Tua sanatur clementia.

6 a. Dirus anguis tibi cedit,
Sed et ipsa daemonia,

6 b. Loqui mutos et turbata
Parere facis maria.

7 a. Leprosum curas et arva
das fertilia,

7 b. Te cerva pascit in silvis
lactis copia.

8 a. Te, pater, honorat rex Flavius et tota curia,
Te monente fundat
coenobium cum gloria.

8 b. Libertate locum donans
auctoritate regia.
Haec Carolo regi
nuntiantur in Gallia,

9 a. Ad quem evocatus [illi]
occulta pandis vitia,

9 b. Revelante, condonante
sancti spiritus gratia.

10 a. Praematura morte captum
Remanensem
regulum resuscitasti
pia per suffragia.

10 b. Impetras, pro quibus oras,
[quidquid petunt],
et a Deo postulata
tibi dantur omnia.

11. **Nunc ergo nostra vitia
Precibus tuis expia
Et regna da caelestia.**

Missale Redonense imp. Parisiis 1492 A. — Missale Redonense imp. Parisiis 1533. B. — 2a, 3 fulgore pronuntia A. — 4b, 4 patrocinia AB. — 6a, 1 sibi B. — 6b, 2 Pari facis AB. — 7a, 1 arma AB. — 8a, 3 movente B. — 10a, 2 Remansensem AB. — 11, 3 dat.

93. De sancto Aegidio.

1a. Promat pia vox cantoris
Huius laudem confessoris,

1a. Ipsum laudans praesens chorus
Sit festivus et canorus.

2a. Fide fuit Deo carus,
Mundi quoque stirpe clarus,

2b. Mundi tamen sprevit fastum
Se conservans Deo castum.

3a. Adhuc aevo puerilis
Sensu fuit tam subtilis,

3b. Quod in brevi fit doctorum
Doctor ipse doctiorum.

4a. Ardens intus caritate
Foris lucet honestate,

4b. Intus ardens vis amoris
Per exemplum lucet foris.

5a. Dum languenti praebet vestem,
Mox languoris fugat pestem,

5b. Ex divina dans virtute
Vestem simul cum salute.

6a. Quidquid rerum possidebat,
Christo dedit, quem colebat,

6b. Fit egenus, ut egeni
Fiant bonis eius pleni.

7a. Dum egenis hoc impendit,
Christus ei plus rependit,

7b. Dans pro Christo peritura
Promeretur permansura.

8a. Quod fateri rex veretur,
Scelus scire promeretur;

8b. Christus ei revelavit
Seclus, quod rex perpetravit.

9a. Nam altari dum astaret
Dumque missam celebraret,

9b. De supernis carta missa
Regis pandit huic commissa.

10a. Hic horrendae rei reum
Regem videns apud Deum

10b. Iam pro rege supplex orat,
Cuius culpam non ignorat.

11a. Servo Dei non ingratum
Cerva praebet famulatum,

11b. Servit cerva nutu Dei
Quasi grates agens ei.

12a. Plura possunt reperiri
Mira facta sancti viri,

12b. Quibus clare demonstratur,
Quam praeclarus habeatur.

13a. Hic praesentem iuvet chorum,
Ut in regno beatorum

13b. Regem videns sempiternum
Glorietur in aeternum.

Prosar. ms. Parisiense saec. 13. Cod. Commun. Assisien. 695. A. — Miss. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Parisin. 868. B — Sequent. ms. Gallicum anni 1585—87. Cod. Ravennaten. 360 (139. 5 S). C. — Missale Leonense imp, Parisiis 1526. D. — 1b, 2 Fit festivus B. — 3a, 1 puerili C. — 3a, 2 fuit praesubtili C. — 7b, 1 transiturus C. — 8b, 2 Videns crimen apud A. — 13a, 2 Sic praesentem A. — 13b, 1 vident C. — Vgl. Gautier, Oeuvres Poétiques d'Adam de S. Victor (1. ed.) II, 181 ff.

94. De sancto Aegidio.

1 a. Quando conscientia
Respondet eloquio,
Verbi valet gratia;

1 b. Plebs sic cum laetitia
Laudes dans Aegidio
Celebret sollemnia.

2 a. Sanctus hic Aegidius,
Christi miles regius,
Stirpe natus regia,

2 b. Mundum sprevit penitus,
Soli Deo deditus,
Dei plenus gratia.

3 a. Mundus vixit hic in mundo
Deo vivens corde mundo,
Vitae vitans vitia;

3 b. Sese Deo dans thesaurum
Sprevit opes, sprevit aurum,
Sprevit transitoria.

4 a. Angue morsus est mundatus
Precibus Aegidii,
Saevientis est sedatus
Furor arreptitii.

4 b. Navem paene mersam rexit
Ad portum consilii,
Quae post eum tute vexit
Ad locum exsilii.

5 a. Vir perfectus
Mari vectus
Arelate
Urbe natae
Febres fugat viduae.

5 b. Res vulgatur,
Plebs miratur
Sanctum laedunt,
Quae procedunt,
Gentis voces mutuae.

6 a. Famam nolens
Sed hic dolens
Hinc discedit
Et se dedit
Vitae solitariae.

6 b. Diu latet,
Nulli patet,
Dono Dei
Cerva ei
Lac dat alimoniae.

7 a. Hic se celans non celatur,
Cum defunctus suscitatur,
Adepta carta veniae
Commissi regis Franciae.

7 b. Cartae fides attestatur,
Quamvis crimen condonatur,
Huius vocato nomine
Ultra non acto crimine.

8 a. Hinc, Aegidi, serve Dei,
Supplicamus tibi rei,
Fac, vir mire, nos transire
Huius mundi vitia

8 b. Et fac preces nostras vehi
Ante Deum gratas ei,
Ut venire die spei
Possimus ad gaudia.

9. Haec det Dei gratia.

Missale Andegavense imp. [Parisiis] 1489. A. — Missale Andegavense imp. Rotomagi 1523. B. — 5 a, 3 a relathe A. — 5 b, 2 miseratur B. — 6 a, 3 descendit B. — 6 b, 1 Divi latet AB. — 7 b, 2 condonatus B. — 8 b, 2 gratis AB; ei fehlt B. — 8 b, 3 Et venire B. —

95. De sancto Aemiliano.

1 a. Aemiliani extollamus
hodie magnalia,

1 b. Cuius devote colimus
festiva sollemnia.

2 a. Migrat sanctus et portatur
Ad caeli palatia
Et cum sanctis collocatur,
Ubi pax et gloria.

2 b. Adulescens frequentabat
Libenter ieiunia
Et immunem se servabat
Ab omni lascivia.

3 a. Felix confessor
Aemilianus est ortus
Minori Britannia,

3 b. Teste scriptura
mediocrium est ortus
Parentum prosapia.

4 a. Cuius fulgebat
animus nobili
clementia,
Pauperibus impendebat
multa beneficia.

4 b. Necnon imbutus
misericordiae
flagrantia
Ad opera caritatis
promptus erat omnia.

5 a. Cum mutus [quidam]
adduceretur
Ad sanctum Dei
nec aliquid loqueretur,
Reddidit eloquia.

5 b. A muliere,
dum torqueretur
Atque gemino
daemone obsideretur,
Eiecit daemonia.

6 a. Panis in lignum mutatur,
Cumque panis reformatur,
Patent mirabilia.

6 b. Intrat furnum nec crematur,
Sed illaesus conservatur
Divinali gratia.

7 a. Quaedam venit excaecata,
Luce tamen restaurata
Rediit ad propria.

7 b. Fontis parere parata
Lympha, via permutata,
Sancto venit obvia;

8 a. Cursum de valle mutavit
Currens ad contraria,

8 b. Versus montem inundavit
Recta relicta via.

9 a. Aemiliane (pater) beate,
Digna precum ubertate
Nostra dele vitia,

9 b. Nos ab hac captivitate
Supernorum civitate
Perducas ad gaudia.

10. Amen dicant omnia.

Miss. ms. S. Andreae Burdigalensis saec. 15. Cod. Parisien. 871. A. — Miss. Burdigalense imp. Burdigalis 1543. B. — 1 b, 2 festa A. — 7 a, 3 Redit B. — 8 b, 1 nudavit B. — Melodie offenbar jene der Nicolaus-Sequenz „Congaudentes exsultemus". Dieselbe wurde überhaupt, freilich in etwas ungelenker Weise, als Vorlage benützt, und viele Redewendungen sind derselben wörtlich entlehnt. Für die Strophenabteilung und Textgestaltung ist dieses notwendig zu beachten. — Der ständige Verschlufs auf ia ist der Vorlage gemäfs eingehalten; der Wechsel zwischen gereimten und reimlosen Strophenteilen folgt ebenfalls der Vorlage, nur Str. 2 hat hier gereimte Verse, die der Vorlage fehlen. Es liefse sich freilich auch in 1 b durch colamus st. colimus ein Reim erzielen. Ebenso könnte man durch Umstellungen die Strophe 4 also gestalten:

4 a. Cuius animus fulgebat
Nobili clementia,
Pauperibus impendebat
Multa beneficia,

4 b. Necnon misericordiae
Imbutus flagrantia
Ad opera caritatis
Promptus erat omnia.

Aber es ist mehr als zweifelhaft, ob hiermit das Ursprüngliche getroffen würde, zumal für 4b, 1 u. 3 doch kein Reim erzielt ist. — So habe ich den Text von A ganz unverändert gelassen; Misset-Weale (Anal. Liturg. I, 401) haben für denselben die Censur „Le texte de cette Prose est très corrumpu par endroits.“ Die Beachtung der Melodie und Vorlage hätte anders belehrt. — Erweiterung der Vorlage ist die Schlufsklausel 10. — Das Wort Aemilianus stimmt durchweg schlecht in den Rhythmus; vielleicht war also die Sequenz zunächst auf einen andern Heiligen gemacht.

96. De sancto Affrodisio.

1 a. Pangat plausus huius chori
Laudes Christo salvatori
Celebri tripudio,

1 b. Qui per gustum mortis almae
Immortalis dedit palmae
Munus Affrodisio.

2 a. Hic vocatus ex Aegypto,
Sicut habes in rescripto,
Mare transit typicum,

2 b. Veri consors Israelis
Vir praeclarus, vir fidelis,
Spernit orbem lubricum.

3 a. Nam cum suae larvas urbis
Confregisset coram turbis
Virtus Christi pueri,

3 b. Dux accessit non ut ultor,
Sed ut novus Dei cultor
Festinaret fieri.

4 a. Divae legis exsecutor,
Praeco, verae pacis tutor,
Petri comes et adiutor
Venit Antiochiam.

4 b. Romae post haec ordinatus
Et a Petro delegatus
Vir in cunctis adprobatus
Visitavit Galliam.

5 a. Animarum lucra quaerens
Et morborum pestes terens,
Dei verbum late ferens,
Promotus a Sergio,

5 b. Bicterrense servat solum,
Baptizatis pandit polum,
A dolosis pellit dolum
Verbi beneficio.

6 a. Perseverans in doctrina,
Piae vocis disciplina
Plebem servans a ruina,
Diem clausit ultimum.

6 b. Corpus terrae commendatur
Viri sancti, consecratur
Christo flamen, a quo datur
Omne datum optimum.

7 a. O stupenda nimis ira,
Quam non cavit plebs delira,
Hanc monstrarunt docti mira
Flaminis praenostica.

7 b. Ruunt aedes exsecratae,
Res delentur indilate,
Dilatatur patens late
Praesulis basilica.

8 a. Ecce, lux est reconcessa,
Daemon pulsus ab obsessa
Corpus reddit liberum;

8 b. Caecis datur lux serena,
Ulcerosis salus plena
Tersis venis ulcerum.

9 a. Usu linguae iam recepto
Gaudent famine adepto
Piscatores littore;

9 b. Anus, puer et puella
Liberantur a procella
Mortis sano corpore.

10 a. Ergo, pater et patrone
Affrodisi, pastor bone,
Pontifex egregie,

10 b. Ora Christum redemptorem,
Ut supernum nobis rorem
Det in regno gloriae.

Miss. Bicterense imp. Lugduni 1535. — 3 b, 1 cultor. — 8 a, 2 pulsis. — 9 a, 2 flamine et adepto.

97. De sancto Agapito.

1 a. Purpurata
martyrum sanguine
Gratuletur
in Christi nomine
Ecclesia.

1 b. Veneremur
illum praecipue,
Qui curavit
mortis perpetuae
Contagia.

2 a. Cuius clementia,
Collatrix veniae,
Lapsis a gratia
Contulit gratiae
Salutare donum.

2 b. Oblatus hostia
Salutis ostium
Surrexit, ostia
Confringens hostium,
Deus ultionum.

3 a. Talem secutus praevium
Inspiratur divinitus,
Dum per tormenta praemium
Sibi quaerit Agapitus.

3 b. Puer infra trilustrium,
Mente tamen emeritus,
Sese in sacrificium
Offerre non est veritus.

4 a. Miles mentis intrepidae,
Praesente constans praeside,
Sub praesidis tyrannide
Pugnat viriliter.

4 b. Fidem docet et praedicat,
Sed innocentem iudicat
Et iustum poenis adplicat
Iniustus arbiter.

5 a. Ignis patibulum,
Poenarum genera
Sunt illi pabulum,
Sunt illi munera
Gratiosa.

5 b. Tandem carnificum
Exhaustis studiis
Fremit non modicum
Gens in supliciis
Studiosa.

6 a. Finem accelerant
Ministri scelerum,
Poenas reiterant
Torquentes iterum
Agonistam fortem.

6 b. Iam vitae perpetis
Adpetens praemia
Te, martyr, adpetis
Inter supplicia
Gustaturum mortem.

7 a. Martyr Agapite,
Truncaris capite
Dans Deo spiritum.

7 b. Perenni gloriae
Compensas hodie
Carnis interitum.

8 a. Tibi post mortem vivitur,
In Christo vivis, igitur
Imploramus,

8 b. Ut apud summum iudicem
Te benignum opificem
Sentiamus.

Miss. Bisuntinum imp. Salini 1485. A. — Miss. Bisuntinum imp. Parisiis 1508. B. — 4 b, 2 Et AB. — 6 b, 3 scheint verderbt. — 6 b, 5 Gustaturus B.

98. De sancta Agnete.

1 a. Diem festum celebremus
Et Agnetis recitemus
Virginis martyrium.

1 b. O res nimis admiranda
Atque virtus praedicanda
Populis fidelium.

2 a. Annis tribus atque decem
Non peractis subit necem
Aetate tam tenera.

2 b. Haec praefecti natum sprevit
Nec promissis adquievit
Mundi spernens prospera;

3 a. Sed respondet fide fortis:
„Vade retro, fomes mortis,
Meque noli tangere;

3 b. Coniuncta sum pulchriori
Longeque te meliori
Sempiterno foedere.“

4 a. Qui post dolens lecto datur,
A medicis revelatur,
Quod amore premitur.

4 b. Cuius pater hoc audito
Sisti sibi iubet cito
Agnem, quam adloquitur.

5 a. Primo profert blandimenta,
Post haec promittit tormenta
Sibi dari nimia.

5 b. Sed tormentis non terretur
Nec blandimentis movetur
Virginis constantia.

6 a. Nudam iubet spoliari,
Scortum factam proclamari;
Complent iussa famuli.

6 b. Clamant Agnem sceleratam,
Ad lupanar praeparatam
Sciant omnes populi.

7 a. Christus texit hanc suorum
Densitate capillorum
Melius quam vestibus.

7 b. Leno vadit, locum adit,
Suffocatus statim cadit
Captus a daemonibus.

8 a. Virgo prece patris orat,
Gemit, plorat et implorat
Vitam reddi filio.

8 b. Surgit ille laudans Deum,
Se fatetur esse reum;
Sed Agnes Aspasio

9 a. Crucianda commendatur,
Ignis ingens mox paratur,
In quo virgo ponitur.

9 b. Statim flamma se divisit,
Illibatam hanc dimisit,
Perversa gens uritur.

10 a. Post haec virgo decollatur,
Corpus terrae commendatur,
Caelo reddit spiritum.

10 b. Ubi lucem suis donat
Christus et quemque coronat
Iuxta suum meritum.

11 a. Quo possimus ipso duce
Cum Agnete frui luce
Per eius suffragia,

11 b. Ut cum ipsa super caelos,
Ubi dulce sonat melos,
Cantemus Alleluia.

Miss. Atrebatense imp. Parisiis 1491. A. — Miss. Atrebatense imp. s. l. 1508. B. — Miss. Atrebatense imp. absque [1518]. C. — 3 b, 2 te fehlt C. — 5 b, 1 territur C. — 8 a, 3 reddit C. — 8 b, 3 Agnes a spacio C.

99. De sancta Agnete.

1 a. Ad Agnetis decorem
Exaltemus honorem
Salutaris gratiae,

1 b. Quae contra saecli morem
Despexit mundi florem
Cum foeno miseriae.

2 a. Haec superbi clamorem
Contrivit et amorem
Totius vesaniae.

2 b. Haec veste denudata
Mox est circumvallata
Divina caesarie.

3 a. Hanc nec locus foetoris
Nec filius praetoris
Nec mors terret patriae.

3 b. Tu consors angelorum
Stans in aede polorum,
O decor munditiae.

4 a. O fons virginitatis,
Quae gaudes cum beatis,
Da lumen prudentiae.

4 b. O rosa castitatis,
O decus puritatis,
Da ius temperantiae.

5 a. O datrix probitatis,
Et verae sanctitatis,
O lux patientiae,

5 b. Da spiritus ardorem,
Dona manus vigorem,
O norma iustitiae.

6 a. O aurea castitas,
O immensa bonitas,
O vas opulentiae,

6 b. Tu regi cohabitas
Reddens laudes debitas,
Cantica laetitiae.

7 a. O Agnes dulciflua,
O stella luciflua,
O flos regis gloriae,

7 b. Per tua suffragia
Confer vera gaudia,
Opes pudicitiae.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1606. — 1 b, 3 Cum foere. — 5 a, 1 O fehlt. — 7 b, 2 Confert. — 7 b, 3 O res pudicitiae.

100. D. ss. Agricola et Vitale.

1 a. Gaude, plebs Alvernica,
Dona Christi mystica
Claudes in hospitio;

1 b. Agricolae, Vitalis
Morte fis immortalis
Victrici martyrio.

2 a. De terra Bononiae
Traduntur Alverniae;
O felix possessio!

2 b. Omne superans aurum,
O quam clarum thesaurum
Obvians daemonio!

3 a. O victrices milites,
In caelesti divites,
Pellite miseriam;

3 b. Virtute, qua potestis,
Mota sit mala pestis
Regendo ecclesiam.

4 a. In morte et in vita
Virtutibus munita
Careat naufragio,

4 b. Donec finis optatus
Et meritis ornatus
Tradat caeli solio.

5 a. Horum [sit] translatio
Nobis absolutio
Et reatus venia,

5 b. Daemonum artatio,
Mentis iubilatio,
Reditus in patria.

Prosar. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Claromonten. 57. A. — Miss. Claromontense atque S. Flori imp. Lugduni 1541. B. — 1a, 1 Arvernica A. — 1a, 3 Claudens B. — 1b, 1 et Vitalis B. — 1b, 8 fit B. — 2a, 2 Traditur A. — 3b, 2 Amota B. — 4b, 1 Donet B. — 5a, 3 veniat B. — 5b, 1 artio A. — 5b, 3 Redditus A; patriam B. — Melodie jedenfalls: Veni sancte spiritus.

101. De sancto Anatolio Salinensi.

1 a. Per te, pater,
salvari petimus,

1 b. Cuius laudes
in terra canimus.

2 a. Sta pro nobis
in caeli curia,

2 b. Qua iam vides
Christum in gloria.

3 a. Nostra prorsus
excusa vitia,

3 b. Ne contra nos
detur sententia.

4 a. Peccatorum vincula
Solve prece sedula
Tibi famulantium;

4 b. Hostis contra iacula
Et mundi pericula
Nobis fer auxilium.

5 a. Et sic Dei filium
Fac nobis propitium
Per tua suffragia,

5 b. Ut post hoc exsilium
Se nobis in praemium
Donet et perennia.

Miss. Bisuntinum imp. in claro Salinensi oppido 1485. — 3a, 2 excusat.

102. De sancto Anatolio Salinensi.

1 a. Veni, spes sanitatis
Et forma castitatis,
Praefulgens miraculo.

1 b. Veni, clarens meritis,
Salinum virtutibus
Iuvans adminiculo.

2 a. Claudo qui donas gressum
Loqui facis et mutum,
Nobis fer auxilium.

2 b. Praesulum sanctissime,
Mulieri miserae
Praestans refrigerium.

3 a. Anatoli, lux mira,
Qui das per miracula
Salinum clarescere;

3 b. Sine quo miseria
Simul et penuria
Adesset plenissime.

4 a. Leva, quae sunt subdita,
Repara, quae perdita,
Per tuum praesidium.

4 b. Flecte mentes hostium,
Fove praesens oppidum,
Repelle fastidium.

5 a. Da cunctis fidelibus
Ad te recurrentibus
Optatum subsidium

5 b. Precareque Dominum,
Ut post vitae terminum
Det perenne gaudium.

Miss. Bisuntinum imp. in claro Salinensi oppido 1485. — 1b, 2 Burgundiam virtutibus. — Melodie jedenfalls: Veni sancte spiritus.

103. De ss. Andochio, Thyrso, Felice.

1. Salve, radix Iesse,
quem sol, mare,
tellus et luna

2a. Sed et caelorum cuncta
simul collaudant agmina;

2b. Qui es martyrum palma
et sacerdotum gloria,

3a. Dans in utroque
virtutum praemia,

3b. Alteri fidem,
alii constantiam.

4a. Quas cum ceteris tuus
miles adeptus fuerat

4b. Beatus Andochius,
petra fundatus solida.

5a. Qui velut claris
oliva pomis uberrima

5b. In domo tua
fudit pretiosa germina.

6a. Nam divina
secus hortatum
capiens monita

6b. Transmarina
deserens loca
venit ad Gallias.

7a. Ubi talenta
divinitus sibi credita

7b. Dans ad usuram
multiplicabat negotia.

8a. Cuius fama
circumquaque [lata]
divulgabatur maxima.

8b. Sed e contra
in eum valida
hostis torquentur spicula.

9a. Contigit ergo,
ut Eduorum
petens moenia

9b. Principis ductus
est cum sociis
in praesentia.

10a. Qui furore
nimio motus
fremuit in athletas;

10b. Quos suspendens
distendi iussit
rotis saxeis membra.

11a. Sed, cum sic superare
sanctos, Christe, tuos
non valerent verbera,

11b. Fornax eis (prae)paratur
candens, qua proiecti
tibi reddunt gratias.

12a. Adhuc plus infremuit
Caesaris insania;
eorum colla ferreis
caedi iussit vectibus,
sicque reddunt animas.

12b. Quorum sacri sanguinis
candidata passio,
per quam tanta diei
huius festa rutilant,
nobis sit propitia,

13. Ut laude fruamur
aeterna.

Miss. ms. Eduense saec. 12. add. saec. 14. Cod. Semin. Eduen. 125. A. — Miss. ms. Eduense (Card. Rolin) saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 114. B. — Miss. ms. Eduense (Card. Rolin) saec. 15. Cod. Semin. Eduen. s. n. C. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Tolosan. 100. D. — Miss. Eduense imp. Parisiis 1493. E. — 1, 2 quam E. — 4 a, 2 fuerat fehlt D. — 6 a, 2 hortatu E, oratu D, ora tu B. — 6 b, 1 Trans maria BD. — 7 a, 2 tradita C. — 7 b, 1 ad fehlt E. — 7 b, 2 multiplicabit E. — 8 b, 3 torquetur AC. — 9 a, 1 sq. ut ergo C. — 9 b, 3 praesentiam ABD. — 10 b, 3 saxeis moenibus D. — 12 a, 4 nectibus D. — 12 b, 3 per quanta D; tanto C.

104. De sancto Andrea.

1 a. Praesens dies honoretur,
Et Andreae decantetur
Celebris memoria.

1 b. Chorus noster gratuletur,
Viri sancti recordetur
Iugiter insigna.

2 a. Sanctus iste sanctus Dei,
Mansuetus, magnae spei
Morum elegantia.

2 b. Frater fuit piscatoris,
Mundi patris et rectoris,
Nec impar in gloria.

3 a. Hunc Aegeas cruciavit,
Ligno crucis adligavit
Pio parans impia.

3 b. Pendens cruce praedicavit
Christi nomen et clamavit
Plebi dans solacia.

4 a. Claudis gressu restaurato
Surgit aeger de grabato,
Fugantur daemonia.

4 b. Iste noster advocatus
Christum oret, ut reatus
Purget sui gratia.

5 a. Ergo, Christe, preces audi,
Servos tuos nunc exaudi
In caelesti patria.

5 b. Quo dux noster et patronus
Nos perducat pastor bonus
Impetrata venia.

Miss. ms. S. Andreae Burdigalensis saec. 15. Cod. Parisin. 871. — 1 a, 2 decantur. — Melodie: Hodiernae lux diei.

105. De sancto Andrea.

1 a. Hodie beatus Andreas
victor caelos penetravit;
Gaudeamus.

1 b. Viam nobis ad vitam carnis
suae trabe complanavit,
Ut eamus,

2 a. Etsi non martyrio,

2 b. Piae vitae studio.

3 a. Doctor bonus, mitis, pius,
plenus innocentia
Et gratia,

3 b. Diffundebat [in] populis
vitae seminaria
In Achaia.

4 a. Haec Andreas;
Sed Aegeas,
Minister diaboli,

4 b. Rationes
Et sermones
Non ferens apostoli,

5 a. Crucifigi
Crucifixi
Iussit ob ridiculum
Discipulum.

5 b. Sed crux Christi
Sicut isti
Vitae auxit titulum
In saeculum.

6 a. Turbae stantes
Ante crucem
Ad viginti milia,

6 b. Lamentantes
Vitae ducem
Sustinere talia,

7 a. Indignantur
Et minantur
Iudicem perimere,

7 b. Ni maturet
Et procuret
De cruce deponere.

8 a. Ille timet et promittit;
Sed deponi non permittit
Dei providentia,

8 b. Qui sic suos gaudet pati,
Ut aeternum sint beati
Vera patientia.

9 a. Ministrorum brachia

9 b. Fiunt immobilia.

10 a. Supervixit biduo
[In cruce] dans sedulo
Verba vitae populo
Crucis de patibulo.

10 b. Tandem die tertia
Lux de lucis curia
Super lucis filium
Lucis fudit radium.

11. Prae lucis magnitudine
Diu visus a nemine
Simul cum ipso lumine
Perrexit ad Dominum
Felici victoria,
Ad gloriam cum gloria.

Miss. Aurelianense imp. Parisiis s. a. [1519]. A. — Miss. Aurelianense imp. Aureliani 1556. B. — 1 b, 2 trabea AB. — 1 b, 3 Et nos AB. — 5 a, 2 Crucifigi A. — 11, 1—4 scheinen eine Gegenstrophe zu erheischen.

106. In Translatione s. Andreae.

1 a. Fontes Elim universi
Per diversa sunt dispersi
Post donorum gratiam.

1 b. Sic Andreas, vir insignis
Fide, fama, factis, signis,
Invadit Achaiam.

2 a. Per hunc credit urbs Nicaena,
A qua Dei vir septena
Eiecit daemonia;

2 b. Ab eisdem suffocatus
Vivit puer suscitatus
Teste Nicomedia.

3 a. Surgunt simul decem quater,
Quorum primus Philopater,
Perpessi naufragia;

3 b. Caelum, terra commovetur,
Purus puer ut purgetur
A matris calumnia.

4 a. Invocata patris dextra
Multos sanat intus, extra
Multis pressos vitiis,

4 b. Luxu carnis involutos,
Caecos, claudos, surdos, mutos,
Obsessos daemoniis.

5 a. Hunc Aegeas carceravit,
Hunc septena flagellavit
Ministrorum ternio.

5 b. Tandem crucem salutavit,
In qua pendens praedicavit
Biduali spatio.

6 a. Luce caeli circumsaeptus
Diu demum est adeptus
Repromissa gaudia,

6 b. Sed Aegeas sic deceptus
Coram cunctis est arreptus
Spirans in miseria.

7 a. O Andrea, qui sanctorum
Mitis es ac pius, chorum
Hunc Christo concilia,

7 b. Ut fruamur omnes una,
Quam psalmista petit, una
In caelesti patria.

Miss. Abrincense imp. Rotomagi 1505. — 1 a, 1 Cfr. Exod. 15, 27: Venerunt autem in Elim filii Israel, ubi erant duodecim fontes; symbolisierende Anspielung auf die 12 Apostel. — 3 a, 3 puerperssi. — 7 b, 2 Cfr. Ps. 26, 4 Unam [Hebraismus statt unum] petii a Domino, hanc requiram, ut inhabitem in domo Domini.

107. De sancto Angelo Custode.

1 a. Creasti in principio
Incomprehensum numerum
Angelorum imperio,
Conditor alma siderum.

1 b. Meritis iuste discernis
Et lumen et luciferum,
Bonos et malos secernis,
Tu lumen ante terminum.

2 a. Ex his tibi semper astant
Quidam de dono gratiae,
Alii nobis ministrant,
Summae Deus clementiae.

2 b. Angelorum et hominum
Dispensas miro ordine
Mystica officiorum
A solis ortus cardine.

3 a. Periret omnis anima
Absque horum suffragio,
Sed reparantur omnia,
Laus regi, plena gaudio.

3 b. Ut intendas superius
Ad aeterna palatia,
Viam praeparat angelus,
Beata nobis gaudia.

4. O sancte angele Dei,
Ab eo qui es commissus,
Esto, quaeso, memor mei,
Ne peccato sim submissus.

Miss. Claromontense et S. Flori imp. Lugduni 1541. — 1 b, 3 cecernis. — 2 b, 4 ortu. — 3 a, 3 eorum. — 3 a, 4 pleno. — Dürfte ursprünglich ein Hymnus gewesen sein, wie auch die Schlufsverse jeder Strophe einem Hymnus entlehnt sind. Letzteres trifft in Str. 4 nicht zu; dieser Umstand und die Anwendung der unliturgischen Einzahl, weniger das Fehlen einer Gegenstrophe, lassen in Str. 4 einen späteren Zusatz vermuten.

108. De sancto Aniano.

1 a. Regi regum laudem demus
Nos, qui laudes recensemus
Aniani praesulis.

1 b. Sic concordet lingua cordi,
Quo sit actus par concordi
Vita linguae modulis.

2a. In hac die summum pie
Regem laudes, et ad laudes
Confessoris sedulum

2b. Cor ascendens sit attendens,
Quam perfectus sit electus
Praesul per miraculum.

3a. Non excusans moras aevi
Nondum loquens puer brevi
Sublevato loquitur;

3b. Attestante parvulo
Anianus populo
Princeps substituitur.

4a. Cum absolvi reos quaerit,
Agripinum lapis ferit
Hos negantem solvere;

4b. Qui sanatus liberat,
Quos damnando clauserat
In poenali carcere.

5a. Ab instanti praesul nece
Reddit aegro sua prece
Sanitatis praemium.

5b. Caeco reddit usum lucis
Et impresso signo crucis
Sanat cementarium.

6a. Confessoris prece pia
Morbus fugit et mania
Gileberti militis.

6b. Sanitatem tres germani
Sibi gaudent Aniani
Restaurari meritis.

7a. Regem quoque pugnaturum
Fortem reddit et securum
Sanctus venerabilis;

7b. Paenitentem liberat
Furem, quem constrinxerat
Cippo quidam nobilis.

8a. Tot et tantis plenus bonis
Curat aegrum, qui phytonis
Vexabatur spiritu.

8b. Pro devotis impetrat,
Caelos prece penetrat,
Caelos [flectit] gemitu.

9a. Ore precum curat caecum
Et virtutis dono mutis
Linguae solvit vinculum.

9b. Hostes fremunt, cives tremunt,
Sed a caede gentis foedae
Praesul salvat populum.

10a. Super muros praesul vadit,
Sputo delet et abradit
Hostes suos, tanta cadit
Pluviarum densitas,

10b. Quod submersis prorsus Hunnis,
Quorum casus est communis,
A communi fit immunis
Detrimento civitas.

11a. Inimici cadunt strati,
Cives gaudent liberati
De praesenti clade fati.
Caelo reddit spiritum

11b. Praesul vitae post laborem,
Quia Christus confessorem
Suum vocat ad honorem
Tanto viro debitum.

12a. Aniane, caeli civis,
Qui cum summo patre vivis,
Tuis ora pro captivis,
Ut praestetur salus vivis
Et defunctis venia.

12b. Universae factor rei,
Iesu Christe, fili Dei,
Miserere coetus rei
Et post mortem confer ei
Sempiterna gaudia.

Miss. Aurelianense imp. Parisiis s. a. [1519]. A. — Miss. Aurelianense imp. Aureliani 1556. B. — 10b, 1 prorsus huius A, hunis B. — 10b, 3 communi minimus A. — Melodie jedenfalls: Laudes crucis.

109. De sancta Anna.

1 a. Gratulemur in hac die
Matri virginis Mariae
Laudes dantes debitas.

1 b. Sic laus consona sit corde,
Praesens ut voto concorde
Colitur sollemnitas.

2 a. Ave matri matris Dei,
Per quam salvi fiunt rei,
Stirpe natae regia,

2 b. Dum doleret verecunda,
Quod manebat infecunda,
Nuntiantur talia:

3 a. Esto corde laetabundo,
Filiam paries mundo
Quae portabit Dominum;

3 b. Haec Maria nominata
Semper erit Deo grata
Et expers peccaminum.

4 a. Haec est sancta mater Anna,
Quae supernum clausit manna
Praecelsae dulcedinis;

4 b. Haec est virga ferens florem,
Fructum praebens praeter morem
Alvum replens virginis.

5 a. Ut hanc ergo genetricem
Sentiamus adiutricem
In hac solitudine,

5 b. Supplices hanc deprecemur,
Ut cum ipsa gloriemur
In beatitudine.

Prosar. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Claromonten. 57. A. — Miss. Claromontense atque s. Flori imp. Lugduni 1541. B. — 1 a, 2 Matris B. — 1 b, 1 sic corde B. — 1 b, 2 concordet AB. — 2 a, 1 Ave mater B. — 5 a, 1 hanc fehlt A. — 5 b, 1 deprecamur A. — Aufschrift in A: „Annae matris beatae Mariae“. — Melodie wohl: Hodiernae lux diei.

110. De sancta Anna.

1 a. Ad laudes matris Mariae,
Annae nobilis et piae,
Gaudeat ecclesia.

1 b. In hac virga pullulavit,
Vitae fructum quae portavit,
Quo pascuntur omnia.

2 a. Summe dignum est laudare
Talem matrem, quae lactare
Christi matrem meruit.

2 b. Hanc Ioachim desponsavit,
Cui fidem observavit,
Sicut Deus statuit.

3 a. Ambo vitam innocentem
Deducebant et placentem
Deo et hominibus.

3 b. Partem frugum, quas habebant
Primam templis offerrebant,
Secundam pauperibus.

4 a. Ternam sibi reservabant,
Quam prudenter dispensabant
Suae domus usibus.

4 b. Sic viventes exorabant
Deum semper et laudabant
Cunctis suis actibus.

5 a. Die festo, cum venissent
Ad templum et obtulissent
Consueta munera,

5 b. Praesul eis insultavit
Et eorum reprobavit
Innocentum opera,

6 a. Dicens eis non licere
Coram Deo comparere,
Cum fierent steriles;

6 b. Sed Deus, cuncticreator
Et suorum consolator,
Eos fecit fertiles.

7 a. Et fit Anna paritura
Cuncta labe caritura
Reginam caelestium,

7 b. Matrem Dei gloriosam,
Universis fructuosam
Populis fidelium.

8 a. Et nos tantas genetrices,
Tam potentes, tam felices,
Collaudemus iugiter,

8 b. Ut sint nobis adiutrices
Apud Deum et tutrices
In caelis feliciter.

Miss. Diense imp. Parisiis 1499.

111. De sancta Anna.

1 a. Lux est orta de tenebris,
Cuius ortu fit celebris
Dies plena gaudio;

1 b. Orbis dolet illecebris,
Et doloris malis crebris,
Sicut probat ratio.

2 a. Huius lucis fuit pater
Vir Ioachim, Anna mater,
Uterque mirabilis;

2 b. Utriusque fuit vita
Bonitate redimita,
Valde simplex, humilis.

3 a. Pater dignus, mater digna,
Quibus non est res maligna,
Quisque bono deditus;

3 b. In his patent mira signa,
Obumbravit quos benigna
Virtus sancti spiritus.

4 a. Felix arbor, felix fructus
Frondesque sunt felices,
Arborisque felix truncus,
Summitas et radices.

4 b. Fructu tali cessat luctus,
Gentes gaudent simplices,
Per quem nemo fit seductus;
Ista vera publices.

5 a. Erat enim talis cura
Sancto viro mente pura
Nutriendi pecora,

5 b. Servit Deo cum secura
Mente vitans mala pura
Per saltus, per nemora.

6 a. Erat homo dives satis,
Sed tres partes facultatis
Disponebat facere:

6 b. Dabat plebi paupertatis
Primam partem, post praelatis
Sibique non temere.

7 a. Dum in templo quodam die
Stans offerret vir hostiae
Sacra Deo munera,

7 b. Ruben, scriba templi, ferae
Dedit lapsum iniuriae
Verba dicens aspera.

8 a. Vir recessit sic illusus,
Nullis domus rebus usus,
Sed timore Dei fusus
Sustulit pacifice.

8 b. Mox cucurrit ad montana
Nulla verba dicens vana,
Sed incedit via plana
Laudans Deum publice.

9 a. Anna quidem visitatur,
Ab angelo confortatur,
Consolamen cui datur
Angelico monitu.

9 b. Vir Ioachimcom moratur,
In montanis, sed miratur,
Cur angelus sic loquatur
Pari sibi sonitu.

10a. Dicit ei: revertere,
Audi vocem nobilem,
Habiturum scias vere
Te prolem mirabilem.

10b. Verbis autem patriarcha
Credidit angelicis,
Praeceptorum legis arca
Potum bibit caelicis.

11a. Lucis pater, mater Anna,
Quibus caeli datur manna,
Hymnum cantant incessanter
Angelicum et laetanter.

11b. Nomen lucis est Maria,
Per quam gaudent nunc omnia,
Cuius prece gloriemur
Cum electis et laetemur.

Miss. Bicterrense imp. Lugduni 1535. — 7b, 1 verae. — 10a, 3 sq. te vere prolem. — 10b, 2 Credit.

112. De sancta Anna.

1a. Felix Anna veneretur,
Et devote celebretur
Eius natalitium;

1b. Quae Ioachim coniugata,
Proles datur ei grata
Gignens Dei filium.

2a. Haec per Dei pietatem
Meruit fecunditatem,
Manens diu sterilis;

2b. Quo plurimum desolata
Precibus est inclinita,
Domo clausa flebilis.

3a. Angelus quam corfortavit,
Gemitum qui commutavit
Huius in laetitiam

3b. Promittens, quod conceptura
Foret haec et paritura
Matrem Dei filiam,

4a. Virgo semper quae manebit,
Carne mater confovebit
Redemptorem gentium.

4b. Iamque fertur virga Iesse,
Matrem sui quam vult esse
Rex creator omnium.

5a. Mitis Anna, mitem natam
Placa nobis tibi datam,
Prece nos ut sedula

5b. Salvi tandem iucundemur
Et cum ipsa gloriemur
Per aeterna saecula.

Miss. ms. Senonense saec. 15. Cod. Carnoten. 587. — 4a, 3 Redemptionem. — Melodie vermutlich: Hodiernae lux diei.

113. De sancta Anna.

1. Mater matris Domini,
Felix felicissimi
Ioachim consocia,

2a. Singulari studio
Pauperum solacio
Conferens subsidia,

2b. Anna, diu sterilis,
Apud Deum humilis,
Propter virum anxia;

3a. Qui turbatus nimium
Triste per eloquium
Datum ad altaria,

3b. Propter verba praesulis
Iuxta vicem exsulis
Fugit ad ovilia.

4a. Quem caelestis nuntius,
Pulcher et propitius,
Blanda per eloquia
Solvit a miseria,

4b. Per exempla veterum
Cor fovens et miserum
Reducens ad gaudia
Veraci prophetia.

5a. Confortavit
Et monstravit,
Quod Mariam
Egregiam
Gigneret ex te, pia.

5b. O parentes,
Quam gaudentes,
Quam laudatos,
Quam beatos
Vos facit haec filia!

6a. Haec est rosa
Gratiosa,
Quae de spinis
Et ruinis
Et truci invidia

6b. Antiquorum
Iudaeorum
Fuit nata,
Nobis data
Iuxta vaticinia.

7a. O quam bene genuistis
Et quam mundo profuistis,
Et quam sublimi gloria
Vobis plaudunt caelestia!

7b. Caeli arcem obtinetis,
Quo iam mortem non timetis,
Sed habetis omnia
Desiderabilia.

8a. Quo trahatis nos laudantes
Vos et vobis famulantes,
Licet rei
Simus, Dei
Confisos clementia.

8b. Ut sit nobis coadiutrix
Vestra nata, Dei nutrix,
Quae nos ponat
Et coronet
In caelesti patria,

9. In qua simus coronati
Cum Christo in gloria.

Tropar. ms. S. Carauni Carnotensis saec. 12/13. Cod. Angelic. 435 (D V 3). A. — Miss. ms. S. Barbarae in Algia saec. 13/14. add. saec. 14. Cod. Sangenovefian. 96. B. — Miss. ms. Autissiodorense saec. 14. Cod. Parisin. 17316. C. — Miss. ms. Victorinum saec. 14/15. Cod. Parisin. 14448. D. — Grad. ms. Nivernense saec. 12. add. saec. 14. ex. Cod. Parisin. Nouv. acq. 1235. E. — Miss. ms. Carnotense saec. 15. in. Cod. Oxon. Bodl. Misc. Liturg. 344. F. — Miss. ms. Sangenovefianum saec. (13. 14.) 15. in. Cod. Sangenovefian 90. G. — Miss. ms. S. Andreae Burdigalensis saec. 15. Cod. Parisin. 871. H. — Miss. ms. S. Mariae de Olona saec. 15. Cod. Parisin. 873. I. — Miss. ms. Trecense saec. 15. Cod. Parisin. 865. K. — Miss. ms. Montis S. Michaelis saec. 15. Cod. Abrincen. 43. L. — Miss. ms. Senonense saec. 15. Cod. Parisin. 864. M. — Miss. Eduense imp. Parisiis 1493. C. — Miss. Macloviense imp. Rothomagi 1503. O. — Miss. Baiocense imp. Rothomagi 1504. P. — Miss. Tullense imp. Parisiis 1507. Q. — Miss. Cluniacense imp. Parisiis 1550. R.

Ferner im Miss. ms. S. Petri Carnotensis saec. 14. Cod. Carnoten. 519. — Grad. ms. Fontebraldense saec. 14. in. Cod. Lemovicen. 2 (17). — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Tolosan. 100. — Miss. Sosmense imp. Parisiis 1547. — Im übrigen enthält fast jedes gedruckte französische Missale diese Sequenz. — In A ist nur der Schlufs (8a sqq.) noch vorhanden.

Str. 1 lautet in R: Plebs parentum virginis | Novo ritu carminis | Decantet sollemnia. — 1, 2 felicissime BDEFGHIMNPQ. — 1, 3 consorcia K. —

2a, 1 Ii vigili R; singularis H; gaudio BP. — 2a, 3 Tulerunt R; suffragia L. — 2b, 3 virium L. — 3a, 1 turbatur DFIL; tristatus P. — 3a, 3 per altaria G. — 3b, 1 verbum DGH. — 3b, 2 Iuxta vocem DGKP. — 3b, 3 Fudit G. — 4b, 2 Cor dolens R. — 4b, 4 Verata K. — 5a, 5 Gigneres Q; in te K; ex se CG; ex socia R; Gigneris stirpe pia M. — 5b, 3 laudantes F. — 5b, 4 Et CH. — 5b, 5 Nos HK; fecit CDKNQ. — 6a, 2 speciosa KOR. — 6a, 3 Nunc P. — 6a, 5 cruci N. — 6b, 3 data L. — 6b, 4 Vobis R; nata LN. — 7a, 1 genuisti HNQ. — 7a, 2 profuisti HNQ; portulistis B. — 7a, 3 Et fehlt B; O quam CDOR; In quem F. — 7a, 4 Nobis HK; pandunt GIKLNO. — 7b, 1 aram N. — 7b, 2 Qua LQ; Quod KN; Per quam D. — 7b, 3 Sed iam habetis D; omnia fehlt K. — 7b, 4 Vobis delectabilia D. — 8a, 1 trahitis AH; vos DR. — 8a, 2 Nos ADEHKLM; Et sedule famulantes R. — 8a, 4 Sumus R. — Str. 8a fehlt F; ist umgedichtet in D von 8a, 3 an: Atque pie supplicantes | Ut sua clementia | Nobis fiat coadiutrix | Pia mater, Dei nutrix etc. — 8b, 1 Sit et nostra sublevatrix R; Et sit K; tot adiutrix I. — 8b, 2 Ista F; Nostra LQ; data L. — 8b, 3 locet D; ponet K (vielleicht die richtige Lesart, um den Reim zu wahren). — 8b, 5 curia AFLO; gloria HIM. — Schlufsklausel fehlt in CE, lautet in HKNR: Amen dicant omnia | Per aeterna saecula; In G nur: Amen dicant omnia. — Melodie: Mane prima sabbati. — Die Collation von A, F u. O besorgte unser Freund H. M. Bannister.

114. De sancta Anna.

1a. Gloriosae
Mariae matrem collaudet
Ecclesia;

1b. Haec cum prole,
Regina caelorum, gaudet
In gloria.

2a. Haec est mater fertilis,
Ex qua fructus nobilis
Procreatur,

2b. Fructus ineffabilis,
Fructus admirabilis
Mundo datur.

3a. Ex hoc fructu prodiit
Fructus, per quem rediit
Mundi vita;

3b. Fructus, per quem periit
Hostis et mors obiit
Morte trita.

4a. Per hunc fructum singuli
Fructus huius saeculi
Recreantur;

4b. Tanti fructus omnia
Mira providentia
Gubernantur.

5a. Huius fructus regia
Genetrix eximia
Supra caeli solia
Sublimatur

5b. In caelesti curia
Christi felix avia
Cum illustri filia
Gloriatur.

6a. Annae praeconia
Laude fulgentia
Post huius mundi
naufragia

6b. Nos ad caelestia
Perducant gaudia
Dei filii
clementia.

Miss. Lemovicense imp. Parisiis 1483. A. — Miss. Lemovicense imp. s. l. [1540?] B. — 6b, 2 Perducat A. — Melodie natürlich: Laetabundus.

115. De sancto Antonino Martyre.

1 a. Antonini divi, signis
Et virtutibus insignis,
Laudes pangat contio.

1 b. Ex civibus Apamiae,
Urbis minoris Asiae,
Fuit ipsi natio.

2 a. Florem tantum Apamia,
Quam amnis secat Marsia,
Tranquillum progenuit.

2 b. Is genere spectabilis
Infans in fide stabilis
Christum sequi voluit.

3 a. Deum summum praedicando
Climata praeteriens,
Fidem semper illustrando
Martyrium sitiens,

3 b. Siti cum aestuans esset,
Virga terram percutit;
„Sit fons“, orat, „qui non cesset“,
Iuges aquas excutit.

4 a. Salutis clarus signo
Sanctus nutu divino
E pago peregrino
Redire monetur.

4 b. Suam praedixit mortem,
Animum parat fortem,
Intra Christi cohortem
Perfidis tenetur.

5 a. Offert ultro se, caeditur,
Tandem capite plectitur
Secus amnem Marsiam.

5 b. Quem in flumen demerserunt,
Aquae cursu discesserunt
Fideles per gratiam.

6 a. Cum sanguine compererunt
Corpus, quod inde traxerunt,
Ut decore ponerent.

6 b. Devote sepelierunt,
Sed dum caput diu quaerunt,
Hortantur, ne quaererent.

7 a. Quod ab angelis locatur
In navim, ut deducatur
Vallem usque Nobilem.

7 b. In Garonna cum subsistit,
Ab hoc cursu tum desistit
In Tharvem spectabilem.

8 a. Cum ad Festum
venit generosum
Virum caput,
a quo pretiosum
Habitandum
sanctus speciosum
Petierat,
Festus sumptuosum
Templum huic dedicat.

8 b. Carducorum
altare sistitur,
Quod in templum
Stephani vehitur,
A vaccis
indomitis ducitur,
Tandem caput
superimponitur,
Quo locus emicat.

9 a. Collaetentur Apamia,
Baiocensis ecclesia
Et Vallis Nobilis pia
Propter sancti pignora.

9 b. Daemoniaci sapiunt,
Caeci visum recipiunt,
Surdastri demum audiunt;
Quaevis sanat corpora.

10 a. Esto salus
hic te colentibus,
Antonine,
cunctis fidelibus,
Te vocantes
devotis mentibus
Exaudito,
reple virtutibus
Et gratia,

10 b. Ut te semper
regno, quo frueris,
Venerari
mentibus liberis
Ac animo
saeclis et posteris
Possint regnis
locati superis
In gloria.

Miss. Baiocense imp. s. l. [Rothomagi] 1545. — 2 a, 3 Transquillum.

116. De sancto Armagilo.

1 a. Recesserunt febris, frigus
eius tacto pallio;

1 b. Caecus, claudus sunt curati
illius remedio.

2 a. Fons emanat; serpens ingens
mergitur in fluvio;

2 b. Exspectantes multos sanat
brevis horae spatio.

3 a. Pecus sanat, omnem sexum
eius benedictio.

3 b. Exspiravit certa die
Gabriele nuntio.

4 a. Collaudemus omnes ipsum
in suo sollemnio.

4 b. Nam, quo morbo quis aegrotans,
eius beneficio

5. Sospes recedebat.

Miss. ms. Montis s. Michaelis saec. 15. Cod. Abrincen. 43. A. — Miss. Macloviense (?) imp. absque [ca. 1483]. B. — 1 a, 1 febri AB. — 3 a, 1 Pectus A. — Offenbar ursprünglich eine Verbeta; Melodie: Sospitati.

117. De sancto Audomaro.

1 a. Praeclari viri merita
Laude canamus debita,

1 b. Nunc festa cuius inclita
Anni reduxit orbita.

2 a. Audomarus, egregiae
Puer adulescentiae,

2 b. Monachorum consortia
Petens reliquit propria.

3 a. Fama eius iam optima
Replebat loca plurima;

3 b. Nam in divinis laudibus
Instabat horis omnibus.

4 a. In urbe Tervanensium
Est factus pastor ovium,

4 b. Ex qua per fidem symboli
Cultum destruxit idoli.

5 a. Per hunc in tota Flandria
Fulsit divina gratia.

5 b. Fomes erat egentium,
Aegris salus et gaudium.

6 a. Iuvenis inoboediens
Se surripit navigio,

6 b. Quem sanctus praesul dormiens
Eduxit de naufragio.

7a. Quo pausans die iacuit,
Lumen in nocte claruit,

7b. Et, quo fecit babilicam,
Per lucem novit caelicam.

8a. In terra figens baculum
Fontis eduxit rivulum;
Baptismo caecos abluit
Quibus visum restituit.

8b. Grave carnis incendium
Spinis exstinxit veprium;
Missam diebus singulis
Caecis agebat oculis.

9a. Post virtutum insignia
Caeli petivit gaudia;
Odorem statim nimium
Nares senserunt omnium.

9b. O felix illa civitas,
Quam rexit patris sanctitas!
Quam felix de praesentia
Est ipsius ecclesia!

10a. Felix castrum, in populis
Notum per nomen praesulis.

10b. Nunc in eius praeconio
Tota laetetur regio.

11a. Ergo laus sit altissimo
Pro praesule sanctissimo,

11b. Cuius fulti suffragio
Caeli fruamur gaudio.

Miss. ms. Morinense saec. 16. Cod. Audomaren. 215. A. — Miss. Morinense imp. Rothomagi 1516. B. — 3a, 1 iam eius B. — 4a, 2 Factus est A. — 5a, 1 tota patria B. — 6a, 2 contulit B. — 8b, 4 dicebat B. — 9b, 2 felix et A.

118. „De sancto Augustino, patre nostro“.

1a. Ecce dies triumphalis,
Dies, in qua fit natalis
Augustini celebris.

1b. Digne dies celebratur,
In qua iustus revocatur
Ad lucem de tenebris.

2a. In melius immutemur,
Ut illius veneremur
Dignanter sollemnia.

2b. Cum devoto sit canore
Os in corde, cor in ore
Pari consonantia.

3a. Parum valet cum clamore
Vox elata, si mens rore
Caret sancti spiritus.

3b. Ad hunc rorem implorandum
Patrem nostrum venerandum
Rogemus medullitus.

4a. Augustinus ab augendo
Dici potest, dum docendo
Verbo vitae pabulo

4b. Christo multas auxit gentes,
Ipsi colla submittentes
Sub fidei titulo.

5a. Primo fuit Manichaeus,
Sed convertit eum Deus
Matris suae precibus.

5b. In qua prius oberravit,
Christi fidem defensavit
Verbo, scriptis, moribus.

6a. Satiari non poterat
Considerando gratiam,
Quam nobis Christus fecerat
Nostram sanans miseriam.

6b. Saepe flebat uberrime
In ecclesiae cantibus
Affectus devotissime
Cantus devotis vocibus.

7a. Cultu morum adornatus
Hipponensis praesulatus
Apicem promeruit,

7b. In quo mirae puritatis
Et praeclarae sanctitatis
Exemplum se praebuit.

8 a. Mundi linquens servitutem
De virtute in virtutem
Sategit ascendere;

8 b. Et, quod ore praedicabat,
Effectui mancipabat
Dei fultus munere.

9 a. Morbos sanans spiritales
Et etiam corporales
Dei dante gratia

9 b. Suis devotis precibus
Ab obsessis corporibus
Pellebat daemonia.

10 a. Sancte pater, Augustine,
Visionis fac divinae
Nos esse participes,

10 b. Ut possimus numerari
Tua prece singulari
Inter caeli principes.

11 a. Iesu, sanctorum corona,
Pacem veram nobis dona
Et post mortem nos corona
In caelesti patria,

11 b. Ubi quies, ubi vita,
Ubi cuncta sunt unita,
Ubi laudum infinita
Resonant praeconia.

Miss. S. Victoris Parisiensis imp. Parisiis 1529. — 6 b, 4 Cum devotis.

119. De sancto Austremonio.

1 a. Nova cantet cantica
Gaudens plebs catholica
Sancto Austremonio,

1 b. Quem cena Dominica
Sibi apostolica
Sociavit contio.

2 a. Post Christi supplicium
Fulsit Arvernensium
Hoc doctore regio.

2 b. Nactus pontificium
Corda movit gentium
Ab erroris vitio.

3 a. Cui dedit eulogias,
Spernens fraudes, nuptias,
Hic exit a fluvio;

3 b. Baptizatus patrias
Natus per insidias
Perimitur gladio.

4 a. Hinc praesul occiditur,
Fons de terra oritur,
Sanctoque martyrio

4 b. Ut columba vehitur
Ad caelum, et ducitur
Anima cum gaudio.

5 a. A peccati macula
Huius sancti sedula
Nos mundet oratio

5 b. Viventes per saecula
Post mortis patibula
In caeli palatio.

Trop. et Sequent. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Claromonten. 57. A. — Miss. Claromontense atque S. Flori imp. Lugduni 1541. B. — 2 a, 2 Arvernentium A; Arverna scio B. — 2 b, 1 Natus A. — 3 a, 1 Qui B; heulogias A. — 3 a, 2 fraudes impias B. — 3 b, 2 pe (!) insidias A. — 4 b, 3 cum gladio B. — 5 b, 2 morti A. — Melodie vermutlich: Veni sancte spiritus.

120. De sancta Barbara.

1 a. Veni, Barbara sponsa,
Veni, amantissima,
Osculum praebe sponso.

1 b. Barbara clarissima,
Post dura certamina
Sume refrigerium.

2 a. Lava, quod est sordidum,
Accipe purissimum
Regni nunc palatium.

2 b. Veni, amantissima,
Digna cape praemia
Victrici cum tropaeo.

3 a. Filia Ierusalem,
Recipe triumphalem
Coronam victoriae.

3 b. Vicisti tyrannidem,
Patris crudelitatem,
Animo fortissimo.

4 a. Furit pater in natam,
Sed petrae servat eam
Foramen tutissimum.

4 b. Monet eam tyrannus
Servire daemonibus
Supplicia nuntians.

5 a. Virgo constantissima:
Unum in substantia,
Personis trinum colo.

5 b. Per tuam, virgo, fidem
Praepara nobis sedem
In caelesti solio.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1606. — 4a, 2 servant. — 4b, 1 tyrannidis. — 5b, 1 Perpetuam — Melodie wohl: Veni sancte spiritus.

121. De sancta Barbara.

1 a. Virgo Christum nimio
Dicens desiderio
Cordis esse thalamo
Verus amor.

1 b. Fenestrarum radio
Patri fit cognitio,
Quod est in ore suo
Christi clamor.

2 a. Videns impius natam
Spernere simulacrum,
Colens, cui decet illam
Laus et honor,

2 b. Furiens capit illam,
Ducit ad iudicium,
Ne plus adoret illum,
Qui stat maior.

3 a. Sed haec respondet: Impie,
Dii tui sunt pluviae,
Sed Christus est animae
Medicina.

3 b. Iudex deos spernere
Videns trudit carcere
Et mamillas scindere
In beata.

4 a. Latus suum carcere
Cernens hic apparere,
Vestibus exuere
Cogit illam.

4 b. Nudam facit trahere
Per patriam propere,
Sed Christus sub vellere
Tegit sanctam.

5 a. Post (haec) a patre petita
Decollatur filia;
Dat animam spe bona
Redemptori.

5 b. Nunc precamur, exora
Pro famulis, Barbara,
Ut det vitae vespera
Bene mori.

Miss. Tullense imp. Parisiis 1507. A. — Miss. Tullense imp. Parisiis 1537. B. — Miss. Tullense imp. Tulli 1551. C. — 2a, 3 Colens fehlt C. — 3b, 2 ponit AB. — 3b, 3 mamillas amputat C. — 3b, 4 Barbarae C. — 4b, 3 suo vellere ABC. — Die Schlufszeilen sind durchweg der Sequenz „Mariae praeconio“ entlehnt, die überhaupt als Schema diente. Die Nachbildung freilich ist mehr als schwach, oft unverständlich.

122. De sancta Barbara.

1 a. Mirandum commercium
Virginis, proverbium
Veritatis,

1 b. Barbarae martyrium,
Phalanges fidelium,
Depromatis.

2 a. Pulchra nimis carcere
Parentis pro scelere
Detruditur,

2 b. Sponsum scivit spernere,
Summo regi nubere
Promittitur.

3 a. Unda sacri lucida
In Deum credit
baptismi lota,

3 b. Saecli calcat turgida
Sic et idola
flamine fota.

4 a. Nervis torta taurinis
Donis haec pollet trinis,
Cibis undat divinis.

4 b. Dolor cessat torminis,
Carcer plenus luminis
Refulsit vi numinis.

5 a. O nobilis creatura,
Quae libens spectat passura

5 b. Nec mammae dolet tortura,
Sua mercede secura.

6 a. Ardentum haec ubere
Quolibet in latere
Conteritur

6 b. Lampadum, sed munere
Christi, quo scit vincere,
Praemunitur.

7 a. O verbum nectareum!
Mortis in pyrgo

7 b. Pro cunctis orat Deum
Sacrata virgo.

8 a. Pater videns superari
Nudam iubet spoliari
Filiam, quam despexit,

8 b. Sed angelus stola pari
Ob amorem sponsi cari
Dulciter illam texit.

9 a. Nec erubet propriam,
Iugulare filiam
Plenus rabie.

9 b. Confer, virgo, veniam
Paradisi gloriam
Vi precis piae.

Missale Lexoviense imp. 1504. A. — Missale Lexoviense imp. Cadomi 1517. B. — Missale Constantiense imp. Rotomagi 1524. C. — Missale Rothomagense imp. Parisiis 1527. D. — Missale Baiocense imp. 1545. E. — Missale Lexoviense imp. in Ponte Audomari 1547. F. — Missale Rothomagense imp. 1549. G.

4 a, 3 cibi B. — 4 b, 2 Carcere BE. — 6 a, 1 Ardentium DEG; verbere A—G. — 6 a, 2 Quamlibet F; Quaelibet B. — 7 a, 2 in pigro BE; in virgo G. — 9 b, 1 Confert ABF. — Mel.: Mirandum commercium (Kehrein 209).

123. De sancta Barbara.

1 a. De spinis oriens
Flos, virgo Barbara,
Vota suscipiens
Laudantes praepara
Ad laudum cantica.

1 b. Te lucem peperit
Fera gentilitas,
Per te post aperit
Salutis semitas
Fides vivifica.

2 a. Dum virgo fatua
In mundo glorians,
Dum lampas vacua,
A sponso devians
Fit exsors muneris,

2 b. Tu cum prudentibus
Refulgens lumine,
Tu caeli dapibus,
Tu regni culmine
Cum sponso frueris.

3 a. Ornas palatium
Fenestra triplici
Sacrum praesagium
Dans fide simplici,
Ut docet unctio.

3 b. Donum hanc flaminis
Lavit divinitus,
Post unda fluminis,
Quam fundit caelitus
Dei provisio.

4 a. Exhorrens exsecrat
Carnales nuptias,
Se Christo consecrat
Iesu delicias
Sacras desiderans.

4 b. Hinc toto pectore
Haeret fideliter,
Quidquid in tempore
Blanditur fortiter,
Spernens et superans.

5 a. Hinc pater aestuans
Irae saevitia
Minas assiduas
Infert, supplicia,
Ut dis tus offerat;

5 b. Sed Christum praedicans
Virgo christicola
Fidem fortificans
Deridet idola
Hostesque superat.

6 a. Artatur carcere,
Aptantur aspera,
Mactatur verbere,
Secantur ubera,
Sed stat immobilis.

6 b. Post cessat gladio,
Transscendit aethera;
Cuius oratio
Det nobis munera
Regni durabilis.

Grad. Cenomanense imp. Parisiis 1515. — 2a, 5 exors. — 5a, 5 diis.

124. De sancta Barbara.

1 a. Exsultet mundus hodie,
Dies enim laetitiae,
Qua decet festum colere.

1 b. Barbara, pulchra facie,
Virgo caelestis curiae
Digna, levatur aethere.

2 a. Haec urbe Nicomedia
Stirpe exorta regia
Dioscori propagine,

2 b. Mundana spernens gaudia,
Contemplando caelestia
Sacro lavatur flumine.

3 a. A multis coniunx quaeritur,
Sed a patre includitur
Turris in fortitudine.

3 b. Cum de luce conqueritur,
Tertia fenestra ponitur
In trinitatis nomine.

4 a. Rediens pater dum percipit,
Furens gladium arripit,
Ut virginem interimat.

4 b. Virgo metuens resilit,
Et murus viam aperit,
Inter pastores latitat.

5 a. Ad Marcianum praesidem
Adducta perstat ibidem
Vultu virgo intrepido.

5 b. Religata ad stipitem
Paritorum tyrannidem
Superat corde fervido.

6 a. Sursum ligatis pedibus
Sanguis exit de naribus;
Caput malleis lacerant.

6 b. Retruditur carceribus
Cum angelicis coetibus,
Qui plagas eius solidant.

7 a. Tortores illam rapiunt,
Ante praesidem statuunt,
Diris cruciant ictibus.

7 b. Maxillas ei transfigunt
Et exurendo adfligunt,
Fervet in Christi laudibus.

8 a. Lampadibus crudeliter
Concremataque turpiter
Nuda dolassim circuit.

8 b. Christum invocat fortiter,
Angelus ipsam dulciter
Stola bissina contegit.

9 a. In monte tunc perducitur,
A patre caput scinditur,
Caelos penetrat spiritus,

9 b. Sed dum ille regreditur,
A fulgure percutitur,
Corpus crematur penitus.

10 a. Valentinianus colligit
Sanctumque corpus sepelit
In condecenti loculo.

10 b. Virgo sancta dum percipit
Caelica dona, Deus sit
Benedictus in saeculo.

Miss. B. Stephani Lemovicensis imp. Lemovicis 1537. — 8 a, 3 dolassim offenbar verdruckt; l. Nudata passim? — 8 b, 3 bissima.

125. De sancta Barbara.

1 a. Fons virtutum, o Barbara,
Dulcis, mitis, non barbara
Ancillaque Dei patris,

1 b. Supplex Deum pro me ora
Omni die, omni hora,
Ne cruciar locis atris.

2 a. Revera fateris esse
De virgula sancta Iesse,
Unde Christus et Maria;

2 b. Hoc referunt historiae
Multiplices et variae
De te, virgo tota pia.

3 a. Excellenter multum bene
Docta es ab Origene
In fidei articulis;

3 b. Hoc prudenter demonstrasti,
Dum paganos confudisti
Theologorum regulis.

4 a. Res realis fuit ista,
Quod te Iohannes Baptista
Baptizavit sacra unda.

4 b. Post in turrim ascendisti
Et idola confregisti,
Quae vana sunt et immunda.

5 a. Elevata tunc fuisti
Dum latomo praecepisti:
Fac in turrim tres fenestras.

5 b. Per tres doces trinitatem
Per turremque unitatem
In divinis esse monstras.

6 a. Ista videns pater fremit,
Ensem suum mox exemit
Cupiens te transfodere;

6 b. Sub lapide tam vallata
Per pastorem accusata,
Pastor perit pro scelere.

7a. Epistolam dum legeres
Origenis et cerneres,
Tibi Christus apparuit,

7b. Ac si esset nuper natus,
Demum cruci conclavatus,
Sicut pati voluit.

8a. Haec omnia dum vidisti,
Evidenter cognovisti
Nati pati mysteria;

8b. Hoc cernendo es armata,
Corde, ore praeparata
Ad omnia supplicia.

9a. Abnegare Christum nolens,
Marcianus multum dolens
Te posuit in carcere,

9b. Iubens tuum eculeis
Corpus tundi cum malleis
Atque mammas evellere.

10a. Nervis, virgis laniata,
Cilicio confricata,
Lacerata pectinibus,

10b. Super testas tu es versa,
Sale aceto aspersa
Et adusta fragminibus.

11a. Ducta nuda tu per regnum
Super calles, super caenum,
Atrocius mutilata;

11b. Mox angelus affert byssum
Divinitus tibi missum,
Unde virgo es ornata.

12a. Et propter hoc rex tabescit,
Furit, frendet, modum nescit,
Dum te virgo decollavit,

12b. Et hoc anno ducenteno
Septimoque sexageno;
Virgo caelos evolavit.

13a. Regi summo in hac vita
Impetrasti, ut sit ita,
Nostrum labes relaxentur,

13b. Morte mori non subita,
Confessione habita
Viatico recreemur.

14a. Ultioneque divina
Pater tuus rex maligna
Morte non sic cernitur,

14b. Nam desuper venit ignis
Corpus urens, sicque cinis
Nullo modo panditur.

15a. Iesum ora, virgo sacra,
Pro hac urbe tam praeclara,
Ut hanc servet a nocivis,

15b. Grana, vina atque loca;
Habitantes vero loca
Caelo sursum, ubi vivis.

Missale Andegavense imp. [Parisiis] 1489. A. — Missale Turonense imp. Rotomagi 1492 sq. B. — Missale Aeduense imp. Parisiis 1493. C. — Missale Cenomanense imp. Parisiis 1494. D. — Missale Turonense imp. Turonis 1517. E. — Missale Andegavense imp. Rotomagi 1523. F. — Missale Aeduense imp. Parisiis 1530. G. — Missale Catalaunense imp. Parisiis 1543. H.

1a, 2 non amara H. — 2a, 1 diceris esse G. — 5a, 2 lathomo ACD, talamo E, thalamo B. — 5a, 3 turri D. — 5b, 2 Ac per turrem unitatem G. — 6b, 1 velata G; tam wohl verdruckt statt iam, tum oder ähnliches. — 6b, 3 periit A—H. — 8a, 3 passi G. — 9b, 2 tondi A—G. — 11a, 2 scenum BD; fenum ACFH. — 11a, 3 Atrocitus BDH. — 11b, 2 sibi missum AG. — 12b, 1 Ex hoc E. — 13a, 3 relaxantur D. — 13b, 3 Via viatico ACF. — 14b, 2 sitque H; lies fitque? — 14b, 3 modo fehlt BD. — 15a, 1 sacra virgo DEFH. — 15a, 3 nocuis A. — 15b, 2 vero horum BE; die ganze Str. 15b, lautet in ACFG:

Grana, vina atque loca
Conserva ad nostra vota,
Habitantes vero grata [horum AF]
Trahe sursum, ubi vivis.

Akrostichon: „Frere Iehan de Rui [oder Derui?]."

126. De sancta Barbara.

1 a. Laetabundus
Exsultet fidelis chorus,
Alleluia.

1 b. Sancta virgo
Intacta permansit viro,
Res miranda.

2 a. Stirpe nata nobili,
Magnae pulchritudinis
Sicut stella,

2 b. Castitatem tenuit,
Caritatem habuit,
Semper clara.

3 a. Haec nitet ut lilium
Spernitque gentilium
Legem virgo.

3 b. Nec timens martyrium
Iesum Christum Dominum
Semper orat.

4 a. Laceratur verbere
Damnaturque carcere
Haec Barbara.

4 b. Carcer nitet iubare
Meritoque Barbarae,
Christum orat.

5 a. Magna Dei gratia
Barbarae solacia
Fert et ad iudicia
Redit illa.

5 b. Corpus suum panditur,
Oleo comburitur,
Caput eius tunditur
Cum mamilla.

6 a. Christum per omnia
Dilexit Barbara,
Ascendit ad
caelestia.

6 b. Congaudent martyres,
Maxime virgines
Pro Barbara
clarissima.

Miss. Metense imp. Metis 1545. A. — Miss. Metense imp. Metis 1597. B. — Miss. Virdunense imp. Parisiis 1554. C. — 1 a, 3 Pro sancta Barbara AB. — 2 a, 1 Stirpi AB. — 5 b, 3 tonditur ABC. — 6 a, 1 Ipsum AB. — Melodie natürlich: Laetabundus.

127. De sancta Barbara.

1 a. Melos pangat inclitum,
Omni laude refertum,
Militans ecclesia;

1 b. Barbarae sollemnia
Perdulci symphonia
Omnis colat usia.

2 a. Quam laudat uberius
Exsultans felicius
Tota caeli curia.

2 b. Virgo tulit deica
Pro fide catholica
Tormenta innumera:

3 a. Comae tractus immites
Ac horridos carceres,
Dira quoque verbera.

3 b. A Christo visitari
Meruit et sanari
Taetro clausa carcere.

4 a. Carcere educitur
Forma praestantiore,
Ad praesidem ducitur
Omni sana vulnere.

4 b. Exquisitis iterum
Torquetur suppliciis,
Sed devicit tyrannum
Constantia virginis.

5 a. Suspenditur, caeditur,
Tunditur, discerpitur,
Mamilla praescinditur,
Urit aestus lampadis.

5 b. Nuda circumducitur,
Prece fusa tegitur
Alba stola, sanatur
Sola virgo corpore.

6 a. Truculentus et insanus
Victus tunc iubet tyrannus
Virginem destruere;

6 b. Pater furit et insanit,
Natam rapit et perimit
Amputato capite.

7 a. Ictu percussus fulminis
Poenas luit mox immitis
Tanto dignas scelere.

7 b. O virgo prudentissima,
Virtutum praerogativa
Excellens et gratia,

8 a. O aeterni sponsa regis
Et meriti singularis,
. . . . . .
Barbara sanctissima,

8 b. Cuius summa constantia
Virtuteque eximia
Ecclesiae est praeclara
Quaesita victoria,

9 a. Tuorum preces servorum
Et vota supplicantium
Audi et apud Dominum
Excusa facinora;

9 b. Post huius vitae terminum
Nos ad eius palatium
Perducas nobis criminum
Impetrata venia.

Miss. Cenomanense imp. Parisiis 1546. A. — Miss. Cenomanense imp. Parisiis 1559. B.

128. De sancta Balthilde.

1 a. Benedicta sit beatrix,
Veneretur veneratrix
Electorum, trinitas;

1 b. Abiectorum sublimatrix,
Oppressorum sublevatrix,
Trina Deus unitas.

2 a. Laudes cuius honestate,
Cordis, oris puritate
Digne panxit debitas

2 b. Timorata caritate,
Dulcorata pietate
Balthildis humilitas.

3 a. Haec insignis
gentis Saxonicae
Ortum duxit
et genus apice,
Sed praedata

3 b. In procinctu
fraudis piraticae
Regionis
in partes Gallicae
Est translata.

4 a. Libertatis
abiecto pretio
Servitutis
vili commercio
Venumdata,

4 b. Deservivit
prudenti studio,
Erchenaudi
domus obsequio
Deputata.

5 a. Illi nolens coniugari,
Ex ancilla principari,
Praeelegit amplexari
Castitatis lilium.

5 b. Sed spe prolis Chlodovaeo
Regi nupsit et cum eo
Disponente gessit Deo
Diadema regium.

6 a. Regni rectrix et regina
Feritate columbina,
Pietate leonina
Vires fregit hostium,

6 b. Et quieti desuetis
Tribus regnis inquietis
Foedus pacis et quietis
Reformavit gaudium.

7 a. Grata Deo speciali
Morum praeminentia
Tria fisco sub regali
Ditavit coenobia.

7 b. Iugo dedit se claustrali
Genetrix egregia
Et a grege moniali
Cessit ad caelestia.

8 a. Nunc sublimis ex abiecta,
O Balthildis praeelecta,
Caeli civis es effecta
Iugi fruens gloria.

8 b. A te morum forma datur,
In te virtus reformatur,
Per te nobis conferatur
Salutaris gratia.

Miss. ms. Gemmeticense anni 1485. Cod. Rotomagen. 301. A. — Miss. ms. Gemmeticense anni 1492. Cod. Rotomagen. 302. B. — Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1606. C. — 4 b, 3 Erchenaldi C. — 7 a, 2 praeeminentia C. — 8 b, 2 informatur C. — Akrostichon: Balthildis regina.

129. De sancta Balthilde.

1. Eia, contio sancta,
vox nostra
sonet Alleluia.

2 a. Laudare
Deum nostrum condecet
et in saecula,

2 b. Qui cuncta
visibilia fecit
et invisibilia.

3 a. Coelum, terram, maria
et quae sunt cuncta in
eis condita,

3 b. Exercetque propria
semper in his pie
gubernacula.

4 a. Intendant nunc cantica
vocum et sensuum
officia.

4 b. Quae nos ad praeconia
canimus Bathildis
magnifica.

5 a. Nunc ergo, sancta Bathildis,
vocis organa
Sanctissima nostra consona
considera,
quae tibi
canimus debita.

5 b. Ut postulat omnis haec plebs
tibi subdita,
Ut Dei misericordia
largissima
per tua
nos salvet merita,

6 a. Tollens omnia
nobis crimina,
peccata simul,
Alleluia;

6 b. Et, quae sunt grata
sibi, faciat
nos operari
per saecula.

7 a. Nec ultra horribilia
temptamenta
nos valeant
ad perversa
daemonia
pertorquere sua
itinera,

7 b. Sed cuncta servent agmina
nos per saecula
angelica
inter ista
multimoda
istius saecli
pericula,

8 a. Ut mereamur
aethera
scandere lucida

8 b. Mox ista vita
finita,
regna felicia.

9 a. In quibus
es tu modo cum
sancta gloria

9 b. Vestita
fulgenti stola
ornataque corona

10. Gemmis perlucida.

Grad. ms. Fossatense saec. 13. Cod. Parisin. 13254 A. — Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1606. B. — 2 a, 1 Laudate A. — 2 a, 2 condocet A. — 4 a, 1 hunc contica B. — 4 a, 2 votum AB. — 5 a, 3 consonat AB. — 5 b, 2 tibi fehlt A. — 5 b, 5 salva A. — 7 a, 3 veleat AB. — 7 a, 5 dominica A. — 7 a, 6 contorquere B. — 7 b, 1 Sed sancta B. — 7 b, 6 istius saevi AB. — 8 a, 2 ad aethera A. — 9 a, 2 esto modo A, es modo B.

130. De sancta Balthilde.

1 a. Collaetentur Calenses,
Exultentque virgines
Balthildis praesentia,

1 b. Quae de gente Saxonum
Exorta nobilium
Ornavit natalia.

2 a. A piratis praedata
Herchennaldo vendita
Pro vili pecunia;

2 b. Sed haec virgo inclita
Cunctis bonis praedita
Luxit in palatia.

3 a. Gemmata virtutibus,
Decorata floribus
Redolebat balsama.

3 b. Herchennaldus ista cernens,
Servientes omnes spernens
Huic commisit omnia.

4 a. Princeps domus gratiam
Non amisit aliquam;
Regendo familiam
Se rexit ut famulam:

4 b. Vestes omnes, pannulos
Lavit, tersit sordidos
Praeparando calceos,
Reformavit animos.

5 a. Ut conspexit, quod dilexit
Eam princeps et illexit,
Sprevit eius copulam;

5 b. Et ne forte macularet
Eam thorus et foedaret,
Hanc contempsit gloriam.

6 a. Clodovaeus re comperta,
Patefacta, manifesta,
Regis optat filiam

6 b. Per honestos et refertos,
Fide plenos et perfectos;
Nullam duxit aliam.

7a. Vix inventa adornatur,
Redimitur, coronatur,
Inaures et murenulas
Recepit et divitias.

7b. Rex convocat omnes doctos
Prece trahit et excoctos;
In regales nuptias
Magnas expendit copias.

8a. Morte regis desolata
Gens Francorum et turbata
A Balthilde est sedata
Magna Christi gratia.

8b. Tria regna sociavit,
Quae vix ante quis prostravit;
His filios sat ditavit
Bona Dei vernula.

9a. Dat ministra caritatis
Pauperibus et orbatis,
Templis multis instauratis
Dimisit regalia.

9b. Monialis facta Calae,
Pium dicens suis Vale
Sublevarunt eam alae
Ad polorum gaudia.

10a. O Balthildis, sponsa Christi,
Nos a lupi fauce tristi
Liberatas iunge forti
Virginum consortio.

10b. Tu, quae mundi contempsisti
Pompam atque conculcasti,
Fac nos viam, quam trivisti,
Sequi e vestigio.

11a. Fac nos plenis oleo
Vasis sponsae sisti sponso,

11b. Ne clauso mox ostio
Sancta nos fallat visio.

12. Christe Iesu, verbum patris,
Nos ad sedem tuae matris
Colloca per saecula.

Collect. ms. liturgicum Corbeiense saec. 13. add. saec. 14. Cod. Ambianen. 195. A. — Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1606. B. — 2b, 3 Vixit A. — 3a, 1 Geminata B. — 4b, 4 Informavit B. — 7a, 4 Recepitque A. — 7b, 1 cunctos doctos B. — 7b, 2 exactos A. — 8a, 3 Balthechilde est A. — 8a, 4 Christi fehlt A. — 8b, 3 Hic B. — Str. 10 u. 11 fehlen A. — 11a, 2 sponsi sisti sponsa. AB. — Nach 12, 3 folgt noch: Amen dicant omnia B. — B hat immer die Schreibweise: Bathildis und Erchenaldus.

131. De sancta Balthilde.

„Privatis diebus."

1a. Ad honorem Domini,
Cuius sacro nomini
Laus, honor et gloria,

1b. Gaudeat in Domino
Gaudens sine termino
Gallorum ecclesia,

2a. Calensis praecipue
Corporali strenuae
Bathildis praesentia,

2b. Quam genere nobilem,
Sed moribus humilem
Peperit Saxonia.

3a. Haec aetate parvula
Vernans Dei vernula
Transfretavit maria.

3b. Erchenaldo vendita
Gallici exhibita
Regis ad connubia.

4a. Ita Gallis traditam
Margaritam venditam
Signant evangelica.

4b. Tam praeclara iaspide
Quasi sacro lapide
Decoratur Gallia.

5 a. O regina nobilis,
Monialis humilis,
Omnibus propitia,

5 b. Per te sit propitius
Nobis Dei filius
Sua praebens gaudia.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1606. — 4 a, 2 traditam. — Melodie jedenfalls: Veni sancte spiritus

132. „De divo Benedicto."

1. Surgite, famelici,
colligite
fructus divi Benedicti.

2 a. Arbor viret frugifera,
roscidis pomis
adfatim copiosa;

2 b. Secus aquarum decursus
radices egit
sublime petitura.

3 a. In valle decurrunt aquae,
in humilitate fluunt
spiritales undae,
quibus vegetantur
corda sublimia.

3 b. Sistite, dilecti fratres,
sub hac fronde gratissima,
oboedientiae
poma decerpite
fauci suavissima.

4 a. Discite
non ante tempus aliis
seminare velle
verbi semina,

4 b. Sed pium
patrem sequimini prius
sibi seminantem
sancta primordia.

5 a. Is namque tentamina
maligni
didicit superare
benigna confortatus
ac fretus Christi gratia;

5 b. Annis tribus latebras
fovit in
crypta Romano soli
post Deum notus, certans
durissima certamina.

6 a. Sumpto post(hac) peculiari
ex hoste triumpho
non sibi soli
consulere volens
plerisque salutis tulit
opitulamina;

6 b. Qui velut lampas accensa
lumen dedit nullo
ulteriore
aevo restinguendum,
quo perlustrata clarescunt
Deo iuncta pectora.

7 a. Hunc sequuntur agmina
monachorum
corde flammantia
atque puellarum mira
examina, quae contendunt
paterna
sectari vitae
necnon doctrinae vestigia.

7 b. O sancte monachorum
pater, gregis
pastor monastici,
funde preces incessanter
in aula regis caelici,
quo tua
prece felici
(sic) transigamus temporalia,

8. Ut pascua scandamus
caeli semper virentia.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1514. A. — Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1534. B. — 2a, 1 fructifera B. — 3b, 5 tauli(!) B. — 5a, 1 sq. maligni tentamina AB. — 5b, 4 sq. durissima certans AB. — Str. 7b u. 8 fehlen B. — 7b, 1 O fehlt A. — Melodie jedenfalls: Alma cohors una (Anal. Hymn. VII, Nr. 218), der wir bereits bei der Sequenz „Salve gemma“ (oben Nr. 35) begegneten; der Nachahmer hat aber wenig Verständnis gehabt für die Cola der Klauseln, so dafs ich dieselbe nicht abteilen konnte, wie es an sich die Melodie der Vorlage erheischt.

133. De sancto Benigno.

1a. Laus superno
Sempiterno
Regi sit et gloria,

1b. Per quem sumus
Id, quod sumus,
Ex quo constant omnia.

2a. Cui Benignus
Martyr dignus
Ab adulescentia

2b. Sacerdotis
Vice fungens
Factus est et hostia.

3a. Oriundus
Hic vir sanctus
Traditur ex Graecia,

3b. A beato
Polycarpo
Missus est in Gallia.

4a. Divion felix,
tam praeclari decoratum
Martyris praesentia,

4b. Per quem profectus
in virtute tibi datur,
In commissis venia.

5a. Erat in vultu gratia,
In ore facundia,
In signis efficacia,
In poenis constantia,

5b. Fides in Deo unica,
Caritas eximia,
Spes omnis supra caelica,
Mens Christo consocia.

6a. Cum iam multos baptizasset
Et per provinciam
ecclesias fundasset
Ope suffultus divina,

6b. Tunc Caesar Aurelianus,
In Christum saeviens
idolatra profanus,
Audita Benigni fama

7a. Iubet illum flagellatum
Nervis duris colligatum
Retrudi custodia

7b. Et secum bis senos canes,
Feros nimis et immanes,
Consumptos inedia.

8a. Sed fit terror hic in vanum,
Mansuescit ira canum,
Vincla cedunt omnia.

8b. Restauratur corpus sanum,
Vulgus pavens hinc profanum
Renovat supplicia.

9a. Flagellatus mancipatur
Rursus in custodia,

9b. Ubi clausus confortatur
Angeli praesentia.

10a. Post haec vecte conquassatus
Demum fuit penetratus
Militari lancea.

10b. Quo columba prosilisse
Atque caelum penetrasse
Visa fuit nivea.

11a. Gaudet chorus angelorum,
Stola datur martyri
gloriosa.

11b. Per te nobis peccatorum,
Martyr, detur venia,
[Alleluia].

Miss. Lingonense imp. Trecis 1520. A. — Miss. Lingonense imp. Trecis 1549. B. — Miss. Lingonense imp. Trecis 1572. C. — 4b, 1 provectus AB. — 6b, 2 Christo BC. — 7b, 1 bis seuos AB. — 11b, 1 sq. nobis martyr detur peccatorum AB.

134. De sancto Bernardo.

1a. Laudes tanti praesulis,
Fulgentis miraculis,
Concinat haec contio,

1b. Ut laus prosit singulis
In hac laude sedulis
Bernardi suffragio.

2a. Miles primo nobilis
Monachus fit humilis,
Hinc abbas, hinc pontifex.

2b. Vita, verbis utilis,
Plebi fit spectabilis,
Dei domus artifex.

3a. Post laboris praemium
Multis dat indicium
De levando corpore;

3b. Quod cum fit, praeconium
Dant Bernardo nimium
Eo facta tempore:

4a. Odor, plebs, curatio,
Manus reparatio,
Iuge beneficium,

4b. Hostium confusio,
Antiqua conscriptio,
Multiplex consilium,

5a. Sanctitas eximia,
Cuius per haec omnia
Sumunt testimonium.

5b. Huius ergo gratia
Det Deus in patria
Se nobis in praemium.

Miss. Diense imp. Parisiis 1499. — Melodie jedenfalls: Veni sancte spiritus.

135. De sancta Bertha.

1a. Ad Berthae praeconium,
Sanctimonialium
Christo militantium
Chorus, plaude.

1b. Singulare gaudium
Per vocis tripudium
Ducens, Avenayum,
Sibi gaude.

2a. Bertha stirpe nobilis,
Mente tamen humilis,
Multum fuit utilis
Christi gregi.

2b. Rebus mundi fertilis,
Pauperibus dapsilis,
Meritis amabilis
Summo regi.

3a. Bonis plena moribus
Piis vacat actibus,
Refulget virtutibus
Et gratia.

3b. De suis reditibus
Fundavit virginibus
Deo famulantibus
Loca pia.

4a. Super suum proprium
Fundat Avenayum
Virginum consortium
Sibi quaerens.

4b. Terit iter regium
Sequens Dei filium,
Summi boni bravium
Sic promerens.

5 a. Tandem per invidiam
Mortis fert iniuriam
Caeli petens regiam,
Quam rogamus.

5 b. Poscat nobis gratiam
Culparumque veniam,
Dei nos ut usiam
Cognoscamus.

Officium ss. Tresani, Gumberti et sanctae Berthae . . . cura et expensis reverendae ac nobilis Ludovicae de Linange, Aveniaci Monasterii abatissae excusum. Rhemis 1557. — Melodie: Maria praeconio.

136. De sancta Bertilla.

1. Eia, semper

2 a. Gaude, omni digna laude,
o Bertilla,
caeli perfusa
digniter gratia.

2 b. Nam a dextris patris astas
inter sanctas
luce candentes
renitens virgines.

3 a. Tu ore solis
iubar superas;

3 b. Tu vultu orbis
pellis nubila.

4 a. Pelle prece pia,
virgo sacra,
irrita cordis nostri
nubila.

4 b. Omni labe pulsa,
exoramus,
nos in perenni siste
gloria.

5 a. In tuo ortu
chorus hic debita

5 b. Aeterno regi
concinit carmina.

6 a. Tu illi prece
crebra deposce,
benigna,
vitae perpetis munera,

6 b. Et huius per te
sumat caelestis
membrana
ascripta tenens nomina.

7 a. Adesto nobis,
Bertilla sancta,
suscipe carmina

7 b. Et summo Christo
haec tu defer, ut
crimina relevet.

8 a. Impetra cursum gradu
stabili praevium;
Nec nobis ulla
caeli portam
ultra denegent . . .
crimina;

8 b. Sed tecum polorum nos
teneant culmina;
Ibi decantas
assidue
summo Christo doctiloga
neumata,

9. Subiungens organa
sonora, Alleluia.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1606. — 3 b, 1 orbis vultu. — 5 b, 1 regi excellens. — 7 a, 3 et suscipe. — 7 b, 3 carmina. — 8 b, 1 poli.

137. De sancto Bertuino.

1a. Bertuini nos merita
Pangamus omnes inclita
Regi regum Domino.

1b. Ortus fuit Normannia
Mundi reprimens vitia
Levita Deo trino.

2a. Dum esset cum Berlario
Deserviens hospitio,
Coniugem et liberos

2b. Imbuebat in divinis
Dei zelo, sine minis,
Et mores fructiferos.

3a. Ad se navis applicabat,
Meduanam quae meabat
Sine ductu hominis.

3b. Deum trinum voce prona
Adorabat, ut corona
Sibi detur luminis.

4a. Accusatur Bertuinus
Ut adulter adventinus
In patrem familias

4b. De livore bacchantibus
Facto, noctis condentibus
Latenter insidias.

5a. Nequitia famulorum
Morte cadit hic; caelorum
Lacu viso lumine

5b. Sic matronae revelatur
Visu noctisque, quaeratur,
Angelico famine:

6a. „Tu iuvencas indomitas
Nullas prosequens semitas
Iungas ad vehiculum;

6b. Non praecedas, sed sequere;
Quo te ducent itinere
Bigae, fer corpusculum."

7a. Dum haec audit
Dulce, plaudit,
Sordes plorat,
Deum orat
Laeta surgens propere;

7b. Voci paret,
Nam cor aret
Pro te melum
Per angelum
Submissum ab aethere.

8a. Dum per partes ad transiret
Corpus sanctum, et subiret
Cerva sub vehiculo,

8b. Venatori restauratur
Praeda Sion, quae fundatur
In martyris titulo.

9a. Fonte sanus vir morbidus
Fit praepotens et validus,
Raginaldus nomine.

9b. Aedem prope rivum fecit,
Super aegros aquas iecit
Divino spiramine.

10a. Caecis lumen confert numen,
Sensum stultis, opem multis,
Solamen daemonicis.

10b. Famen mutis et veniam
Dat pollutis et etiam
Gressum paraliticis.

11a. O tu miles summi regis,
Nos, qui sumus tuae gregis,
Te precamur cernui,

11b. Ut tuis sacris precibus
Possimus cum fidelibus
Regno caeli perfrui.

Legend. ms. Montis S. Michaelis saec. 13. add. saec. 15. Cod. Abrincen. 167. (71). — 7a, 5 Leto. — 9a, 1 sans vir. — 10a, 3 daemoniis.

138. De sancto Blasio.

1 a. Refulgens in medio
Blasius ecclesiae,
Miles certans proelio,
Particeps victoriae
Decoratur.

1 b. Triumphans martyrio
Principis in facie
Superno stipendio
Caelestis militiae
Gratulatur.

2 a. Arx inexpugnabilis
Vallata virtutibus,
Vallis vernans rutilis,
Morum fulgens floribus,
Illustratur.

2 b. Hortus admirabilis
Refragans odoribus,
Mons plantarum gracilis,
Fons manans dogmatibus
Fecundatur.

3 a. Abraham fidelitate,
Moyses regimine,
Ieremias sanctitate,
David fortitudine,
Salomon prudentia;

3 b. Matathias probitate,
Iob constans examine,
Loth egenis caritate,
Tobias solamine,
Seth, Henoch iustitia.

4 a. In spelunca latitans
Orat plasmatorem,
Contemplando flagitans,
Quo sanat languorem
Feris supplicantibus.

4 b. Laci nihil haesitans
Subintrat liquorem,
Quem femina visitans
Suis ob amorem
Cibum dat carceribus.

5 a. O martyr eximie,
Omnium dolorum
Stirpator egregius,
Memorum cunctorum
Tui meritorum

5 b. Exaudi propitius
Vota laudatorum,
Trahe nos sublimibus
Ad regna polorum
Coetibus sanctorum.

Miss. Coenobii Casae Dei imp. Lugduni 1527.

139. De sancto Blasio.

1. Digna laudum poscit vota
Digna digni per se nota
Blasii memoria.

2 a. Dignitatem tanti viri
Nunquam sinet sepeliri
Signorum frequentia.

2 b. Iuventutis hic in flore
Mente vigil, parcus ore,
Multa fulsit gratia.

3 a. Praesul factus in Argei
Solus degit cultum Dei
Prosequi sollicitus.

3 b. Quem ignorat mundi favor,
Norunt ferae, deest pavor,
Ubi praeest spiritus.

4 a. Puer matri datur sospes,
Nam os, ori malus hospes,
Exit ab arteria.

4 b. Fidem fatur accersitus,
Nec declinat vitae litus
Inter mundi maria.

5 a. In conclavi latus latet,
Ubi latens late patet
Coruscante merito.

5 b. Creans verbo recreatur
Quoad corpus suis satur
Fideli deposito.

6 a. Septem Christo
per sancti monitus
Septiformis
gratiam spiritus
Sponsas consecrarat,

6 b. Quas legentes
liquorem sanguinis
Resultantes
prae ore pectinis
Pietas declarat.

7 a. Tormentorum
ira nil terruit
Furit pecten,
sanguis lac induit,
Rem decidit ensis.

7 b. Martyr foro
redditus iterum,
Maior astat
ministris scelerum
Quamlibet offensis.

8 a. Sanctum caput
ab aqua praevia
Resignanti
falx ex sententia
Metit chalybina.

8 b. Vitae nubit,
quam nescit oculus,
Prece cuius
illaesus populus
Manet a ruina.

9 a. Huius ergo iugis oratio
Suos suo iungat consortio
Tollens omne naevum.

9 b. Per hunc vires vireant animi,
Quibus Christo sumus contermini
Et nunc et in aevum.

Miss. ms. Senonense saec. 15. Cod. Parisin. 880. 2. — 3 b, 2 flere. — 5 b, 2 Quo ad. — 6 a, 4 gratia. — 6 b, 3 Resultantem. — 7 a, 1 Tantarum minarum. — 8 a, 2 aqua prima. — 8 a, 3 Residegnanti. — 8 a, 5 calibina.

140. De sancto Bonito.

1 a. Laudum vota
Solvat Bonito praesuli
Plebs devota,

1 b. Cuius festa
Fidelis sonet populi
Vox honesta.

2 a. Bonitus, fons gratiae,
Alumnus Arverniae,
Vitae norma,

2 b. Vir status siderei,
Virtutis et fidei
Fons et forma.

3 a. Nactus sacerdotium
Offert spiritalium
Precum tura;

3 b. Extinguit vim febrium,
Quassata debilium
Sanat crura.

4 a. Infernales spiritus
Defraudat divinitus
Re possessa;

4 b. Corda purgat hominum
Daemonum vel criminum
Vim perpessa.

5 a. Dato rebus ordine
Caecos donat lumine,
Confirmat in homine
Pedum iura;

5 b. Viros aufert flumini,
Psallit servus Domini
Matutinos virgini
Mente pura.

6 a. Praecellens gratia,
Pollens iustitia,
Vitam habens
carnis pro miseria,

6 b. Transit ad gaudia
Ditandus gloria,
Coniungendus
angelis in patria;

7. In qua laeti modulemur
Alleluia.

Pros. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Claromonten. 57. A. — Miss. Claromontense atque S. Flori imp. Lugduni 1541. B. — 1 b, 3 Sonet vox B. — 3 a, 1 Natus A. — 3 b, 3 sqq. bis zum Schlufs fehlen A. — Melodie jedenfalls: Laetabundus, mit angehängter Schlufsklausel.

141. De sancto Briocio.

1 a. Sion psalle, Sion plaude,
Diem laetum duc in laude
Briocii praesulis.

1 b. Cuius ortus, vitae, mortis
Laus humanae laudem sortis
Superat miraculis.

2 a. De supernis nuntiatur,
Infecunda fecundatur
Paritura parvulum.

2 b. Per angelum nomen datur,
Et secundo renovatur
Baptistae miraculum.

3 a. Flos de spinis procreatur,
Educatus commendatur
Germano Parisius.

3 b. Scolas intrat et hunc dignum
Ad columbae novit signum
Magister egregius.

4 a. A Germano eruditus
Litterali fit peritus
Multum in scientia.

4 b. Doctor extra dum magistrat,
Intus spirat et ministrat
Spiritalis gratia.

5 a. Vase dato pauperi
Novum vas pro veteri
Stupent nimis ceteri;
Liberatur pueri
Pes de spina penitus.

5 b. Ordinatur presbyter,
Ignis splendet fortiter
Super caput iugiter,
Quo supernus arbiter
Sacrum sacrat caelitus.

6 a. Iussis angeli dum credit,
Salutato sancto redit
Femur, dextera sanantur
Et parentes baptizantur.
Verbo signis multos quidem
Trahit praesul hic ad fidem
Operante gratia.

6 b. Tandem mortis solvens iura
Mnam reportat cum usura,
Et columbam fert ad caelos
Angelorum dulce melos.
Aegri valent et sunt laeti.
Nos, Brioci, puncto leti
Conduc ad caelestia.

7. **Fac, tua familia
Laetetur in gloria.**

Collectan. ms. S. Sergii Andegavensis saec. 10. add. saec. $^{11}/_{12}$. Cod. Andegaven. 813. (730). Mit Melodie. — Aus der gleichen Quelle mitgeteilt von A. de La B. in der Revue de Bretagne et de Vendée. Nouv. période. (St. Brieuc 1887) tom. I, p. 122.

142. De s. Cassiano Eduensi.

1 a. Psalle symphonizando
Christo regi sidereo,
Qui sanctis rutilas
tribuit per saecla coronas,

1 b. Inter quos Cassianum,
confessorem praecipuum,
Ditavit super astra poli
splendore perenni.

2 a. Hic tenebrosi
culmina regni
lumine Christi
tempsit herilis.

2 b. Nam redimitus
schemate sacro
viribus almis
floruit idem.

3 a. Hortensem populum
praesule cassum,

3 b. Poscentem variis
vocibus ipsum,

4 a. Summum quod regeret
pontificatum,

4 b. Rexit celsithroni
iura secundum.

5 a. Postquam sedi
pontificali
inhaereret,
astitit illi
Per visum martyr
Laurentius
orbe colendus,

5 b. Hortans illum,
ut sibi templum
consecraret,
quem praeparata
Iam caeli sanctum
cognoverat
arce locandum.

6 a. Confestim parnit
monitis per cuncta serenis,

6 b. Extorris fieri
demum coepit meditari.

7 a. Hic populari
voce gementi
laetus Egypti
rura reliquit,

7 b. Ad Eduorum
post iter artum
postque laborem
venit ad urbem;

8 a. In qua Simplicio
praesule functo

8 b. Bis denis viguit
inclitus annis.

9 a. Cuius albicolor
petra sepulcri

9 b. Ostendit labari
chroma rubentis.

10 a. Idem sanctus
caespite tectus
Cum Germano
iure beato
Est verbis usus —
mirabile! —
vir memoratus.

10 b. Per quem nobis,
Christe, benignum
Semper cunctis
subsidium fer,
Qui solus regnas,
per saecula
cuncta gubernas.

Miss. ms. Eduense saec. 14. Cod. Semin. Eduen. 121. A. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Tolosan. 100. B. — Miss. ms. Card. Rollin. saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 110. C. — Miss. ms. Eduense Card. Rollin. saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 114. D. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 115. E. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 117. F. — Missale Eduense imp. Parisiis 1493. G.

Ferner: Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 115. — Sequent. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 131. — Grad. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. s. n. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 123. — Miss. ms. Oliverii, episc. Cabillonen. anni 1400. Cod. Semin. Eduen. 118. — Miss. Eduense saec. 12. Cod. Semin. Eduen. 125. add. saec. 14. — Missale ms. Eduense anni 1476. Cod. Semin. Eduen. 118 bis.

1 a, 2 sideres B. — 1 a, 3 sancti B. — 2 a, 1 Haec tenebrosi B. — 2 b, 2 stemate B; stigmate G. — 4 b, 2 iura secundum dura BCD. — 5 b, 4 quae praeparato B; lies reparata, welches gegen den Sinn verstöfst, während praeparata das Metrum verletzt? — 5 b, 4 caeli centum G. — 7 b, 1 Lies vielleicht Ac? — 9 b, 1 libari B. — 10 a, 1 Isdem BCDE. — 10 a, 2 tespite BDEG. — 10 a, 4 viro beato A—G. — 10 a, 6 mirabilis A—G. — Die Sequenz mit Ausnahme von 1 a, 1 sq. und 1 b, 1 sq. ist nicht rhythmisch, sondern metrisch; Hexameter sind 1, 3 sq., 5, 5 sqq., 6, 1 sq., 10, 5 sqq.; Adonii 2, 1 sqq., 7, 1 sqq.; tetrametri dactylici catalectici in disyllabam: 5, 1—4; 10, 1—4; semiasclepiadei adonio continuati: 3, 1 sq.; 4, 1 sq.; 8, 1 sq.: 9, 1 sq. — Gleiche Melodie haben aufser den Parallelstrophen unter sich auch: 1, 3 sq. mit 6, 1 sq.; Str. 2 mit Str. 7; Str. 3 mit 4, 8 und 9; Str. 5 mit Str. 10. — Nach Fontanini (Antiquitates Hortae, Romae 1708 p. 382), der wie es scheint aus G seinen Text nahm, ist diese Sequenz mit der befremdenden Bezeichnung „Missa Sancti Cassiani“ abgedruckt in den MG, Poetae latini medii aevi IV. [lies I?], 234 sq.

143. De sancto Christophoro.

1 a. Fulget dies gloriosa
Atque Deo speciosa
Christophoro cognita.

1 b. Tali die triumphavit
Atque Dagnum superavit
Regna petens inclita.

2 a. Huius virga floruit,
Ut salvator voluit,
Atque fructus edidit.

2 b. Et dum in patibulo
Foret, regis oculo
Statim visum reddidit.

3 a. Iste fuit Cananaeus,
Hunc vocavit ad se Deus,
Qui sanctos laetificat.

3 b. Dagnus credit data luce
Atque Christophoro duce
Nomen Christi praedicat.

4 a. Mulieres crediderunt
Christum, idola fugerunt
Colla dantes gladio.

4 b. Milites sunt Christiani,
Qui prius erant pagani,
Dantes se martyrio.

5 a. Christophorus non moechatur,
Sed credentes consolatur,
Opprobrium cunctis datur;
Missus in trepalio

5 b. Martyr Dei flagellatur,
Sed in igne non crematur,
Caelestibus adunatur
Et regnat cum gaudio.

6 a. Christophorus flagellatur
Et cum sanctis gratulatur,
Et tyrannus iam salvatur
Restituto lumine.

6 b. Christophore, martyr Christi,
Choro sis patronus isti,
Et qui mortem sustulisti
Salvatoris nomine.

7 a. Esto nobis medicina,
Ut nos ornet lux divina,
Adiuva nos, ne damnati,
Sed simus per te salvati,
Regnemus in gloria.

7 b. Tu sis noster advocatus,
Qui nunc vivis coronatus,
Prece tua sit salvator
Credentibus adiu[va]tor,
Qui regnat per omnia

Miss. Pictaviense imp. Parisiis 1541.

144. De sancto Claudio.

1 a. Iubilemus exsultantes,
Ore, corde personantes
Magna cum laetitia,

1 b. Oscitemus adplaudentes
A puero inchoantes
Claudii miracula.

2 a. Hic in cunis adhuc iacens,
Velut Christo totus nascens,
Fert signa sanctitatis,

2 b. Amplexatur adulescens
Terrigena pertimescens
Semitas aequitatis.

3 a. Nobilibus hic exortus
Pernobiles egit actus
Ex more nobilium,

3 b. Nam literas statim amplexatus
In doctrinis evasit perdoctus
Supra morem gentium.

4 a. Et insuper factus praesul,
Ex quo gaudet omnis consul
Bisuntinae structurae;

4 b. Sed tristatur tunc exsul,
Quod Claudius sic praesul
Floret iusto opere.

5 a. Bonis studet opem dare,
Vitiosos increpare
Cunctis zelans gloriam;

5 b. Evitavit maculare
Vitam sanctam seque dare
Christo vovit hostiam.

6 a. Renuendo haec caduca
Ingressus est sacra loca,
Augendi coenobium.

6 b. Non algescit velut rocca,
Sed flagrascit ut festuca,
Quam rapit incendium.

7 a. Affligitur corpus sacrum
Et redditur castigatum
Duris paenitentiis;

7 b. Recipiunt ob id factum
Fratres cuncti virum sanctum
Abbatem pro meritis.

8 a. Demum acto curriculo
Derelicto corpusculo
Caelum mens ingreditur;

8 b. Conservatur a populo
Corpus clarens miraculo,
Quod integrum cernitur.

9 a. Quis nesciat sacerdotem
Exorantem Christi matrem
Pro perdito lumine

9 b. Audivisse respondentem:
Surge, adi nostrum fratrem
In Iurensi limine?

10 a. Festinavit illuc ire
Non desperans invenire,
Quod sperabat exhaurire,
Salutis obsequium.

10 b. Consequitur illud in re,
Quod praedictum fuit mire,
Unde laudat et de iure
Sanctissimum Claudium.

11 a. Gloriose praesul Claudi,
Assistentes tuae laudi
Et rogantes te nos audi
Impetrando veniam,

11 b. Ne daemonis arte claudi
Adhaerendo suae fraudi,
Quam suggerit vano cordi,
Possimus in gehennam.

12 a. Miles Christi sanctissime,
Te vocantes rectissime
Assequantur amplissime,
Quod postulat aequissime
Largitori munerum.

12 b. Te rogamus, praesul summe,
Ut nos stantes hic infime
Tu subleves in sublime
Sociando caeli turmae
Sanctorum spirituum.

Liber Confraternitatis S. Claudii [Parisiis in ecclesia S. Iacobi de Hospitali] saec. 15. Cod. Parisin 915. A. — Miss. ms. Parisiense anni 1481. Cod. Parisin. 17315. B. — Miss. ms. S. Laurentii Longoreten. saec. 14. Cod. Parisin. 1106. add. saec. 15/16. C. — Sequent. ms. Gallicum anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). D. — Missale Parisiense imp. Parisiis 1501. E. — Missale Cameracense imp. Parisiis 1507. F. — Missale Tullense imp. Parisiis 1507. G. — Missale Aurelianense imp. Parisiis s. a. [1519]. H. — Missale Lingonense imp. Trecis 1520. I. — Missale Bituricense imp. Parisiis 1522. K. — Missale Carnotense imp. Parisiis 1535. L. — Missale Tullense imp. Parisiis 1537. M. — Missale Aurelianense imp. Aureliani 1556. N. — Missale Fontebraldense imp. Parisiis 1606. O.

1b, 1 Obstitemus A, Obsistemus CDFK; Recitemus L. — 2a, 2 totus iacens D. — 2b, 3 Sanctitas aequitatis. GHMO; Sanctitatis aequitatis EK. — 3a, 1 Nobilibus est exortus DFGHKMNO. — 3b, 1 statim fehlt O. — 3b, 2 fit perdoctus O. — 3b, 2 Super morem DFGHK; Sit per morem M; mortem G. — 4a und b fehlen D. — 4a, 1 Et insuper FGHKMO. — 4b, 1 ex tunc O. — 4 b, 2 Qua Claudius O; fit praesul LO; sit praesul BFGHKMN. — 4b, 3 Iusto floret B. — 5a, 1 Bonus O; operam D. — 5b, 1 Et vitavit B. — 6a und b fehlen D. — 6a, 3 Eugendi ABCO. — 6b, 1 roca AF; rocha BCGHKMN; rosa O. — 6b, 2 flagrescit AL. — 8a, 2 De relicto EG. — 8b, 2 clarans K. — 9b, 2 audi nostrum DFGHKLMNO. — 9b, 3 In incensi lumine DFGHKLMNO. — 10a und b fehlen D. — 10b, 1 illuc in re HN; illuc ire L; illud ire O. — 10b, 3 Unde laudant te de iure A. — 11a, 2 Assistantes D. — 11a, 3 Te rogamus, nos exaudi A. — 11b, 3 suggerent A. — 11b, 4 Ruamus in D; Labamur M; beides Korrekturen, weil der Korrektor 11b, 1 claudi nicht als Infinitiv, sondern als Adjektiv ansah. — 12a, 5 munere O. — 12b, 2 hic in fine ADHN. — 12b, 3 hinc sublime DFGHKMN. — 12b, 1 Sociandos A; Sociantes DFGHKMN. — Mel: Lauda Sion (resp. Laudes crucis); Akrostichon: Iohannes Bernard.

145. De sancto Claudio.

1 a. Claudi, nunc gaude, praesul [Christi] venerande,
1 b. Quem Deux extollit, nec mundi gloria mollit.

2 a. Nobilitas generis te primitus alta creavit,
2 b. Nobilitas morum te cordi fixa beavit.

3 a. Litera sancta sacram mentem lactavit et acrem,
3 b. In teneris annis hinc manat mellifer amnis.

4 a. Es nactus sedis regimen, qua sponte decedis,
4 b. Bisontinensis, qua magnus non nocet ensis.

5 a. Ut marces artus, Augendi te locus artus
5 b. Suscipit et auxit, orbem tua fama replevit.

6 a. Voceque cunctorum te facto patre tuorum
6 b. Mitibus es mitis, compescens iurgia litis.

7 a. Non corpus functum vita corrumpitur unctum,
7 b. Nec fuit aut sacra cara mortua funditus atra.

8 a. Nulla potest fari vox, sed nec cor meditari,
8 b. Quot fiat divina tuis precibus medicina.

9 a. Praebes extinctis vitam, sic vincula vinctis
9 b. Magna vi tollis, reddis sensum quoque follis.

10 a. Te loquitur mutus, surdusque fit ore solutus,
10 b. Et febres duras dulci medicamine curas.

11 a. Sic maestis risum praebes, caecis quoque visum,
11 b. Das gressum claudis, nulli pia viscera claudis.

12 a. Nunc, pater, exora pro nobis, dum manet hora,
12 b. Suppliciter Christum, mundum temnamus ut istum.

13 a. Tecum laetari mereamur et usque beari,
13 b. Semoto tristi detur promissio Christi.

Miss. Pictaviense imp. Parisiis 1541. — 9 b Magna ut tu tollis; quoque menti. Der Binnenreim verlangt „follis" (zu follus = le fou cfr. Du Cange).

146. De ss. Cosma et Damiano.

1 a. Sion sancta gratuletur,
Et materno glorietur
Pia mater nomine,

1 b. Pia mater et beata,
Triumphali venustata
Filiorum sanguine.

2 a. Tantae matris ad decorem
Fusum Christus ob cruorem
Cosmam caelis invehit;

2 b. Venustatis ad augmentum
Mortis aeque per tormentum
Damianum provehit.

3 a. Indiscreta laus amborum,
Quos univit animorum
Carnisque cognatio.

3 b. Ortu simul uno nati,
Uno fratres animati
Certarunt martyrio.

4 a. Arte clari medicinae,
Clari simul et doctrinae
Verbo vel miraculis

4 b. Sanant membra, sanant mentes;
Stupent gentes, et credentes
Reddunt ex incredulis.

5 a. Hinc Lysias excandescit,
Torquet fratres, quibus crescit
Virtus ex supplicio.

5 b. Vincunt mare, dum merguntur,
Nam ab undis extrahuntur
Caelesti suffragio.

6 a. Res miranda: sanctis rorant
Et sanctorum hostes vorant
Flammarum incendia;

6 b. Suspenduntur et torquentur,
Sed fruuntur et foventur
Angeli praesentia.

7 a. Crucifixos tam saxorum
Furens imber quam telorum
Adpetit crudelitas;

7 b. Sed retorquent in tortores
Suos ictus, et lictores
Prosternit divinitas.

8 a. Signa videns declarari
Seque signis superari
Tandem praeses consummari
Iubet ambos gladio.

8 b. Sic dum terris adimuntur,
Caelo fratres potiuntur
Roseoque conscribuntur
Martyrum collegio.

9 a. Quorum prece salutari
Nos a culpis emundari
Det superna gratia,

9 b. Ut cum ipsis, quos laudamus,
Sion vitae capiamus
In supernis gaudia.

Miss. ms. Autissiodorense saec. 14. Cod. Parisin. 17316. A. — Miss. Autissiodorense imp. Parisiis s. a. [1484]. B. — 2a, 1 Tantae nostris B; ad decoram A. — 2a, 2 ob decorum A. — Str. 2b fehlt A. — 3b, 1 simul innovati B. — 4b, 1 Sanat A. —

147. De ss. Cosma et Damiano.

1 a. Adest dies veneranda,
Dies votis amplexanda,
Dies digna laudibus;

1 b. Diem Deus hanc sacravit,
Qua praesentes adgregavit
Martyres martyribus.

2 a. Isti fratres sunt natura,
Fide, arte, sepultura,
Signis et potentia;

2 b. Quos gemellos mater fudit,
Hos coaequat et concludit
Meritum et gloria.

3 a. Ars istorum medicina,
Quorum erat disciplina
Pretium respuere,

3 b. Gratis datum gratis dabant
Et sic manus conservabant
Immunes a munere.

4 a. Vim medendi, qua pollebant,
Ex caelesti contrahebant
Dono, non ex homine;

4 b. Ars humana, vis herbarum
Cito fallit, prodest parum
Sine sacro flamine.

5 a. Qui salutem dat aegroto
Sed in parte, non ex toto,
Non est partis optimae;

5 b. Ars, quam docet sacrum flamen,
Confert aegris medicamen
Corporis et animae.

6 a. Claudus, surdus, mutus, caecus
Sanabatur, quin et pecus
Horum beneficio;

6 b. His cesserunt cuncta rite,
Daemon, tortor, crux, sagittae,
Lapis, mons, perditio.

7 a. Consummatos morte pari
Iussit simul tumulari
Vox cameli nuntia;

7 b. Sic in terris praedicatur,
Sic in caelis coronatur
Martyrum victoria.

8 a. Pater, pastor, rex cunctorum,
Nutu serva, rege chorum,
Ut sequamur vitam, quorum
Fruimur praesentia.

8 b. Vobis, Cosma, Damiane,
Grex a somno surgens mane
Vera vite, vero pane
Vivat vestri gratia.

Miss. Parisiense imp. Parisiis 1585. — 8b, 2 a summo.

148. De sancto Desiderio Ep. et M.

1 a. Ad honorem sancti Dei
Referamus laudes ei
Devoto dictamine,

1 b. Quia noster est patronus,
Lingonensis pastor bonus,
Desiderius nomine.

2 a. Vir simplex, mitis et castus
Sprevit mundiales fastus
Statum tenens medium.

2 b. Genuis accepit ortum
Iuxta quendam maris portum
De genere civium.

3 a. Sede Lingonis vacante
Fit praelatus Deo dante
Divino miraculo.

3 b. Ait enim vox de caelo:
Desiderium revelo
Utilem pro populo.

4 a. Gens Wandalorum iam pridem
Surrexerunt contra fidem
Devastantes Galliam;

4 b. Multas urbes destruxerunt,
Ad Lingonas perrexerunt
Comburentes patriam.

5 a. Rex Crostus cum suis turbis
Vi subintrans fores urbis,
Nulli parcens sexui,

5 b. Telis sagittis invadit,
Christum confitentes tradit
Mortifero nexui.

6 a. Gloriosus episcopus
Sane praecipiens opus
Regem monet precibus;

6 b. Multo magis versa vice
Obtulit nuda cervice
Se mori pro civibus.

7 a. Demum praesul decollatur,
Ferens caput detestatur
Longe palam omnibus.

7 b. Saeviensque necat lictor,
Sic fit Dei martyr victor,
Ut liquet operibus.

8 a. Fugit acies et fremit,
Et pastor oves redemit,
Mox cessat occisio;

8 b. Probant vitam gesta digna,
Sanctitatem mira signa,
Quorum est confusio.

9 a. Subvenit surdis et mutis,
Aegris fit via salutis
Per sua suffragia.

9 b. Fac nos, Dei martyr, sanos
Nostros actus munda vanos
Ducens ad caelestia.

Sequent. ms. Gallicum anni 1585—87. Cod. Ravennaten. 360 (139. 5. S). A. — Miss. Nivernense imp. Parisiis 1490. B. — 1 a, 2 Dei B. — 2 a, 2 modernales B. — 5 a, 1 Croscus A. — 5 a, 2 subintrant A. — Str. 7 b fehlt B.

149. De sancto Dominico.

1 a. O sancte Dominice,
Confessor mirifice,
Christi praedicator,

1 b. Fidei catholicae
Pugil et haereticae
Pestis expugnator.

2 a. Legis evangelicae
Simul et propheticae
Fervens aemulator.

2 b. Tu pie nos respice,
Coram summo iudice
Noster mediator.

3a. Tu decus Hispaniae,
Tu iubar Bononiae,
Tu flos castitatis;

3b. Tu cultor iustitiae,
Tu stella mundiciae,
Tu vas pietatis.

4a. Columna constantiae,
Basis patientiae,
Turris firmitatis.

4b. Apotheca gratiae,
Nobis dona gloriae
Praesta cum beatis.

5a. Eia, pater, propera,
Clementer accelera,
Iuva te rogantes.

5b. Inter huius aspera
Saeculi que prospera
Rege fluctuantes.

6a. Quae nos gravant onera,
Tua dele dextera,
Ut te collaudantes

6b. In hac valle misera
Ad te super aethera
Subleves laetantes.

7a. Tui fratres Ordinis
Sub tui regiminis
Protege tutela.

7b. Illos ne molliminis,
Daemonis et hominis,
Laedat corruptela;

8a. Sed vi sancti flaminis
Cum tui iuvaminis
Conservet medela,

8b. Ut (in) die examinis
Extermi peccaminis
Sint sine querela.

9a. Pro benefactoribus,
Pro familiaribus,
Pro [morbo gravatis],

9b. Pro iti[neran]tibus
Et pro paenitentibus
Sive desperatis

10a. Te profusis precibus
Petimus, ut omnibus
Veniam peccatis

10b. Impetres et sedibus
Coniungas caelestibus,
Pater pietatis.

Collectan. ms. Praedicatorum saec. 14/15. Cod. Audomaren. 137. — 5b, 1 Intus. — 5b, 2 propera. — 8b, 2 l. Extremi? — Die Abschrift verdanke ich der Liebenswürdigkeit meines Freundes Dr. Alfred Holder.

150. De sancto Euchario.

1a. Alpha et O, rex gloriae,
Sanctum martyrem hodie
Coronavit Eucharium;

1b. Causa deest tristitiae
Choris huius ecclesiae
Propter eius sollemnium.

2a. Hic urbi Grandi praefuit,
Ubi vita resplenduit
Ac veritatis radio.

2b. Iuliano non paruit,
Sed eum spernens torruit
Victor occisus gladio.

3a. Post insigne martyrium
Pontifex caput proprium
Per sanctam vallem detulit;

3b. Auxit autem prodigium,
Dum in lapidis gremium
Se compositum intulit.

4a. Quem Tullum nequit tollere,
Liberduni quiescere
Elegit per miraculum.

4b. Nos verum lumen cernere
Possimus et convivere
Per eundem in saeculum.

Miss. Tullense imp. Tulli 1551.

151. De sancto Eutropio.

1a. Victima Christi victoris,
Sanctus Eutropius,

1b. Herodis ut stetit oris
Puer hic egregius,

2a. Iesu vita dilecta
Per famam intellecta
Accedens
Fit credens
Et conversus.

2b. Patrem petens precatur,
Hunc amet, hunc sequatur
Mox Deum;
Ad eum
Est reversus.

3a. Dic, nosti qualia,
Eutropi, prodigia?
„Hosanna Christo cantantes,
Flores ac ramos
vidi portantes.

3b. Et restant alia
Plura mirabilia:
De gemellis vidi piscibus
Atque de quinque
pastos panibus.

4a. Credens et Christum secutus,
Tot signis adiutus,
Bonis Xantonis
passus sum vere".

4b. Scimus, Christe, sic fuisse;
Nobis, quos promissae
Res dant gaudere,
rex, miserere.

Miss. ms. S. Petri Cadomensis anni 1451. Cod. Mancel. s. n. A. — Miss. Andegavense imp. [Parisiis] 1489. B. — Miss. Andegavense imp. Rothomagi 1523. C. — Miss. Xantonense imp. Parisiis 1491. D. — Miss. Tornacense imp. Parisiis 1498. E. — Miss. Tornacense imp. s. l. 1540. F. — Miss. Macloviense imp. Rothomagi 1503. G. — Miss. Bituricense imp. Parisiis 1522. H. — Miss. Redonense imp. Parisiis 1533. J. — 1a, 2 Factus BCDGHJ. — 2a, 4 Ut credens AEF. — 2b, 1 Patrem petit et precatur G. — 2b, 3 Deum mox; so alle Quellen, aber gegen den Reim. — 3a, 3 canentes BCDHJ. — 4a, 3 Xantionis BCH. — 4b, 1 Christum BCGHJ. — 4a, 2 quo J; praemissae DGH. — Melodie natürlich: Victimae paschali.

152. De sancto Evurtio.

1a. Evurtii confessoris
Festa colens annua
Psallat ore, psallat corde
Celebris ecclesia.

1b. Imitetur grex pastoris
Mores, vitam, studia,
Ut coheres sit doctoris
In caelesti curia.

2a. Hic ab urbe Roma natus
Ad nos venit vir beatus,
Nobis Deo dante datus.
Per columbam est electus
Et renitens vir perfectus
Ad supremam est provectus
Praesulatus gloriam.

2b. Sic et Christus baptizatus
Per columbam est signatus,
De quo pater est testatus:
„Hic est meus praeelectus;"
Christus, carnis nube tectus,
Ad docendam nos directus
Agnus innocentiam.

3a. Ex tunc quantis fulsit signis
Sacerdotis sanctitas,

3b. Declaravit Dei manus
Et aegrorum sanitas.

4 a. Ignis urbem occuparat
Iamque multa devastarat, *
Plebs desperans fugam parat, *
Currunt ad ecclesiam; *
Praesul orat, orans sedat
Ignis inclementiam. *
*
Dum in urbe flamma saevit,
Orat praesul, et quievit;

4 b. Et extincto prorsus igne
*Grates Deo dantur digne.
*
Gens erepta baptizatur,
Domus Dei maioratur,
* Cuius modus dum paratur,
* Summo cras diluculo
Nix de caelo monstrat opus
Crucis in signaculo.

5 a. Admirantes signum nivis
Gaudet clerus, gaudet civis,
Gaudet et Evurtius.

5 b. Et in modum crucis sanctae
Deo donum operante
Consummatur ocius.

6 a. Postquam templum consummatur,
Gens vicina convocatur,

6 b. Pontifices commoventur,
Per quos arae consecrentur.

7 a. Quo dum missam servus Dei
Celebrat Evurtius,
Supervenit Dei manus
Et caelestis radius;

7 b. Et dum Deo praesul panem
Porrigit et calicem,
Ter oblata benedixit
Deus et pontificem.

8 a. Ergo tanti patris laudes
Attolamus filii
Et sequamur sanctos mores
Praesulis Evurtii;

8 b. Qui pro sua sit orator
Sedulus familia,
Ne nos error saecularis
Separet a gloria,

9. Sed cum sanctis concinamus
angelis Alleluia.

Miss. Aurelianense imp. Parisiis s. a. (1519) A. — Miss. Aurelianense imp. Aureliani 1556. B. — 1 b, 1 Innitetur A. — 2 a, 6 supremum A. — 2 b, 6 ducendum AB. — 3 a, 1 tantis A. — 3 b, 1 Declaruit A. — 6 b, 2 consecrantur AB. — 8 b, 1 Quo A.

153. De sancto Exsuperio.

1 a. Mittit in Neustriam
Per Exsuperium
Legis notitiam
Egressus atrium
Amator hominis.

1 b. Antiqui reprimit
Hostis dominium,
Verbi dum eximit
Divini gladium,
Vi fretus numinis.

2 a. Hunc Romae finibus
Legat in Galliam
Clemens cum pluribus,
Ut idolatriam
Tollat de medio.

2 b. Cui digna ceteri
Dant sorte Neustriam,
Legis ut uberi
Diffundat gratiam
Oris eloquio.

3 a. Urbis aggrediens
Baiae confinia,
Fana demoliens,
Solo daemonia
Fugat imperio.

3 b. Corpus ieiuniis
Multis afficiens
Instat vigiliis,
Subtus operiens
Membra cilicio.

4 a. Baiocum ocius
Illustrem comitem
Regnobertum pius
Ad legis tramitem
Traxit tyrunculus;

4 b. Multorum fabricae
Templorum opifex
Primus basilicae
Maioris pontifex
Fit Christi famulus.

5 a. Audit et suscipit
Fidei nuntium,
Credit et percipit
Baptismi praemium
Devota regio.

5 b. Tandem miraculis
Clarescit veritas,
Aegris dum singulis
Largitur sospitas
Caecisque visio.

6 a. Iam cursus finiens
Felicis stadium,
Caeleste moriens
Accepit bravium
Immunis scelerum.

6 b. Nobis obtineat
Peccati veniam,
Virtutis augeat
Impetrans gloriam
In arce siderum.

Miss. Baiocense imp. s. l. [Rothomagi] 1545. — 1a, 4 Regressus. — Melodie: Mittit ad virginem.

154. De sancto Exsuperio.

1 a. Laudes Deo creatori,
Deo nostro redemptori,
Praesens canat contio.

1 b. Sit laus eius confessori,
Fideli dispensatori,
Sancto Exuperio.

2 a. Iste sanctus, fide sana
Loricatus christiana,
Mundus mundum respuens,

2 b. Simulacra delens vana
Exstirpavit horum fana,
Templa Deo construens.

3 a. In Francorum regionem
In Deum non credentium
Sanctus Clemens legionem
Transmisit fidelium.

3 b. Huius sacrae contionis
Fuit Exsuperius
Baiocensis regionis
Apostolus proprius,

4 a. Primus sanctae Mariae
Fundator ecclesiae,
Baiocensis patriae
Praesul et patronus.

4 b. Delens idolatriam
Convertit hanc patriam
Per baptismi gratiam
Praedicator bonus.

5 a. Contemplator spiritalem
Vitam ducens non carnalem
Armatur cilicio.

5 b. Orans vigil super gregem
Lege mentis carnis legem
Vincit et ieiunio.

6 a. Infideles ab errore
Et infirmos a languore
Curat Dei gratia.

6 b. Cunctis lege caritatis
Praestat opem tribulatis
Et grata remedia.

7 a. Regnobertum generosum,
Confessorem gloriosum,
Sacro lavit flumine;

7 b. Perquem credens caecus natus
Clare vidit illustratus
Utriusque lumine.

8 a. Septem viri
pleni daemonibus,
Ab eorum
ducti parentibus,
Sancti patris
purgantur precibus,
Confitentes
Christum cum pluribus
Baptizantur.

8 b. Iste sanctus
dignus memoria,
Cuius fide
fulget ecclesia,
Virtus eius
fugat daemonia,
Per hunc aegris
membra languentia
Reformantur.

9 a. Senex febre fatigatus
Angelos est contemplatus,
A quibus est invitatus
Ad caeleste bravium.

9 b. Pascens gregem fide bona
Vocatur ad caeli dona;
Chorus illi cum corona
Occurrit caelestium.

10 a. Clerus loco
montis ecclesias
Lamentando
complens exsequias
Sepelivit
sancti reliquias,
Qui per multas
meruit gratias
Honorari.

10 b. Exuperi,
flos caeli curiae,
Gemma cleri,
decus ecclesiae,
Tuae, pater,
memor familiae
Fac nos tecum
corona gloriae
Coronari.

Miss. Baiocense imp. Rothomagi 1501. A. — Miss. Baiocense imp. Rothomagi 1504. B. — Miss. Baiocense imp. s. l. [Rothomagi] 1529. C. — Miss. Baiocense imp. s. l. [Rothomagi] 1545. D. — 1 a, 1 Deo fehlt BC. — 2 b, 2 horum plana AC. — 5 b, 3 Vicit AD. — 6 b, 1 legem BC. — 9 a, 2 Angelis ABCD. — Schema ist das gleiche wie bei der Ravennus-Sequenz: Lux iucunda.

155. De sancto Ferreolo.

1 a. Via, vita, veritas,
Quae in tuis habitas,
Patris sapientia,

1 b. Sub lictore discolo
Vincis in Ferreolo;
Talis est victoria:

2 a. Pio parat impius,
Quidquid potest gladius,
Mortem post ludibria;

2 b. Verbis tamen subdolis,
Si tus cremet idolis,
Offert ei praemia.

3 a. Palam leo saeviens
Clam est draco blandiens
Daemonis astutia;

3 b. Modo terret asperis
Per ministrum sceleris,
Modo profert lenia.

4 a. Caeditur a barbaris
Sui dator hilaris,
Pacem pacis hostia
Sumit ab iniuria.

4 b. Agni formam induit,
Qui os non aperuit,
Qui pius ad propria
Siluit opprobria.

5 a. Christi miles,
Et tu siles,
Ut gentiles
Pueriles
Vincas patientia.

5 b. Tu afflictus
Vincis ictus,
Maledictus
Praeses ictus
Aestuat insania.

6 a. O immanis,
Cur insanis
Vacans vanis
Et profanis
In hac idolatria?

6 b. In caducis
Te seducis;
Servum crucis
Verae lucis
Vera manent gaudia.

7 a. Te rogamus, martyr Dei,
Duo magna, licet rei,
Fac rata, fac utilia,
Quae postulat ecclesia;

7 b. Qui favoris ope sui
Te victorem fecit tui,
Det tuis tui gratia
Recipere duplicia.

8 a. Audax miles Gedeonis,
Te non terret lex agonis,
Tuba clangis,
Testam frangis,
Micat lux eximia.

8 b. Ante Iesu Christi thronum
Sentiamus te patronum,
Summum bonum
Dans et donum
Nobis sit in patria.

9. Amen dicant omnia.

Miss. Sosmense imp. [Parisiis 1547]. — Melodie: Mane prima.

156. „In Octavá divi Ferreoli Mart."

1 a. Lux praesens laudes exigit,
Quae mentes nostras erigit
Sollemni laetitia,

1 b. Qua mundus reddit hospitem,
Qua Christus transfert militem
Ad quietis praemia.

2 a. Infelix error gentium,
Quas de libro viventium
Delet ignorantia!

2 b. Felix iustorum meritum,
Qui vitae dulcis aditum
Merentur iustitia!

3 a. Turrem firmam Ferreolum
Nullus terror, nil subdolum
Traxit post daemonia;

3 b. Qui novit per apostolum,
Quod nihil esset idolum,
Quod mors idolatria.

4a. Hic mundi miles habitu,
Sed caeli miles spiritu,
Miles non malitia.

4b. Regi caelesti subditus
Regem contempsit penitus,
Leges et stipendia.

5a. Hic venatoris laqueum
Praecavit in semita,
Nec peccatoris oleum
Mens recepit inclita.

5b. Pro verbis iustis teritur
Verberum iniuria,
Sed victrix nunquam vincitur
Fides a perfidia.

6a. Armatus ense fidei
Caelestis ope clipei
Dura vincit verbera.

6b. Carceratur imperio
Nec fit supplex supplicio
Ferens ferri pondera.

7a. Ferro, custode, tenebris
Oppressum Christi celebris
Visitat clementia.

7b. Ipsa ligatum religat,
Somno custodes adligat
Et recludit ostia.

8a. Cum votis martyr sedulis
Exit exutus vinculis
Ad fluenta proxima.

8b. Fido se credens fluvio
Transfertur Iesu praevio
Unda benignissima.

9a. Sic Dei lepus fugiens
Ad petrae refugia
Tandem mactatur patiens
Mortem dignam gloria.

9b. Sic fracto carnis vasculo
Transiit ad gaudia;
Cuius a mortis vinculo
Nos solvant suffragia.

Miss. Sosmense impr. absque [Parisiis 1547]. — 7b, 1 relegat.

157. De sancta Fide VM.

1a. Felix memoria
Fidis est virginis,
Felix victoria,
Felix certaminis
Cursus et bravium.

1b. Haec est, versutias
Quae vicit zabuli,
Carnis delicias
Et pompam saeculi
Et omne noxium.

2a. Nullis blanditiis,
Nullis muneribus,
Nullis suppliciis,
Nullis terroribus
Moveri potuit.

2b. In Christo stabilis
Pro Christo patitur;
Quam sit laudabilis
Virtus ostenditur,
Qua virgo nituit.

3a. Ardens craticula
Vim rapit ignium,
In hac iuvencula
Perfert incendium,
Flammis exuritur.

3b. Plaga siderea
Missa divinitus
Columba nivea
Fert opem caelitus,
Qua virgo fruitur.

4 a. Pennis rorantibus
Ardorem reprimit,
Gemmis stellantibus
Coronam imprimit
Signum victoriae.

4 b. Ornatus regius
Reginam praedicat,
Videt Caprasius
Et Deo supplicat,
Datori gratiae.

5 a. Securis impia
Pium martyrium
Complet, dum noxia
Caput innoxium
Abscindit virginis.

5 b. De nova caelite
Caelo fit gaudium,
Tam breve meritae
Rependit praemium
Christus certaminis.

6 a. Claris miraculis
Exornans saecula
Salutem populis
Poscat et vincula
Solvat peccaminum.

Miss. Meldense imp. Parisiis 1518.

158. De sancta Florentia.

1 a. Constantii imperio
Doctor sacer, egregius
Exsulansque Hilarius
In Phrygiae exsilio

1 b. Accersitur ad synodum
Contra Pseudo-Arrianos,
Saevientes haereticos,
Ad fidem Christi sustinendum.

2 a. Hospes igitur oppido
Dominica applicuit
Verbum Deique spargendo
In populis, ut decuit;

2 b. Hic adesse Florentia
Virum sanctum publicavit,
Quam cum patre et familia
In promptu baptizavit.

3 a. Moxque sequens vestigia
Sui patris spiritalis,
A quo est regenerata,
Usque graditur Pictavum.

3 b. Tamquam filiam instruxit
Ad supernae vitae amorem
Ipsiusque cor accendit
In caelestis sponsi ardorem.

4 a. Prospera mundi respuens
Terrenaque despiciens
Sui doctoris praecepta
Complectitur et exempla.

4 b. Pontifex vero beatus,
Combraico quam inclusit,
Conspexit vitam et actus;
Illic degens vitam fini(vi)t

5 a. Qui corpusculum virginis
Eo in loco sepulturae
Decembris dedit Kalendis
Sanctissimae Florentiae.

5 b. Post annorum curricula
Isambertus episcopus
Transtulit in ecclesia
Pictavensi eius corpus.

6a. Aëris serenitatem
Senserunt Pictavienses
A Deo depostulantes
Imbrium undationem;

6b. Florentiae auxilia
Terra vero arescente
Nimio solis ardore
Implorarunt pro pluvia.

7a. Gaude ergo, Pictavia,
Gaudeque gaudio magno
Super sancta Florentia,
Quam possides pro thesauro;

7b. Cuius virginis precibus
Ad gaudia caelestia
Pervenire valeamus
Altisoni clementia.

Miss. Pictaviense imp. Parisiis 1541. — 6a, 3 u. 4 umgestellt.

159. De s. Florentio episcopo Cadurcensi.

1a. Ave, consors angelorum,
Ave, civis supernorum,
Ave, sidus gratiae.

1b. Ave, florens flos, Florenti,
Ave, nitor ornamenti,
Summae sapientiae.

2a. Ave, cuius
Gregis huius
Festum est laetitia,

2b. Cuius gesta
Laude festa
Personat ecclesia.

3a. Ave, cuius studium
Ad nostrum auxilium
Speratur propitium.

3b. Ave, patrocinium
Et nostrum refugium
Et pium consilium.

4a. Ave mitis, quem fatemur
Patrem nostrum si meremur
Esse tui filii.

4b. Ave, nostra spes post Deum
Et tutela propter eum
Contra legem vitii.

5a. Ave, patris
et pastoris sponsio,

5b. Ave nostra
apud Deum portio!

6a. O boni speculum,
Splendens in saeculum,
O mundi lilium!

6b. O palma florida,
O cedrus gravida
Bonis caelestium!

7a. O quam magna fide Petri
Et fulsisti verbo Pauli
Et Moysi gladio,

7b. Mortis victor, vitae dator
Et aegrorum reparator
Prece et imperio!

8a. O civis summae patriae,
Tuae memor familiae
Funde preces clementiae,

8b. Implorans nobis veniam
Et ingressus ad regiam
Post hanc nostram militiam!

9a. Et interim, dum speramus
Et sperantes exspectamus,

9b. Te clamantem rege gregem,
Intra sanctam serves legem.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1606. — 1a, 1 apostolorum. — 2a, 3 laetitiae. — 5b, 2 Deum petitio. — 7a, 1 fides. — 9a, 1 Ut interim.

160. De sancto Gatiano.

1a. Frangatur mens vitiosa,
Ut sit Deo gratiosa
Ad promenda gloriosa
Gatiani merita;

1b. Terrena qui non cupivit,
Sed mox, ut Christum audivit,
Loquente cum eo ivit
Servans eius monita.

2a. Stetit dominicae cenae
Cum ceteris duodenae
Turbae ministrando poenae
Officia debita,

2b. Pharisaeorum errorem
Vitavitque uvae florem
Discipulorumque morem
Sequens recta semita.

3a. Nusquam territus cessavit
A verbo, quod praedicavit,
Turonicis nuntiavit
Primus legis credita.

3b. Ventum mundi nec gloriam
Quaesivit per memoriam
Se ad caeli theoriam
Vertens mente abdita.

4a. Tristes iuvabat precibus
Et mutos loqui vocibus
Ac corpora daemonibus
Liberavit subdita.

4b. Fecit Deus miraculo,
Quod Martino e tumulo
Iste oranti sedulo
Verba reddat placita.

5a. Ista probata narrantur,
Quod, [quae] ei commendatur,
Ignota recuperantur,
Si fuerint perdita.

5b. Grates referendo ei
Postulemus omnes rei,
Ut et nos in aula Dei
Collocet gratuita.

Miss. Andegavense imp. [Parisiis] 1489. A. — Miss. Andegavense imp. Rothomagi 1523. B. — 2a, 3 pene A. — 4a, 2 Et multos AB. — 4b, 4 perplacita AB. — Zur Strophe 4b bemerken Misset-Weale (I, S. 74): „Mot à mot impossible“. Folgende Construction ist doch sehr verständlich: Fecit Deus miraculo, quod iste (sc. Gatianus) Martino sedulo oranti verba reddat e tumulo. Statt dessen ändern Misset-Weale: Quod Martinus e tumulo | Isti oranti etc.; also der hl. Gatianus soll am Grabe seines Nachfolgers gebetet haben!

161. De s. Gaucherio Aureliensi.

1a. Benedictus Dominus
Excelsus in maiestate,

1b. Qui delevit facinus
In carnis humanitate.

2a. Hunc laudemus regem bonum,
Qui dedit nobis patronum
Hunc sanctum Gaucherium;

2b. Quem tot signis illustravit,
Illustratum sublimavit
Ad aeternum solium.

3a. Iste sanctus
humanis oculis
Radiavit
multis miraculis,

3b. Quae p[roferre]
cuncta non possumus,
Pauca tamen
narrare volumus.

4 a. Splendidum signum
videt in puero,
Cum hunc habet
mater in utero;

4 b. Cimbali restem
in manu tenuit,
Quem in signis
audire meruit.

5 a. Altera item patuit
Visio perspicua;
Manibus namque tenuit
Duo lunae cornua.

5 b. Talibus ista femina
Cognovit indiciis
In nondum nato lumina
Fulgere mysteriis.

6. Cum puer esset adultus
Divino numine fultus,
Parentes . . . .

Collect. ms. liturgicum Aureliense saec. 13. in. Cod. Archiv. Lemovicen. D. 1221. — 2 a, 3 sanctum fehlt. — 4 b, 1 Cibali. — Leider ist die Sequenz unvollständig; die folgenden Blätter der wertvollen Handschrift fehlen.

162. De sancto Gaugerico Cameracensi.

1 a. Gaude, fidelis contio,
Gaugerici devotio
Te monet ad laetitiam.

1 b. Ad Christum omnes currere
Curemus et hunc colere;
Nam per suam clementiam

2 a. Ueritatis amatorem,
Virum pium que doctorem
Gaugericum exaltavit

2 b. Gloriose in hac vita
Atque post hanc vitam ita
Hunc sanctum mirificavit

3 a. Eum levans a pulvere,
Iubens animam gerere
Ab angelis in patriam,

3 b. Regnum dans, quod promiserat.
Hoc fidelis crediderat
Nullam timens fallaciam.

4 a. Illius elevatio
Nostra est exsultatio;
Et haec sacra memoria

4 b. Corde, voce et opere
Celebretur, sic psallere
Debemus cum laetitia.

5 a. Ueras, Deus, laetitias
Et aeternas delicias
Patroni nostri precibus

5 b. Sacris post vitae terminum
Per Christum, nostrum Dominum,
Concedas nobis omnibus.

Miss. Cameracense imp. Parisiis 1495. A. — Miss. Cameracense imp. Parisiis 1507. B. — 1 a, 3 monet ecclesia B. — 2 a, 2 Verum (Correctur) A. — 2 b, 2 Et qui AB. — 4 a, 2 sit (Correctur) A. — Akrostichon: G a u g e r i c u s.

163. De sancta Genovefa.

1 a. Gaude, virgo florida,
Genovefa, valida
Spes periclitantium.

1 b. Gaude, luna lucida,
Gaude, rosa roscida,
Salve, fragrans lilium.

2 a. Egrorum refugium
Maestorum solacium,
Compeditos liberans.

2 a. Esto nostrum gaudium
Ligatorum cordium
Ligamenta lacerans.

3a. **Nux** oleum generans,
Apis favos operans,
Cor dulcora felleum;

3b. Deo fac obtemperans
Et peccata superans
Pectus nostrum ferreum.

4a. **O** caelum empireum,
Solium eburneum,
In quo sedet Dominus,

4b. Frange cor lapideum,
Nobis dans cor carneum
Carnem spernens protinus.

5a. **V**eni, virgo, comminus
Egenis paulominus
Condescende mitior.

5b. Hostem pellas eminus,
Per te detur terminus
Vitae nostrae sanctior.

6a. **E**lectro fulgentior,
Gemmis pretiosior,
Electa divinitus,

6b. Per te sit devotior
Noster et ferventior
Animalis spiritus.

7a. **F**ons emanans caelitus,
Post Mariam penitus
Medela miseriae.

7b. Morbos cura funditus
Exstirpans radicitus
Fermentum malitiae.

8a. **A**ve, decus Franciae,
Ave, flos laetitiae,
Nequitiae purgamen.

8b. Apud regem gloriae
Memento familiae
Tuae iugiter. Amen.

9a. Amen, sancta Maria
Genovefaque pia,
Cum caelorum civibus

9b. A Deo caelestia
Obtinete gaudia
Christicolis omnibus.

10a. Amen, caeli contio,
Iusto desiderio
Esto Deum flagitans,

10b. Quatenus collegio
Adunetur regio
Triumphanti militans.

Collectan. ms. Mysteriorum Sangenovefianum saec. 15. Cod. Sangenovefian. 1131 (Y f. fol. 10). Bis Strophe 9 giebt das Schlufswort des 3. Verses den Reim ab für die nächste Strophe; demnach scheint Str. 9 u. 10 ein späterer Zusatz zu sein. Ebenso geht das Akrostichon „Genovefa“ bis Strophe 9.

164. „In festo miraculorum beatae Genovefae“.

1a. Gaude prole, Francia,
Gratulare, Gallia,
Laetare, mens hominis.

1b. Gaudeas, ecclesia,
Colens mirabilia
Genovefae virginis.

2a. Sed tu gaude potius,
O felix Parisius,
De sui praesentia,

2b. Qui sentis frequentius,
Ceteris uberius
Eius patrocinia.

3a. Iuxta sponsum posita,
Virgo clemens, inclita
Laudari promeruit,

3b. Quae Deum sinceriter,
Ferventer et iugiter
Toto corde coluit.

4a. Haec est illa domina,
In cuius natalibus
Modulata carmina
Sunt a caeli civibus.

4b. Haec Deo propitio
Transiens Lutetiam
Monte Locuticio
Sedem tenet propriam.

5a. Hic est eius tumulus
Et capsa cum corpore,
Huc accedit populus
Multus omni tempore.

5b. Ad eius suffragia
Hic sanantur rabidi,
Reis datur venia
Et curantur morbidi.

6a. Rex strenuus Clodoveus
Hic statuit, immo Deus,
Civitatem regiam.

6b. Hanc fundavit et dotavit,
Quam regina consummavit,
Regalem ecclesiam.

7a. Dictum regem baptizavit,
Dictum locum dedicavit
Pontifex Remigius.

7b. Ibi fuit inhumata
Genovefa, virgo data
Pupulo Parisius.

8a. Civitatem hanc elegit,
Hanc conservat hancque regit,
Hanc liberat ab hostibus
Et periculis omnibus.

8b. Aquas sedat insolentes,
Morbos curat saevientes
In humanis corporibus
Peccatis exigentibus.

9a. Quondam membra peccatorum
Flagellavit rex caelorum
Igne sacro, qui membrorum
Peccata consumeret.

9b. Ars non valet medicorum,
Turba crevit aegrotorum
Deum rogans, ut sanctorum
Prece plebi parceret.

10a. Plebs iniusta reprobatur,
Corpus sanctae postulatur,
Quo concesso ordinatur
Sollemnis processio.

10b. Aegrotantes numerantur,
Quorum centum mox sanantur,
Nec hi tantum leviantur
Sed et tota regio.

11a. Genovefa supplicante,
Matre Dei mediante,
Cessat morbus Deo dante
Teste Innocentio,

11b. Dicta mira comprobante,
Inde festum consecrante
Idque Deo confirmante
Lapso capisterio.

12. Virginis oratio
Sit nobis solacio.

Miss. ms. Sangenovefianum saec. (13. 14.) 15. Cod. Sangenovefian. 90. A. — Miss. ms. Sangenovefianum saec. 15. in. Cod. Sangenovefian. 91. B. — Sequent ms. Gallicum anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. 8). C. — Miss. ms. S. Acheoli Ambianensis saec. 15. Cod. Ambianen. 160. D. — 1b, 1 Gaudeat C. — 2b, 1 Quae D. — 4a, 2 In quibus. — 6b, 1 Hic BD. — 8a, 2 Conservat hanc quoque C. — 8b, 2 sedat AC, in C darüber die Correctur: curat. — 10a, 3 commisso C. — 10b, 2 vix C. — 11b, 4 capicerio A; capiterio BC; capiserio D. — In C Aufschrift: „De miraculis ardentium S. Genovefae."

165. De sancto Georgio.

1 a. Mundo corde, pura mente,
Alacriter et attente
Laetetur ecclesia

1 b. Recolens Georgii,
Martyris eximii,
Hac die supplicia,

2 a. Quae pro fide christiana
Passus est sub Daciana
Crudeli malitia,

2 b. Tamen miles praeelectus
Christi galea protectus
Tulit patientia.

3 a. In quem fremens velut leo
Dacianus eculeo
Suspendit immaniter;

3 b. Huiusque membra singula
Dilaniavit ungula
Illius totaliter.

4 a. Post applicatis ignibus
Huius sancti lateribus
Tyranni saevitia

4 b. Sacrata patent viscera,
Sale fricantur vulnera;
O quanta duritia!

5 a. Productus ante iudicem
Constanter bibit calicem,
Quem magus incantaverat;

5 b. Martyr Dei efficitur,
Dacianus confunditur,
Qui magum advocaverat.

6 a. In rota miles ponitur,
Rota inde destruitur
Divina iussione;

6 b. Sartago plumbo fit plena,
Illi facta est amoena
Et absque laesione.

7 a. Iussus tandem capitalem
Subire sententiam;
Sic adivit, quam cupivit,
Beatorum patriam.

7 b. Ad quam Christus nos perducat
Per suam clementiam
Huius prece et adducat
Per suam potentiam.

Miss. Claromontense atque S. Flori imp. Lugduni 1541. — 1 b, 1 Recolentes. — 1 b, 2 eximia. — 2 a, 2 Daciani. — 3 a, 1 frement, — 3 b, 1 Hicque. — 5 b, 3 adoraverat. — 6 b, 1 fuit. — Manches entlehnt aus „Clara voce“ (Nr. 168).

166. De sancto Georgio.

1 a. Sanctum Dei militem,
Capadocum comitem,
Laudemus Georgium;

1 b. Qui resistens perfidis
Daciani praesidis
Currit ad praetorium.

2 a. Intuens incredulum
Congregari populum
Satan ad praestigia

2 b. Christum palam astruit,
Exsecratur, conspuit
Gentium daemonia.

3 a. Frendens praeses dentibus
Tradit hunc tortoribus;
Flagra dira tolerat;

3 b. Lampadas, eculeum,
Cauma, rogum plumbeum
Illaesus exsuperat.

4 a. Magus credens meritis
Sancti Dei militis
Migrat per martyrium.

4 b. Templa cum ariolis
Et nefandis idolis
Ruunt per Georgium.

5 a. Hinc ense percutitur,
Sic victor ingreditur
Caelorum palatia.

5 b. Per quem nobis veniam,
Gratiam et gloriam
Det Christi clementia.

Miss. Baiocense imp. [Rothomagi] 1545. — Melodie wohl: Veni sancte spiritus.

167. De sancto Georgio.

1 a. Laetabundus
Fiat chorus et iucundus
Fidelium;

1 b. Regem caeli
Laudet et corde fideli
Georgium.

2 a. Angelus consilii
Virtus est Georgii
Patientis,

2 b. Sol huic iustitiae
Donum patientiae
In tormentis.

3 a. Sicut cervus fluvium,
Sic miles martyrium
Sitiebat,

3 b. Neque fastus apicem
Sed sanctorum calicem
Appetebat.

4 a. Cedrus alta militum
Non timet exercitum
Daciani;

4 b. Verbum ens altissimi
Dux est invictissimi
Christiani.

5 a. Isaias alius
Capitur, quem impius
Iudex iubet acrius
Flagellari,

5 b. Si non suis frivolis
Sacrificet idolis
Et velit cum discolis
Sociari.

6 a. Infelix rabie
Captus militiae
Florem hodie
Decollavit,

6 b. Quem pro virtutibus
Rex regum Dominus
Caeli sedibus
Sociavit.

Miss. ms. Ebroicense (Radulphi du Fou) saec. 15. Cod. Ebroicen. 99. A. — Miss. Ebroicense imp. Rothomagi 1497. B. — Miss. Ebroicense imp. Parisiis 1527. C. — 1 a. 2 Fiat et iucundus chorus ABC. — 6 b, 3 Caelorum ABC. — Melodie natürlich: Laetabundus.

168. De sancto Georgio.

1 a. Clara voce,
pura conscientia,

1 b. Laetabunda
iubilet ecclesia,

2 a. Recolens celebria
Martyris Georgii
hac die festalia,

2 b. Qui pro Christo varia
Miles invictissimus
pertulit supplicia.

3 a. Fuit ergo Georgius,
Ortus de Cappadocia,

3 b. Dignitate conspicuus
Et morum excellentia,

4 a. Affabilis, amabilis,
Ut testatur historia,

4 b. Quae passionem martyris
Dignam tradit memoria.

5a. Nam Daciano
Quondam profano
Ad libamina
Compellente impia

5b. Fide protectus
Miles, erectus
Inter agmina
Exclamavit media,

6a. Egenis et pauperibus
erogata pecunia:

6b. „Deus noster caelos fecit;
di gentium daemonia".

7a. Malesanus
Dacianus
Martyrem continuo

7b. Comprehendi
Et suspendi
Iubet in eculeo.

8a. Illius membra singula
Acri rimantur ungula,

8b. Et lampades cum ignibus
Adponuntur lateribus.

9a. Sic deponi iubet sanctum
tyranni saevitia

9b. Atque plagis cruentari
urbis extra moenia.

10a. Interiora patent viscera,
Sale fricantur vulnera,

10b. Sed miles fretus Dei gratia
Illaesus stat per omnia.

11a. Ardet insania
Mens Daciania,

11b. Iubet in carcerem
Recludi martyrem.

12a. Adductus ante iudicem
Constanter bibit calicem,
Quem magus incantaverat.

12b. Magus martyr efficitur,
Dacianus confunditur,
Qui magum advocaverat.

13a. Rota paratur aenea
Cum bis acutis gladiis,

13b. Quae laniare valeat
Membra beati martyris.

14a. Rotae martyr imponitur,
Et rota cito volvitur;

14b. Rota tota conteritur,
Et martyr nihil laeditur.

15a. Sartago plumbo
Ferventi plena

15b. Facta est sancto
Quies amoena.

16a. Ubi nihil fit tormentis,
Tentat eum blandimentis
Dacianus;

16b. Sed non magis blandimentis
Superatur, quam tormentis
Christianus.

17a. Hoc orante christicola
Aras, templum et idola

17b. Et sacerdotes insuper
Ignis consumpsit desuper.

18a. Furit ergo Dacianus,
Torquet ora, rodit manus;

18b. Agonista iucundatur
Et in Christo gloriatur.

19a. Iussus tandem
Capitalem
Subire sententiam

19b. Sic adivit,
Quod cupivit,
Beatorum patriam

20a. Angelis gaudentibus
Et benedicentibus
Christum, regem gloriae,

20b. Qui sibi Georgium,
Martyrem egregium,
Sociavit hodie.

21 a. O Georgi,
miles eximie,
Audi preces
tuae familiae
Die ista;

21 b. Ne nos mergat
lacus miseriae,
Posce patrem
misericordiae
Die ista,

21 c. Sed laetemur
solem iustitiae
Contemplantes
tecum in requie
Sempiterna.

Miss. ms. Redonense saec. 15. Cod. Parisin. 1098. A. — Miss. Redonense imp. Parisiis 1533. B. — Miss. Andegavense imp. [Parisiis] 1489. C. — Miss. Andegavense imp. Rothomagi 1504. D. — Miss. Andegavense imp. Rothomagi 1523. E. — 3 b, 2 Ex E. — 4 a, 1 amalis D. — 5 a, 4 Compellente mira BCDE. — 7 a, 1 Male sanus ACD. — 8 a, 2 Acris A. — 11 a, 2 Dacianica BCDE. — 15 b, 2 Qui es C; qui est E. — 17 a, 1 Hoc coram te E. — 21 a, 2 egregie A.

169. De s. Germano Autisiodorensi.

1 a. Felix germen, o Germane,
Nomen geris non inane,
Nam virtutis salvificae
Germen profers magnifice.

1 b. Antisiodori natus,
Parentibus procreatus
Fuisti nobilissimis
Cultuque praeclarissimis.

2 a. Tu primitus oberrasti,
Cum iuventam inclinasti
Ad caduca et mundana
Illa sequens mente vana.

2 b. E vestigio adultos,
Omni scibili suffultus,
Suscepisti gubernandam
Burgundiam ac ducandam.

3 a. Regis interim maxime
Autritum quam tenerrime
Prae ceteris diligebas
Et praesentia ditabas.

3 b. Sanctus huic erat Amator
Praesul fidei zelator,
Qui te sibi successurum
Dixit et pie victurum.

4 a. Inde ad Deum conversus
Et a mundanis reversus
Presbyter ab eo factus
Viam es perfectam nactus.

4 b. Mirum in modum uxorem
Commutasti in sororem;
Bona spargis in pauperes,
Deo ut dives fieres.

5 a. O quis quibit recensere
Et quae carta continere
Assiduas vigilias
Et tuas abstinentias?

5 b. Nullum unquam condimentum,
Non vinum, non salsamentum
Sumpsisti neque legumen
Non vel corporis tegumen.

6 a. Brevi somno indulgebas,
Sed tunc mente vigilabas
Superiacens cilicio
Et stratu cinericio.

6 b. En, saepius in lacrimas
Resolvebaris maximas
Crucifixum corde ferens,
Reliquias collo gerens.

7a. Referre virtutes quaero,
Quas maior effectus clero
Episcopus perfecisti,
Imitator factus Christi.

7b. Transis nempe in Angliam
Ad pessimam Pelagiam
Haerisin perabolendam
Et fidem doces tenendam.

8a. Hospitium Parisius
Habens, semper mente pius,
Genovefam sanctam nosti,
Virginem Christo sacrasti.

8b. Infirmatus hospitio
Ignis flagrat colluvio,
Domus per tua merita,
Qua stabas, est custodita.

9a. Et ecce, cum transfretasti,
Pictos Anglia fugasti
Et Saxones ut signifer
Crucis quoque vexillifer.

9b. Repente iubes clamare
Christianos et cantare;
Sic hostes sine sanguine
Vincuntur mersi flumine.

10a. Ortum item pestiferum
Dogma inibi haeresum
Denuo illuc profectus
Omnes corrigis defectus.

10b. Regis Christi te famulum
Monstras vocans discipulum,
Tumulo cum te adfatur,
Esse bene se testatur.

11a. Dum ad Anglos praedicares
Ad bonumque provocares,
Regis vafri duritiam
Concrepas et ignaviam.

11b. Illum deicis e throno,
Subulcum nutu divino
Pro illo regem statuis,
Qui te pavit de pascuis.

12a. Nam vitulum saginatum
Pro te neci destinatum

Prece fusa destinasti,
Matri suae redonasti.

12b. Illud quoque quam mirandum,
Quam magnum, quam praedicandum
Recolens quis non stupescat
Et mente sua dulcescat?

13a. Sanctum vocas Cassianum
De tumulo Eduanum;
Dicit se fruens quiete
Cum Christo Iesu perpete.

13b. Placida, regina pia,
Te vocavit e Galia,
Delectata sanctitate
Tua atque pietate.

14a. Rusticum profectus portas,
Cum fasce collo transportas,
Torrentem dum pertransires,
Caritatem ne nescires.

14b. Exspectatum Ravenates
Te suscipere magnates
Cum regina et populo
Obviant Dei famulo.

15a. Delatum tibi mortuum
Asinum resuscitasti,
Oblatum equum optimum
Pauper Christi refutasti.

15b. Instante vitae termino
Finem tuum cognovisti
Et revelante Domino
Caelum exsultans petisti.

16a. Cunctis mortem horribilem
Obis, sed venerabilem,
Nam ad Deum recte pergis,
Dum vitia sub te mergis.

16b. Ad dicendum non sufficit
Tempus, quinimo deficit,
Tua facta recitare,
Quae nullus quiret narrare.

17a. Tres mortuos suscitasti
Vivens adhuc in corpore,
Aegros claudos relevasti
Omni depulso torpore.

17b. O quam magnum te praedicat
Basilica consecrata,
Et beatum notificat
Gleba tui reportata!

18a. Repulsiones daemonum
Referre si decernerem
Sanitatesque hominum,
Sub onere deficerem.

18b. Unum te precor, Germane,
Qui pie invocantibus
Te subvenis tam humane,
Meis adesto precibus.

Miss. Andegavense imp. [Parisiis] 1489. A. — Miss. Redonense imp. Parisiis 1523. B. — Miss. Redonense imp. Parisiis 1533. C. — 15b, 4 Obviavit AB. — 18a, 2 u. 3 umgestellt ABC. — Beachtenswert ist das Akrostichon: F[r]ater Simon Berthier ordinis Predicatoru[m]. Aufser dem Namen des Verfassers verrät dasselbe zugleich, dafs 2 Strophen (die zweite und die Schlufsstrophe) fehlen. Ursprünglich war dies Gedicht offenbar ein Reimgebet. Die Überschrift in A lautet: „Prosa extraordinaria".

170. De sancto Albano.

1a. Catholica
laetetur contio,
Festinemus
omnes cum gaudio;
Cor mundum ab odio
Sit et omni vitio.

1b. De iustorum
sacro martyrio
Et eorum
digno sollemnio
Fit nobis protectio
Et summis laudatio.

2a. Praesens nobis
est dies inclita,
In qua sancti
Albani merita
Voce decet
et laude debita
Collaudare.

2b. Britannorum
hunc profert patria;
Paganorum
ortus prosapia,
Non est passus
horum perfidia
Diu stare

3a. Acceptatus
ab ipso clericus;
Cuius verbo
statim domesticus
Ac doctrina
verus catholicus
Est effectus.

3b. A tyranno
clericus quaeritur;
Mox Albanus
cappa induitur,
Pro clerico
principis ducitur
Ad aspectus.

4a. Dum ad mortem
vadit ardentius,
Cedens illi
siccatur fluvius,
Quem secabant
murus eximius
Et arena.

4b. Haec carnifex
videns tunc impius
Ponit ensem,
conversus citius
Deum orans,
ut sancto socius
Sit in poena.

5a. Fons est ortus
montis cacumine
Voto sancti
atque precamine,
Repetita
prima origine
Post non apparuit.

5b. Passus ibi
pro Christi nomine
Est Albanus
in agni sanguine
Dealbatus,
martyrum agmine
Ut rosa floruit.

6a. Caput sancti,
res est miraculi
Referenda
in aures populi,
Ferientis
simul et oculi
Cecidere.

6b. Laude simus
Albani seduli,
Ut possimus
per ipsum singuli
Laetitiam
futuri saeculi
Obtinere.

Miss. Bicterrense imp. Lugduni 1535. — 1b, 1 iustarum. — 4b, 5 Deum derans; vielleicht Desiderans? — 2b, 4 ortus offenbar ein Nomin. absol. — Melodie vielleicht: Nativitas Mariae virginis.

171. De sancto Geroboldo.

1a. Celebri sollemnio
Laeta cleri contio
Gratuletur;
Gereboldum nimio
Resultans tripudio
Veneretur.

1b. Hic tener in Scythiam
Pergens ob prudentiam
Est susceptus
Intra regis curiam,
Patriae custodiam
Mox adeptus.

2a. Quem decorum stimulans
Tentat petulans
Hera Venere;

2b. Sed ipsi non paruit,
Immo renuit
Rem committere.

3a. Regem statim adiens,
Oppressam se mentiens
Sanctum notat crimine.

3b. Carcere reconditus
Caelesti divinitus
Illustratur lumine.

4a. Immunis tandem scelere
Regis vinctus imperio

4b. Immani mola pondere
Freto iactatur medio.

5a. Natans saxum fluctibus
Northmanniae finibus
Applicuit.

5b. Vernat hiems floribus,
Salus aegris pluribus
Tunc adfuit.

6a. Hinc Baioca praesule
Plebs dum orbatur,

6b. Voce diva consule
Pastor creatur.

7a. Romam cum proficiscitur,
Annulus amne iacitur,
Ruit clade populus;

7b. Hunc quaerere qui properat,
Emptum piscem exenterat,
Quo latebat annulus.

8a. Plebem sanat rediens,
Caelum tandem moriens
Scandit securus;

8b. Cuius prece gaudia
Nobis det caelestia
Iudex venturus.

Miss. Baiocense imp. s. l. [Rothomagi] 1545. A. — Miss. Baiocense imp. Parisiis 1584. B.

172. De ss. Gervasio et Protasio.

1 a. Fulget dies pretiosa,
Dies felix et formosa,
Dies digna gaudio;

1 b. Qua meruit coronari
Gervasius et laudari
Cum fratre Protasio.

2 a. Nam Vitalis horum pater,
Valeria fuit mater,
Deo favorabiles.

2 b. Ortu, fide, sanctitate,
Sensu, verbo, dignitate
Clari sunt et nobiles.

3 a. Quibus una die natis
Unoque fonte renatis
Deus unus adfuit.

3 b. Christum solum puro corde
Vitiorum pulsa sorde
Unusquisque coluit.

4 a. Hi pro posse fugientes
Mundum, Deo cohaerentes,
Mortuis parentibus

4 b. Familiae disponentes,
Agros, praedia vendentes
Dederunt pauperibus.

5 a. Inde sancti refutantes
Idolatras et vitantes
Convictus gentilium

5 b. Cenaculo se clauserunt;
Hic occulte coluerunt
Summi patris filium.

6 a. Decem annis hic morantes
Visitavit hos orantes
Beatus Nazarius.

6 b. Hos in fide confirmavit,
Per hunc suos confortavit
Christus Dei filius.

7 a. Dumque sanctis praedicaret
Et scripturis informaret,
In anno undecimo

7 b. Sunt Neroni revelati
Atque Romae praesentati
Principi nequissimo.

8 a. Mox ad aram perducuntur
Et a rege compelluntur
Adorare idola;

8 b. Sed a sanctis contemnuntur
Atque regis respuuntur
Dicta quasi frivola.

9 a. Contra sanctos iudex saevit,
Atque fervor irae crevit,
Vim facit malitia.

9 b. Inde pugnis flagellantur
Sancti, post incarcerantur
Praesidis invidia.

10 a. Sic pro posse flagellavit
Nec pro voto degravavit,
Quia suos visitavit
Christi providentia.

10 b. Post tres dies hos eduxit
Et ad templum Iovis duxit,
Hic diis immolare iussit
Vel ferre supplicia.

11 a. Ad honores hos invitat
Et promissis sanctos ditat;
Nihil est, quod non promittat,
Ut adorent idola.

11 b. Ad hoc sancti responderunt:
Nunquam nobis ista erunt;
Tua vox, rex, clamaverunt,
Est fallax et subdola.

12 a. Non nos census et uxores,
Praefecturas nec honores
Latriae praeferimus;

12 b. Non hic vita nobis datur,
Sed, ut Paulus attestatur,
Futuram inquirimus.

13a. Deos falsos refutamus,
Deum verum adoramus,
Qui vivit per omnia.

13b. Post haec in sanctos profani
Bilem cordis et vesani
Commovit superbia.

14a. Putans sic rex vindicari
Iubet sanctis praeparari
Tormentum non meritum.

14b. Iubet sanctos verberari
Tamque diu fustigari,
Quod exhalent spiritum.

15a. Tandem vita temporali
Poena plexi capitali
Migrarunt ad filium.

15b. Qui cum magna dignitate
Sunt sepulti civitate
Mediolanensium.

16a. Ubi caecis lux praestatur,
Ubi claudis gressus datur,
Et sanantur vulnera;

16b. Ubi febres relaxantur
Vi sanctorum et curantur
Cuncta morbi genera.

17a. O Gervasi, nos dignare,
Tuque, o Protasi care,
Clementer respicere;

17b. Gravi carne resolutos
Nos velitis labe tutos
Ad Christum perducere.

Miss. Sagiense imp. Rothomagi 1488. A. — Miss. Sagiense imp. Rothomagi 1496. B. — Miss. Sagiense imp. Rothomagi 1500. C. — Miss. Sagiense imp. Rothomagi 1548. D. — 1a, 1 magna C. — 14b, 2 Atque diu BCD. — 15a, 2 Plena plexi D. — 16a, 1 celis lux D. — 16b, 2 Vis C.

173. De ss. Gervasio et Protasio.

1. Fratrum praesens contio
Summo cum tripudio
Celebret ecclesia.

2a. Hodie Gervasius
Simul et Protasius
Coronantur gloria.

2b. Istos simul genuit,
Vide, quantum profuit,
Vitali Valeria.

3a. Nati de martyribus
Propriis sanguinibus
Meruere praemia.

3b. Hosque per supplicia
Citavit ad praemia
Neronis malitia.

4a. Istis causa gaudii
Doctrina Nazarii,
Cuius magisterii
Sunt experti gratiam.

4b. Sanctis eius monitis,
Praeclaris et inclitis,
Rebus cunctis venditis
Mundi calcant gloriam.

5a. Non franguntur
Vel vincuntur,
Nec tormentis
Ulla mentis
Celant impotentia.

5b. Non sacrorum
Aut deorum
Colunt fana,
Sed ut vana
Detestantur omnia.

6a. Nero videns se contemni,
Simulacra nauci pendi,
Quid agat, nescit anxius,
Saevit et fremit impius.

6b. Iubet illos decollari,
Fratres ita mente pari
Vitam caducam deserunt,
Qui simul hanc intraverunt.

7a. Furtim iusti
Iura busti,
Qui venerunt,
Impenderunt
Martyrum corporibus.

7b. Hic sanantur,
Hic curantur,
Aut obsessi,
Vel oppressi
Variis languoribus.

8a. Ergo, fratres, vos precamur,
Apud Christum consequamur
Vestra prece
Nos de faece
Mundi mundos fieri,

8b. Ut post huius vitae cursum
Nos ad aulam poli sursum
Christus vocet
Et collocet
Suo dextro lateri.

9. Amen dicant singuli.

Miss. Sagiense imp. Rothomagi 1488. A. — Miss. Sagiense imp. Rothomagi 1496. B. — Miss. Sagiense imp. Rothomagi 1500 C. — Miss. Sagiense imp. Rothomagi 1548. D. — 2a, 3 Coronatur C. — 2b, 2 cantum C. — 2b, 3 Vita C. — 3a, 1 Natie die C. — 5b, 4 Sed et vana ABCD. — 8a, 2 Apud ipsum C. — 9 fehlt BC. — Melodie jedenfalls: Mane prima sabbati.

174. De ss. Gervasio et Protasio.

1a. Beati Gervasii
Fratrisque Protasii
Merita martyrii
Recolantur.

1b. Martyres egregii,
Qui martyrum filii
Iam gloriae socii
Collaetantur.

2a. Dato patrimonio
De Christi consilio
Reclusi decennio
Stant orantes.

2b. Quorum reclusorio
Carent vaticinio
A suo daemonio
Immolantes.

3a. Dicto ad Astasium
Mox iubet Gervasium
Simulque Protasium
Ad se duci.

3b. Stantes ad praetorium
Terret per supplicium,
Diisque sacrificium
Negant duci.

4a. Primus plumba sternitur,
Alter fuste caeditur,
Cui caput abscinditur
Post tormenta.

4b. His corona redditur,
Quorum vita scribitur,
Tumulo reconditur
Post inventa.

5 a. Longo saecli spatio
Apparent Ambrosio,
Quos transfert cum gaudio
Et honore.

5 b. Caelesti palatio
Rosa fulgent, lilio,
Placent nos iudicio
Cum victore.

Miss. Sagiense imp. Rothomagi 1500. A. — Miss. Sagiense imp. Rothomagi 1548. B. — 4a, 1 Lies plumbo? — In den beiden älteren Ausgaben des Missale von Seez fehlt diese Sequenz; wohl ein Fingerzeig für ihr Alter. — Melodie: Mariae praeconio.

175. De sancto Godone.

1 a. Veni, de caelestibus,
Sancte Godo, sedibus,
Veni, ne tardaveris.

1 b. Qui vides in invio,
Veni, cordi devio
Dans lumen de superis,

2 a. Lumen sapientiae
Caelestis et gratiae,
Lumen sancti flaminis,

2 b. Lumen cor illuminans
Et in eo seminans
Semen sanctitudinis.

3 a. Rore sancti spiritus
Riga nostri caelitus
Cordis penetralia.

3 b. Qui es nostrum gaudium
Nostrumque subsidium,
Nostra spes et gloria.

4 a. Qui iam per artam viam
Meruisti gloriam
Promissam a Domino,

4 b. Veni, de miseria
Trahe nos ad gaudia,
Quae sunt sine termino.

5 a. In praesenti stadio
Currentes pro bravio
Fac eos sic currere,

5 b. Ut perenne bravium
Post hoc transitorium
Possint comprehendere.

Miss. Lingonense imp. Trecis 1520. A. — Miss. Lingonense imp. Trecis 1549. B. — Miss. Lingonense imp. Trecis 1572. C. — Melodie jedenfalls: Veni sancte spiritus.

176. De sancto Golvino.

1 a. Gratulemur, Leonia,
De Golvini historia
Et eius miraculis.

1 b. Praesul sanctus, egregius,
Gloriosus, eximius
In Odena nascitur.

2 a. Fontis vena aperitur,
Unde puer renascitur,
Et purgantur infirmi.

2 b. Domuncula construitur,
Frigus intus non sentitur
Nec venti concussio.

3 a. Caseos tres mire mutat
In lapides tres, refutat
Mulier erogare.

3 b. Terram mutat hic in aurum
Cumulans Dei thesaurum:
Cruces, clochas, calices.

4a. Leoniam
praedarunt Forenses,
Victoriam
tenuit per enses
Eveni exercitus.

4b. Per Golvinum
noxios percellit,
Bona rapta
reddere compellit,
Exstirpantur pagani.

5a. Quantum potest circuire
Uno die ac finire
Evenus, contulerit;

5b. Muri terrae eriguntur,
Ubi pedes gradiuntur,
Exstat apparentia.

6a. Christianus confitetur
Se peccasse, obmeretur
Ferre paenitentiam

6b. Golvino sic: Retardavi,
Mors hunc cepit, defraudavi
Socium velle suo.

7a. Ait sanctus: Corpus porta
Trahens humo, id in sporta
Romam vere baiulans;

7b. Leve pondus invenies,
Cum occisis sepelies.
Fama Romae notuit.

8a. Paralysis naturalis
Pellitur universalis
A pedibus filiae;

8b. Mulierem fracto crure
Liberare fuit curae
De profundo marino.

9a. Ter scinditur die festi
Pannus disponendus vesti
Golvini, remittitur;

9b. Forfex haeret huic manui,
Dissolvi nequit; cultui
Intendit, liberatur.

10a. Vir in foro equum emit;
Deviavit equus, fremit,
Vovit ipsum praesuli;

10b. Domum venit, qua non fuit,
Sancti virtus edomuit,
Quod prius perierat.

11a. Sed bulliens corrumpere
Cartam aqua nec delere
Literas nec infringere
Signa cerae potuit.

11b. Aquam fontis vult bullire
Igne tenso, homo mire
Cor temperat mentis dirae,
Quod nequit, sed tepuit.

12a. Equus potans mox sanatur,
Omnis languens hinc curatur,
Cum mens sancto conformatur
Fundens preces Domino.

12b. Quaedam domus comburitur,
Puer intus non laeditur,
Ipse salvus invenitur
Golvino conservante.

13a. Vir iumentum nequam rapit,
Caecitatem fine capit,
In asyli malum sapit,
Iram sancti mox obcapit,
Patitur ultionem.

13b. Iesu, nostri miserere,
Pastor bone, nos tuere
Et pacem nobis insere,
Cum angelis fac gaudere
Golvini suffragiis.

Miss. Leonense imp. Parisiis 1526. — 6b, 2 More. — 8b, 2 Liberate. — 11a, 2 Quartam. — Text bleibt vielfach dunkel. — Melodie offenbar: Lauda Sion.

177. In Ordinatione s. Gregorii.

1 a. Sancti papae Gregorii,
Pii, pudicii, sobrii,
Veneremur sollemnia;

1 b. Cuius doctrinis et vita
Instituta, erudita
Gloriatur ecclesia.

2 a. Hic genere spectabilis
In omni fuit docilis
Literarum peritia;

2 b. Qui iuxta sui nominis
Omen sollicitudinis
Vigilavit instantia.

3 a. Hic exposuit obscuras
Ezechielis scripturas
Dictante Dei gratia

3 b. Et super evangelia
Quadraginta eulogia
Fecit et Iob Moralia.

4 a. Sex struxit in Sicilia
Vir pius monasteria,
Septimum in urbe Roma.

4 b. Virginum tria milia
Pavit multaque alia,
Hinc redolens ut aroma.

5 a. Hic ad preces invitavit
Populum, quem sic sanavit
A peste inguinaria.

5 b. Angelo scyphum tradidit
Argenteum, quem credidit
Esse passum naufragia.

6 a. His et multis virtutibus
Insignitus ab omnibus
In papam fuit electus;

6 b. Quem apicem recusavit
Et, ut ipse procuravit,
Extra urbem est devectus.

7 a. Sed per triduum quaesitus
Fulgore misso caelitus
Repertus est et reductus.

7 b. Qui plurimum reluctatus
In sedem est sublimatus,
Hoc signo tandem inductus.

8 a. Ordinatus pastoralem
Librum fecit, in quo, qualem
Praesulem esse deceat,

8 b. Apertis scriptis docuit
Innuens, ut sic latuit,
Et idem cunctis liceat.

9 a. Igitur, sancte Gregori,
Te mente devotiori
Suppliciter exoramus,

9 b. Ut nos nostro redemptori
Commendes et salvatori,
Ut in aeternum vivamus.

Miss. Redonense imp. Parisiis 1492. A. — Miss. Redonense imp. Parisiis 1553. B. — 2 b, 2 Omne B. — 6 b, 1 Quam B. — 7 a, 3 deductus A. — 7 b, 3 indutus B.

178. De s. Guillelmo Pictaviensi.

1 a. Salve, decus honestatis,
O Guillelme sanctissime,

1 b. Pictavensis civitatis
Pontifex lucidissime.

2 a. Pauca narrare de multis
Dignum duxi, quae gessisti,

2 b. Dum oris esses in istis,
Per quae caelos ascendisti.

3 a. Carnem tuam domuisti
Insistendo vigiliis,

3 b. Ieiuniis affecisti
Frigoribusque nimiis.

4 a. Iustus castusque fuisti,
Pius, humilis, pudicus,

4 b. Christi normam tenuisti
In omnibus veridicus.

5 a. Confessionum fuisti
Auditor benignissimus

5 b. Maestorumque exstitisti
[Consolator] piissimus.

6 a. Pauperibus et egenis
Dapsiliter tribuisti,

6 b. Viduis atque egenis
Benigniter subvenisti.

7 a. Gregem tuum monuisti
Iuste pieque vivere

7 b. Et, quod verbo docuisti,
Adimplevisti opere.

8 a. Breviterque sic vixisti,
Alme pastor, quod talentum

8 b. Geminatum retulisti
Domino tibi traditum.

9 a. Miracula nunc testantur,
Quantus sis in caelestibus,

9 b. Mirifice liberantur
Obsessi a daemonibus.

10 a. Resurgunt quoque mortui,
Mutis loquela redditur,

10 b. Illuminanturque caeci,
Claudis gressus conceditur,

11 a. Surdi audiunt, leprosi
Mundantur tuis precibus,

11 b. Absolvunturque captivi
A vinculis et hostibus.

12 a. Ignis flagrans exstinguitur,
Curvus rectus erigitur,

12 b. Omnisque morbus pellitur,
Quisque sospes regreditur.

13 a. Egregie praesul, ora
Prolem in aethra regnantis,

13 b. Ut in nostrae mortis hora
Ducem pellat Acherontis

14 a. Supernisque cum civibus
Nos locet in caelestibus,

14 b. Quis laetemur in aeternum
Post huius vitae terminum.

15 a. Theos praestet ingenitus,
Genitus ac paraclitus,

15 b. Qui est summa deitas,
In unitate trinitas.

Miss. Pictaviense imp. Pictavis 1479. — 5 a, 2 Auditoribus. — 14 a, 1 concivibus.

179. De sancto Guillermo.

1 a. Gaude prole, Gallia,
Laetare, Bituria,
Guillermi praesidio,

1 b. Cuius natalitia
Venerans ecclesia
Celebret cum gaudio.

2 a. Gaudeat haec contio,
Crescatque devotio
Praesulis praesentia,

2 b. Cuius intercessio
Et iugis oratio
Nobis necessaria.

3 a. Insistamus titulis
Gloriosi praesulis,
Qui dignus memoria.

3 b. Coruscat miraculis
Et largitur populis
Multa beneficia.

4a. Laudent patrem filii:
Salus aegris reddita
Patris tam eximii
Manifestat merita.

4b. Ad Guillermi tumulum
Languidi conveniunt
Et per Christi famulum
Se sanari sentiunt.

5a. Deferuntur parvuli
Et sugentes ubera
Commendari praesuli,
Cuius fulgent opera.

5b. Hic robur debilitas
Sancti viri munere
Atque visum caecitas
Meretur accipere.

6a. Sentit opem confessoris
Quibuscumque poscens horis,
Sed cum cordis gemitu.

6b. Omnis languor effugatur,
Liberatur, qui vexatur,
Ab immundo spiritu.

7a. Desolatos consolatur,
Cuius semper augmentatur
Virtus indeficiens.

7b. Supra pedes stat erectus,
Qui rependo supra pectus
Nuper erat gradiens.

8a. Solvit vinclis compeditos
Et in morte iam sopitos
Resuscitare meruit,
Claudis gressum restituit.

8b. Sospitatem aegris praestat,
Sic se signis manifestat,
Dum curantur hydropici
Caelestis ope medici.

9a. Surdus, audit, mutus fatur
Et ab omni liberatur
Clade, quisquis veneratur
Hunc sanctum pontificem.

9b. Cuius opem imploramus,
Protectorem sentiamus,
Cum nil boni perferamus
Ante tantum iudicem.

10a. O Guillerme glosiose,
O sacerdos pretiose,
Fiant tibi gratiosae
Preces tui populi,

10b. Ut possimus intueri
Per te iubar solis veri;
Per te velit misereri
Nobis auctor saeculi,

11. Per te sit propitius
Nobis Dei filius.

Miss. Lemovicense imp. Parisiis 1483. — 4a, 1 patris. — 8a, 4 Clam gressum. — Mel. Gaude prole Graecia, welche wieder aus Mane prima Sabbati gebildet ist.

180. De sancto Hieronymo.

1a. Ave, sacrum lumen clarum,
Lucidator scripturarum,
Ieronyme inclite;

1b. Ianitor catholicorum,
Vitam tenes perfectorum,
O doctor eximie.

2a. Lingua Graeca et Hebraea
Tu fulcisti et Chaldaea
Ceteraque studia,

2b. Quidquid in canone scitur
Et sic omne, quod hauritur,
Corda irrigantia,

3a. Tu fuisti qui dedisti,
Lucidasti et fregisti
Divino munere.

3b. Augustinus de te fatur,
Quidquid latens dubitatur,
Posse per te solvere.

4a. Tu es alter vir baptista,
Virgo, doctor, eremita,
Martyr sine sanguine;

4b. Tu leonem sauciatum
Qui sanasti humanatum,
Sana nos a crimine.

5a. Tu purgator vitiorum,
Malleus haereticorum
Tu fuisti optime.

5b. Procul pelle omne malum
Dando nobis iubar clarum
In nostro pectore.

6a. Iesus Christus, totus laetus,
Ab angelis circumsaeptus,
Tibi pergit obviam.

6b. Nunc ergo tuos devotos
Recommenda Iesu, laetos
Duc eos ad patriam.

7a. Cessent pestes, vadant irae,
Cedant fames, et largire
Dona sanctimoniae.

7b. Pacem intus, pacem extra,
Unitatem nobis praesta
Nunc et omni tempore.

Missale Ebredunense imp. Lugduni 1512. A. — Missale Aquense imp. Lugduni 1527. B. — Missale Massiliense imp. Lugduni 1530. C. — 2a, 1 Konstruiere: Linguâ (durch die Sprache, Sprachkenntnis) fulcisti studia Graeca etc. — 3a, 3 Lies: Ex divino munere? doch vergl. 5b, 3. — 5a, 2 Malleatorque haereticorum ABC. — 6a, 2 circumspectus ABC. — 7a, 1 vadans A. — 7a, 3 Nobis dona A.

181. De sancto Hieronymo.

1a. Laudum melos resonemus,
Nos qui patris recensemus
Ieronymi merita,

1b. Doctoris ecclesiae
Virtutis eximiae,
Gesta semper inclita.

2a. Lux iucunda, lux insignis,
Iubar fulgens in doctrinis
Virtutum Ieronymus,

2b. Praeclarorum virorum studiis
Hic edoctus fuit primitiis
Literarum optimus.

3a. Quaerens flores Ciceronis
Usu favet lectionis
Scripturis gentilium,

3b. Vanis tempus expendebat
Nec divinis impendebat
Doctrinis ingenium.

4a. Sed correptus visione
Iam contempto Cicerone
Fide data resipit;

4b. Tribus linguis hic perfectus,
Verbo, vita, scriptis rectus,
Haereticos corripit.

5a. Doctor factus veritatis
Formam docet puritatis,
Formam innocentiae;
Consecutus
Romanum cardinem
Vita caelebs
hunc zelat ordinem
Zelo castimoniae.

5b. Culpam culpans clericorum
Doctor sanctus, decus morum,
Non subiectus vitio,
Fit delusus
veste feminea,
Falsi zeli
corrosos tinea
Fugit pede sobrio.

6 a. Antra petit salvatoris,
Palaestinae gratus oris
Bethlehem se recipit,

6 b. Ubi ducens vitam monasticam
Theoricam docet et practicam,
Fratrum curam suscipit.

7 a. Doctor pius cum sederet,
Scripta sacra recenseret
Verbo docens socios,

7 b. Leo pede vulneratus
Blandus intrat et curatus
Labores fert varios.

8 a. Novae legis
doctor et veteris,
Interpretes
cunctos transgrederis
Veritate literae,

8 b. Tu rogatu
papae Gelasii
Formam praebes
laudum officii
Sacris locis ubere.

9 a. Vere mirus in doctrina,
Cuius vita laude digna
Christo regi militat;

9 b. Paula novit hoc et Eustochium,
Provocatae per sancti studium,
Quibus saepe scriptitat.

10 a. Doctor dulcis, doctor bonus,
Monachorum tu patronus
Et auxiliarius,

10 b. Qui deserta penetrasti,
Diros hostes expugnasti,
Carne, mente sobrius.

11 a. Morte cadis,
sed vivis melius,
Mortem vincens
regnas superius
Coruscans miraculis;

11 b. Contemplaris
Christum limpidius,
Fructus gestans
labore dulcius
In aeternis saeculis.

12 a. Ergo, pater,
signis mirificus,
Quem tremiscit
daemon terrificus
Pulsus in inferis,

12 b. Te precamur,
nos iuva precibus,
Quos oppressos
cernis criminibus
Reddendo superis.

Missale Aurelianense im. Parisiis s. a. [1519]. A. — Missale Aurelianense imp. Aurelianis 1556. B. — 2 b, 1 Praelatorum virorum A. — 2 b, 2 edoctus cui primitiis A; edoctus in primitiis B. — 4 b, 3 Haereseos corripit A. — 5 b, 4 Sic delusus AB. — 6 b, 2 Thertistem docens A; Theoricen B. — 8 a, 2 doctior A. — 8 a, 4 transgreditur AB. — 8 a, 5 De veritate AB. — 8 b, 1 Tu rogasti AB. — 8 b, 2 papae Damasi B. — 9 b, 2 Provocat A.

182. De sancto Hilario.

1 a. Hilarius, via morum,
Fuit praesul Pictavorum,

1 b. Hilarius flos doctorum
Est ecclesiasticorum.

2 a. Hilarii scientia
Reformatur ecclesia,

2 b. Hilarii sensu vana
Secta cadit Ariana.

3 a. Hilarius, vir beatus,
Erat tamen uxoratus,

3 b. Hilarius solam natam
Habuit Abram beatam.

4a. Hilario terra cedit
Elevans se, quando sedit.

4b. Hilario, quando fuit
Minatus, papa crepuit.

5a. Hilarius per odium
Mittitur in exsilium.

5b. Hilarius hilariter
Exsilii capit iter.

6a. Hilarium haeretici
Dolent non posse subici.

6b. Hilarium damnantia
Non complent desideria.

7a. Hilarius miracula
Multa fecit in insula,
Quae non possunt per singula
Dici vel scribi cartula.

7b. Hilarius, vir inclitus,
Ut serpentes intuitus
Est, serpentum exercitus
Fugit multum perterritus.

8a. Hilari, praesul beate,
O Hilari relegate,
De insula fuit a te
Missa carta tuae natae.

8b. Hilari, procuravisti,
Quod filia sponsa Christi
Tua foret, et hoc isti
Tuis scriptis mandavisti.

9a. Hilarius ad propria
Redit Domini gratia;

9b. Hilarius revertitur,
Sic pastor gregi redditur.

10a. Hilario supplicante
Revixit mortuus ante.

10b. Hilario sunt infirmi
Debilesque facti firmi.

11a. Hilarius aegrotantes
Sibi sanat supplicantes.

11b. Hilarius advocatus
Noster sit, praesul beatus.

Missale Xanctonense imp. Parisiis 1491. A. — Missale Pictaviense imp. Parisiis 1498. B. — Missale Pictaviense imp. Parisiis 1541. C. — Missale Parisiense imp. Parisiis 1585. D. — 1a, 2 Praesul fuit A. — 3b, 1 gnatam BC. — 5b, 2 cepit BCD. — 6b lautet in BCD gegen den sonst beobachteten zweisilbigen Reim:

Hilarium Arii damnant
Desideria non complent.

7a, 4 Dici nec scribi A. — 7b, 2 Ut fehlt BCD. — 7b, 3 Et serpentum BCD. — 8a, 2 Et Hilari C. — 8a, 4 gnatae B. — 8b, 1 procurasti C. — 8b, 3 Tua fehlt BCD. — 9a, 2 Rediit BC. — 11a, 2 Sanat sibi A. — Die Kollation von D besorgte gütigst H. M. Bannister. — Bemerkenswert ist, dafs im Anfange jeder Strophe die Casus des Wortes „Hilarius“ sich folgen; dazwischen wird immer der Nominativ wiederholt.

183. De sancto Hildeverto.

1. Glorietur sedule
Hildeverto praesule
Civitas Meldensium,

2a. Sed maiori copia
In eius sollemnia
Exsultet Gournayum.

2b. Clerus vacet laudibus,
Cesset ab operibus
Plebs et agat gaudium.

3a. Hic enim egregiae
Quiescunt reliquiae
Venerandi praesulis.

3b. Istud non ambigitur,
Nam crebris cognoscitur
Veritas miraculis.

4a. Hic confessor inclitus
Est sub annis teneris
A parente traditus
Imbuendus literis.

4b. Aldebertus genitor
Tanti fuit filii,
Sanctus Faro monitor
Viri tam egregii.

5a. Oris nemo tam diserti,
Quod virtutes Hildeverti
Valeat exprimere.

5b. Fuit castus, expers fastus,
Malum nolens, Deum colens
Pio semper opere.

6a. Simplex, rectus, circumspectus,
Pius, prudens, semper studens
Divinis eloquiis,

6b. Nulli gravis, verbo suavis,
Timoratus et ornatus
Sacris exercitiis.

7a. Egregius hic confessor,
Sancti Faronis successor,
Ab ipso sacerdotio
Indutus est cilicio.

7b. O miraculum mirandum,
Cum ad gantos sustentandum
Binis horis et amplius
Solis paratur radius.

8a. En, aliud miraculum,
Nam pueri corpusculum,
Leto datum nec renatum
Baptismi respergine,

8b. Hildevertus suscitavit,
Suscitatum baptizavit,
Baptizatum appellavit
Patris sui nomine.

9a. Cum tam potens sit igitur
Hildevertus, ut legitur,
Invocetur et oretur
Illius auxilium,

9b. Ut hanc servet ecclesiam
Nobis suam dans gratiam
Atque praestet, ne molestet
Villam hanc incendium.

10. Quod concedas intime,
Christe, rex pissime.

Missale Meldense imp. Parisiis 1518. A. — Missale Meldense imp. Lutetiae 1556. B. — 2a, 2 sollemniis B. — 2b, 1 Clarus A. — 5a, 2 Quo B. — 5b, 1 expers factus B. — 8a, 4 aspergine B. — Mel. natürlich: Mane prima sabbati.

Auch bei Corblet, Hagiographie du diocèse d'Amiens III, 32, mit der Bemerkung: „Mr. l'abbé Denis, chanoine de l'église de Meaux, nous communique la prose suivante, qu'on chantait à Vignely de temps immémorial et qui a été supprimée par l'introduction du rite romain“. Abweichungen vom vorstehenden Texte: 2a, 3 Vignelium. — 5a, 2 Qui virtutes. — 7b, 2 Cum ad chirothecas sustendandum. — 7b, 3 Solis parcetur. — 8a, 4 respergimine. — Es folgt bei Corblet (S. 33) noch eine weitere Sequenz, die indes nichts anderes ist als eine spätere (gallikanische) Überarbeitung der mitgetheilten. Sie beginnt:

Civitas Meldensium
Celebret praeconium
Hildeverti praesulis,
Sed Veracum splendidis
Illius sollemniis
Potissimum resonet.

Clerus vacet laudibus,
Cesset ab operibus
Plebs repleta gaudiis.
Hic nam salutiferae
Conduntur reliquiae
Colendi pontificis, etc.

184. De s. Iacobo Maiore.

1 a. Ut Leonis
testatur litera,
Postquam Christus
transcendit aethera,
Victor patris
sedens in dextera
In eadem
carne, non altera,

1 b. Qua passus est
ob nostra scelera
Opprobria,
sputa et verbera,
Mortem crucis,
quae sic est aspera,
Ut transscendat
tormenta cetera.

2 a. Apostolus
Christi egregius,
Zebedaei
Iacobus filius
Et Iohannis
frater et socius,
Fortis pugil
et veri nuntius,

2 b. Ierusalem
atque exterius,
Obsequium
quod putat gratius,
Impugnabat
rebelles acrius,
Quanto Christo
haerebat artius.

3 a. Iudaica
nefanda natio,
Quam non Christi
convertit passio,
Id Herodis
Herodi filio
Intimavit
prece et pretio,

3 b. Ut Iacobum
occidat gladio,
Ne de Christo
et evangelio
Praedicantis
eius officio
Impleretur
eius successio.

4 a. Sanctitatis
illius aemuli,
Duo eius
fideles famuli,
Ab Herodis
posse et populi
Ioppem trahunt
corpus discipuli.

4 b. Navem intrant
sanctus et baiuli,
Quae secura
omnis periculi
Transit alta
aequoris Siculi;
Id divini
est adminiculi.

5 a. In extremis
magnae Hispaniae
Iuxta portum
veteris Iriae
Tangunt terram
sanctae reliquiae.
Per quattuor
leucas Galiciae

5 b. Locus distat
ab hac planitie;
Illuc sine
mora et requie
Fert haec turba
sanctum, et aliae
Ibi ponunt,
ubi est hodie.

6 a. Voluntatis
Dei indicia
Instrumenta
hic caementaria
Inventa sunt
sine custodia,
Quibus super
pignora dulcia

6 b. Componuntur
cum festinantia
Prius arcus
et post ecclesia,
Ad quam mittunt
orandi gratia
Peregrinos
climata omnia.

7 a. Antiquorum
usus et veterum
Dixit locum
hunc donum liberum;
Hic idolum
stabat horriferum,
Sed Iacobo
cessit in posterum

7 b. Servientes
unus post alterum
Dormientes
ordine funerum,
Quod non est fas
regum nec procerum,
Loca tenent
duorum laterum.

8 a. Hic redditur
infirmis sanitas,
Maerentibus
redit hilaritas,
Visus redit,
et fugit caecitas,
Lepra linquit
facies obsitas.

8 b. Non est dolor,
non est adversitas,
Quem non pellat
Iacobi sanctitas,
Ut credimus
et ut est veritas;
Nos perducat
ad caeli semitas.

Miss. ms. S. Albini Andegavensis saec. 15. Cod. Andegaven. 94 (86) A. — Miss. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Parisin. 868. B. — Missale Andegavense imp. Parisiis 1489. C. — Missale Andegavense imp. Rotomagi 1504. D. — Missale Andegavense imp. Rotomagi 1523 E.

1 a, 3 sq. Et rediit Christus ad aethera AB. — Nach 1 a, 8 schieben CD ein:

Postquam misit spiritus munera
Discipulis, linguarum genera
Qui docuit et pati aspera.

3 a, 3 sq. Abiathar qui cepit praevio A. — 3 a, 5 sq. Herodi Herodis BCD. — 3 b, 7 Impuletur CD. — 4 a, 3 Eius duo B. — 4 a, 5 sq. A conspectu regis et CDE. — 4 a, 7 Inopem C. — 4 b, 5 arta A. — 4 b, 6 syculi B; seculi CDE. — 5 a, 8 leugas gratiae AB. — 5 b, 4 et reliquie B. — 5 b, 4 sistunt CDE. — 5 b, 8 ibi est A. — 6 a, 2 iudicia ACDE. — 6 a, 4 sementarie CD. — 6 b, 1 construitur ACDE. — 6 b, 3 artus B. — 7 a, 8 imposterum C. — 7 b, 4 fuerunt E. — 7 b, 5 fassit CDE. — 7 b, 7 Locum B. — 8 a, 5 reddit CD. — 8 a, 7 sq. Lepra partes relinquit obsitas CDE. — Die Verteilung der Initalien ist in den Quellen so verschieden, namentlich am Anfang und Schlufs der Sequenz, dafs die Abteilung nach dem Metrum zu machen war. 1 a, 1 spielt an auf die bekannte sog. Epistola Leonis III; vgl. Florez, España Sagrada III, append. n° 9.

185. De s. Iacobo Maiore.

1 a. Christo laudes decantemus
Et devote celebremus
Iacobi sollemnia;

2 a. Hic Iacobus supplantator
Dici potest vel lucrator,
Dum supplantat vitia.

3 a. Patrem habens Zebedaeum,
Viso Christo statim eum
Dimisit et retia.

4 a. Fide Christi roboratus
Non timebat principatus
Nec regum imperia.

5 a. Tam gentiles quam Iudaei
Subdiderunt se fidei
Iacobi sollertia.

6 a. Ierusalem inde venit,
Quosdam fratres hic invenit
Captos arte magica

7 a. Qui fuerant sic seducti,
Eius cura sunt reducti
Ad statum iustitiae.

8 a. Ad Herodem hunc Iosia
Protrahente stans in via
Sanat paralyticum;

9 a. Post cum ipso decollatur
Et a Christo coronatur
Corona martyrii.

1 b. Sic concordans mens sit ori,
Ut serviat creatori
Dulci consonantia.

2 b. Christi verus imitator
Paupertatis fit amator
Spreta mundi gloria.

3 b. Hic talentum erogavit,
Quod a Christo comparavit
Sanctitatis gratia.

4 b. Christum sequi passione
Volens stabat in agone
Iugi vigilantia.

5 b. Hic Hispanis praedicavit,
Unum tantum revocavit
A daemonum latria.

6 b. Hermogenis et Phileti,
Per quos erant dissueti
A fide catholica.

7 b. Post convertit ipsos magos
Et ascripsit prius vagos
Invictorum serie.

8 b. Quod Iosias ut percepit,
Christum credens mox accepit
Baptisma vivificum.

9 b. Cum his Christus nos coronet
Et praemium nobis donet
Sempiterni gaudii.

Miss. Macloviense [?] imp. s. l. et a. [ca. 1483]. — 1 b, 1 mentes ori.

186. De s. Iacobo Maiore.

1 a. Inter primos commensales
Christi sedet supernales
Iacobus, qui mundiales
Facultates ambiit.

2 a. Iudaeam cum Samaria
Miraculis illuminans,
Tandem transiens maria
Fidem gentibus nuntians
Discurrit per Hispaniam.

1 b. Escas sumit aeternales,
Quas edunt collaterales
In amore sociales,
Quibus vita placuit.

2 b. Hinc novem de perfidia
Trahens, secum associans,
Dissuasit inania
Verbum salutis seminans
Et conduxit ad patriam.

3a. Dum contemnit
Deum incredula
Gens fuscata
labe interius,
Primae sorti
ministrat pocula
Sempiternae
pacis uberius
In Iudaea;

3b. Hermogenes
sancta spectacula
Reprobare
sancti crudelius,
Cum Phileto
credens oracula,
Pharisaeos
mittit celerius
Spernens ea.

4a. Sed operante spiritu
Miraculis in famulum
Convertit ab interitu
Vanitatis discipulum
Iungens ad Dei populum.

4b. Post Hermogenes strepitu
Relicto fugit saeculum,
Fidelitatis habitu
Suscepto per apostolum
Fert sanitatis titulum.

5a. Tunc plebs saevit impia
Dire concitata,
Sanctum ad supplicia
Trahens destinata
Contemnit prodigia
Per hunc operata.

5b. Herodis sententia
Martyrii lata
Transit cum victoria
Ad regna beata
Et aeterna gaudia
Sibi praeparata.

6a. Gaudeat ecclesia
Nunc Compostellana
Totaque Gallicia,
Dum cottidiana
Percipit suffragia.

6b. Huius beneficia
Laudans mens humana
Contempta miseria
Surgat mente sana,
Spectans caeli praemia.

Missale Claromotense et S. Flori imp. Lugduni 1541. — 1a, 2 sedes. — 1a, 4 ambiunt. — 3a, 4 labem. — 3b, 3 sq. und 7 sq. umgestellt. — 5b, 1 Herodes.

Misset-Weale (II, 326) censurieren diese Sequenz: „Pièce fort obscure". Das trifft freilich bei dem von ihnen vorgelegten Texte ziemlich zu. Der Satz z. B. „Herodes transit ad regna beata et aeterna gaudia sibi praeparata" ist sogar mehr als dunkel.

187. De s. Iacobo Maiore.

1a. Iubilemus omnes una
Concordi melodia

1b. Persolventes hodierna
Iacobi sollemnia,

2a. Qui cum patre Zebedaeo
maris tenens retia

2b. Appellatus est secutus
Domini vestigia.

3a. O quam felix divisio
inter haec mysteria!

3b. Lucrum sprevit temporale
spirans ad caelestia.

4a. Natus ex ea,
qua lux mundo iam praefulsit,
Regali prosapia

4b. Apostolicae
dignitatis scandit summa
Sublimis fastigia.

5 a. In conspectu regum Christi
tulit testimonia,

5 b. Minas horum parvipendens
et dira supplicia.

6 a. Victus iacet Hermogenes
et sua fallacia;

6 b. Falsos artis suae libros
alta tenent maria.

7 a. Fraude vela baptizantur
plurima
populi circumstantis
dignissimo
sancti dogmate milia;

7 b. Honor Christo ampliatur
et omnes
consona collaudantes
testantur
voce Dei magnalia.

8 a. Lysias et Theocritus
Sanctum Dei cruciantur
Commoti pecunia,

8 b. Vinctum tenent atque regi
Iubent eum praesentari
Sub magna custodia.

9 a. Laetus iter est aggressus,
Christum laudans est ingressus
Herodis palatia.

9 b. Spreta regis iniuria
Capitalis est edita
Cum poenis sententia.

10 a. Angelorum sunt agmina
huic obviantia,

10 b. Facta comes gratulatur
caelorum militia.

11 a. Exoramus, o benigne,
Tibi famulantes digne,
Iacobe, suffragia,

11 b. Cum occurres iudicare
Mundum et cum Christo dare
Fidelibus praemia.

12 a. A peccatis nos excusa
Indistincte iudicantes
Praesentia,

12 b. Ut vocati cum electis
Paradiso decantemus
Alleluia.

13 a. Christe Iesu, nos exaudi
Iacobi prece pia

13 b. Et nos tecum collocare
digneris in gloria.

Miss. ms. Ebroicense [Radulphi du Fou] saec. 15. Cod. Ebroicen. 99 A. — Missale Ebroicense imp. Rotomagi 1497. B. — Missale Ebroicense imp. Parisiis 1527. C. — 8 a, 2 cruciant C. Rhythmus und Endassonanz fordern die falsche Form cruciantur. — 13 a, 2 Iacobi praeconia. ABC.

188. In Festo Innocentium.

1. Laus tibi, Christe,

2 a. Quem Magi deferentes
sua munera iam
natum clamant.

2 b. Turbatus mox Herodes
turbas puerorum
neci mandat:

3 a. Ite citi in Bethlehem,
occidite
omnes a bimatu et infra.

3 b. Miles abit dicto parens,
conqueritur
ad sententiam matrum turba.

4. Quid agis, Herodes
impie? iugulas
innocentum turbas,
et Christus, quem quaeris,
latet fuga.

5a. Adorare simulas,
pro quo stragem tantam
innocentum comparabas.

5b. Sanguis horum indicat,
quid de illo frustra
te facturum disponebas.

6a. Cui invidebas,
perdite, Iudaeam
totam possessurus
mundi et machinam
et pueros, quos straveras,
fideliter iam ascripserat
ad aeterna.

6b. Puer requirebat
parvulus parvulos,
qui post electurus
erat apostolos,
non comparans pecunia
sed sanguine suo agmina
candidata.

7a. Ipsa sunt, quae, quocunque
agnus ierit, sunt
secutura

7b. Et sola carmen novum
agni indefesse
cantatura.

8. Praesta, Christe, agmina
horum semper pedissequa
nostra fiant.

Trop. ms. Cameracense saec. 10/11. Cod. Cameracen. 79 (78). A. — Trop. ms. Cameracense saec. 11/12. Cod. Cameracen. 61 (60). B. — Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracen. 180 (185). C — Missale Cameracense imp. Parisiis 1495. D. — Missale Cameracense imp. Parisiis 1507. E. — Missale Cameracense imp. Parisiis 1542. F.

2a, 2 munera sua AF. — 3a, 1 cito F. — 3b, 1 abiit F. — Str. 4 ist ohne Parallelstrophe. — 6a, 4 est B. — 6a, 6 feliciter B; ascripseras DE.

189. In Natali ss. Innocentium.

1a. Ad honorem puerorum
Pro Christo interemptorum
Gaudeat ecclesia.

1b. Prior in eorum laudes,
Cui non dominantur fraudes,
Prorumpat infantia;

2a. Nam infantium ex ore
Puritatis pro decore
Grata sunt praeconia.

2b. Quod futura forent ista,
Cecinerat hoc psalmista
Praenoscens haec gaudia.

3a. Ergo, pueri, laudate
Dominum et exsultate
De nece infantium;

3b. Nam mors felix fuit talis,
Pro qua datur aeternalis
Vita et solacium.

4a. Horum mortis munus magnum,
Quod semper sequuntur agnum,
Quocumque perrexerit.

4b. Ob hoc, Rachel, consolare,
Iam non plores, sed laetare,
Cum proles revixerit.

5 a. Sed tu potes flere magis,
Qui delusus es a magis,
Herodes, et nihil agis
De tuo proposito.

5 b. Nam rex vivit expers stragis,
Quem peremptum tuis plagis
Putabas, Aegypti plagis
Ductus Dei digito.

6 a. Hunc necare voluisti
Et mactare morte tristi,
Qui dat cunctis vivere.

6 b. Fleas ergo, nos laetemur,
Fidem Christi qui fatemur
Ore, corde, opere.

7 a. Ut hic vitam nobis donet
Aeternam, laus eius sonet
Nostris semper vicibus;

7 b. Qua frui nos beatorum
Valeamus puerorum
Meritis et precibus.

Miss. Bicterrense imp. Lugduni 1535. — 2 a, 3 Grata fuit.

190. De s. Iohanne Baptista.

1 a. Populis fidelibus
Sit gaudium omnibus,
Christo supra omnia
Sit gloria,

1 b. Qui Iohannem Baptistam
Rexit in viam istam,
Ut haberet praemia
Caelestia.

2 a. Hic baptista beatus,
Cunctis bonis vallatus,
Iohannes est vocatus,
Gratiosus.

2 b. De caelo nuntiatus,
Digne sanctificatus,
Genere sancto natus,
Gloriosus.

3 a. Non est flos levitatis,
Sed est mons firmitatis,
Nulla palpat vitia
Nec crimina.

3 b. Scribas frangit, doctores,
Vocans hos transgressores
Et serpentis viperae
Genimina.

4 a. Patriarchis altior,
Prophetis est clarior,
Heremitis sanctior
Sanctitate.

4 b. Angelis amabilis
Nobisque laudabilis,
Nullus maior nobilis
Dignitate.

5 a. Ad laudem tuam, Christe,
Praecursoris Baptistae
Colimus sollemnia
Felicia.

5 b. Nos ab hac mortis valle
Duc sursum recto calle
Per eius suffragia
Nobilia.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1606. — 3 b, 1 et doctores. — 3 b, 3 sollte einen Reim auf ia aufweisen. — Mel. jedenfalls: Mariae praeconio.

191. De s. Iohanne Baptista.

1 a. Laetabundus
Iohanni decantet chorus
Alleluia,

1 b. Praecursorem
Sterilis profudit thorus,
Res miranda.

2a. Angelus apparuit,
Zacharias stupuit,
Mutus lingua,

2b. Iohannes concipitur,
Muto verbum redditur
Orta stella.

3a. Sicut stella radium,
Emisit eloquium
Vox praecona,

3b. Stella claret clarius,
Dum cedit in melius
Vox praesaga.

4a. Cedrus alta Libani
Ventre prodit hysopi
Valle nostra.

4b. An sit Christus, quaeritur;
Negat, sic assequitur
Regum serta.

5a. Isaias cecinit,
Vox clamantis meminit,
Nec Iudaea desinit
Esse caeca.

5b. Hic ex suis vatibus
Mariae sermonibus
Novis gaudet plausibus
Ventris theca.

6a. Iudaea, propera,
Crede vel vetera,
Cur damnaberis
gens misera?

6b. Vatem considera,
Quem docet litera,
Ipsum peperit
senexpera.

Missale Carnotense imp. Carnoti 1482. A. — Missale Constanciense imp. Rotomagi 1499. B. — Missale Carnotense imp. Parisiis 1511. C. — Missale Constanciense imp. Rothomagi 1524 D. — Missale Carnotense imp. Parisiis 1535. E.

1b, 2 Sterilis flore pudorem ABCD; Sterilis profert florem E. — 3a, 1 stelle B. — 3a, 3 praeconia BD. — 4a, 2 prodiit A. — 4b, 3 Regum certa. C. — 6b, 1 und 2 umgestellt BD. — 6b, 3 genuit DE. —6b, 4 puerpera CE. — Mel.: Laetabundus.

192. De s. Iohanne Baptista.

In Octava.

1a. Qui conceptus alvo matris
Gabriele nuntio

1b. Ad adventum Christi matris
exsultat in gaudio,

2a. Nascitur de patre sene
sterili ex utero;

2b. Muto confert prophetiam
utroque de puero.

3a. In desertis agit vitam,
abstinet a licito;

3b. Praeconatur voce Christum
ostendit et digito.

4a. Praedicat baptismum Christi
baptizans in fluvio;

4b. Agnum lavat, quo lavamur
nos omnes a vitio.

5a. Detestatur regis nefas
notum omni populo;

5b. Decollatur ab eodem
clausus in ergastulo.

6a. Sic tandem effectus martyr
vitam sine termino

6b. Sumpsit; ad quam nos deducat
per viam, quam Domino

7. Praeparavit.

Miss. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Berolinen. Ham. 422. A. — Missale Lemovicense imp. Parisiis 1483. B. — 1b, 1 Adventu Christi mater A. — 4a und b fehlen A. — Die Kollation von A verdanke ich Rev. H. M. Bannister. — Mel.: Sospitati dedit aegros.

193. De s. Iohanne Baptista.

1a. Gaude, tu baptista Christi,
Qui de sterili existi
Gabriele nuntio.

1b. Gaude, quod Deum sensisti,
Dum non natus exstitisti
Clausus matris gremio.

2a. Gaude, quod tu reddidisti
Patri verbum, dum fuisti
Natus hoc exsilio.

2b. Gaude, quod tu praedixisti
Venturum et ostendisti
Agnum sine vitio.

3a. Gaude, quod reprehendisti
Herodem, dum suscepisti
Mortem in martyrio.

3b. Fac nos per hoc, quod tulisti
Mortem, quam non meruisti,
Frui caeli gaudio.

Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracen. 180 (185). — Miss. Cameracense imp. Parisiis 1495 B. — Miss. Cameracense imp. Parisiis 1517 C. — Ursprünglich wohl Reimgebet und nur als Sequenz verwendet. Cfr. Anal. XXIX, 106.

194. De s. Iohanne Baptista.

1a. Inter natos mulierum,
Ut testatur verbum verum,
Maior nemo prodiit

1b. Salvatoris praecursore,
Cuius ortus miro more
Miris signis claruit.

2a. Pater senex, mater anus,
Quos fecundat Dei manus,
Gaudent puerperio.

2b. Prohibebat partum aetas,
Iuventutis ultra metas
Laborabant senio.

3a. Tura litans regi caeli,
Dum non cedit Gabrieli,
Pater mutus tacuit.

3b. Ut parentes infecundi
Genuere iubar mundi,
Vox ad patrem rediit.

4a. Mater matrem salutavit
Et Iohannes exsultavit
Matris clausus utero,

4b. Praeconatur praeco regem,
Et naturae vincit legem
Sensus hic in puero.

5a. Nondum natus nondum natum
Sensit vates vatem vatum
Nasciturum spiritu,

5b. Cuius virtus sanctitatis
Mundat illum a peccatis
Ventris sub accubitu.

6a. Vox clamantis in deserto
Monet omnes in aperto,
Viam parent Domino,

6b. Solem praeibat lucerna,
Cuius luce lux superna
Lucet sine termino.

7 a. Verbum praeit vox nascendo,
Praedicando, moriendo,
Baptizando populos;

7 b. Sic venturo viam parat,
Sic serenti sulcos arat,
Convertit incredulos.

8 a. Hic baptismo Iesum mersit,
Qui peccati sordes tersit
Sanguinis antidoto;

8 a. Speciale datum ei
Singulare donum Dei
Demonstrare digito.

9 a. Cerne magnum eremitam
Praesentem sprevisse vitam,
Contempsisse prospera

9 b. Mel silvestre, cibus vilis,
Et cameli texta pilis
Vestis probat aspera.

10 a. Hic dum Dei legem zelat,
Crimen Herodis revelat
Arguendo publice;

10 b. Levitate puellari
Mox est iussus decollari
Vitae vir angelicae.

11 a. Rex devictus hoc procinctu
Herodiadis instinctu
Foedavit convivium.

11 b. Martyr Christi passus mortem
Est assumptus intra sortem
Supernorum civium.

12. Quo nos suos laudatores
Post pressuras et labores
Assumat ad bravium.

Prosar. ms. Parisiense saec. 13. Cod. Commun. Assisien. 695. A. — Miss. ms. Olomucense saec. 14. in. Cod. Capit. Olomucen. 131. B. — Grad. ms. Sedlicense saec. 15. Cod. Pragen. XIII A 5 c. C. — Missale Uceciense imp. Lugduni 1495. D. — Missale Biterrense imp. Lugduni 1535. E. — Breviarium Carcassonense imp. 1538 F. — Missale Cracoviense imp. Cracoviae 1545. G.

Ferner: Miss. ms. Cremsense saec. 15. Cod. Pragen. XII B 13. — Miss. ms. Vissegradense saec. 15. Cod. Capit. Vissegraden. VCζ. — Miss. ms. Olomucense saec. 15. Cod. Olomucen. ɪ I 6. — Missale ms. Olomucense saec. 15. Cod. Capit Olomucen. 45. — Miss. ms. S. Iacobi Brunen. anni 1490. Cod. S. Iacobi Brunen. 17. — Miss. ms. S. Iacobi Brunen. saec. 15. Cod. S. Iacobi Brunen. 9. — Sequent ms. Gallicum anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). — Missale Olomucense imp. Bambergae 1488. — Missale Pragense imp. Nurembergae 1503.

1 a, 2 vere F. — 1 a, 3 nemo maior F; nullus maior BC. — 1 b, 2 ortu sine more D. — 2 a und 2 b umgestellt F. — 4 a, 1 Pater D. — 4 b, 2 natum vicit D. — 5 a, 2 regem vatum D. — 5 a, 3 Nascituri E; spiritus D. — 5 b, 1 Huius CE. — 6 a und 6 b umgestellt DG. — 6 a, 2 Movet DF. — 6 a, 3 parat F. — do G. — 7 b, 2 subcus G. — 8 a, 1 Hic baptizando G. — 8 b, 2 Singulare donum Dei C. — 9 a, 1 Certe magnum BCDFG. — 9 a, 3 Vestis probat aspera C. — 9 b, 3 probat altera E; Mundi sprevit prospera C. — 10 a, 1 legem Dei G. — 10 b, 2 est missus G. — 11 a, 1 hoc fehlt G; praecinctu EG. — Die Kollation von F danke ich Rev. H. M. Bannister. — Im Grad. ms. Praedicatorum saec. 14/15. Cod. Semin. Colonien. 12 a steht diese Sequenz von gleichzeitiger Hand nachgetragen mit der Note: „Hanc sequentiam composuit Philippus cancellarius Parisiensis."

195. De s. Iohanne Baptista.

1 a. Is, qui solus est ens per se,
Rei factor universae
Iuxta suum libitum,

1 b. Sola cuius voluntate
Rerum vices sunt mutatae
Tempusque dispositum,

2 a. Senescente mundi die
Finem dedit prophetiae
Nato senum filio.

2 b. Plus Iohannes quam propheta,
Prophetiae datur meta,
Legi limitatio.

3 a. Gabriele nuntiante
Discit pater eius, quantae
Sit futurus gratiae.

3 b. Audienti nati vitam
Nec credenti rem auditam
Ligantur arteriae.

4 a. Ventre clausus ventre clausum
Sentit Christum et adplausum
Facit puer puero.

4 b. Venientem veneratur,
Qui, cum mater salutatur,
Exsultat in utero.

5 a. Eo nato sunt laetati
Tam vicini quam cognati,
Sicut dixit nuntius;

5 b. Eo nato sunt soluti
Nodi vocis patris muti,
Quia vox est filius,

6 a. Vox clamantis per desertum,
Praeco, cuius os disertum
Ad Christi praeconium,

6 b. Cuius odor famae bonae
Christum in opinione
Facit eum plurium.

7 a. Sed se Christum negat esse
Christum monstrans et expresse
Denotans ad digitum,

7 b. Quem baptizans in Iordane
Super ipsum videt plane
Descendentem spiritum.

8 a. Ob uxorem tentus malam
Detestatur tamen palam
Regis adulterium,

8 b. Quem idcirco rex decollat,
Ut in disco caput tollat
Saltatrix in praemium.

9 a. O nefanda religio,
Pro vitando periurio
Perpetrat homicidium,

9 b. Immo propter adulteram
Scienter iurat perperam,
Ne desit maleficium!

10 a. O quanta, Deus, tolerat,
Quo maior non surrexerat
Inter natos mulierum!

10 b. Meretrici addicitur,
Sic omne ius subvertitur,
Sic totum fit praeposterum.

11 a. Nos per Iohannis merita,
Deus, ex alto visita
Pacis in viam dirigens,

11 b. Ut cum iudex adveneris,
Assignes nos in dexteris
In vasa tua colligens.

Missale Atrebatense imp. Parisiis 1491. A. — Missale Atrebatense imp. s. l. 1508 B. — Missale Atrebatense imp. s. l. et a [1518]. C. — 1 a, 1 His B. — 4 a, 3 puerpero C. — 5 a, 3 dicit BC. — 9 b, 3 desiit BC.

196. In Decollatione s. Iohannis B.

1 a. Praecursoris et baptistae
Iohannis diem istum
Chorus iste veneretur
Cantico laetitiae.

1 b. Qui pudoris praeco vere
Damnans adulterium
In Herode et vitium
Arguit luxuriae. etc.

Missale Aeduense imp. Parisiis 1493. — Diese Sequenz ist identisch mit der Prose Cum Iohannis sanctitatem, Anal. VIII, 154 u. f. Str. 1 ist unterdrückt, Str. 2 ist umgearbeitet, richtiger verderbt, wie vorstehend, der Rest ist gleichlautend bis auf folgende Abweichungen: 3b (2b) lautet:

Quam saeva res agitur,
Cum pro tanto scelere
Tantus vir occiditur
Traditus adulterae!

3a, 2 profectum! 3b, 2 profectus! — 5a, 4 Sed sanguis. — 6b, 1 postulatur. — 7b, 2 Quo sitivit.

197. In Decollatione s. Iohannis Baptistae.

1 a. Sancti Iohannis Baptistae
sacra decollatio

1 b. Celebrari iure debet
sollemni tripudio.

2 a. Fulget eius ista die
capitis decollatio,

2 b. Cuius fuit ad inferos
hac die descensio.

3 a. Praestolantes redemptorem
implevit laetitia

3 b. Vox clamantis in infernum
redemptori nuntia.

4 a. Detestando contradicens
incestus conubia

4 b. Ab Herode coarctatur
carceris angustia.

5 a. Herodes natalis sui
festum diem celebrat,

5 b. Saltatricis gestus placens
eius mente quaerebat.

6 a. Iurat ille se daturum,
quidquid illa peteret,

6 b. Suum vellet mediari
regnum, non renueret.

7 a. Illa petit, ille cedit,
Iohannes occiditur,

7 b. Mox in disco saltatrici
sacrum caput traditur.

8 a. Sic oportet, o beate
praecursor, te minui,

8 b. Sic oportet agni Dei
amore te perfrui.

9 a. Iam laetaris laureatus
martyrii gloria,

9 b. Sponsi voce gaudes, dignus
eius amicitia.

10 a. Sol in die, luna nocte
non te uret amplius,

10 b. Neque luctus neque dolor
continget ulterius.

11 a. O baptista, praeco, martyr,
te rogat haec contio,

11 b. Tua tuo prece frui
mereatur gaudio.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1606. — 7a, 1 Illa parit. — Mel. offenbar = Psallat chorus laetabundus Anal. VIII, 149.

198. De s. Iohanne Evangelista.

1 a. Praecelsa
laude Iesu caro psallat
ecclesia
Iohanni cantica,

1 b. Qui summa
pro meritis in supremo
perfruitur
caelesti gloria.

2 a. Hic namque patrem
liquit et retia,
piscandi
mutans officia.

2 b. In verbo vitae
conferens omnia
credidit
fore praesidia.

3 a. Laudis ergo
voce clangat
plebs catholica,
eius inclita
verbi potentia
sublimiter regnans
per saecula.

3 b. Inter sacra
morituri
mox convivia
Iesu pectoris
excipitur aula,
quo dogmatum haurit
almiflua.

4 a. De cruce sibi pendentis
commendatur
mater virgini
virgo Maria;

4 b. Ecce, inquiens, mulier,
proles tibi
pie dedita!
En, cara tua!

5 a. Hic ferventis
olei dolium
exsuperat,
virgo sine macula,
doloris expers,
iussa praeteriens
Domitiana.

5 b. Dein Pathmos
subit exsilia,
quo superna
percepit charismata
videndo cuncta
saecli praeterita
necne fuctura.

6 a. Defuncta quoque
vitae corpora
reddidit atque
Dianae sacrata
verbo comminuit
templi solida.

6 b. Serpentum calcans
fide capita
pro Christi laude
sumendo venena
cogentem pertrahit
ad caelestia.

7 a. Atque tandem
ob merita
coniunctus est
innumera
dicenti sibi Christo
in haec verba:

7 b. Mi dilecte,
iam propera
intrans vitae
convivia
olim tibi, care,
praeparata.

8 a. Cuius sepulcrum
manna dat,
virtute patrantur
mirabilia,
et continua
fit languentum medicina.

8 b. Eius doctrinae
mystica
spirituum auferunt
incommoda,
per quem Asia
fidei subdidit colla.

9 a. Ergo die ista
orbis decantet
dicens una:
Salve, o Iohannes,
nosque salva.

9 b. Deprecantum vota
transfer ad alta
caeli claustra
coram maiestate
adoranda,

10. Quo beate laeta
perfruamur vita
sempiterna.

Grad. ms. Fontebraldense saec. 14. in. Cod. Lemovicen. 2 (17). A. — Missale Fontebraldense imp. Parisiis 1514. B. — Missale Fontebraldense imp. Parisiis 1534. C. — Missale Fontebraldense imp. Parisiis 1606. D. — 1 b, 1 Cui A. — 1 b, 3 fruitur D. — 2 a, 1 Hic nempe BCD. — 3 b, 6 quod dogmatum auxit A. — 4 b, 2 tibi prole A. — 5 b, 7 nec non D. — 6 b, 5 cogente CD. — 7 a, 3 coniuncta est A. — 7 b, 1 dilecta ABCD. — 8 a, 2 magna dat A. — 8 a, 5 continuo BCD. — 8 b, 3 afferunt A. — 9 a, 4 sq. dreimal BCD. — 9 b, 1 Te precantum BCD.

199. De s. Iohanne Evangelista.

1. Scribam evangelii,
Custodem triclinii,
Collaudemus hodie,

2 a. Qui dum pullos eligit
Et obtutum dirigit
In solem iustitiae,

2 b. Visus non reflectitur;
Propter hoc depingitur
Aquilina facie.

3 a. Eum Dei filius
Amans specialius
Quibuscumque ceteris

3 b. Traxit a proposito,
Licet non illicito,
Ducendae mulieris.

4 a. Castitate placuit
Et, qui thoros respuit,
In cena recubuit
Supra pectus Domini.

4 b. Cuius in armario
Legit eius visio,
Quorum se locutio
Non indulget homini.

5 a. Quae vel erunt
Vel fuerunt,
Eius menti
In praesenti
Sunt oblata speculo

5 b. Et primarum
Vis causarum,
Et quis in his
Debet finis
Evenire saeculo.

6 a. Hic Mariae
Pius piae
Candor floris,
Flos candoris,
Virgo, summae virginis

6 b. Fit tutela
De cautela
Morientis
In tormentis
Divinae propaginis.

7 a. Tres veneno toxicati
Surgunt in occursum fati,
Quos suscitat mirifice
Solo contactu tunicae.

7 b. Gemmas facit ex arena,
Vinum illi sunt venena,
Et fervor praebet olei
Suavitatem balnei.

8 a. Tumbam petit quasi stratum,
Manna supplet viri statum,
Sive corpus sit ablatum,
Sive sit in gloria.

8 b. O Iohannes Deo grate,
Fac, ne separemur a te,
Sed te duce, te primate
Vivamus in patria,

9. Ubi pax et gloria.
Amen dicant omnia.

Miss. Abrincense imp. Rotomagi 1505. — 1, 1 Scriba. — Mel.: Mane prima sabbati.

200. De s. Iohanne Evangelista.

1 a. N . . . .
. . . servitium
Duodenum milium
Agnum collaudantium
Iucunda laudatio.

1 b. Gaudet ad martyrium,
Fervens intrat dolium
Nec sentit incendium,
Sentiens remedium
Virtutis remedio.

2 a. Eius inclinatio
Supra pectus regium
Ipso fontis fluvio
Regis evangelio
Potat evangelium.

2 b. Lucifer officio
Praestans beneficium
Toto fulget radio;
Crede lucis nuntio
Nam lux mittit nuntium.

3 a. Impiis ludibrium,
Agitur dum passio,
Sentit mater gladium,
Zebedaei filium
Concipit pro filio.

3 b. Serviens sacrarium
Servat cum obsequio,
Unde centenarium
Complens vitae spatium
Hoc contentus spatio.

4 a. Tribus in eloquio
Donans testimonium,
Maior ministerio
Regis in cellario
Dispensat cellarium,

4 b. Astans in solario
Lilium convallium
Servulos cum gaudis
Regnans in palatio
Trahat ad palatium.

Collect. ms. liturgic. Aureliense saec. 13. in. Cod. Archivii Lemovicen. D 1221. — 2 a, 1 Cuius, gegen das Akrostichon, welches Evangelista oder Iohannes Evangelista lauten wird. Somit fehlen im Anfange 3 oder 11 Strophen.

201. De s. Iohanne Evangelista.

1 a. Congaudentes
Cantemus tibi, rex Christe,
Alleluia,

1 b. Recolentes
Iohannis Evangelistae
Magnalia.

2a. Hunc Christus discipulum,
Praeelectum famulum,
Praeamavit;

2b. Huic de cruce virginem,
Ex qua sumpsit hominem,
Commendavit.

3a. Hic concentus caelicos
Et choros angelicos
Contemplatur

3b. Divinique generis
Seriem prae ceteris
Indagatur.

4a. Aurum fit de frondibus,
Gemmae de silicibus
Huius prece;

4b. Quae effertur mortua,
Surgens abit vidua
Spreta nece.

5a. Cratonis discipuli
Pro favore populi
In contemptu saeculi
Gemmas cedunt;

5b. Sed in Christi nomine
Crucis medicamine
Solidato fragmine
Cuncti credunt.

6a. Hic fervorem balnei
Bullientis olei
Medicina fidei
Temperavit.

6b. Hic exsul ludibria
Et tormenta varia
Dei plenus gratia
Superavit.

7a. Ad cenam gloriae
Vocatus hodie
De lacu nostrae
miseriae,

7b. Fruitur requie
Plena laetitiae
Iohannes, lumen
ecclesiae,

8a. Cuius ob meritum
Dimittens debitum
Praesens, futurum,
praeteritum,

8b. Christus post obitum
Nobis immeritum
Caeli concedat
introitum.

Miss. ms. Ebroicense saec. 15. Cod. Ebroicen. 99. A. — Miss. ms. Ebroicense saec. 14. Cod. Rotomagen. 304. B. — Miss. Ebroicense imp. Rothomagi 1497. C. — Miss. Lexoviense imp. Cadomi 1504. D. — Miss. Lexoviense imp. s. l. et a. E. — Miss. Ebroicense imp. Parisiis 1527. F.

3a, 3 Admiratur E. — 3b, 3 Contemplatur E. — 5a, 2 Ob favorem E. — 5a, 3 In contemptum E. — 6b, 3 Plenus Dei E. — 7b, 2 Caelestis curiae E. — 8b, 1 Christum C; Deus E. — Mel.: Laetabundus mit Wiederholung der Schlufsklauseln.

202. In s. Iohannis ante Portam Latinam.

1a. Ad superna revolare
Gaude, plebs fidelium,
Quo Iohanni fabricare
Decet domicilium.

1b. Vir excelsus indagare
Meruit mysterium
Trinitatis aquilare
Transscendens vestigium.

2a. Virgo nubens est electus
Et a Deo plus dilectus,
Puritatis titulus,

2b. Supra cuius dormit pectus,
Elevatur intellectus;
Nec leo nec vitulus,

3 a. Sed nec homo; sed quid? avis
Reserans caelestia,
Secretorum Christi clavis,
Abundans scientia,

3 b. Norma vitae, sensu gravis,
Ornatus modestia,
Placans aequor mundi, navis
Redundans iustitia.

4 a. Cui Christus pendens in cruce
Matrem maestam fletibus
Commendavit, lux de luce
Radiat in montibus.

4 b. Sicut nucleus in nuce
Servatur, sic artubus
Incombustus Christo duce
Triumphat ab hostibus.

5 a. Drusianam suscitavit,
Reparator corporum,
Tristem magum superavit,
Nec nocet mortiferum.

5 b. Virgas in aurum mutavit
[Ex]stirpator scelerum,
Muris altis coruscavit
Firmamentum siderum.

6 a. Vitae cursu terminato
Postque Pathmos insulam
Grege suo commendato
Sanus intrat foveam.

6 b. Hinc ad caelos cursu grato
Trahitur per nebulam;
Sic nos trahat ex grabbato,
Poscimus, ad gloriam.

Miss. Coenobii Casae Dei imp. Lugduni 1527. — 2a, 3 titulis, gegen den sonst gewahrten Reim.

203. In s. Ismidonis, Ep. Diensis.

1 a. Dia psalle, Dia plaude,
Diem laetum duc in laude,
Celebrare digna gaude
Festa digni praesulis.

1 b. Diem iacta tuum, Dia,
Est Ismido cum Maria,
Sanctum sanctus, Rachel Lia
Recitent miraculis.

2 a. Praedecessor successori,
Senex cedit iuniori,
Sponso nubit meliori
Diensis ecclesia.

2 b. Natus copula legali
Sanctitate speciali
Et doctrina litterali
Dei fulget gratia.

3 a. Doctor factus docet fidem,
Tres personas unum idem;
Verbo vita factus pridem
Pontifex fit sanctior.

3 b. Contemplatur, orat, legit,
Sed et gregem vigil regit
Et se spernens Deo degit
Homine sublimior.

4 a. Hierusalem bis profectus
Sudat, psallit vir perfectus,
Et, cum redit, sponsae pectus
Decorat reliquiis.

4 b. Ornamenta defert ei,
Quae sunt signa sacrae rei,
Sponsam zelans zelo Dei
Dotat sponsaliciis.

5 a. Verbo lupus effugatur,
A quo puer devoratur,
Super fure vindicatur,
Sed plangit interitum.

5 b. Mundum reputans ut faecem
Sedet annis octo decem,
Post tres menses subit necem
Deo reddens spiritum.

6 a. Caeci vident, mutus fatur,
Paralyticus sanatur,
Surdo vinea servatur
Reseratis auribus.

6 b. Vincti rumpunt vinclum forte,
Quin Augustae patent portae,
Duo surgunt et a morte
Sudariis testibus.

7 a. Longum esset numerare,
Qui sanantur, quot et qua re;
Sic vult Deus revelare
Sanctum mirabilibus.

7 b. Nos et, Iesu, qui haec facis,
Fac, non fallat ars fallacis,
Trahe nos ad regna pacis
Ismidonis precibus.

Missale Diense imp. Parisiis 1499. — 4 a, 3 reddit. — 7 a, 3 Si vult.

204. De sancto Iterio.

1. Iterii sacra gesta,
Sion, pangens manifesta
Cum dulci melodia.

2 a. Huic pupillo mors pusillo
Tam paterna quam materna
Abstulit auxilia.

2 b. Quem assumpsit Deus pater,
A quo datur ei mater
Frugi philosophia.

3 a. Hunc studens haec erudire
Facit quaeque eum scire
Sciri possibilia.

3 b. Licet artem sciat quamque,
Plus ethicam physicamque
Habet in memoria.

4 a. Mores docet ethica,
Morbos sanat physica,
Quae sunt necessaria.

4 b. Plus istarum artium
Placet exercitium
Ad plebis suffragia.

5 a. Mores serit, morbos sanat,
Ab eodem duplex manat
Opis affluentia.

5 b. Fama volans laudes edit,
Ruunt aegri, sospes redit
Quilibet ad propria.

6 a. Laude timens mentem quati,
In eremo latens pati
Multa ducit anxia.

6 b. Ibi tandem reperitur
Et a multis hic aditur,
Cunctis dat remedia.

7 a. Fama scitur circumquaque,
Huc aperte fluit quaque
Plebis abundantia.

7 b. Via fit latissima,
Quae fuit strictissima
Vixque feris pervia.

8 a. Vult cedendo laudis guerrae
Ad Ligures se transferre
Discedens a Gallia.

8 b. Mandat Deus, ne discedat,
Sed mittendis viris credat
A Romana curia.

9 a. Duo viri sensus miri
Sunt electi et directi
Per papam in Franciam.

9 b. Dum mandata sibi data
Exsequuntur, perducuntur
Ad sancti notitiam.

10 a. Eius fama sanctitatis,
Scientiae, potestatis
Tandem nota fit legatis
Per experientiam.

10 b. Ab his papae praesentatur,
Inde papa gratulatur,
Romae multa plebs sanatur
Propter sancti gratiam.

11 a. Misso scripto de supernis
Episcopus fit Nivernis,
Solaciis urbs paternis
Orans currit obviam.

11 b. Fit contractus per hunc sanus,
Et post terga vinctus manus
Adeptus est vir insanus
Sanitatis copiam.

12 a. Cathedratur pastor bonus,
Non decus sumens sed onus,
Gregem docet, fovet, servat,
Carni suae coacervat
Summa paenitentia.

12 b. Cum sic diu plebem rexit,
Hunc ad caelos Christus vexit,
Cuius prece sic in caelis
Nobis, Christe, dare velis
Sempiternam gloriam.

Miss. Nivernense imp. Parisiis 1490. — 2 a, 1 papillo. — 3 a, 1 Hanc. — 11 b, 1 per tunc. — 11 b, 2 victus. — 12 a, 4 coaservat. — Mel.: Laudes crucis.

205. De s. Iuliano Brivatensi.

1 a. In hac die triumphavit
Iulianus et migravit
Ad caeli fastigia,

1 b. Triumphavit die ista
Verus Christi agonista
Miranda victoria.

2 a. De Vienna cum fugisset,
Et Brivatum hunc duxisset
Divina clementia,

2 b. Venit hostis cum furore
Ipsum quaerens lupi more
Propter iussa regia.

3 a. Iulianus palmam dari
Gaudet sibi et parari
Gloriosa proelia.

3 b. Ad lictorem properavit
Ei libens se monstravit
Dei fretus gratia:

4 a. Ecce, assum miles Christi,
Ecce, caput, quod quaesisti,
Ecce, prompta hostia!

4 b. Tamquam agnus mansuetus
Inclinavit caput laetus
Passurus supplicia.

5 a. Caput lictor amputavit
Et sic Christo immolavit
Bestiali furia.

5 b. Iuliane, sic vicisti,
Iuliane, sic venisti
Ad Christi vestigia.

6 a. Usque fontem sanguis manat,
Unda fontis aegros sanat,
Ut monstrant prodigia;

6 b. Curam habent pietatis
Duo senes et aetatis
Novae sumunt praemia.

7 a. Quem cum vellent sepelire,
Meruerunt mox audire
Angeli consilia,

7 b. Ubi corpus poneretur,
Plebs fidelis mereretur
Martyris suffragia.

8 a. O quam digna, quam beata,
Quam excellens est Brivata!
Gaudeat ecclesia,

8 b. In qua iacet martyr Christi;
Pastor bone, gregi isti
Praesta patrocinia.

9a. Clerum tuum in hoc mari
Non permittas naufragari,
Sed Christo concilia,

9b. Ut possimus tibi digne
Resonare, o benigne,
Laudes et praeconia.

10a. Tu solamen miserorum,
Tu patronus peccatorum,
Tu nostra fiducia,

10b. Fac nos tibi adhaerere
Et cum sanctis congaudere
In caelesti curia.

Trop. ms. Floriacense saec. 11. Cod. Parisin. Nouv. acq. 1177 add. saec. 14. A. — Missale Coenobii Casae Dei imp. Lugduni 1527. B. — 7a, 1 Qui B.

206. De s. Iuliano Cenomanensi.

1a. Laetetur ecclesia
Devotione pia,
Celebrans sollemnia
Cum gaudio

1b. Iuliani praesulis,
Fulgentis miraculis,
Psallat novis modulis
Haec contio.

2a. Hunc morum nobilitas,
Bonae vitae sanctitas
Ornant atque claritas
Suae gentis,

2b. Defensor et civitas,
Fontis clari novitas
Et puellae sanitas
Resurgentis.

3a. Iuliani precibus
Dat Deus ardentibus
Ceterisque omnibus
Remedium.

3b. Ad te suspirantibus,
Festum celebrantibus
Devotis visceribus
Da gaudium.

4a. Vas misericordiae
Et doctor egregie,
Preces nostras hodie
Fer in caelis.

4b. Da ut frui gratia,
Pace et concordia
Valeat ecclesia,
Praesul felix.

5a. Bone pastor ovium,
Saluti fidelium
Subvenias omnium
Ante Deum.

5b. Sancte praesul nobilis,
Nobis invisibilis
Custos, amicabilis
Sis in aevum.

Miss. ms. S. Trinitatis Vindocinensis anni 1457. Cod. Vindocinen. 16. A. — Miss. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Parisin. 868. B. — 3b, 1 supplicantibus B. — In B geht der Prose das Alleluia Plaudat urbs Cenomannica voraus. Cfr. Anal. X, 214. — Mel.: Mariae praeconio.

207. De s. Iuliano Cenomanensi.

1. Iuliani sacri laudes
concinant christiani.

2a. Hic primo Cenomanenses,
paganos errantes,
reconciliavit
peccatores.

2b. Caeco lumen redditur,
statim rex baptizatur
credensque Christo
regnat vivus.

3 a. Dic nobis, puella,
quid vidisti in via?
Rivum fontis decurrentis
prece facta protinus
surgentis.

3 b. Hic baptizat testes
tunc deponentes vestes.
Puer assistit ad cenam,
pergit post Christum
Gallilaeam.

4 a. Igne curantur accensi,
sanantur obsessi,
qui vexantur
daemone fallaci.

4 b. Scimus illum suscitasse
tres mortuos vere;
tu nobis, Christe
rex, miserere.

Missale Cenomanense imp. Parisiis 1494. A. — Missale Cenomanense imp. Parisiis 1517. B. — Missale Cenomanense imp. Parisiis 1559. C. — 2 b, 3 Christus B. — Mel. natürlich: Victimae paschali laudes.

208. De sancto Iusto.

1. Resonet fidelium
ecclesia,

2 a. Claris vocibus
inclita

2 b. Celebrans Iusti
merita.

3 a. Qui novennis, clara

3 b. Natus prosapia,

4 a. Floruit ut lilia

4 b. Fide atque iustitia.

5 a. Quos tam felici nato
Christi ditavit gratia,

5 b. Felix uterque parens,
Iustinus et Felicia,

6 a. Martyrii gloria.
Iustus namque,
mitis hostia

6 b. Futurus, mox
ab infantia
Contempsit mortalia,

7 a. Studens divinis;
sic ambiebat
caelestia,

7 b. Christo devotus
ut adhaereret
per omnia.

8 a. Plura virtutum
inter insignia
mentis meruit praesagia,

8 b. Per quae provectus,
dum cum patre una
divina fisus clementia

9 a. Fratrem captivum
urbe ab remota
reduxit per superna
nactum indicia,

9 b. Insequens lictor
parvi caedit colla,
sic martyr caeli clara
intrat palatia.

10 a. Ubi nunc rosea
triumphans nitet laurea,

10 b. Inter collegia
innocentum pia

11. Niveum sequens
agnum sine macula,
cui sit laus praeclara.

Missale Belvacense imp. Rotomagi 1414. A. — Missale Belvaecense imp. Parisiis 1538. B. — 3b, 1 Factus prosapia A. — 4b hat eine Silbe mehr als 4a, nach Analogie der Stammsequenz. — Mel.: Concinat orbis cunctus.

209. De sancto Ivone.

1. Victorem hostis vesani
collaudant Christiani.

2a. Novum sidus occidens,
Orientem praevidens,
Exemplo convertit
peccatores.

2b. Licet sit in duello
Mundi, hostis flagello
Et mundo mortuus,
caelo vivus.

3a. Quem innuit Maria
adaequandum de via,
Ivo, Britannae gentis,
Lucem videt
resurgentis.

3b. Dum sustulit pestes,
Angeli sunt testes;
Comtempsit Ivo lutea,
Quem sumpsit Iesus de
Gallilaea.

4a. Nam credidit magis soli
sophiae veraci,
Quam mundanorum
dolo fallaci.

4b. Scimus istum erexisse
multos de funere;
Tu nobis, victor
rex, miserere.

Miss. ms. Venetense saec. 15. Cod. Rotomagen. 307. — 3b, 4 Zwei Silben zu viel. — Mel.: Victimae paschali.

210. De sancto Ivone.

1a. Adest dies laetitiae,
Qua propulsor miseriae
Et impetrator veniae,
Beatus Ivo colitur.

1b. Ergo pangamus hodie
Laudes suae memoriae
Et eximiae gloriae,
Qua in caelo perfruitur.

2a. Ubi ab ipso cernitur
Rex in serena facie
Et celsus thronus Mariae,
Qui regis throno iungitur.

2b. Mortuis vita redditur,
Aegris salus refunditur,
Caecis lux restituitur,
Claudis gressus revertitur.

3a. Mutorum lingua solvitur,
Vinctorum funis rumpitur,

3b. Aqua fluens dividitur,
Postis longus efficitur.

4a. Incendium extinguitur,
Maris tumor reprimitur,

4b. Hydropisis consumitur
Et paralisis demitur.

5a. Equus praesulis capitur,
Sed per sanctum eripitur,

5b. Et sic captor confunditur,
Nec inde damnum sequitur.

6a. Pauper sordens suscipitur,
Secum silens convescitur,

6b. Et, dum reproficiscitur,
Splendens et fulgens cernitur.

7a. Vir a rota substruitur,
Aqua praefluens sistitur,
Vir a subtus extrahitur
Et nihil mali patitur.

7b. Barbara gens ambigitur,
Postea credens redditur,
Ecclesia eripitur,
Quam qui superat, punitur.

8a. Abbas captus traicitur,
Navis luto subfigitur,
Liber perditus redditur,
Praedo pavore traditur.

8b. Abbas abire sinitur,
Daemonium eicitur,
Aeris pestis pellitur,
Stragis clades compescitur.

9a. Plane, quod pie poscitur,
Ab Ivone tribuitur

9b. Et completur propitie
Ex ubertate gratiae,

10a. Qua ad aulam introitur
Regis summae potentiae,
Cuius regnum non finitur.

10b. Ipse, qui cuncta largitur,
Nos coascribat curiae,
Quae curae non inscribitur.

Miss. ms. S. Petri Cadomensis anni 1451. Cod. Mancel. s. n. — 8a, 4 tacitur. — Nach 8b, 3 folgt nach Hostis furor refellitur. — 7a und b bilden in der Hs. nur eine Clausel, wohl aus Versehen. Ist Umdichtung von Nr. 211.

211. De sancto Ivone.

1a. Decus ac decor Galliae,
Lux et splendor Britanniae,
Laus et honor Trecoriae,
Beatus Ivo colitur.

1b. Ergo laudes eximiae
Suae dentur memoriae
Ac praeimmensae gloriae,
Qua in caelo perfruitur.

2a. Ubi ab ipso cernitur
Rex in serena facie
Et celsus thronus Mariae,
Qui regis throno iungitur.

2b. Illic sibi conceditur
Subvenire propitie
Humanae indigentiae,
Ut per orbem dignoscitur.

3a. Mortuis vita redditur,
Aegris salus refunditur,

3b. Caecis lux restituitur,
Claudis gressus revertitur.

4a. Mutorum lingua solvitur,
Vinctorum funis rumpitur,

4b. Aqua currens dividitur,
Postis longus efficitur.

5a. Incendium extinguitur,
Maris tumor reprimitur,

5b. Hydropisis consumitur,
Et paralysis tollitur.

6a. Dum hostia sustollitur,
Fulgor circum prospicitur;

6b. Fetus in matre moritur,
Sed incolumis oritur.

7a. Pauper sordens suscipitur,
Secum simul convescitur
Et, cum inde regreditur,
Valde splendens conspicitur.

7b. Vir a rota substernitur,
Et aqua fluens sistitur,
Vir a subtus extrahitur
Et nihil mali patitur.

8a. Archipraesul affligitur
Febre morique creditur,
Pro quo Ivo deposcitur,
Et vita sanus potitur.

8b. Daemonium eicitur,
Aeris pestis pellitur,
Hostis furor refellitur,
Stragis clades compescitur.

9a. Plane, quod pie petitur,
Ab Ivone tribuitur

9b. Et completur plenarie
Ex ubertate gratiae,

10a. Qua ad aulam introitur
Regis summae potentiae,
Cuius regnum non finitur.

10b. Ipse, qui cuncta largitur,
Nos coascribat curiae,
Quae curis non committitur.

Miss. ms. Parisiense saec. 14. Cod. Sangenovefian. 97. A. — Miss. ms. Parisiense saec. 14. Cod. Parisin. 831. B. — Miss. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisin. 857. C. — Miss. ms. Venetense saec. 15. Cod. Rotomagen. 307 (A 434) D. — Sequent. ms. Gallicum anni 1585—87. Cod. Ravennaten. 360 (139. 5. S). E. — Missale Redonense imp. Parisiis 1492. F. — Missale Andegavense imp. [Parisiis] 1489. G. — Missale Constanciense imp. Rotomagi 1499. H. — Missale Macloviense imp. Rotomagi 1503. I. — Missale Lexoviense imp. Cadomi 1504. K. — Missale Lexoviense imp. Cadomi 1517. L. — Missale Andegavense imp. Rotomagi 1523. M. — Missale Constanciense imp. Rotomagi 1524. N. — Missale Leonense imp. Parisiis 1526. O. — Missale Lugdunense imp. Lugduni [1530] P. — Missale Redonense imp. Parisiis 1533. Q. — Missale Bicterrense imp. Lugduni 1535. R. — Missale Briocense imp. Rotomagi 1543. S. — Missale Lexoviense imp. s. l. et a. T. — Missale Lexoviense imp. in Ponte Audomari 1547. U.

1a, 1 et decor LMQU; decor gloriae R; Zeilenstellung 3124 EGMO. — 1a, 3 Tricoriae D; Trecorice I; Trecoriae fehlt Q; et fehlt EO. — 1b, 2 dantur R; dentur suae EGMQ. — 1b, 3 perimmensae T, immensae M. — 2a, 3 Excelsus R. — 2b, 2 propitie fehlt M. — 2b, 4 Et per E. — 3a und 3b umgestellt EGMQ. — 3a, 1 und 2 umgestellt EGMQ. — 3a, 2 effunditur AGMQR. — 3b, 1 und 2 umgestellt EGMQ. — 3b, 1 Lux caecis GMQ. — 4b, 2 Posti N; Pestis longe R; Hostis longe D. — 5b, 2 paraclisis R. — 6a und b fehlen E. — 6b, 1 in mare N. — 6b, 2 in columnis R. — 7a, 1 suspicitur N. — 7a, 3 dum E; egreditur EMQ. — 7b, 1 Dira rota N; roto T. — 7b, 3 extrahatur G. — 7b, 3 u. f. fehlen E. — 7b, 4 mali trahitur R. — 8a, 3 quo fehlt E; desposcitur D. — 8a, 4 bis 9a, 1 fehlen E. — 8a, 4 fruitur B. — 8b, 3 repellitur T. — 10a, 1 Qui R. — 10b, 1 Ille EGMQ. — 10b, 2 Nos ascribat huic curiae P; Conscribat nos curiae E. — 10b, 3 curis non innititur. R. —

212. De sancto Ivone.

1. Ave, decus Britanniae,
Ivo, cultor iustitiae,
In mundo qui positus

2a. Vigilabas et orabas
Ac studio pernoctabas
Brevi somno deditus.

2b. Carnem domans cilicio
Et frequenti ieiunio
More doctus mistico.

3a. Duas partes diversorum
Ieiunabat hic annorum
Solo pane rustico,

3b. Grosso, nigro, quem sumebat
Semel, et aquam bibebat
Per modicum spatium.

4a. Trina parte
restante temporis
Bis sumebat
conditis ferculis
Solum pulmentarium.

4b. Talem vitam
gessit septennio,
Salvo quod in
paschali gaudio
Addebat ovadium.

5a. De bonorum residuo
Reficiebat mutuo
Iesu Christi pauperes,

5b. Quorum causas dirimebat
Sive gratis sustinebat
Contra duros proceres.

6a. Tanta sponte sustinebat,
Qui curatus exsistebat
Abundans divitiis,

6b. Quas dabat cum peculio
Et suo patrimonio
Manibus cum propriis.

7a. Quaterdecim suscitavit
Mortuos atque sanavit
Caecos et balbutientes,
Mutos et furientes.

7b. A maris et tempestatis
Hominibus suffocatis
Et domibus concrematis
Subvenit periculis.

8a. Atque tribus puerperis
Subvenit et partubus,
Ter suspenso, de superis
Cadenti cum artubus.

8b. Aqua mersum, rota raptum
Ad omnia dedit aptum
Et mamillae lac sterili
Perditum restituit.

9a. Eius mira quis noverat
Infinita, quae fecerat,
Nisi stellas qui numerat
Contribuens praemia?

9b. O confessor sanctissime,
Ivo, pater piissime,
Insidiantes reprime,
Propelle cuncta noxia.

10a. Tibi, Christe, supplicamus,
Nos qui semper deliramus,
Ut securi transeamus
Mundana naufragia;

10b. Et a culpis nos emunda,
Ne labamur ad profunda,
Sed cum ipso mente munda
Regnemus in gloria.

Missale Baiocense imp. Rotomagi 1501. A. — Missale Baiocense imp. Rotomagi 1504. B. — Missale Baiocense imp. s. l. 1529. C. — Missale Baiocense imp. [Rotomagi] 1545. D. — 2b, 3 docti ABCD. — 4b, 3 ova duo ABC, gegen den Reim. — 6a, 1 Tanti B. —

213. De sancto Ivone.

1a. Caelum sacrum ecclesiae
Emisit novum radium,
Ivonem, eius filium,
Fontem lucis Britanniae.

1b. Hic speculum scientiae
Sacrum dilexit studium,
Quo venit ad fastigium
Divinae sapientiae.

2a. Viam latam lasciviae,
Mundanum iter devium,
Despexit et ad bravium
Pervenit castimoniae.

2b. Apicem paenitentiae,
Praecipue ieiunium,
Servavit et sic proelium
Vicit carnis discordiae.

3a. Compatiens miseriae
Pauperum, mendicantium,
Nil volens transitorium,
Succurrit indigentiae.

3b. Hic amator concordiae
Iunxit corda discordium,
Agens rectum iudicium
Reformator iustitiae.

4a. Vis divinae potentiae
Miraculorum omnium
Dedit illi praeconium
Praegrandis efficaciae.

4b. Sibi aves et bestiae,
Mors, morbi, fluctus marium
Oboediunt, insignium
Possidens innocentiae.

5a. Signo crucis eximiae
Hic bis divisit fluvium
Et extinxit incendium
Efficacis saevitiae.

5b. Caelestis pastu gratiae
Nullum sumens edulium
Septem dierum spatium
Transit gustator gloriae.

6a. Morbum curat dementiae
Et expellit daemonium
Et coetui viventium
Iunxit defunctos varie.

6b. Fons fuit patientiae
Et exemplar humilium,
Contemnens vituperium
Tetragonus constantiae.

7a. Pauperum amicitiae
Intentus patrocinium
Dat eis et consilium
Gratis spretor pecuniae.

7b. Sincerae conscientiae
Sitit salutem plebium,
Ut per sacrum eloquium
Det viam indulgentiae.

8a. Hic sacrae eucharistiae
Salutis sacrificium,
Cibum sanctorum mentium,
Offerebat cottidie.

8b. Virginalis munditiae
Cordis et carnis lilium
Deferebat cilicium
Asperitatis nimiae.

9a. Spreta vestis mollitie
Tunicam, epitogium
Induit et caputium
De panno grosso patriae.

9b. Gentibus regis Franciae
Praesulis equum, iurium
Zelator spiritalium,
Hic abstulit egregie.

10a. Hic in anno laetitiae
Caeli possedit solium;
Tale Christi imperium
Rosae tenent clementiae.

10b. Cuius caelestis curiae,
Sancto Ivo, solacium,
Divinum stillicidium
Nobis procura gratiae.

Miss. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Parisin. 868. A.—Miss. Andegavense imp. [Parisiis] 1489. B. — Miss. Andegavense imp. Rothomagi 1523. C. — Miss. Andegavense imp. Rotomagi 1504. D. — 1b, 2 Sacro CD. — 1b, 4 Divitiae B. — 2a, 2 Mundanam BCD. — 4b, 4 Das Partizip vertritt, wie so oft, das Verbum finitum. — 5a, 3 exstinguit BCD. — 7b, 3 Et per BCD. — 7b, 4 Dat BCD; vitam C. — 9a, 4 De panno rudi BCD. — 10a, 3 Tali ACD.

214. De sancta Katharina.

1a. Ad honorem Katherinae,
Virginis atque reginae,
Fiant haec sollemnia.

1b. Tempus habens iuvenile,
Verbum promens cor senile
Dura frangit vitia.

2 a. Docta Christum demonstravit,
Quod nunquam rex immolavit
Deo sed daemoniis.

2 b. Donis eam rex curavit
Depravare, sed firmavit
Se Dei obsequiis.

3 a. Trusit eam carcere,
Sed angelo propere
Virgo consolatur;

3 b. Lustrat eam spiritus,
Bonus rei exitus
Fore demonstratur.

4 a. Sapientes Christo iunxit,
Quos ab errore disiunxit
Plaudentes martyrio.

4 b. Porphyrium et reginam
Caeli mittit ad coronam,
Quo fruuntur gaudio.

5 a. Multos doctos palam vicit
Katherina, quos conduxit
In Dei servitio.

5 b. Per concessam vim divinam
Rota fracta fert ruinam
Gentili consortio.

6 a. Stridebat rex dentibus
Contra fidos invidus,
Qui baptizabantur.

6 b. Addebat supplicia,
Sed pro Christo talia
Pati plebs laetatur.

7 a. Stupor est in novitate
Fusa lactis ubertate,
Guttur dum exciditur;

7 b. Angelorum potestate
Monte Sina collocatae
Merces caeli redditur.

8 a. Dono trino coronatur,
Dum ab ea degustatur
Manna lactens gloriae.

8 b. Virginibus sociatur,
Martyrio gloriatur
Praedicatrix gratiae.

9 a. Sicut liquor tumbae gentes
Sanat, nostras ita mentes
Mundet a criminibus;

9 b. Post informet hic viventes,
Ut cum sanctis consedentes
Fruamur caelestibus.

Missale Diense imp. Parisiis 1499. — 1 b, 3 Dure frangunt.

215. De sancta Katharina.

1 a. Triumphalis o regina,
Flos regalis, Katherina,
Specialis medicina
Sis aegrorum omnium.

1 b. Quae tyrannum confudisti,
Quae confusi convertisti
Nuptam, quae pro fide Christi
Pertulit martyrium.

2 a. Quinquagenos oratores
Et convincis et errores
Horum solvens contemptores
Idolorum efficis.

2 b. Tu rotarum, virgo fidens,
Erectarum monstra videns,
Robur harum at allidens
Diruis et deicis.

3 a. Pro devotis vota fundis,
Pro cruore lac effundis,
Te in Sina de profundis
Manus fert angelica.

3 b. Membris manans liquor datur,
Aeger unctus quo salvatur;
Per te nobis largiatur
Unctio pneumatica.

Miss. Abrincense imp. Rotomagi 1505. Mel. Verbum bonum.

216. De sancta Katharina.

1 a. Katharinam gloriosam,
Dignam, venerabilem,
Stirpe quidem generosam,
Parvam tamen, humilem,
Sorte, sexu fragilem,
Fecisti victoriosam
Tibi, Iesu, pugilem.

1 b. Fulta fide non expavit
Tyrannum Maxentium,
Argumentis improbavit
Errorem gentilium,
Et doctores artium
Quadraginta confutavit
Virginis eloquium.

2 a. Disputando confutati
Fiunt mox christicolae,
Baptizantur aspernati
Sectae viam dyscolae,
Sectae pravae, frivolae,
Rogo dati nec cremati
Caeli fiunt incolae.

2 b. Hinc perversus rex molitur
Virginem pervertere,
Primum promissis blanditur
Contemptoque munere
Coepit minas addere;
His immota lacessitur
Nec terretur verbere.

3 a. Scorpionum post flagella
Iussu regis efferi
Carne lacera tenella
Virgo datur carceri,
Sed medentis vulneri
Sponsi maturam puella
Sentit opem superi.

3 b. Uxor regis baptizatur
Duce cum Porphyrio,
Tyrannus exasperatur,
Nec mora, martyrio
Felici cum socio
Iuncta Christo coronatur
Caeli sita solio.

4 a. Post haec rotae praeparantur
Mirandi moliminis,
Membra quibus confringantur
Gloriosae virginis,
Sed virtute numinis
Vehementi dissipantur
Ictu lapsi fulminis.

4 b. Tandem virgo decollata,
Quae liquore lacteo
Madet, est in Sina lata
A coetu sidereo;
Cuius a mausoleo
Fuso sanitate data
Languor cedit oleo.

Sequent ms. Sedunense saec. $^{13}/_{14}$. Cod. Capit. Sedunen. s. n. A. — Sequent. ms. Sedunense saec. $^{15}/_{16}$. Cod. Capit. Sedunen. s. n. B. — Missale Coenobii Casae Dei imp. Lugduni 1527. C. — 1a, 2 Digne C. — 2a, 3 aspernatim C. — 3a, 1 Scorpium C. — 3a, 3 Carnem lacerat C. — 3a, 5 medenti AB. — 4a, 7 lapsu A.

217. De sancta Katharina.

1 a. Glorientur virgines
de virginis conflictu,
Quae pretio nec prece
nec mina vult nec ictu
Ad idola deflecti,
Sed fit magistra recti
Sponsi memor electi.

1 b. Gratulentur homines
exemplum sibi dari
In sexu tam fragili,
quod velint imitari;
Nam fragilis luctatur,
Et fortis superatur,
Sic Deus operatur.

2 a. Sapientes accersiti
Instant, virgo nomen Christi
Praedicat et gloriam,

2 b. Dumque probat, quod proponit,
Vincit prorsus et deponit
Eorum superbiam.

3 a. Victi cedunt,
Christum credunt
Sacro pleni dogmate,

3 b. Post cremantur
Et beantur
In superno climate.

4 a. Tyrannus non flectitur,
Carcere recluditur
Katharina;

4 b. Horror omnis pellitur,
Nam intus refunditur
Lux divina.

5 a. Porphyrio regina duce
Intrat, pavet visa luce
Recessura.

5 b. Illam virgo consolatur:
Veni, Christus te dignatur,
Sis secura;

6 a. Deos sperne viliores,
Christum credas et adores
Mente pura.

6 b. Credit, redit imperatrix,
Dei vivi praedicatrix
Iam futura.

7 a. Audit, furit nequam ille,
Iubet illae ut mamillae
Divellantur.

7 b. Illam tamen hoc non movet,
Se potius Deo vovet,
Quod mirantur.

8 a. Coronatur martyrio,
Post modicum Porphyrio
Comitata.

8 b. Ad fidem multa trahitur
Turba, quae primos sequitur
Morti data.

9 a. Additur scelus sceleri,
Traditur novo generi
Virgo poenae.

9 b. Advolans fulmen caelitas
Machinam vertit funditus
Coram sene.

10 a. Iam plebs Christo fit devota,
Ensi colla dat immota;

10 b. Sic legio perit tota,
Regna petens sanctis nota.

11 a. Lictor ense iam armatur,
Virgo gaudens immolatur,
Pro cruore lac liquatur.

11 b. Obmutescit ovis tonsa,
Caeli penetrat absconsa
Et iungitur sponso sponsa.

12 a. Mons Sinai, nunc laetare,
Corpus habes puellare
Ab angelis structo lare
Manu cita.

12 b. Ergo, sponsa, martyr Christi,
Plebi clemens assis isti,
Fac, succedat vitae tristi
Vera vita,

13. Ubi salus inaudita,
Ubi pax est infinita.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1606. — 7b, 1 Illa. — 8a, 3 Commutata. — 9a, 1 scelus flesceri.

218. De sancta Katharina.

1 a. Adest dies Katherinae
Nobis praesens, sine fine
Quam decorat gloria.

1 b. Recolenda recolatur
Dies, in qua collocatur
Sidus inter sidera.

2a. Costi regis proles clara
Huius vitae per amara
Cursus capit bravium,

2b. In agone Christus ei
Subministrat requiei
Caeleste solacium.

3a. Certat virgo, confortatur
In agone, superatur
Hostis, rex Maxentius.

3b. Martyr pugnat, saevus stridet,
Cum minatur, virgo ridet
Exorans propensius.

4a. Virginalis gaudet chorus,
Triumphanti consonorus
Triumpho victoriae,

4b. Inter hostes triumphantem
Unum trinumque laudantem
Clamant Sion filiae.

5a. De se prius praesumentes
Convincuntur sapientes
Virginis prudentia,

5b. Ex iniustis fiunt iusti,
Suffocantur incombusti
Fidei constantia.

6a. Rex convictus per doctrinam
Caedi iubet Katherinam
Et recludi carcere;

6b. Visitatur a regina,
Lux illustrat quam divina
Ex superno munere.

7a. Praesentantur tres coronae
Katherinae, ex sermone
Fortatur angelico.

7b. Vincla spernit et tortorem,
Famem, sitim et laborem,
Deum laudat cantico.

8a. Tortor saevit, cruciatur
Imperator, nec mutatur
Virginis facundia.

8b. Parans iter sibi tutum
Reputavit velut lutum
Quaeque transitoria.

9a. Tandem morte mors finitur,
Mors in vita sepelitur
Capitis sententia.

9b. Terra manat lactis unda,
Nitens volat ut columba
Spiritus ad aethera.

10a. Fovet Sina mons humatum
Corpus eius, iam translatum
Caelesti consortio.

10b. De sepulcro semper manat,
Quae linitos aegros sanat,
Olei perfusio.

11a. Nunc pro nobis, martyr, ora,
Ut coronet nos corona
Coaeterna Dominus,

11b. Et perducat nos ad vitam
Tua prece requisitam,
Quam non claudit terminus.

Missale Cluniacense imp. in Cluniaco (Michael Wenseler) 1493. A. — Missale Cluniacense imp. Parisiis 1510. B. — Missale Cluniacense imp. Parisiis 1550. C. — 7a, 3 Profertur.

219. De sancta Katharina.

1. Gaude, chorus, hac in die,
Dulcis melos symphoniae
Voce dando mutua.

2a. Voci vita conformetur,
Sicque dies celebretur
Digna laude congrua,

2b. Per quam nobis renovatur,
Quae condigne celebratur,
Festivitas annua.

3a. Adest dies, qua divina
Luce virgo Katharina,
Costi regis filia,

3b. Illustratur cum stola duplici,
Nacta sibi poena multiplici
Paradisi gaudia.

4 a. Haec in annis iuventutis
Sanctae iugum servitutis
Indefessa sustinens

4 b. Mundi sprevit gloriam,
Solam Christi praesentiam
Puro corde retinens.

5 a. Iubet Caesar tura dari,
Diis greges immolari,
Vana coli numina.

5 b. Audet virgo repugnare,
Vanos deos blasphemare
Detestans libamina.

6 a. Stupefactus rex decore
Singulari mox amore
Inflammatur noxio.

6 b. Prece tentat immutare,
Tormentorum superare
Quam nequit ludibrio.

7 a. Oratores advocantur,
Advocati superantur
Virginis facundia.

7 b. Gaudet grex fidelium,
Dum transit incendium
Ignis caro nescia.

8 a. Fornax regis Chaldaeorum
Sanam servat puerorum
Vitam cum corporibus.

8 b. Hic vita deponitur,
Sed caro non tangitur
Igneis stridoribus.

9 a. Uxor regis Christo credens
Et tortores antecedens
Cum duce Porphyrio

9 b. Post tormenta decollatur,
Quam non pauca comitatur
Militonum contio.

10 a. Hinc poenarum diversarum
Cruciatu non vincitur,
Sed insuper afficitur
Inaudito verbere.

10 b. Nox fugatur, illustratur
Luce clara virgo sancta,
Katharina retruditur
In horrendo carcere.

11 a. Rota rotae coaptatur,
Tota ferro constipatur,
Lacerando sublevatur
Martyr in eculeo.

11 b. Quae dum mori sic putatur,
Moles ingens dissipatur,
Plebs immensa morti datur
Ictu strata flammeo.

12 a. Ense tandem iugulatur,
Sanguis lacte commutatur,
Terra novi dealbatur
Cruoris aspergine.

12 b. Cuius corpus monte Sina
Non mortali sed divina
Vi translatum medicina
Olei vertigine.

13 a. Ave, virgo veneranda,
Virgo digne collaudanda,
Virgo totis exoranda
Viribus, ut ad optanda
Transferamur gaudia.

13 b. Nostrae mentis prece, munda,
Terge sordes atque munda,
Stola fulges quae secunda
Post reginam in iucunda
Beatorum patria.

Miss. ms. Rotomagense saec. 14. Cod. Parisin. 17317. A. — Miss. ms. Rotomagense saec. 14/15. Cod. Portus Gratiae 325. B. — Miss. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. Parisin 865. C. — Missale Rotomagense imp. Rotomagi 1491. D. — Missale Rotomagense imp. Rotomagi 1499. E. —

2 a, 1 Voce C. — 4 b, 1 sprevit haec D. — 4 b, 3 Corde puro BDE. — 5 a, 2 deis DE, dei B. — 7 a, 1 adducuntur ACDE. — 8 a, 1 Saldeorum B. — 8 b, 2 Qua B. — 8 b, 3 Militorum B. — 9 a, 3 affligitur B. — 12 a, 3 exornanda C. — 12 b, 3 Stella B. — 12 b, 4 quae iucunda C. — Mel.: Laudes crucis.

220. De sancta Katharina.

1 a. Ave, virgo generosa,
Katharina, rubens rosa,
Candorisque lilium.

1 b. Ave, gemma pretiosa,
Ave, virga fructuosa
Hortulani cordium.

2 a. Plantatoris in hac planta,
Salvatoris in hac sancta
Collaudetur bonitas;

2 b. Istam decet venerari,
Istam debet honorare
Humana fragilitas.

3 a. In fervore spiritus
Sibi dato caelitus
Irruit in regem;

3 b. Nec stupet nec metuit,
Sic errantem arguit
Christi servans legem.

4 a. Haec est legis aemulatrix,
Haec errorum confutatrix
Tollens idolatriam,

4 b. Haec rectorum superatrix,
Veritatis praedicatrix
Pandensque vitae viam.

5 a. Clausa fame cruciatur,
Sed a cibo sustentatur
Iussa Dei munere;

5 b. Caeli luce confortatur
Et a Christo visitatur
Existens in carcere.

6 a. Quam felix Katharina,
Ope fulta divina,
Quam potens eulogio!

6 b. Eius namque doctrina
Quam plures cum regina
Credunt et Porphyrio.

7 a. Rotas idem rex crudelis
Addit, sed virtus de caelis
Frangit opus impii.

7 b. Celsa demum martyr alma
Mortem subit, sic cum palma
Decedit martyrii.

8. O quam probat carnis florem
Corpus eius dans liquorem
Cum cruore lacteum.

Missale B. Martini Turonensis imp. Parisiis 1529. — 3 a, 1 In furore. — 6 a, 1 O quam felix. — 7 b, 3 Docebit.

221. De sancta Katharina.

1 a. De concordi lyra cordis,
Virtutum chordata chordis,
Laus vocalis prodeat,

1 b. Ut sic concordia pari
A nobis virgo laudari
Katharina valeat.

2 a. Cuius si fidem explores,
Prudentiam, genus, mores,
Formam et scientiam,

2 b. Inter chorum virginalem
Nullam invenies talem
Neque tam egregiam.

3 a. In primis igitur vide
De virginis tantae fide,
Quae pro Christi nomine

3 b. Poenas specus carceralis
Non expavit nec rotalis
Supplicium machinae.

4a. Tanta prudens et instructa,
Nunquam, in nullo seducta
Per suam prudentiam,

4b. Oleum in vase ferens,
Venientem sponsum quaerens
Sponsa venit obviam.

5a. Decore nitens carnali,
Orta de stirpe regali,
Coepit ab infantia

5b. Philosophiam scrutari
Et in caelis profundari
Causas et principia.

6a. Quae coram imperatore
Nullo concussa timore,
Sed fortis constantia

6b. Sapientes et astutos
Quinquaginta sua mutos
Reddidit industria.

7a. Cuius sermone convicti
Crediderunt, sed edicti
Prolata sententia

7b. Iussi sunt igne cremari,
Finientes fine pari
Pro fide martyria.

8a. Quos ipsa post est secuta
Caput ense subdens tuta,
Sed post carnis exitum

8b. Angeli, corpus humantes,
Eius Deo decantantes
Obtulere spiritum.

9a. Signum autem est, quod ei,
Dum vixit, gratia Dei
Multa data fuerit,

9b. Quod, ex quo sepulta fuit,
Olei de ipsa fluit
Liquor, qui non deperit.

10a. Hanc ergo tam gratiosam,
Tam claram, tam pretiosam,
Tam insignem virginem

10b. Toto corde requiramus,
Ut per ipsam veniamus
Ad beatitudinem.

Miss. Claromontense et S. Flori imp. Lugduni 1541. A. — 1b, 2 virgo fehlt. — 3b, 2 inveniens. — 3b, 1 pecus carcerales. — 3b, 2 rotales. — 4b, 3 sponsae. — 8a, 1 Quod. — 8a, 2 ense.

222. De s. Katharina Senensi.

1a. Christo regi iubilemus,
Sponsam eius collaudemus,
Katharinam virginem;

1b. Ex civitate Senarum,
Cuius nomen est praeclarum,
Duxit haec originem.

2a. Hanc Christus ab infantia
Repletam mira gratia
A mundo segregavit,

2b. Virginitatis perennis
Virgo, dum esset septennis,
Votum Christo firmavit.

3a. Ordinem paenitentiae
Intrat custos munditiae
In adulescentia,

3b. Hinc integro silentio
Se retulit triennio
Contemplans caelestia.

4a. Illata daemonum bella
Superavit haec puella
Diurno certamine,

4b. Pugnat orationibus
Et flagellationibus
Multo fuso sanguine.

5a. Pia succurrens miseris
Christum in forma pauperis
Vestivit celeriter,

5b. Patienter dura ferens,
Aegris piam curam gerens
Servivit alacriter.

6a. Cilicio virgo pura
Ferrique catena dura
Corpus mortificavit,

6b. Animarum pro salute
Ter in die caesa rite
Sese disciplinavit.

7a. Nullum cibum corporalem
Ad suam vitam mortalem
Annis multis edebat,

7b. Sed sacram communionem
Per magnam devotionem
Cottidie sumebat.

8a. Semper horis fere tribus
Rapiebatur sensibus
Sumpta communione

8b. Saepeque corporaliter
Levabatur totaliter
Mira devotione.

9a. O Dei providentia,
Qui summa sapientia
Grata quoque facundia
Virginem decoravit.

9b. Nam magistros doctissimos
Et doctores clarissimos
Atque elegantissimos
Doctrina superavit.

10a. Graves inimicitias
Et veteres discordias
Remissasque iniurias
Pacifice sedavit.

10b. A Romanis furoribus
Urbanum sextum precibus
Et susceptis verberibus
Katharina salvavit.

11a. Katharina, quae miseros
Peccatores innumeros,
Ne caderent ad inferos,
Salvasti salubriter,

11b. Assis nobis propitia
Cunctaque pelle vitia
Et ad regna caelestia
Perducas finaliter.

Prosar. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Andegaven. 90. A. — Missale Redonense imp. Parisiis 1492. B. — Missale Redonense imp. Parisiis 1523. C. — Missale Redonense imp. Parisiis 1533. D. — 1a, 2 Eius sponsam BCD. — 1b, 1 Sena BCD. — 4a, 1 Allata A. — 7a, 1 Ut nullum BCD. — Str. 9b steht vor 8b BCD. — 9b, 2 doctores gravissimos BCD. — 10a, 3 Christus remissasque BCD. — 11a, 4 Servasti BCD.

223. De sancto Laudo.

1a. Grato psallens
laudum praeconio
Laudo laudes
solvat haec contio,
Et resultet
sollemni gaudio
Plebs devota.

1b. Laudus laudes
habere meruit,
Hic est enim,
qui vere tenuit
Vitae vias,
quem nulla polluit
Noxae nota.

2 a. Vitae cuius
quae sint insignia,
Plane monstrat
in pueritia,
Duodennis
divina gratia
Praeelectus.

2 b. Notum quidem
non est a saeculo,
Quod regendo
sic puer populo
Solo Dei
nutu praeambulo
Sit praefectus.

3 a. Hic est puer,
quem Iesus medium
Statuendo
sibi vicarium
Praeelegit
delegans ovium
Praefecturam.

3 b. Qui pastorem
secutus praevium
Et exemplar
factus humilium
Confessoris
gessit officium
Atque curam.

4 a. Hic pastoris
adeptus apicem,
Salutaris
praegustans calicem,
Sibi hausit
et suis invicem
Propinavit.

4 b. Hic pastoris
agens excubias
Mundi fastus,
carnis blanditias
Daemonumque
graves iniurias
Triumphavit.

5 a. Ad hoc triplex
gementes proelium
Imploremus
huius auxilium
Sono vocis,
affectu cordium
Postulantes,

5 b. Ut sacra nos
eius oratio
Pravitatis
emuncto vitio
Consoletur
in hoc exsilio
Laborantes.

Missale Constanciense imp. Rotomagi 1499. A. — Missale Constanciense imp. Rotomagi 1524. B. — 2a, 2 quaesivit insignia B. — 4a, 6 et suis lucem B. —

224. De sancto Laudo.

1 a. Sancte Laude,
miles egregie,
Sis praesentis
memor familiae;

1 b. Summi regis
astans praesentiae
Nos praesenta
caelesti curiae.

2 a. Iam transacto
felici proelio,
Miles sancte,
gaudes de praemio;

2 b. Nos in tuo
promptos obsequio
Prosequatur
tua protectio.

3a. Nos in huius
vitae naufragio
Tua regat
iugis oratio,

3b. Ut ad portum
caelestis patriae
Dirigatur
cursus ecclesiae.

4a. Nos in tua
promptos praeconia
Regi regum
Christo concilia,

4b. Nos ab huius
lacu miseriae
Duc ad portum
caelestis patriae.

5. Ubi tecum, miles egregie,
Perfruamur palma victoriae,
Quod det nobis Christus, rex gloriae.

Missale Constanciense imp. Rotomagi 1499. A. — Missale Constanciense imp. Rotomagi 1524. B.

225. De sancto Laurentio.

1. Ad te refertur, Christe,
martyrum, bone, palma,

2a. Qua decorasti
martyres, redemptor
factus, Iesu pie,

2b. Sanguinem tuum
fundens et reserans
hoc sanctis caelica.

3a. Tanta bonitas
sanctis reboat
per cuncta,

3b. Ardua cogens
illos scandere
gaudia.

4a. Ascensus iste
panditur,
Laurenti, tibi,
dum temnis saeva

4b. Zabuli tela,
triumphans
Christum praesentem
vides, athleta.

5a. Pararat Iesus coronam,
tu certabas sustinendo
ignem spe bona.

5b. Magister Sixtus dixerat:
tu, levita, gloriosum
triumphum feres

6a. Lactea corona,
tirunculus fortis,
miles indomabilis.

6b. Milia poenarum,
carcerem, cratem tu
sustinuisti, martyr.

7a. Nam ecclesiae
thesauros, sancte,
christicolis dans
vincebas
poenarum incendia.

7b. Patris radius
inflammabat te,
sanctum pneumaque
replerat
te, sancte deicola.

8 a. Saeptus angelorum
coetibus
et devicto
hoste nefando
spiritum

8 b. Emittis, vinctus
coronis
tu aureis
regna subintras
polosa.

9 a. Seraphim
tibi statim
obviant ignea,

9 b. Alarum
plausibus te
ferunt ad Dominum

10 a. Cantantia
doxologia.
Accepta ergo,
victor, munia;

10 b. Percipito
nostram in Christo
querelam, ibi
iungamur; fiat.

Missale Coenobii Casae Dei imp. Lugduni 1527. — 2 a, 1 Qua steht in der Quelle am Schlusse von 2a, 3. — 2 b, 2 sq. et hoc reseras. — 4 a, 4 tempus leva. — 8 a, 2 civibus. — 8 a, 5 sic spiritus. — 8 b lautet in der Quelle: Immergis vincis coicis tu omicis stellia intrant polosa. — 10 a, 3 Accepto. — 10 a, 4 o victor.

226. In Revelatione s. Lazari.

1 a. Gaude, felix Aedua,
Dies adest ardua,
Omni plena gratia.

1 b. Iucundare, civitas,
Lazari dum recitas
Patroni festalia.

2 a. Laetare, Burgundia,
Tua per hunc gloria
Crescit et potentia.

2 b. Eius revelatio
Tua est protectio
Ab omni miseria.

3 a. Per hunc salus redditur
Cunctis, si exposcitur
Pura conscientia.

3 b. Sospitati traditur,
Quisquis hunc aggreditur
Fideli constantia.

4 a. Collaetetur igitur,
Aedua, quae fruitur
Corporis praesentia.

4 b. Aures reddat patulas,
Ad credendum sedulas
Cum digna memoria.

5 a. Ludovicus, rex Francorum,
Dux quoque Aquitanorum,
Sub quo vigent posterorum
Regum diademata,

5 b. Honestate pollens morum
Sollerti cura suorum,
Postquam a regno Gallorum
Expulerat schismata,

6 a. Gentem Saracenorum
Proponit invadere
Et terram perfidorum
Christi iugo subdere.

6 b. Ut eius dominio
Valeat subigere,
Quos cernit servitio
Daemonis subsistere.

7 a. Mox thesauri ecclesiae,
Ut sibi et militae
Valeant prosperari,

7 b. In patulum proferuntur
Et Christo laudes solvuntur
Pro statu militari.

8 a. Sic lucerna sempiterna
Aede quiescens externa
Iubetur reserari,

8 b. Ut, quae diu latuerat
Et lumine caruerat,
Posset manifestari.

9 a. Ad hoc dies praefigitur,
Quo sacrum corpus aditur
Martyris revelandum.

9 b. Praeses praeit, plebs sequitur,
A sepulcro educitur
Corpus hoc reverendum.

10 a. Sic ossa sacra Lazari
Praeses et multi praeclari
Cum laude et laetitia
Aede collocant propria.

10 b. Ad quam omnes concurrentes,
Morborum curam poscentes
Martyris per suffragia
Voti sumunt remedia.

11 a. O Lazare, martyr Christi,
Qui te nobis contulisti
Pastorem et patronum,

11 b. Plebi tuae, quam tu pascis,
Munus sacrum confer pacis,
Salutis quoque donum.

12 a. Quo cum Christo iam frueris
Nec plus mortem tu vereris,
Sed possides omnia
Tibi complacentia.

12 b. Ad hoc trahe te laudantes,
Tuo festo adgaudentes
Et perduc te venerantes
Ad caeli fastigia,

13. Ubi pax et gloria.

Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 119. A. — Miss. ms. Eduense saec. 15. ex. Cod. Semin. Eduen. 124. B. — Grad. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. s. n. C. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 115. D. — Miss. Eduense imp. Parisiis 1493. E. — 5 a, 2 Acquitanorum E. — 6 a, 1 Sarracenorum. — 10 b, 1 confluentes E. — 11 b, 1 Plebis E. — 12 b, 2 ad gaudentes ABCDE. — 13 pax est et E. — Mel.: Mane prima sabbati. — Vgl. Pellechet. Notes sur les livres liturgiques des diocèses d'Autun etc. S. 262 u. f.

227. In Translatione s. Lazari.

1 a. Psalle, plebs christicola,
Iesu clara praeconia,

1 b. Auge salutifera
commissi talenti lucra.

2 a. Anni orbita
nunc Lazari sollemnia
reducit placida,

2 b. Herilis cuncta
quem insignem per saecula
decorat gratia.

3 a. Istius a Bethania,
Ierosolymis proxima,

3 b. Exstitit soror Maria
sanctissima atque Martha.

4 a. Cuius quondam membra
languida
reliquit vitalis aura,

4 b. Et luce carebant
bis bina
intra monumenti saepta.

5 a. Pro quo petunt
germanae
Christi vestigia.

5 b. Non est inquit
haec sother
mors, sed Dei doxa.

6 a. Irrigans nunc ora
lacrimis pia:

6 b. Perge, infit, extra
morte fugata.

7 a. Spoliantur saeva
tartari regna;

7 b. Ornatur pristina
Lazarus zoa.

8 a. Per huius, Christe, merita
labem purga,
a morte nos libera,

8 b. Ut tecum vita fruamur
perpetua
Alleluia.

Miss. ms. Eduense saec. 14. Cod. Semin. Eduen. 121. A. — Miss. ms. Eduense Card. Rollin. saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 114. B. — Miss. ms. Oliverii de Martolio, epi. Cabillonen. anni 1440. Cod. Semin. Eduen. 118. C. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 123. D. — Missale Eduense imp. Parisiis 1493. E. — Missale Metense imp. Metis 1545. F.

Ferner: Miss. ms. Eduense saec. 12. Cod. Semin. Eduen. 125. add. saec. 14. — Miss. ms. Eduense anni 1476. Cod. Semin. Eduen. 118 bis. — Miss. ms. Eduense Card. Rollin. saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 110. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 120. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 115. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 117. — Sequent. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 131.

5 a, 1 petivit F. — 5 b, 3 sed Christi clara F. — 6 a, 2 lacrimis plena F. — 7 b, 1 Ornatur B. — 7 b, 2 zona F. — 8 a, 2 labe BF. — 8 a, 3 nos fehlt F. — Vgl. Pellechet l. c. 272.

228. De sancto Leobino.

1 a. Mnas appendit talentorum
Leobinus, dum sanctorum
Floruit ecclesia;

1 b. Esse dedit Pictavorum
Et solium Carnotorum
Caelestis ierarchia.

2 a. Ex pascuis evocatur,
Elisaeus concitatur
Ex arante vomere;

2 b. Vita fulget coenobica
Et rutilat prophetica
Et sanctorum opere.

3 a. Ut panderet, adgravatur
Et Dalila molestatur
Ad rerum excennium;

3 b. Hinc fustibus astringitur,
Illic blandis emollitur
Ad vitae exitium.

4 a. Edax ignis sic oboedit,
Pharaonem quod momordit
Pestis, grando penitus;

4 b. Nam Moysi cunctum cedit,
Leobinus mite reddit
Prece fultus caelitus.

5 a. Dum vi pressus daemonii
Saul spumat flagitii,
Precis lyra pellitur,

5 b. Neque morbus convicii
Quam Iesu, Dei filii,
Penitus confringitur.

6 a. Leo iam felix binus
Frangens nunc hostis pignus,
Unde exaltatur,

6 b. Vulpes vastat Samsonis
Postesque abrupit donis,
Per quod advocatur.

7 a. Praesul pastor praemonstratus
Visu, voce adclamatus
Ordinatus figitur;

7 b. Emprepia decoratus,
Super nivem dealbatus
Virtute concingitur.

8 a. O quam probat caecis visum, Febrem, claudis quoque gressum Virtutum frequentiam;	8 b. Hydropisisque curatur, Sanguis, daemon effugatur Ob precum instantiam.
9 a. Lechytus non minuitur Olei nec dirimitur Lampadis suspendio;	9 b. Nulla crucis fit fractura, Nec olei stat iactura In ictus excidio.
10 a. Laudes ergo Leobino Resonemus cultu digno Laxis fibris;	10 b. Promens petat motu pleno Plebs Carnoti frui trino Binis stolis.
11 a. Et tu, pater Leobine, Pastor gregis et patrone, Prece semper sedula	11 b. Potiri fac tuos pace, Ut in poli vera luce Conregnent per saecula.

Miss. ms. Fontanellense saec. 14/15. Cod. Portus Gratiae 327 (A 30) add. saec. 15. ex. A. — Missale Carnotense imp. Carnoti 1482. B. — Missale Carnotense imp. Parisiis 1500. C. — Missale Carnotense imp. Parisiis 1511. D.
1 b, 1 Assem dedit A. — 2 b, 1 Vota fulget coenobita A. — 2 b, 3 Ex sanctorum AB. — 3 a, 2 Dalida ABCD. — 3 b, 2 Illis A. — 5 a, 3 Lira, plectris A. — 5 b, 2 Quem Iesu filii Dei A. — 7 b, 1 Lies Euprepia. — 7 b, 3 confingitur BCD. — 8 a, 3 frequentia ABCD. — 8 b, 1 Idropisimque ABCD. — 8 b, 3 Os precum instantia AC; Eius precum instautia BD. — Str. 10 a und b sind in A, vermutlich um aus 10 b, 2 Plebs Carnoti zu entfernen, unter augenscheinlicher Beeinträchtigung der Mel. verändert in:

10 a. Laudes ergo [Leobino] Resonemus cultu digno, Laxis fibris congaudentes Sub melos harmonia.	10 b. Promens chorne[sic]noster coetus Gratulatur sollemnia, Tanto patre hilaratur Nunc pangens praeconia.

11 a, 1 Ave, pater A. — 11 a, 3 Tua prece sedula A. — Mel. augenscheinlich In caelesti hierarchia.

229. De sancto Leone Baionensi.

1 a. Iam lucis sidus oritur Cunctis mirandum saeculis,	1 b. Rosa rubens colligitur Decorem praestans populis.
2 a. Infans aetate tenera Lac certis horis abdicat,	2 b. Sacra convertens foedera Christo fidelis dedicat.
3 a. Loco sacri martyrii Corpus cadens erigitur,	3 b. Palmam reportat proelii, Dum caput inde tollitur.
4 a. Baiona felix rutilat Sacrum corpus custodiens	4 b. Et mente tota iubilat Fidelis Deo serviens.
5 a. Olim obscura tenebris, Baiona, nunc te veritas	5 b. Tenet, nec scit illecebris Verti tua fidelitas.

Miss. Baionense imp. Parisiis 1543.

230. De sancto Leonhardo.

1 a. Laudes praestat, omnia,
Leonhardi gloria,
Virtutibus claruit.

1 b. Hunc produxit Francia,
Lemovica patria
In patronum habuit.

2 a. Clarus fuit genere
Ille missus aethere
Galliae prosapia.

2 b. Vinclis tortos misere
Solvit Christi munere
Speciali gratia.

3 a. Data mortis anxiis
Pariens suppliciis
Coniunx regis Franciae

3 b. Salva fit auxiliis
Tunc cum partu gaudiis;
Christo dantur gratiae.

4 a. Morbosis remedia
Eius in ecclesia
Feruntur clementia.

4 b. Multos cruciantia
Tolluntur daemonia,
Vincla vinctis impia.

5 a. O confessor opere,
Summo regnans aethere,
Caeli confer gaudia.

5 b. Adgravatos scelere
Orci taetro carcere
Nos erue gratia.

Officia ms. Corporis Christi et S. Leonhardi saec. 15. Cod. Sangenovefian. 122. (BBl. Fol. 32). A. — Sequent ms. Gallicum anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. 8). B. — 1a, 2 praestant B. — 2a, 2 Illi A. — Str. 3b fehlt B. — 4a, 3 Fruitur B. — 4b, 1 Multa trepidantia B. — 4b, 3 vincis impia B. — 5a, 2 regnas B. — 5a, 3 confers B. — 5b, 2 Archi A, Orchi B. — 5b, 3 eruere B. — Mel.: Veni sancte spiritus.

231. De sancto Leonhardo.

1 a. Gratulare nunc, Francia,
Magno repleta gaudio,
Leonhardi praeconia
Offerendo corde pio.

1 b. Hunc abluit Remigius,
Remis residens pontifex,
Hunc docuit pastor pius
Ut salutaris artifex.

2 a. Regis amicus Franciae,
Quos catena ligaverat,
Solvebat hic cottidie
Favore, quem acceperat.

2 b. Ab aula post haec regia
Recedens amore Dei
Recto calle recta via
Locum quaerit placens ei.

3 a. Adflatus almo flamine
Verbum vitae dat populis,
Omni vitato crimine
Resplenduit miraculis.

3 b. Cum per silvam incederet,
Subvenit regi Franciae
Ac, ut regina pareret,
Deo supplicavit pie.

4 a. Hic constructo coenobio
Cum potestate regia
Ardore Dei nimio
Vixit in abstinentia.

4 b. Tunc adunatis fratribus
Ibi prope Lemovicas
Factis orationibus
Escas dabat salvificas.

5 a. Doctrina fulget nimia
Exemploque mirifico,
Divina plenus gratia
Fuit in corde caelico.

5 b. Clarus itaque titulis
Dierum plenus obiit
Magnisque cum miraculis
Caeleste regnum petiit.

6 a. Leonharde sanctissime,
Te rogamus attentius
Nostrae sis memor animae
Sisque semper propitius.

6 b. Ut altam caeli ianuam
Attingamus velocius,
Pacem dones perpetuam,
Te rogamus attentius.

Miss. Fontebraldense. imp. Parisiis 1606.

232. De sancto Leontio.

1 a. Laudes almi Leontii,
Confessoris egregii,
Mater clangat ecclesia;

1 b. Quem sanctae vitae radii,
Mores et actus sobrii
Fama replent et gloria.

2 a. Nam miro novoque more
Minor fuit se maiore,
Dum assumptus in doctore
Vixit ut discipulus.

2 b. Agnus latens in pastore
Et subiectus in rectore,
Ultimus in se priore
Et in magno parvulus.

3 a. Hic triumphis assiduus,
Hic Gallorum praecipuus
Et fons fuit irriguus
Et axis Aquitaniae.

3 b. Morum luce conspicuus,
Arce virtutum arduus,
Placidi nupsit strenuus
Imperatoris filiae.

4 a. Quam ut non habens habuit
Seque castrans continuit
Et caelibatum coluit
Voto cum illa pari.

4 b. Tandem, ut hostes domuit
Terraque tuta siluit,
Qui tantis ante praefuit,
Elegit famulari.

5 a. Contra flumen, contra ventum
Firmum iecit fundamentum,
Quod nec imbris incrementum
Nec vis venti sustulit.

5 b. Ecce, refert terra centum,
Servus duplicat talentum,
Qui colatus ut argentum
Iesum mundo praetulit.

6 a. Hunc introducunt nuptiae,
Hunc coronant vigiliae,
Hic Domini familiae
Cibum dedit in tempore.

6 b. Vere pastor et proprie
Oves suae custodiae
Contra lupum perfidiae
Toto protexit pectore.

7 a. Contra carnem se praecinxit,
Motus noxios extinxit,
In se vitam dum depinxit,
Qua nos docet vivere.

7 b. Se mactavit, se distinxit,
Se cum ligno vitae vinxit
Et a mundo se disvinxit
Corde, lingua, opere.

8 a. Iustus a prima
fuit infantia,
Ortus Romanus
clarus prosapia,
Primum armata
fulsit militia,
Mox inspiratus
divina gratia
Nudus secutus est
Christi vestigia.

8 b. Tanto sub patre
felix et patria
Burdegalumque,
civitas regia,
In qua pastoris
sumpsit insignia,
Felix et omnis
tellus est, talia
Quae sancti praesulis
agit sollemnia.

9 a. Hunc ad sanctum confluentes
Fides solvit paenitentes,
Corda lustrat, mundat mentes,
Solvit a periculis.

9 b. Convalescunt hic languentes,
Resipiscunt et dementes,
Gaudent, sancti stupent gentes
Pro tantis miraculis.

10 a. Vir fidelis non transgressor,
Dator rerum non possessor,
Cultor, sator atque messor
Incolatus regii,

10 b. Archipraesul et confessor,
Christo Deo stans assessor,
Esto noster intercessor
In die iudicii,

11 a. Cum venient innoxii
Et peribunt impii,

11 b. Hi severi supplicii,
Illi vitae filii.

Miss. Bicterrense imp. Lugduni 1535. — 1 b, 3 replet. — 2 b, 4 Et fehlt. — 3 b, 1 Horum (falsche Initiale). — 3 b, 3 Placidi ne vir strenuus. — 4 a, 1 ut fehlt. — 7 a, 3 dum fehlt. — 8 a, 1 Iustus a datria. — 9 a, 4 Solvat. — 11 b, 1 Hi servi servi. — 11 b, 2 Illi in te filii.

233. De sancto Licinio.

1. Zona castitatis
in signum privilegii

2 a. Praecinxit
Christus egregii
Praesulis
lumbos Licinii.

2 b. Pastoris
ad laudem, socii,
Sit chorus
expers silentii.

3 a. Quem probat sanguis regius
Ortum de stirpe
maiorum Galliae,

3 b. Quem scholis rex Clotarius
Aufert ut consul
sit Andegaviae.

4 a. Contra votum uxorari
Cogitur spe prolis comes,

4 b. Sed, quam lepra negat dari,
Spernitur ducenda comes.

5 a. Hinc caelestis spe coronae
Subit cum professione
Clericales habitus.

5 b. Opes fugit temporales,
Ut thesauros aeternales
Thesaurizet caelitus.

6 a. Esse mundo sic abiectus
Vir elegit, sed electus
Ad honorem trahitur;

6 b. Fit pastor Andegavensis,
Cuius spiritalis ensis
Christi ius exsequitur.

7 a. Sancte confessor Licini,
Fac, ut splendoris divini
Nos accendat radius,
Veri solis nuntius.

7 b. Per te contra ius naturae
Divino favente iure
Non habenti lumina
Sunt creata gemina.

8 a. Per te caret infula
Vetustatis macula,

8 b. Indumenta singula
Testantur miracula.

9 a. Ut exemplo tanti ducis
Induamur arma lucis,

9 b. Dele nubem caecitatis,
Ut fruamur cum beatis

10. Lucis perennis gloria,
In qua Deus est omnia.

Miss. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Parisin. 868. A. — Missale Andegavense imp. Parisiis 1489. B. — Missale Andegavense imp. Rotomagi 1504. C. — Missale Andegavense imp. Rotomagi 1523. D.

2 b, 1 pastoris zu 2 a gezogen BC. — 3 a, 3 maior Galye A. — 3 b, 2 consulis ABC. — 5 a, 1 spes BCD. — 5 a, 2 Subiit BCD; processione C. — 5 b, 2 Sed thesauros BCD. — 5 b, 3 Thesaurizat BCD. — 7 b, 4 curata A. — 8 a, 1 Ohne Initiale B; Pro te A. — 8 b, 1 Ohne Initiale B. — 9 b, 1 Ohne Initiale B; Dele lumen BCD. — 10, 1 perhenne A. — Mel.: Stola iucunditatis.

234. De sancta Lucia.

1 a. Recolamus gratulando
Huius festi gaudia,

1 b. Qua Lucia triumphando
Subiit caelestia.

2 a. Plectro chordam castitatis
Tangat harmonia,

2 b. Et resultet hac in laude
Dulcis symphonia.

3 a. Psallat chorus alternando,
Mensque pura consonando
Tympano et cithara

3 b. Grates regi Christo solvat
Et in laudem se revolvat
Omni in melodia.

4 a. Martyr pia matris fluxum
Precum sanat hostia,

4 b. Dum carnalem tempsit luxum
Vitae dans solacia.

5 a. Hanc gentilis adamabat
Quidam spe nefaria,

5 b. Huius mentem captivabat
Stulta vehementia.

6 a. Colit illum, in quem credit,
Cuius mentem nunquam laedit
Carnis petulantia.

6 b. Mundum spernit, quem transire
Contemplatur ac perire,
Venduntur et praedia.

7 a. Ad haec sponsus invitatur,
Spe delusus animatur
Sub voce nutricia.

7 b. Credit stultus et intendit
Foro totus, dum perpendit
Divina mysteria.

8 a. Impulsatur ad amorem,
Se reducens in dolorem
Commutat sponsalia.

8 b. Mox amore flagellatur,
Nec marcescit, ut vincatur,
Eius pudicitia.

9 a. Perstat virgo fixa solo
Nec movetur haerens polo,
Plebs stupet innumera.

9 b. Flectunt funes et impellunt
Ad lupanar, nec evellunt
Luciae vestigia.

10 a. Velut mons immobilis
Manet inflexibilis
Spiritus sancti gratia,

10 b. Agonizans, donec lictor
Ensem vibrat, nec fit victor,
Virginis in viscera.

11 a. Sic persistit, donec corpus
Sibi datur, per quod morbus
Pellitur et crimina.

11 b. O praecelsae res virtutis!
O lux clarae iuventutis!
Vincitur a femina

12 a. Dux, tormenta dum infligit,
Dum grassatur, dum affligit,
Sorte ruit misera.

12 b. Cultrix ergo pietatis,
Nos ad summae veritatis
Transfer hinc palatia.

Miss. Redonense imp. Parisiis 1492. A. — Miss. Redonense imp. Parisiis 1533. B. — 7 b, 1 Credit subtus A. — 9 a, 1 Stat AB. — 9 b, 3 fastigia AB.

235. De sancta Lucia.

1 a. Cantus dulcis melodiae
Sonet in festo Luciae,
Virginis clarissimae,

1 b. Quam caelesti ierarchiae
Sociatam in hac die
Credimus certissime.

2 a. Huius fide mater sana,
Civitas Syracusana
Celebris efficitur,

2 b. In qua passa triumphavit,
Quam portentis illustravit,
In qua nunc praeficitur.

3 a. Non mota, quamvis trahatur,
Nec prius, quam vult, necatur,
Sua dans pauperibus.

3 b. Pax ab ea prophetatur,
Post haec victrix coronatur
Pro tantis operibus.

4 a. O Lucia, luce plena,
Corda nostra fac serena
A peccati scoria,

4 b. Quae in caelum ascendisti,
Mox ut Christum recepisti,
Decorata gloria.

Miss. Ruthenense imp. Lugduni s. a. [1540] A. — Miss. Parisiense imp. Parisiis 1585. B.

236. De sancta Lucia.

1 a. Benedictus sit caelorum
Rex [et] sator gratiae,

1 b. Qui Luciam angelorum
Choris iunxit hodie.

2 a. Virgo beata,
Poenis artata
Tormenta fert immania;

2 b. Flammis cremata,
Eviscerata
Ferro consummat omnia.

3a. Sic transit virgo decora
Caeli scandens altiora,
Caeli quaerens patriam.

3b. Nunc, virgo, Christum exora,
Ut nobis det sine mora
Peccatorum veniam.

4. In caelesti curia.

Miss. Noviomense imp. Rothomagi 1506. — 1b, 2 sociavit hodie. — 2b, 2 Post eviscerata. — 2b, 3 sic consummavit. — 3a, 3 Caelestem quaerens.

237. De sancto Luciano.

1. Lux in laude iucundetur,
Et in laude Dei detur
Iucundum Alleluia.

2a. Laudum laudes Christo dona;
Christus caput et corona
Martyrum et gloria,

2b. Qui a Christo praeelecti
Et victores sunt effecti
Ab eius victoria.

3a. Laudemus in Lucianum
Christum, qui hunc sibi granum
Elegit a palea;

3b. Laus et honor huic diei,
Quae electum granum Dei
Perduxit ad horrea.

4a. Romae Petro praedicante,
Vitae verbo coruscante,
Lucianus credidit;

4b. Urbe Roma vir egressus
Ad Belvacos tendit gressus,
Quibus fidem tradidit.

5a. Fidem Dei non deorum
Et errorem idolorum
Doctor stravit strenuus,

5b. Fide firmus et sermone
Praefacundus, actione
Virtutum conspicuus.

6a. Verbis, factis vir beatus
Aeque docet, debriatus
Septiformi gratia;

6b. Per hunc daemon debellatur,
Dei nomen praedicatur,
Plantatur ecclesia.

7a. Ad montem miles Romanus,
Quo docebat Lucianus,
Citis volat gressibus;

7b. Statim duo dant consortes
Pretiosas Deo mortes
Abscissis capitibus.

8a. Tandem praesul decollatur,
Luce locus perlustratur,
Vox de caelo veniens

8b. Clamat: veni, Luciane,
Gaude mecum, gaude plane,
Vive pro me moriens.

9a. Martyr sancte, martyr bone,
Verax pater et patrone
Noster nove Belvacensis,
Tu sis nobis falx et ensis
Ad secanda vitia.

9b. Nos hic seca, nos hic ure,
Ut nos tecum ducas pure,
Et cum puris et cum mundis
Iam mundati ab immundis
Vivamus in gloria.

Missale Belvacense imp. Rotomagi 1514. A. — Missale Belvacense imp. Parisiis 1538. B. — 2a, 2 Christi B. — 2b, 1 Quia Christo A. — 3b, 2 granum electum AB unter Verletzung der Cäsur.

238. In Translatione s. Luciani.

1 a. Hodiernae lux diei
Martyris in sancti Dei
Agitur memoria.

1 b. Decantemus in hac die
Luciani victoriae
Laudes et praeconia.

2 a. Ortu clarus in Romanis,
Fide constans nec inanis
In signorum gratia.

2 b. Hic est missus a Clemente
Clarus actis, clarus mente,
Purgaturus area.

3 a. Ad feroces Belvacorum
Venit plebes, idolorum
Imbutas spurcitia,

3 b. Sed athleta Dei fortis
Nulla prorsus dirae mortis
Formidat supplicia.

4 a. Saevit lictor in victore,
Surgit victor a lictore
Gradiens ut antea;

4 b. Truncum caput truncus gerit
Et in laudes Dei ferit
Lingua necis nescia.

5 a. Te precamur, martyr Christi,
Quos in fide genuisti,
Restaures in patria.

5 b. Tu tuorum miserere,
Ut cum Christo tecum vere
Cantemus in gloria.

Miss. Belvacense imp. Rothomagi 1514. A. – Miss. Belvacense imp. Parisiis 1538. B. — 2 a, 1 Ortus A. — 2 a, 2 constans et immanis A. — 2 b, 3 Pugnaturus B. — 4 b, 3 Lingua nescit nescia A. — Misset-Weale (I, 311) geben einfach den schlechten Text von A und bemerken blofs zu 4 b, 3 „vers incompréhensible"; die Unverständlichkeit wäre doch leicht zu beheben gewesen. In Paris allein gab es mehr als ein Miss. Belvacense. — Die Melodie bezeichnet 1 a, 1.

239. De s. Ludovico Rege.

1 a. Superni regis gaudia
Repraesentet ecclesia,

1 b. Qui beatum Ludovicum,
Christi regni catholicum,

2 a. Perduxit ad caelestia
Confessoris sollemnia.

2 b. Hic est de quo catholici
Possunt dicere Gallici:

3 a. Nostra spes est et gaudium,
Amor et desiderium;

3 b. Rex est nostra medicina,
Fidei vera doctrina;

4 a. Fons est verae pietatis,
Via viae veritatis.

4 b. De nobili progenie
Fuit natus rex Franciae.

5 a. Aegros sanat et sanavit,
Pauperes, orphanos pavit.

5 b. Rex succurrit inopibus,
Miris fulgens virtutibus.

6 a. Iustus iustitiarius,
In epulis egregius;

6 b. Religiosis in vita
Loca fundavit inclita.

7 a. Rex parens subditus fuit
Et ecclesiam coluit;

7 b. Praelatis et baronibus
Amatus fuit omnibus.

8 a. Vias fecit custodiri,
In omnibus reperiri
Possunt sua facta bona;
Gaude, Franciae corona,

8 b. Quae per sanctum Ludovicum,
Confessorem et amicum
Dei, regnas in gloria,
Pro quo gaudet ecclesia.

9 a. Fulgent sua miracula
Per saeculorum saecula,
De plus in plus haec resplendent,
Se ostendunt et ostendent.

9 b. Tamquam veri confessoris
Facta, plena Dei roris,
Sunt a Romana curia
Firma per privilegia

10 a. Papae et cardinalium
Rata sunt per consilium,

10 b. Octavi Bonifacii,
Papae Romae patris pii.

11 a. Hic sanctus, cuius hodie
Celebramus solemnia,

11 b. Iam revelata facie
Regem cernit in gloria.

12 a. Succursum det sanctae terrae,
Qua discessit in oguerre,
Ubi Dei potentia

12 b. Decessit rex Ludovicus,
Cuius fidei amicus
Modo regnat in gloria.

Miss. ms. Parisiense saec. 14. Cod. Parisin. 831. A. — Miss. ms. Parisiense saec. 14. Cod. Parisin. 835. B. — Miss. ms. Parisiense saec. 14/15. Cod. Parisin. 12062. C. — Miss. ms. Nationis Franciae saec. 14. Cod. Mazarin. 413 (227). D. — Miss. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Cenomanen. 78. E.

1 b, 1 In beatum A. — 2 a, 1 Duxit ABD. — 2 b, 1 quo fehlt E. — Str. 9 b, 10 a und 10 b fehlen E. — 11 b, 2 Regem fuit in A. — 12 a, 2 oguere A, ognerre B; cfr. ogara = Ruderschiff. — 12 a, 3 Cuius Dei A—E. — 12 b, 2 amictus A. — Str. 12 a und b sind in allen Quellen in drei Halbstrophen von je 2 Zeilen eingeteilt.

240. De s. Ludovico Rege.

1 a. Gaude prole, Francia,
Gaudeat ecclesia
Sancta corde, cantibus;

1 b. Rex tuus pro nimia
Sanctitate praevia
Regnat in caelestibus.

2 a. Speciali gaudio
Gaude, felix contio,
Regali praesentia,

2 b. Cuius patrocinio
Tota gaudet regio,
Regni stat potentia.

3 a. Iuxta patrem positus
Ludovicus, inclitus
Rex Francorum, rutilat,

3 b. Propter quod praecipue
Locus hic assidue
Christo laetus iubilat.

4 a. Rex adhuc infantulus
Christi cultor sedulus,
Verbis eius credulus,
Ut monstravit opere.

4 b. Sanctitatis aemulus,
Caecis fuit oculus,
Claudis pes et baculus
In orbis itinere.

5 a. Mundum sprevit, in hoc crevit
Semper virtus et quievit
Eius sub regimine.

5 b. Vulgo clarus, malis ferus,
Bonis dulcis, non austerus,
Regnans sine crimine.

6 a. Omne genus paupertatis
Rex immensae caritatis
Suis fovit opibus.

6 b. Leprosis defiguratis
Cibos dabat pietatis
Affluens visceribus.

7a. Sancte prolem educavit
Et, quod ore praedicavit,
Semper adimplens opere,
Ne posset illud spernere.

7b. Regnum, sponsam abiciens
Cum natis mare transiens
Ibi pro Christo moritur,
Pro quo nunc ipso fruitur.

8a. Regem serva, regnum rege,
Tu, qui cum caelorum rege
Regnas, per quem per saecula
Tot fiunt miracula.

8b. Caecis visum reddidisti,
Curvos sursum erexisti,
Furiosis praestitisti
Sensum prece sedula.

9a. Rex tam dulcis, tam praeclare,
Quos hic vides laborare,
Sic digneris adiuvare
Tuis sanctis precibus,

9b. Ut amarum mundi mare
Sic possimus transmeare
Et ad portum adplicare,
Ne mergamur fluctibus.

10. Haec cunctis fidelibus
Des tibi supplicibus.

Miss. ms. Sandionysianum saec. 14. Cod. Parisin. 1107. A. — Sequent. ms. Gallicum anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S.) B. — Missale Fontebraldense imp. Parisiis 1534. C. — Missale Fontebraldense imp. Parisiis 1606. D.

1a, 3 Corde, voce BCD. — 2a, 2 Gaude tota regio BCD. — 2a, 3 Ac praesens collegium BCD. — Str. 2b lautet in BCD:

Maius omni pretio
Cum honore nimio
Corpus habens proprium.

3a, 8 Virtutibus rutilat B. — 4a, 3 Eius verbis B. — 4b, 3 Claudis spes D. — 5b, 1 Vulgus clerus AB. — 5b, 3 Expers omni crimine BCD. — 6a, 2 claritatis CD. — 7b, 2 Cum nautis CD. — 7b, 4 Quod nunc ipso fruitur C; Qui nunc ipso perfruitur D. — 8a, 3 quem et saecula B. — 8b, 1 visus B. — 8b, 2 Carnes sursum A. — 10a, 2 Deest tibi B. — Mel.: Gaude prole Graecia (cfr. Mane prima sabbati).

241. De s. Lupo Baiocensi.

1a. Gaudeamus venerantes
Sanctum Lupum et cantantes
Cum summa laetitia;

1b. Nam, hunc qui nunc honorabit,
Ipsum Christus coronabit
In sanctorum patria.

2a. Iste, gemma sacerdotum,
Discipulus minus doctum
Magistrum edocuit.

2b. Tribus Deo revelante
Et populo conclamante
Pontifex factus fuit.

3a. Sic a Deo sublimatus
Et a clero honoratus
Se gessit humilius.

3b. Plebem Dei docens legem
Christianum format gregem,
Ut vivat felicius.

4a. In nemore latitabat
Quidam lupus, qui vastabat
Populum feraliter.

4b. Gens armata hunc invadit,
Sed fugiens hunc evadit
Saeviens rapaciter.

5a. Post haec a sancto capitur
Et ut agnus deducitur
Salvatoris gratia;

5b. Non resistit deducenti
Sed oboedit demittenti
Hunc in aqua nimia.

6a. Dum celebrat ad altare,
Caeci nati vident clare
Eius prece praevia.

6b. Morbos omnes et languores
Sanat Deus, mutat mores
Per eius suffragia.

7a. Scribi nequit a scriptore,
Quae pro tanto confessore
Fiunt mirabilia.

7b. Roga, pastor, pro ovibus,
Ut cum supernis civibus
Tecum sint in gloria.

8. Amen dicant omnia.

Miss. Baiocense imp. Rotomagi 1501. A. — Missale Baiocense imp. Rotomagi 1504. B. — Missale Baiocense imp. s. l. 1529. C. — Missale Baiocense imp. 1545. D. — 2a, 2 Discipulis A—D. — 3a, 2 a choro B. — 5b, 2 dimittenti D. — 7b, 1 pro omnibus C. — 8 fehlt B.

242. De s. Lupo Baiocensi.

1a. Sospitati dedit aegros
iugis intercessio;

1b. Urbs Baioca decoratur
eius natalitio.

2a. Trino praesul consecratur
caelitus indicio.

2b. Binos ornat caecos natos
visus beneficio;

3a. Vas electum feram trucem
alto mersit fluvio.

3b. O quam probat sanctum Dei
prophetica notio!

4a. Ergo laudes sancto Lupo
concinat haec regio;

4b. Nam qui corde poscunt illum,
mundi carent vitio.

Procession. Baiocense imp. Cadomi 1623. — Die Melodie bezeichnet 1a, 1.

243. De s. Lupo Senonensi.

1. Hic exsulta, plebs fidelis,
Iam exsultat Lupo caelis
Caelestium curia.

2a. Ori mente praecurrente
Illi gaude, quia laude
Dignus est et gloria;

2b. Os in vanum ne laboret,
Quod os canit, hoc mens oret
Concordi laetitia.

3a. Quis futurus esset iste,
Hoc ostendit nobis, Christe,
Eius pueritia.

3b. O quam felix, quantus ex merito
Est, cui nondum in mundum edito
Datur Dei gratia.

4a. Fide clarus et exutus
Mundo Deum est secutus
Ab adulescentia;

4b. Quod quaesivit opere,
Invenit in munere
In caelesti patria.

5 a. Iure caelum illi datur,
Vita cuius adprobatur
Signorum frequentia,

5 b. Quia vita signis digna,
Probant eius vitam signa
Innumerabilia.

6 a. Quadam nocte dum oraret,
Obserataque vetaret
Aditum ecclesia,

6 b. Dum subintrant aures Dei
Eius vota, patent ei
Clausa prius ostia.

7 a. Meloduni prece facta
Igne quasi non attacta
Manent promptuaria;

7 b. Cessat ignis penitus,
Quasi sit divinitus
Supermissa pluvia.

8 a. Facto signo, fusa prece
Liberatur plebs a nece
Per eius suffragia.

8 b. Moysi officio
Debellat oratio
Bellatorum milia.

9 a. Licet huic haereret mundus,
Fit a mundo semper mundus
Mundi vitans vitia;

9 b. Etsi mundus huic arrisit,
Illi tamen non irrisit
Vana mundi gloria.

10 a. Caelo semper mens intendit,
Quia caelebs; hoc ostendit
Splendor gemmae, quae descendit
Inter sacrificia.

10 b. Huic de caelo gemma datur,
Qui per gemmam designatur
Atque gemmae comparatur
Ratione varia.

11 a. Gemmae talis est natura:
Gemma fulget et est dura
Et virtutis in se plura
Gerit beneficia.

11 b. Splendor signat sanctitatem,
Dat signorum potestatem
Virtus, mentis firmitatem
Figurat duritia.

12 a. Ergo, gemma sacerdotum,
Famulorum audi votum,
Ut qui tibi famulantur,
Stola sua, qua privantur
Inoboedientia,

12 b. Prece tua coadiuti
Sint a Deo reinduti,
Ut cum angelorum choris
Mortis absoluti loris
Decantent Alleluia.

Miss. ms. Senonense saec. 15. Cod. Parisin. 880. 2. A. — Miss. ms. Senonense saec. 14/15. Cod. Pessulan. 71. B. — Sequent. ms. Gallicum anni 1585—87. Cod. Ravennaten. 360 (139. 5. S.) C. — Missale Senonense imp. Parisiis 1543. D. — Missale Senonense imp. Senonibus 1556 E. — Missale Senonense imp. Senonibus 1575. F.

1, 1 Hic exsultet C; Sic exsulta A. — 1, 2 exulat E. — 2a, 1 Ore ABCDE; procurrente C. — 2a, 3 Dignatus A. — 2b, 1 Ob in E. — 3a, 2 ostendit tibi C. — 3b, 2 Est fehlt B; cui mundum B; Est cui mundum C; Est cui mundo F; immundum B. — 5a, 2 eius AB. — 6a, 2 Obsecrataque AB. — 6b, 1 Cum CDE. — 6b, 2 patientiae CE. — 7a, 1 Meledunum AC; Melodunum BDEF. — 7a, 3 Manet DE. — 7b, 2 Tamquam sit ACDE. — Str. 9a fehlt C. — 9b, 2 arrisit D. — Str. 10a fehlt C. — 10b, 1 Hinc ADE. — 10b, 3 gemma B. — Str. 11a fehlt C. — 11a, 2 A gemma BE. — Mel.: Laudes crucis.

244. De s. Lupo Trecensi.

1. Laudes Lupo concinamus
Nos, qui festum celebramus
Speciali gloria.

2 a. Dulce melos pulset caelos,
Hunc benignum dulci dignum
Credimus melodia.

2 b. Mens a voce non discordet,
Quia, cum mens non remordet,
Dulcis est laetitia.

3 a. Ergo Lupum omnes laudent,
Qui per Lupum sibi gaudent
Vitae dari munera.

3 b. Dicant omnes et dicant singuli:
Ave, salus Trecensis populi,
Gemma salutifera.

4 a. O quam felix, quam praeclara
Fides Lupi, Deo cara,
Quam novit Britannia.

4 b. Nam vi sancti flaminis
Sui labe criminis
Expurgatur patria.

5 a. Plebs maligna sibi cessit,
Corda Britonum repressit
Primum contumacia.

5 b. Sordes lavit peccatorum
Damnans facta malignorum
Virtutum praestantia.

6 a. Ad tollendam laesionem
Susceperunt unctionem
Chrismatis et olei.

6 b. Sic baptismo plebs redempta
Reservavit documenta
Christianae fidei.

7 a. Hoc baptismi sacramentum
Rursus dedit munimentum
In eadem patria;

7 b. Nam Pictones superavit
Saxonesque debellavit
Praesulis prudentia.

8 a. Postquam fides est suscepta,
Spem salutis est adepta
Quaedam muliercula.

8 b. Suis genibus prostrata
Flens et gemens est sanata
Per eius miracula.

9 a. Hunnos quidem congregatos,
Sancta prece morti datos
Attila cum impio,

9 b. Vir benignus condemnavit,
Trecas urbem conservavit
Ab eius incendio.

10 a. Multa scripta sunt relicta,
Quae nos latent, quantum patent
Eius beneficia.

10 b. Suos munit, hostes punit,
Omnes ditat, quos invitat
Ad sua servitia.

11 a. Huius prece fortiores
Christus facit et victores,
Morbos sanat et languores,
Reprimit daemonia.

11 b. Morte pressa venenosa
Proles Germani famosa
Et puella generosa
Novit haec suffragia.

12 a. O vir Dei venerande,
Sancte pater exorande,
Nobis vitae lumen pande
Expurgatis crimine.

12 b. Cuncta repelle profana,
Salva sanos, aegros sana,
Quod non valet vis humana
Fit in tuo nomine.

13a. Assistentes tuae laudi,
Iesu bone, nos exaudi
Atque servos nostri ducis
Post hanc vitam verae lucis
Transfer ad palatia.

13b. Et quos tibi vis servire,
Fac tormenta non sentire,
Sed cum dies erit irae,
Nobis confer et largire
Sempiterna gaudia.

Missale Trecense imp. Parisiis 1500. A. — Missale Trecense imp. Trecis 1580. B. — 3b, 1 Discant omnes et discant B. — 7b, 2 que fehlt B. — 8b, 2 et fehlt B. — 12b, 4 Sit in tuo B. — Mel.: Laudes crucis.

245. De sancto Maclovio.

1a. Omnis sexus, omnis aetas
Dent Machuto laudes laetas,
Britonum signifero,

1b. Per quem primo sunt conversi
Infideles et perversi
Verbo salutifero.

2a. Quanta fulsit sanctitate,
Quanta fluxit pietate,
Signa probant varia.

2b. Hunc parentes non exiles
Genuere iam seniles
Dei providentia.

3a. Tres vehuntur, puer almus,
Cespes terrae, David psalmus,
Illaesi per maria.

3b. Incombustum vestimentum,
Lumen ardens est inventum
Extinctum invidia.

4a. Guini castri factus praesul
Ad Britannos it ut exsul
Cum pauco navigio,

4b. Cui portum praesignavit,
Quove tendat, indicavit
Angelorum contio.

5a. Est insigne signum trinum:
Nam de lympha fecit vinum,
Vas vitri de lapide,

5b. Vitae datum quo potavit;
Ad quod signum baptizavit
Gentes urbis perfidae.

6a. Novis signis, nova lege,
Novo templo, novo grege,
Urbs nova fit praesule,

6b. Et de cappa signum mite
Et de suae, quam dat, vitae
Praesul custos regulae.

7a. Lupo iubet, et oboedit,
Ut aselli, quem comedit,
Assumat officium.

7b. A serpente vulneratam
Curans solvit catenatam
Expellens daemonium.

8a. Idem caecae reddens lucem
Britannorum caecum ducem
Sacro sanat oleo.

8b. Qui gigantem suscitavit,
Hic ad vitam revocavit
Exstinctum in puteo.

9a. Maledictam in egressu
Terram solvit in regressu
A pressuris omnibus.

9b. Die certa febre tactus
Exspiravit sursum tractus
Angelis cantantibus.

10a. Supplicamus nos immundi,
Ut calcato luxu mundi
Per te, munde, simus mundi
Caelesti munditia.

10b. Ora, pater, regum regem,
Ut rex per te partum gregem
Non transgressum datam legem
Dignum reddat gloria.

Missale Redonense imp. Parisiis 1492. A. — Missale Macloviense imp. Rotomagi 1503. B. — Missale Briocense imp. Parisiis [1503]. C. — Missale Redonense imp. Parisiis 1533. D.

2b, 2 Genere C. — 4a, 1 Guinnicastri B. — 7a, 2 quam D. — 8a, 1 caeco D. — 8a, 3 Sacco A; Sano CD. — 10a, 3 mundi A. — Die Kollation von B besorgte Rev. H. M. Bannister.

246. De sancto Magnobodo.

1. Ecce, dies celebris
Magnobodi praesulis
Renovat sollemnia.

2a. Multiformi gaudio
Laudes reddat filio
Mater Andegavia,

2b. Quae pastorem genuit,
A quo regi meruit
Ut a patre filia.

3a. Hic est, quem divinitus
Dogma sancti spiritus
Fovit ab infantia;

3b. Non est onus iuveni
Ferre iugum Domini
Virili constantia.

4a. Pulsat famam sanctitas,
Notum est, quod civitas
Supra montem posita
Vix erit abscondita.

4a. O grata legatio,
Quae sancto Licinio
De Romana curia
Adfert sanctuaria.

5a. A lectore novo more,
Christo duce, sine luce,
Consummatur lectio.

5b. Tandem clerus: hic est verus
Pastor, clamat, sed reclamat
Duorum praesumptio.

6a. Vir probatus est duobus
Reprobatus, sed ambobus
Nocuit invidia:

6b. Dextro lumine privatos
Ut pro crimine damnatos
Notavit infamia.

7a. Qualem pastor se gerebat
Inter oves, quas pascebat,
Vitae probat memoria
Per virtutum indicia.

7b. Irrisores Elisaei
Dum derident virum Dei,
Unum de turba misera
Turbo rapit per aera.

8a. Cadens totus laceratur,
Qui dum sancto praesentatur,
Iussu solo
Mox a solo
Surgit cum laetitia.

8b. Praesul iuris, pater aequi,
Fac nos in hac vita sequi
Ius et aequum,
Ut sic tecum
Vivamus in gloria,

9. Ubi lux continua,
Ubi dantur pascua
Ovibus perpetua.

Miss. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Parisin 868. A. — Missale Andegavense imp. [Parisiis] 1489. B. — Missale Andegavense imp. Rotomagi 1523. C. — 2 a, 2 reddit BC. — 7 a, 3 memoriam B. — 7 b, 4 rapiat B. — 8 a, 1 laceratus BC. — 8 a, 2 praesentatus BC. — 8 b, 3 Ius ut aequum BC. — 9, 2 Nobis dantur BC. — Mel.: Mane prima sabbati.

247. De s. Marcello Diensi.

1 a. Diam dies illustravit,
Qui diei eructavit
Verbum diligentius;

1 b. Diae fulsit lux diei,
Supra petram servus Dei
Dum staret Petronius,

2 a. Lux doctrinae, vitae forma,
Cleri, plebis dux et norma,
Bonitatis speculum,

2 b. Pastor, praesul et confessor;
Cui Marcellus fit successor
Propter vitae titulum.

3 a. Flos Marcellus immarcescens,
Flos virtutum, flos fragrescens
More pigmentario,

3 b. Lege carnis in se trita
Frater carne, frater vita
Successit Petronio.

4 a. Mel, quod locus mellis celat,
Supra rupem mox revelat
Dei beneplacitum.

4 b. Quisquis contra renitatur,
Per columbam indicatur
Viri sancti meritum.

5 a. Iam electus consecratur,
Tali patre gratulatur
Civitas Diensium.

5 b. Aequi iuris inimicus
Saevit in hunc Theoricus
Instructus per Arrium.

6 a. Specu clausus a ruina
Sanus exit in divina
Marcellus cum civibus.

6 b. Stupet facti novitate
Et adplaudit Arelate
Quasi resurgentibus.

7 a. Ut Tolosae regis natus
Per Marcellum est curatus,
Redit cum licentia.

7 b. Urbs reversis plaudit pie
Et post noctem datur Diae
Diei laetitia.

8 a. Lux latere diu nescit,
Ut sinapis ramus crescit
Grani de seminio.

8 b. Daemoniaci sanantur,
Deformati reformantur
Membrorum officio.

9 a. En, puellae salus uni
Sancti sputo fit Lugduni
De reginae manibus,

9 b. Functiones denegatas
Per hoc factum impetratas
Donat rex Diensibus.

10 a. Ergc fratrum nos tantorum
Diae patrum et pastorum
Pangamus magnalia,

10 b. Ut eorum Deus prece
Nos a mundi mundus faece
Collocet in gloria.

Miss. Diense imp. Parisiis (Ioannes de Prato) 1499. — 2 a, 2 plebi. — 7 b, 1 plaudat.

248. De sancta Margareta.

1. Virginis invictae laudes
concinant christiani.

2a. Pascens nutricis oves
Christo precibus suis
reconciliabat
peccatores;

2b. Margareta duello
dimicavit mirando,
nam draco mortuus
est divisus.

3a. Dic nobis, Margareta,
qua vicisti gratia?

Per nomen Christi viventis
et gloriam crucis
triumphalis

3b. Devicti sunt hostes:
mundus, caro, daemones;

Succurrit Christus, spes nostra,
ut pugnantibus in
agonia.

4a. Credidisti magis soli
Christo veraci,
Quam Olybrio,
turbae fallaci.

4b. Scimus Christum dilexisse
hanc virginem vere.
Tu nobis, victor
rex, miserere.

Grad. et Trop. ms. Fontebraldense saec. 14. in. Cod. Lemovicen. 2 (17). A. — Missale Fontebraldense imp. Parisiis 1606. B. — 1, 1 intactae laudes B. — 2a, 2 Christus B. — 4a, 3 Quae A; Olimbrio B; turbae fehlt B. — Mel.: Victimae paschali laudes.

249. De sancta Margareta.

1. Laudes dignas attollamus,
Cuius festum celebramus,
Margaretae virginis.

2a. Praesens coetus laetus esto,
Multa crepent in hoc festo
Organa cum tympanis.

2b. Docta manus lyram tangat,
Et conflictum lingua pangat
Gloriosae virginis.

3a. Non est victa,
dum punitur,
Immo vincit
et potitur
Laurea certaminis.

3b. Cum nutricis
hanc videns ovibus,
Dum transiret,
formam Olybrius
Concupivit virginis.

4a. Ad se ergo accersitur
Et de fide convenitur,
Et cuius sit generis.

4b. Postquam fides patuit,
Hanc seductor statuit
Vincere blanditiis.

5a. Qua dum via non procedit,
Superare saevis credit
Saltem cruciatibus.

5b. Iubet ergo, ut caedatur
Et, ni cedat, accendatur
Fervidis lampadibus.

6 a. Virgo verae fidei
Nec virgis nec olei
Fervore convincitur,

6 b. Sed cum magis angustatur,
Sicut aurum, dum probatur,
Clarior efficitur.

7 a. Ungue saevo lacerata,
In vas aquae plenum strata,
Post se victa, sed relicta
Est a fundo libera.

7 b. Devorata a serpente,
Quam constanti erat mente,
Dat agnosci, dum repente
Rumpit imis viscera.

8 a. Insignita cruce sancta,
Tormentorum tot et tanta
Passa, demum hostem planta
Saevum calcat tenera.

8 b. Huius minas tormentorum
Non formidat cor odorum,
Licet duplet diversorum
Tormentorum genera.

9 a. Hac in die Christo duce,
Praesignita Christi cruce,
Vitae vanae et caducae
Ensis ictu ab hac luce
Migravit ad supera.

9 b. Assistentes tuae laudi,
Virgo sancta, servos audi
Atque nobis deprecare
Post hanc vitam exsultare
In sanctorum gloria.

Missale Andegavense imp. [Parisiis] 1489. A. — Missale Redonense imp. Parisiis 1533. B. — 5 b, 3 Fluidis lampadibus AB. — 7 a, 3 Lies Post se vincta religata? — 7 b, 2 Quae constanti AB. — Mel.: Laudes crucis.

250. De s. Maria Aegyptiaca.

1 a. Ex Aegypto Pharaonis
Veritatis lux colonis
Luxit ad sublimia.

1 b. Luxit, inquam, in hac die,
In qua celebris Mariae
Ducitur memoria.

2 a. En, secunda Magdalena
Et Dei virtute plena
Mulier Aegyptia,

2 b. Quae post vitam peccatricem
Paenitentis egit vicem
Vivendo duritia.

3 a. In deserto iam tot annis,
Nullis iam induta pannis
Nisi comae copia,

3 b. Herba fames, sitis unda
Relevatur, sed iucunda
Manet in constantia.

4 a. Caro cibis maceratur,
Potu sanguis devastatur
Plus quam per ieiunia.

4 b. Expurgatur culpa vetus,
Gaudet angelorum coetus
Super tali socia.

5 a. In deserto tot perpessa
Et labore iam defessa
Tendit ad novissima.

5 b. Superato sic agone
Sepelitur a leone
Et a fratre Zozima.

6 a. Mira res est et exemplum:
Cui non patebat templum,
Patent caeli limina,

6 b. Et intrantem coronavit
Christus et eam locavit
In caelesti curia.

7 a. Ubi semper pro delictis
Intercedat et afflictis
Praestet patrocinia.

7 b. Ipsa suo interventu
Apud Deum et obtentu
Mentis tergat crimina.

Miss. Ebroicense imp. Rothomagi 1497. A. — Miss. Ebroicense imp. Parisiis 1527. B. — 2 a, 1 Ex secunda AB.

251. De s. Maria Magdalena.

1. Summe Deus, exaudi
preces nostras,

2 a. Iesu, devote
tibi quas fundimus,
in tua redempti
magna gratia,

2 b. Qui es spes sola
miseris omnibus,
in cuius et nutu
perstant saecula.

3 a. Cuius maiestas sancta
casu perdita
efficit integra,

3 b. Atque pietas summa
mundat noxia
hominum scelera.

4 a. Testis etenim Maria
Magdalena,
tua munera,

4 b. Adest, quae sensit, lurida
vitiorum
sorde plurima.

5 a. Haec quia
(te) dilexit super omnia,

5 b. Dimissa
sunt ei multa crimina.

6 a. Deitas quam superna
respicit clementia,

6 b. Hanc sibi facit ferre
mystica servitia.

7 a. Ecce, Dei lacrimis
pedes irrigat nitida
Iam percepta venia

7 b. Atque caput ungit iam
virtutis tenens munia
Doxa fulta deica.

8 a. Cum hoc egisset
tam pie
felix Maria,
dans omnibus exempla,
audit a Domino
dulcia verba:

8 b. Fides te salvat,
in pace
vade, dilecta,
tibi manent praemia,
in me sperantibus
maxima forma.

9 a. Ergo compos
salutis aeternae,
o beata,
nos semper adiuva.

9 b. Ipsa nobis
petens a Domino
peccatorum
veniam impetra.

Miss. ms. S. Stephani Bisuntini saec. 11. ex. Cod. Bisuntin. 71. A. — Grad. ms. Bisuntinum saec. 12. Cod. Borgian. M VI 27. B. — Miss. ms. Eduense saec. 14. Cod Semin. Eduen. 121. C. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Tolosan. 100. D. — Miss. ms. Eduense anni 1476. Cod. Semin. Eduen. 118 bis E. — Miss. ms. Eduense Card. Rollin saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 114. F. — Miss. ms. Eduense Card. Rollin saec. 15. Cod. Sem'n. Eduen.

s. n. G. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 117. H. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 123. I. — Missale Eduense imp. Parisiis 1493. K.

Ferner: Miss. ms. Oliverii, epi. Cabilonensis anni 1400. Cod. Semin. Eduen. 118. — Miss. ms. Eduense Card. Rollin saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 110. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 115. — Miss. ms. Eduense saec. 12. Cod. Semin. Eduen. 125. add. saec. 14. — Sequent. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 131.

2a, 1 devoti A. — 2b, 1 solis E. — 2b, 4 praestant EK. — 3b, 2 munda K. — 4b, 1 sentit D. — 5a, 1 Nec quia D. — 7a, 3 steht vor 7a, 1 A. — 7b, 2 virtus tenens D. — 7b, 3 steht vor 7b, 1 A. — 8a, 1 Dum hoc K. — 8b, 3 delicta DFH. — 8b, 4 tua tibi manent A—K. — 8b, 6 formia EK. — 9b, 1 Ipsa nos K; Ipsa quoque A. — Cfr. Pellechet l. c. 369 sq.

252. De s. Maria Magdalena.

1 a. Magdalena gratia
Floruit post vitia,
Quam dotavit gloria
Verus amor.

1 b. Nunc eius praeconia
Celebrat ecclesia,
Postulet suffragia
Oris clamor.

2 a. Hanc citant ad prandia
Christi in Bethania
Gemitus, suspiria,
Cordis dolor.

2 b. Offert pedum basia,
Crinium obsequia,
Nardi replet atria
Fusus odor.

3 a. Ave, prudens domina,
De te placens nimia
Lacrimarum flumina
Propinasti.

3 b. Ave, fortis femina,
Septem mortis crimina
Simonisque famina
Superasti.

4 a. Martha parat prandium,
Tu sedes ad studium;
Hoc magister otium
Praeelegit.

4 b. Surgens post supplicium
Nuntiantem gaudium
De te primum nuntium
Christus egit.

5 a. O felix nardifera,
Ungens nostra vulnera,
Prece nos confoedera
Redemptori,

5 b. Ut remittens scelera
Largiensque munera
Det in vitae vespera
Bene mori.

Missale Fontebraldense imp. Parisiis 1529. A. — Missale Fontebraldense imp. Parisiis 1606. B. — 2b, 2 Criminum B. — 3b, 3 Simonis quae flumina B. — 4a, 3 Haec B. — Mel.: Mariae praeconio.

253. De s. Maria Magdalena.

1 a. Pangamus inclìtam,
Celebris est dies,
Magdalenae vitam
Evectae septies
Caelos per angelos.

1 b. Hanc chorus efferat
Internis mentibus
Laudesque referat
Externis vocibus
Cantans dulce melos.

2 a. Claris, ut legimus,
Orta natalibus,
Corpus et animum
Spretis caelestibus
Afflixit deliciis.

2 b. Sed pius Dominus
Ad ovem perditam
Quaerendam protinus,
Relevans ad viam
Fugatis miseriis,

3 a. De caelo veniens
Ovem, quam perdidit,
Lupum percutiens
Ovili reddidit
Imponens umeris.

3 b. Nam ad hoc venerat
Pastor propitius,
Ut, quae erraverat,
Redderet citius
Caelo cum ceteris.

4 a. Peccatrix sentiens
Dolorem intimum
Audit ut sapiens
Adesse medicum
Proximum pro ea.

4 b. Christus hanc animans
Interno flamine,
Accessit lacrimans,
Non stans in limine
Neque in area.

5 a. Ad pedes Domini
Tota se contulit,
Divino numini
Unguentum obtulit
Flexis poplitibus.

5 b. Peccatum abluit
Diffusis lacrimis,
Peccasse doluit,
Tersit pedes nimis
Solutis crinibus.

6 a. Christo complacuit,
Aegrae comparitur,
Veniam praebuit,
A culpis solvitur
Totoque vitio.

6 b. Per testimonia
Iesu ediscitur,
Quanta suspiria
Effudit, legitur
In evangelio.

7 a. Lebes fit phiala
Soror haec Lazari;
Post carnis scandala
A fauce tartari
Christus eripuit.

7 b. Vas contumeliae,
Antea foetidum,
Factum est gloriae,
Pulchrum ac nitidum
Posthac enituit.

8 a. Morbo multiplici
Tenebatur rea,
Sed arte medici
Facta quasi dea
Mansura iugiter.

8 b. Septem daemonia
Eam possederant,
Sed septem paria
Virtutum venerant
Loco conformiter.

9 a. Plus ardet ceteris,
Nihil est certius;
Iesum ab inferis
Surgentem citius
Videre meruit.

9 b. Meretur nuntia
Prima recipere,
Potitur gaudia
Regnans in aethere,
Christus sic voluit.

10 a. Christi clementia
Multum resplenduit,
Misericordia
Vere non latuit
In hac, quam colimus.

10 b. Magdalena pia,
Rogamus supplices,
Ex tua gratia
Caelestes complices
Tecum semper simus.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1606. — 1 b, 5 Cantant. — 2 a, 4 scelestibus. — 2 a, 5 und 2 b, 5 haben eine Silbe zu viel. — 2 b, 5 miseris. — 8 a, 5 Mensura. — 9 b, 1 Meretur gaudia. — 10 a, 5 hanc. — 10 b, 4 Caelestis.

254. De s. Maria Magdalena.

1 a. Sacra modo
tropaea pangamus,
Regi laudes
Domino canamus;
Occurrunt sollemnia.

1 b. Claris erat
orta natalibus:
Patre Syro,
magnis parentibus,
Matre Eucheria.

2 a. Ubi rerum
est opulentia,
Subsequitur
magna iactantia,
Virtutum inopia.

2 b. Deliciae,
forma, licentia
Et iuventus,
voluptas, copia
Attrahunt ad vitia.

3 a. Recordatur
egisse gravia,
Amisisse
caelorum gaudia
Ob scelera impia.

3 b. Quanto illa
erat foetidior,
Coram Deo
facta splendidior
Acta paenitentia.

4 a. Profitentur
quondam peccatricem
Et fuisse
illam meretricem
De qua evangelia;

4 b. Confitetur
egisse crimina,
Dum transiret
vitae discrimina
Per diversa devia.

5 a. Et frequentes
emisit singultus,
Prae pudore
confunditur vultus
Post multa suspiria.

5 b. Hic in mensa
Simonis sedente
Domum illam
advenit repente
Magna verecundia.

6 a. Nam foetentem
fratrem suscitavit
Et sororem
Martham liberavit
Sanguinis profluvio.

6 b. Ut ungeret,
unguenta paravit,
Monumentum
adire curavit
Sub noctis silentio.

7 a. O mulier,
noli me tangere,
Quem videbis
postea scandere
Ad caelorum gaudia.

7 b. Per bis tria
lustra remanserat
Incognita
omnibus, fuerat
Terra procul alia.

8 a. O Maria
pia Magdalena,
Audi nostra
vota, laude plena,
Subvenias famulis.

8 b. Fere mersi
in mundi fluctibus
Confidimus
salvari precibus
In cunctis periculis.

Sequent. ms. Gallicum anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). — 1 b, 5 Mater. — 2 a, 3 Sunt sequitur.

255. De sancta Martha.

1. Christi fulget hospitae
Dies festus, psallite
Dicentes Alleluia.

2 a. Dulce melos intonet
Vox, et voci consonet
Cor devotum, mens pia.

2 b. Martha gaudens hodie
Subintravit curiae
Caelestis palatia.

3 a. Caeli cives obviant,
Angeli tripudiant
Et sanctorum milia.

3 b. Quae vel unde fuerit,
Si quisquam quaesierit,
Legat evangelia.

4 a. Cuius sit prosapiae,
Perhibent historiae,
Quod de stirpe regia
Duxerit exordia.

4 b. Eius fratrem mortuum,
In busto quatriduum,
Sede traxit Stygia
Messiae potentia.

5 a. Erat illa soror isti,
Cuius stilla pedes Christi
Lavit in Bethania.

5 b. Dum lavabat, lavabatur,
Quam rogabat, statim datur
Peccatorum venia.

6 a. Simon videns subsannabat,
Caput ridens agitabat
Cogitando frivola.

6 b. Tandem reus intellexit,
Quantum Deus hanc dilexit
Convictus parabola.

7 a. Aurem dedit salvatori,
Vacans sedit et sorori,
Quae parabat convivia,
Nulla dabat auxilia.

7 b. Parti Marthae Christus favit,
Sed in parte derogavit,
Pars, quam elegit Maria,
Magis est necessaria.

8 a. Qui dant nudis vestimenta
Et egenis alimenta,
Sursum mentes
Erigentes
Martha sunt et Maria.

8 b. Cuius festum celebramus,
Nobis vitam, exoramus,
A peccatis
Expiatis
Impetres a Messia,

9. Ut post mundi saecula
Agni sine macula
Perfruamur gloria.

Miss. ms. Eduense Card. Rollin saec. 15. Cod. Semin. Eduen. s. n. A. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Tolosan. 100. B. — Miss. ms. Card. Rollin. saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 123. C. — Missale Eduense imp. Parisiis 1493. D. — Missale Eduense imp. Parisiis 1530. E. — Missale Matisconense imp. Lugduni 1532. F. — 1, 3 Dicentes fehlt C. — 4b, 2 quatriduanum F. — 7a, 1 Amendedit D. — 7a, 2 Vacans dedit DE. — 8a, 1 Que dant DE. — Mel.: Mane prima sabbati. — Vgl. Pellechet l. c. 385.

256. De sancta Martha.

1. In Marthae sollemnio
Pangat omnis contio
Christo melos gloriae,

2a. Quem haec carens vitio
Suscepit hospitio
Cum vultu laetitiae;

2b. Christus hospes hospitam,
Caritati deditam,
Hospitatur hodie.

3a. Marthae frater mortuus
Erat iam quatriduus
Et foetens in tumulo,

3b. Cum Christus hunc precibus
Marthae mortis viribus
Fractis reddit saeculo.

4a. Huic dedit facundiam,
Praedicandi gratiam,
Super aegros etiam
Concessit potentiam.

4b. Erat fulgens facie
Et fons sapientiae,
Rivus amicitiae,
Impetratrix veniae.

5a. Christum pavit,
Quem amavit,
Nomen eius praedicavit
Coram omni populo.

5b. Haec serpentem
Saevientem
Atque quaeque destruentem
Ligavit cum cingulo.

6a. Iuxta flumen
Stans ut numen
Dum dat mite
Verba vitae,
Infans mari mergitur.

6b. Illum gentes
Quaerunt flentes,
Cui reperto
In aperto
Per hanc vita redditur.

7a. Vina vitans haec degebat,
Semel die comedebat
Glandes, nuces, quas legebat,
Lympha sitim coercebat.

7b. Nuda pedes incedebat,
Genu centies flectebat,
Nocte, die se stringebat
Setis equi; sic vivebat.

8a. Mortem suam haec praescivit,
Quia Christus praemunivit,
Hanc in morte tumulavit
Cum Frontone, quem amavit.

8b. Martha, caeli sedens sede,
Tu pro nobis intercede
Ut nos tecum pro mercede
Christi collocemur aede.

Miss. ms. S. Gatiani Turonen. saec. 15. Cod. Turonen. 187. A. — Sequent. ms. saec. 14/15. Cod. Parisin. 17309. B. — Missale Cenomannense imp. Parisiis 1494. C. — Missale Sagiense imp. Rotomagi 1496. D. — Missale

Sagiense imp. Rotomagi 1500 E. — Missale Macloviense imp. Rotomagi 1503. F. — Missale Baiocense imp. Rotomagi 1504. G. — Missale Turonense imp. Turonis 1517. H. — Missale Baiocense imp. s. l. 1529. I. — Missale Turonense imp. Parisiis 1533. K. — Missale Redonense imp. Parisiis 1533. L. — Missale Meldense imp. Lutetiae 1556. M. — Missale Cenomanense imp. Parisiis 1559. N.

1, 1 Marthae praeconio N. — 1, 3 Christi M. — 2 a, 1 Quae L; carnis vitio B. — 2 b, 1 hospitem CEG. — 2 b, 3 hospitavit CE. — 3 a, 3 Et fetus B. — 3 b, 3 Fratris E; dedit H. — 4 a, 2 Praedicando B. — 4 b, 2 Repleta scientiae CE. — 4 b, 3 Eius amicitiae B. — 4 b, 4 Imperatrix B. — 5 b, 3 quemque CE. — 6 a, 2 Stans et B; Stat ut H. — 6 a, 3 Dum permitte B; Dum permitte E; Dum per mite C; Dum dat verbo vitae lumen M. — 6 a, 4 Verbum vitae CE. — 6 b, 3 Qui reperto H; Quo reperto et extracto B. — 7 a, 4 Aqua sitim FGL. — 7 b, 3 dieque stringebat AH. — 7 b, 4 Secis A; Sitis CE. — 8 a, 1 suamque praescivit CE. — 8 a, 2 sqq. fehlen B. — 8 b, 1 caelis A; sedens aede CE. — 8 b 4 Poli collocemur CE; in aede L; sede C, cede E. — Mel.: Mane prima sabbati. — Vgl. Pellechet l. c. 392.

257. De sancto Martino.

1 a. Paupertatis nube tectum,
Hic castitate profectum
Et in caelis praeelectum
Collaudemus divitem.

1 b. Hic Martinus martyr unus,
Mente tamen, cuius sumus,
Dici debet; vitae munus
Probat Dei militem.

2 a. Salomonem in doctrina,
Militem in disciplina
Vita retulit divina
Et Loth in hospitio.

2 b. Suae domus fundamentum
Fides fuit, spes cementum,
Et lapide ligamentum
Caritas trifario.

3 a. Ut de templo Salomonis
Pellat sedem Pharaonis,
Armis tutum Gedeonis
Hunc elegit Dominus.

3 b. Christum in membris dilexit,
Quem contemplando prospexit
Ac sua veste contexit
Adhuc cathecuminus.

4 a. In virtute trinitatis
Tribus morte suscitatis
Huius exstitit abbatis
Virtutis indicium.

4 b. Fulsit iubar matutinum
Super beatum Martinum,
Dum offerret vespertinum
Vitae sacrificium.

5 a. Dum agebat iter certum,
Secus viam in desertum
Vidit quendam coopertum
[Veste] instar mortui.

5 b. Cuius consors falsitatis
Opem quaerit caritatis,
Cum in umbra pietatis
Noscitur prostitui.

6 a. Proiacenti super stramen
Opem petit ipse, tamen
Quorum fraudes sacrum flamen
Revelavit praesuli.

6 b. Sed qui mortem est mentitus,
Sortem mortis est sortitus,
Mole Dei mox contritus,
Zelatoris populi.

7 a. Imitatus Elisaeum
Fudit preces rogans Deum,
Suscitavit praesul reum
Fretus Dei munere.

7 b. Sunt per eum surdi, muti
Sanitati restituti,
Et caeci sunt consecuti
Lumen sine vespere.

8 a. Commissum sibi talentum
Sic suscepit incrementum,
Ut ex uno reddit centum
Immo plus quam milia.

8 b. Delibutus caeli rore
Haec favente creatore
Nostrae sortis et auctore
Fecit et similia.

Brev. et Sequent. ms. Tolosanum saec. 15. Cod. Parisin. 1034. — 2 a, 2 mittem in disciplina. — 6 a, 1 Proiacente super stramcis. — 6 b, 4 Zelatores. — 8 a, 3 redit.

258. De sancto Martino.

1 a. Lauda, Sion, gloriosum
Confessorem, virtuosum
Sanctitatis gratia.

1 b. Cantus dulces resonemus
Et Martinum exaltemus
Speciali gloria.

2 a. Laudabilis hic Martinus,
Non humanus sed divinus
Fuit ab infantia.

2 b. Primo regnum exquisivit,
Iussa legis custodivit
Iuxta evangelia.

3 a. Vestiendo denudatum
Munus dedit Deo gratum,
Quod recepit Dominus.

3 b. Illa nocte loquentem audivit:
Hac me veste Martinus vestivit
Adhuc cathecuminus.

4 a. Tandem iste baptizatur,
Et lex Dei confirmatur
In eius memoria.

4 b. Sub Caesare militavit,
Militare recusavit
Per longinqua spatia.

5 a. Sed rex coepit adfirmare
Militem hunc dubitare
Pro bellico cuneo.

5 b. Hostes tamen subiugavit,
Signo crucis triumphavit
Non protectus clipeo.

6 a. Deum tantum praedicavit,
Quod parentem revocavit
Ad baptismi praemia.

6 b. Hic Martinus gloriosus
Nunquam fuit otiosus
Hora vel dimidia.

7 a. In ordine monachorum
Usu spreto proeliorum
Conversari voluit.

7 b. Post haec praesul consecratur,
Cuius vita non mutatur,
Sed magis resplenduit.

8 a. Febre gravi fatigatur
Et magis hic conabatur
In Dei servitio.

8 b. Iam terrenis non vacabat,
Caelo totus inhiabat
Indutus cilicio.

9 a. Cultum delet idolorum
Suscitator mortuorum
Trinorum magnificus.

9 b. Dum celebrat sacramenta,
Confert albae paramenta
Nuntius uranicus.

10 a. Nam qui febre vexabantur,
Vestimenti sanabantur
Hi tangendo fimbriam.

10 b. Hic leprosum obsculatur,
Et leprosus mox sanatur
Deo donans gratiam.

11 a. Discipulos congregavit,
Illis mortem praedicavit,
Grex devotus tunc ploravit
Pro pastore sedulo.

11 b. Pro grege dat deprecamen,
Si necesse sit iuvamen,
Nec recusat hoc gravamen
Subire pro populo.

12 a. Praestolante non terretur
Ab satan, ut moreretur,
Sed eidem confitetur:
Nil in me reperies.

12 b. Post haec sanctus exspiravit,
Caeli cohors obviavit,
Et hunc Deus collocavit,
Ubi manet requies.

13 a. O Martine gloriose,
Te petimus lacrimose,
Vitae cursum taediosae
Transeamus virtuose,
O compar apostolis.

13 b. Iesum Christum deprecare,
Cum coeperit iudicare,
Ne nos velit condemnare,
Sed faciat nos regnare
Tecum in caelicolis.

Miss. Lingonense imp. Trecis 1520. A. — Missale Lingonense imp. Trecis 1549. B. — Miss. Lingonense imp. Trecis 1572. C. — 4 a, 1 Ista B; ille C. — 7 b, 2 Vita eius BC. — 11 b, 2 Quod si ABC. — Mel.: Lauda Sion salvatorem (resp. Laudes crucis).

259. De sancto Martino.

1 a. Ad honorem trinitatis,
Simplae simul unitatis,
Recolamus omnes gratis
Martini praeconia.

1 b. Assistentes eius laudi,
Iesu Christe, nos exaudi
Et subductos hostis fraudi
Tua reple gratia.

2 a. Tres defunctos suscitavit
Et ad vitam revocavit,
Quando Christum invocavit
Trinitatis nomine.

2 b. Dum astaret sacramentis,
Globus ignis praefulgentis
Visus est in offerentis
Capitis cacumine.

3 a. Huic videri Christus datur,
Qui de ipso suis fatur
Et contectum se testatur
Eius semipallio.

3 b. A latronum grege tentus,
Dum ferire fert cruentus,
Quidam alter est inventus
Percussus a gladio.

4 a. Ad sepulcrum iam defuncti,
Quem credebant sanctum cuncti,
Sciscitatur vox inuncti,
Cuius erat praemii.

4 b. Qui revelat statim statum
Et se dicit non beatum,
Sed cum malis condemnatum
Causa latrocinii.

5 a. Casu pini propinquante
Turba sanctum ponit ante,
Sed per crucem Deo dante
Nihil sibi nocuit;

5 b. Ex adverso pinus cadit,
Et perversos mors invadit,
Ac Martinus sic evadit,
Sicut Deo placuit.

6 a. Cuius gesta cum expono,
Meum os in caelum pono,
Cum nec mente neque sono
Possit quis exprimere,

6 b. Quot curavit hic languentes,
Quot erexit aegras mentes,
Quas convertit ipse gentes,
Longum est evolvere.

7 a. Nil in eum cepit mundus,
Sic in Christo vixit mundus,
Quod in nullo sit secundus
Sanctis in caelicolis.

7 b. Virgo vitae puritate,
Martyr vero voluntate
Confessorque dignitate,
Fertur par apostolis.

8 a. Laudis ergo tensa cheli
In conspectu Dei caeli
Sociato Michaeli
Dicamus nunc singuli:

8 b. O Martine, pater bone,
Tua deprecatione
Fac nos Dei visione
Frui fine saeculi.

Trop. et Sequent. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Claromonten. 57. A. — Missale Claromontense ac S. Flori imp. Lugduni 1541. B. — 1 b, 1 tuae laudi B. — 1 b, 3 subditos B. — 3 a, 1 Hnic A; Hinc B. — 3 a, 2 Qui a Christo AB; sinnstörendes, leicht erklärliches Verschreiben. — 4 a, 2 que credebant sanctm cuncti A. — 4 a, 3 suscitatur A. — 4 b, 1 statum fehlt A. — 4 b, 2 dixit A. — 5 a, 4 Nihil sibi non nocuit A. — 6 b, 2 Quod A. — 7 a, 3 fit A. — 8 b, 4 Frui sine fine B.

260. In Translatione s. Martini.

1. Laude praecelsa

2 a. Iubilet nunc omnis
contio Deo digna
vocis debita
recinens dulciter organa;

2 b. Concrepet per auras
multiplex melodia
per haec praesulis
summi Martini sollemnia.

3 a. In quo sibi divina
sedem locavit
sophia

3 b. Ac septiformi flatu
eius roravit
pectora.

4 a. Digne laudemus
cuncta regentem saecla,

4 b. Hac qui lucerna
nostra donans fulgida

5 a. Sic venustavit climata.
Sidus aureum,
gemma sacerdotum
et lux saeculorum,
Terrea
disicens nubila,

5 b. Sublimatur siderea
Vernans in aula;
caeli simul omnis
adplaudat chorea,
Dulcia
conferens famina.

6 a. Rigenti
pruina
divina
algentia membra
obtexisti lucerna,

6 b. Et necdum
baptismi
sacrata
regenerantia
contigeras lavacra.

7 a. Agnosce o, inquit
Iesus, catechumenus, tua,
quis me texisti,
pallia;

7 b. Stipatus caelesti
tibi apparens militia
eminus nocte
serena.

8a. Te theotocos hagia
ob praeclara facta,

8b. Celsa caelorum regia
cum virginum turma

9a. Ascivit supera,
Ubi prophetis compar,
pater sancte, tripudias
Cum gloria;
nostra excuses scelera,

9b. Primus in curia.
Voces inde nunc nostras,
flagitamus, exaudi
Humillimas,
relevans miserias.

10a Qui prece tartarea
ter solvisti numina,

10b. Dilapsos ad infima
reduc ad sublimia.

11a. Suffragante
Dei gratia
leprae pellens
osculo contagia,

11b. Impetrante
iugi precatu
vitiorum
dilue purgamina.

12a. O virum omnimoda
boni ditatum
praerogativa,

12b. Cui vera Christus vita
et mori lucra
praestant maxima!

13a. Iam pro nobis supplica,
Quo tua prece sancta
conscendentes supera
Carnis abiecta sarcina

13b. Agni post vestigia
Laetemur exornati
immarcescenti laurea,
Luce micantes splendida,

14a. Digne decusata
qua te assumpserunt una,

14b. Electorum sacra
congratulantur milia.

15a. Cunctorum
supplicando perferas
precamina,

15b. Quicunque
haec recolendo gaudent
sollemnia,

16. Praecellens archos in aethra.

Miss. ms. Eduense saec. 14. Cod. Semin. Eduen. 121. A. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Tolosan. 100. B. — Miss. ms. Eduense Card. Rollin saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 114. C. — Miss. ms. Eduense Card. Rollin saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 110. D. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 115. E. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 117. F. — Missale Eduense imp. Parisiis 1493. G.

Ferner: Miss. ms. Oliverii, epi. Cabilonen., anni 1400. Cod. Semin. Eduen. 118. — Miss. ms. Eduense Card. Rollin. saec. 15. Cod. Semin. Eduen. s. n. — Miss. ms. Eduense anni 1476. Cod. Semin. Eduen. 118 bis. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. s. n. — Seq. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 131.

1. Gaude praecelsa G. — 2a, 4 retinens ABCDEFG. — 3b, 1 At B. — 3b, 2 rorant B. — 4a, 2 saecula B. — 5a, 2 Sidum BC; amoenum G. — 5a, 6 dissicens ABCDEFG. — 6a, 1 Rigentem B. — 6b, 4 regenerantis B. — 7a, 2 catechumenis BC. — 7b, 1 caelestis B. — 7b, 4 secura B. — 9a, 3 tripudians B. — 9b, 3 flagitemus B. — 9b, 5 Revelans BC. — 10a, 2 solvisti minima BC. — 10b, 1 ab B. — 11b, 4 osculo fehlt BC. — 11b, 1 Imperante G. — 12a, 2 dicatum B. — 14a, 2 quia te B. — 14b, 2 congratulemur B. — 15a, 2 illud [lies illuc?] supplicando ABCDEFG, gegen die Silbenzahl. — 16 Praecellens, en, archos inthra BC. — Mel: Fulgens praeclara.

261. In Translatione s. Martini.

1 a. Ad honorem Christi regis
Psallat chorus huius gregis
Morum concordantia.

1 b. Colat nostri carmen oris
Celebrando confessoris
Martini sollemnia.

2 a. Hic est gemma sacerdotum,
Cuius lenit orbem totum
Famae recolentia;

2 b. Forma cuius sanctitatis
Tam subiectis quam praelatis
Dedit exemplaria.

3 a. Pannonia dedit ortum,
Hunc Ticini circa portum
Aluit Italia.

3 b. Hic instructus in scripturis
Cunctis mundi spretis curis
Spirat ad caelestia.

4 a. Mox legatur cum Romanis
Subiugandis Gallicanis
Urbis ad imperia.

4 b. Hic in primis militavit,
Hic inermis subiugavit
Armatorum milia.

5 a. Dum saeviret brumae pestis
Ambiani trunca vestis
Nudo datur, cuius testis
Fit in visu Dominus:

5 b. „Ista veste vir divinus
Calefecit meos sinus,
Hac contexit me Martinus
Adhuc catechuminus."

6 a. Post baptisma salutare
Ius abhorrens militare
Sperans Christo propinquare
Adiit Hilarium.

6 b. Nota praesul causa viae
Consolatur pium pie
De supernae lucis die
Tribuens consilium.

7 a. Ferrum librans quidam furum
Iter sancto parat durum,
Sed Martinus se securum
Affirmabat penitus;

7 b. Alter manum cum securi
Tenens cessat ictum furi,
Cui statim cordis puri
Donum datur caelitus.

8 a. In errore mortis atrae
Persistente diro patre,
Baptizata pia matre
Redit ad pontificem.

8 b. Factus forma monachorum,
Suscitator mortuorum,
Mox assumpsit Turonorum
Cathedralem apicem.

9 a. Globus ignis coruscantis
Super caput consecrantis
Quasi vox est adclamantis:
„Compar es apostolis".

9 b. Huius exstat index rei
Sacramentum iubilaei,
In quo Christus ignem Dei
Suis misit incolis.

10 a. Ad mandatum viri fortis
Fugit agmen pravae sortis:
Lepra, daemon, sopor mortis,
Mergus et barbaries.

10 b. Post collectos pacis fructus
Carne praesul est eductus,
Terra suos agit luctus,
Caeli canunt acies.

11 a. Severinus sonos audit,
Dum Martino vox adplaudit
Caelestis consortii.

11 b. Corpus sancti quiescentis
Sepelivit dormientis
Spiritus Ambrosii.

12 a. Ergo, decus confessorum,
Te canentum rege chorum,
Plebem tuam visita,

12 b. Ut per tua, quod precamur,
Regnum vitae consequamur,
Alme pater, merita.

Miss. Bicterrense imp. Lugduni 1535. — 3b, 2 munda. — 6a, 4 Adhuc. — 7b, 3 duri. — 8a, 4 Rediit. — 9b, 1 iudex. — 10a, 3 sopore.

262. De sancta Mastidia.

1 a. Verbum bonum et suave
Cordis profer ex conclave,
Urbs Trecorum, dicens: Ave,
Beata Mastidia.

1 b. Per quam liberaris a vae,
Cuius corpus laude grave
Sub fideli servat clave
Trecensis ecclesia.

2 a. Sponsa veri Salomonis,
Te laudare decet sonis,
Inventa es ex Milonis
Praesulis industria.

2 b. Ex tuarum precum donis
Multis micant in personis
Trecassinae regionis
Dei mirabilia.

3 a. Virgo candens instar nivis,
Trecos iuva, potes, si vis,
Ut in choris tecum divis
Concinant Alleluia.

3 b. Ora Christum pro nativis
Trecis, Trecum Treca civis;
Hanc exaudi, rex, qui vivis
Et regnas in gloria.

Miss. ms. Trecense saec. 15. Cod. Trecen. 117. A. — Missale Trecense imp. Parisiis 1497. B. — Missale Trecense imp. Parisiis 1514. C. — Missale Trecense imp. Trecis 1533. D. — 1 a, 2 ex conclavi AD; et conclave BC. — 1 b, 1 quem A. — 3 a, 1 instat A. — 3a, 3 tecum dignis ABCD. — Mel.: Verbum bonum.

263. De sancto Maturino.

1 a. Increpa te, Normannia,
Age simul et, Gallia,
Laudes insonti, digno,

1 b. Opprimendo pernicia,
Recolendo magnalia
Perdivo Maturino.

2 a. Hunc Marinus progenuit,
Mater Euphemia fuit
Proceri prosapia,

2 b. At Francia coalitus
Et Polycarpo monitus
Viguit prudentia.

3 a. Novit per quem bonum summum
Et a quo cepit baptismum
Insciis parentibus.

3 b. Numini preces summo condidit
Quibus parentes sacri reddidit
Baptismatis fontibus.

4 a. Efficax hic virtutibus
Statuitur ordinibus
Vigintennio vigens.

4 b. Sensibus hic maturis,
Annis quamquam teneris
Agenda stat paragens.

5 a. Saevis Romanis cladibus
Subito corruentibus
Ab eis requiritur.

5 b. Oboediens in somniis
Ob hoc monitus nuntiis
Viam secum sequitur.

6 a. **Compescit prece ruinam**
Laedentem suam carinam
Experrectus somniis;

6 b. Huncstatim, dum portu dantur,
Angeli sic consolantur:
Deus in auxiliis

7 a. O Deus, inquit, omnium,
Qui mihi das solacium,
Reddo tibi gratias.

7 b. Nempe Romam appropiat,
Et plebs sic clamans obviat:
Opem nobis tribuas.

8 a. Ecce, villam prospiciens,
Signo crucis hanc muniens
Pestes omnium tollit.

8 b. Ingressus a regis nata,
Per ipsum diu vexata,
Leviathan expellit.

9 a. Victus partem thesaurorum
Sibi capit oblatorum
Pauperibusque tradit.

9 b. Saeptus illic annis tribus
Angelis hunc monentibus
Animam Deo reddit.

10 a. Ast Deum postulat ante,
Ut a quoque memorante
Hunc et in Iesu precante
Morbos quosque separet.

10 b. Cuius morte plebs tristatur,
Hic decenter inhumatur,
Res mira, hic sic paratur,
Crastino foris paret.

11 a. Tunc stat quidam nuntiorum
Hunc quaerere legatorum:
Promisimus fide, dicens,
Corpus mortuum vel vivens
Reddere ad propria.

11 b. Ornate hoc assumentes
. . . .,
Quo nunc quiescit, referunt;
Omnes qui preces huic ferunt,
Obtinent hinc gaudia.

12. Rogamus te, Maturine,
Ergo, tuis ut precibus
Sedes sophiae divinae
Cum angelis caelestibus
Valeamus scandere.

Missale Rotomagense imp. Parisiis 1527. A. — Missale Rotomagense imp. Rotomagi 1572. B. — 5 b, 1 somnis AB. — 8 a, 3 tullit B. — 8 b, 3 Leviatham A. — 9 b, 1 Septis AB. — 10 a, 1 Ad Deum B. — 11 a und 11 b bilden mit 12, 1 eine Klausel AB. — Melodie ersichtlich: Lauda Sion (resp. Laudes crucis). — Akrostichon: „Iohannes Sochoneius actor“.

264. De sancto Mauritio.

1 a. Sint lumbi vestri praecincti,
Armis bellicis accincti
Ad honorem militum;

1 b. Inter choros angelorum
Turma fulget Thebaeorum
Ob virtutis meritum.

2 a. Fide vera loricati,
Armis virtutum armati
Nolunt caede pollui,

2 b. Scuto bonae voluntatis
Colla gladiis vibratis
Tendunt viri strenui.

3 a. Draco fallens hominem
Angelorum ordinem
Detraxit ad infimum,

3 b. Sed Thebaea legio,
Praeclara martyrio,
Locum tenet decimum.

4 a. Dum truncatur decimus,
Roboratur animus
Fortis legionis.

4 b. Non horrorem intulit,
Sed ardorem contulit
Mors commilitonis.

5 a. Carnis posita trabea
Sacra legio Thebaea
Agauni perimitur;

5 b. Ex partibus orientis
Dux et princeps tantae gentis
Viennae excolitur.

6 a. Non sunt morte separati
Christum semper imitati
Pacifici filii;

6 b. Carne cupiunt dissolvi,
Caedis sanguine revolvi
Spe caelestis praemii.

7 a. Ferus mucro debacchatur,
Caesum scuto collocatur
Caput primicerii.

7 b. Rhodano suscipiente
Viennam Deo regente
Fertur cursu fluvii.

8 a. Dignitate meritorum
Turbam sanat languidorum
Martyrum praesidium.

8 b. Ut Martinus postulavit,
Humus fossa propinavit
Sanguinis profluvium.

9 a. Eia, Vienna nobilis,
Diem age laetitiae,
Nam patris venerabilis
Festum illuxit hodie.

9 b. In cymbalis sonantibus
Et tubis clange bellicis,
Tuis plaude militibus
Cum instrumentis musicis

10 a. En, Salomonis lectulum
Ambiant propter aemulum
Bellatores fortissimi;

10 b. Nos ensibus et gladiis
Protegant ab insidiis
Proditoris nequissimi.

Miss. Viennense imp. Lugduni 1519. A. — Grad. Viennense imp. Lugduni 1534. B.

265. „In Receptione Brachii s. Mauritii."

1 a. Clerus Andegavensium
Psallat cum turba civium,

1 b. Quod Mauritii brachium
Nobis misit Bizantium.

2 a. Constantinopolitana
Civitas diu profana
Manserat,

2 b. Et duritia vesana
Dogmata sacra Romana
Spreverat.

3 a. Franci fortes accinguntur
Venetis associati,

3 b. Urbem hanc aggrediuntur,
Cadunt Graeci superati.

4 a. Archipraesul Philippensis,
Genere Rothomagensis,
Francis opem praebuit,

4 b. Et de rebus civitatis
Ob mercedem probitatis
Opes multas habuit.

5 a. Qui prudenter perscrutatus
Res, quas erat hic lucratus,
Hoc reperto brachio

5 b. Nobis illud destinavit
Et nos tanto decoravit
Vir largus exenio.

6 a. Huius ergo causa rei
Festum hoc ad laudem Dei
Cum sollemni gaudio
Celebrat haec contio.

6 b. Nos hoc festum veneremur,
Ducem nostrum deprecemur,
Ut virtutem proprii
Manifestet brachii,

7 a. Et nobis utilia
Conferat remedia,

7 b. Quae solent per fortia
Exerceri brachia.

8 a. Ut sustentet nos cadentes
Et defendat impotentes,

8 b. Benedicat, amplectatur,
Sparsim dona largiatur,

9. Tandem sua dextera
Portet nos in aethera.

Miss. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Parisin. 868. A. — Missale Andegavense imp. [Parisiis] 1489. B. — Missale Andegavense imp. Rotomagi 1504. C. — Missale Andegavense imp. Rotomagi 1523. D. — Missale Andegavense imp. Parisiis 1551. E.

1a, 2 turma BCE. — 1b, 2 Bisantium BCDE. — 2b, 1 divitia besana A. — 3a, 1 attinguntur A; accingantur BC. — 5b, 4 exemio A. — 6b, 3 pretii D. — 8b, 1 fehlt Initiale A.

266. De sancta Maxelinde.

1 a. Virginis sacratae
Maxellendis praeconia

1 b. Hac die celebri
recolamus laetitia.

2 a. Quae fervens perenni
pro vita virgo
manere innupta

2 b. Habitu et actu
et liberorum
propagine spreta

3 a. Sponso, qui in caelis est,
maluit
applicari pudica,

3 b. Quam mortali homini
subici
nuptiali copula.

4 a. Ab infantia namque
se mancipaverat
Christo famulaturam,
a cunctis carnalibus
offendiculis absoluta,

4 b. Seque conservaturam
Deo devoverat
eius virginitatem,
ut ei serviret in
sanctitate et iustitia.

5 a. Parentes tamen virum
ei tribuunt
absque concessione sua;

5 b. Qui, necans repugnantem
sibi virginem,
visu privatur sine mora.

6 a. Quem caecum sui complices
ut viderunt,
gressu celeri
diffugiunt,
ultione timentes
percuti divina.

6 b. Et miser, qui necaverat
innocentem,
redit confusus,
eius vitam
triennio cum magna
ducens miseria.

7a. Sed illi mox contigit
paenitenti,
quod precibus martyris
fuit lux reddita.

7b. Haec longe miracula
praedicantur
~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~
in laude sua.

8a. Te ergo deprecante,
martyr speciosa,

8b. Nos suo in conspectu
Christi clementia

9. Concedat
tecum esse clara
luminaria
in aeternum permansura.

Trop. ms. Cameracense saec. 10/11. Cod. Cameracen. 79 (78) A. — Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracen. 180 (185) B. — Missale Cameracense imp. Parisiis 1495. C. — Missale Cameracense imp. Parisiis 1507. D. — Missale Cameracense imp. Parisiis 1542. E. — 2b, 1 et tactu CD. — 6a, 4 diffugerunt CD. — 7a, 1 contingit C. — 7b, 3 Es ist unwahrscheinlich, dafs an dieser Stelle ein Glied ausgefallen, da 7a und 7b keinen musikalischen Parallelismus aufweisen; auffallend ist nur, dafs ein solcher augenscheinlich zwischen den Textgliedern besteht. — 8a, 2 pretiosa CD.

267. De sancto Mellono.

1a. Hac in die gaudeamus
Et Melloni recolamus
Virtutes et proelia.

1b. Missus puer Romam vadit
Et, quae secum portat, tradit
Tributa pro patria.

2a. Monitis Stephani credit,
Baptizatur et oboedit
Mandatis ecclesiae.

2b. Hinc sacerdos ordinatur,
Dat se Deo, census datur
Pauperum inopiae.

3a. Inde nullum habet stratum,
Vigiliis fatigatum
Sola sedes reficit;

3b. Quaque die naturali
Genu vice trecennali
Flecter enon deficit.

4a. Aqua potum sitienti,
Cibum dat esurienti
Olus, panis ordei;

4b. Ferrum nudam carnem stringit,
Caro tumens fere cingit
Corpus cycli ferrei.

5a. Stans angelus ad altare
Mittit eum praedicare
Redonico populo;

5b. Paret vir sanctus praecepto
Ab eo prius accepto
Pastorali baculo.

6a. Iter agens pedem caesum,
Caecum et quemcumque laesum
Sanat Christi nomine.

6b. A daemonio vexatum
Et confractum, morti datum
Dat saluti pristinae.

7a. Manum sanat arescentem,
Morsum curat et serpentem
Cogit sese perdere.

7b. Visa luce singulari
Signat eum in altari
Manus Dei dexterae.
~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~

8 a. Apri dente vulnerati
Signo crucis sanitati
Restituit viscera.

8 b. Carnis poenas non infringit,
Fini fortiter attingit
Spe firma, fide vera.

9 a. Victor sui mundum vicit
Mundique victor evicit
Sibi regnum gloriae.

9 b. Quo nos tecum det regnare
Tua prece, pater care,
Iesus, dator veniae.

Miss. ms. Rotomagense saec. 14/15. Cod. Portus Gratiae 325 (A 28). A. — Miss. ms. Rotomagense saec. 14. Cod. Parisin. 17317. B. — Grad. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. Parisin. 905. C. — Missale Rotomagense imp. Parisiis 1491. D. — Missale Rotomagense imp. Rotomagi 1499. E.
1a, 3 praemia BDE. — 2b, 2 sensus A. — 3a, 1 Unde B. — 5a, 3 Rodomito ABC; Redomico DE. — 6a, 2 Caecam B. — 7a, 3 Sese cogit DE. — 8b, 1 Carni A. — 9a, 1 vincit AB.

268. De sancto Memmio.

1 a. Spiritali delectemur
una, fratres, gaudio,
Laudes Christo referentes
in beato Memmio.

1 b. Hunc in stella matutina
lucem profert saeculis,
Et coruscat verbo, vita,
signis et miraculis.

2 a. Ordinatur a Clemente
Clemens actu, clemens mente,
Hoc pro nobis disponente
Superna clementia.

2 b. Verba vitae committuntur,
Vota patris prosequuntur,
Et cum ipso diriguntur
Duo luminaria.

3 a. Ad agones animati,
Sacra fide confirmati,
Tota mente trinitati
Reddunt testimonia.

3 b. Sanctus praesul sic recedit,
Verbo docet, corde credit,
Ex commissis unus cedit
Prae mortis angustia.

4 a. A consorte destitutus,
Sed hoc casu tunc adiutus
Nec a fide resolutus
Ad Clementem redit tutus
Cum summa fiducia.

4 b. Vestis Petri pars donatur,
Vesti Christi conseratur;
Illa languens curabatur,
Hac defunctus revocatur
Ad vitae solacia.

5 a. Currit alacrius
beatus Memmius,
Ardorem excitat
consurgens filius,
Adversis deprimi
nescit exterius,
Quem robur fidei
firmat interius.

5 b. Feroces reperit
errori deditos,
Per crucem praedicat
salvari perditos,
Ut prudens medicus
morbis implicitos
Curare properat
peccatis subditos.

6 a. Ad superna se suspendit,
Mente totus illuc tendit
Nec relaxat spiritum.

6 b. Armis Christi pugnaturus
Inter hostes stat securus,
Sic crescit ad meritum.

7 a. Sub aquis mortuum
vitae restituit,
Eiectus antea
exhinc enituit,
Nec lux sub modio
latere potuit
Nec sol in tenebris.

7 b. Ad fidem convolat
et fit ecclesia
Plebs prius insolens,
plena nequitia,
Deponit coluber
antiqua spolia
Relictis latebris.

8 a. Argumenta veritatis
Crescunt evidentius,
In ingressu civitatis
Sanctus praesul Memmius
Tres a lepra liberavit
Intuente populo.

8 b. Caecitate condemnatis
Tribus visum reddidit,
Hostis membris occupatis
Sanitatem indidit,
In instanti tot sanavit
Sub crucis signaculo.

9 a. Enervatum viribus
Et membris inutilem,
Sustentatum manibus,
Pede prorsus debilem,
Sanat plenus gratia.

9 b. Efficacem precibus
Omnis languor reperit,
Imperat spiritibus,
Morbus omnis deperit,
Fugantur daemonia.

10 a. Pax caelestis, pax aeterna,
Suspirantes ad aeterna
De valle miseriae

10 b. Ad te trahe, salus vera,
Via, virtus, lux sincera,
Duc ad regna gloriae.

E. F. Boulangier, Histoire de la vie et miracles de Monsieur Sainct Menge premier evesque et patron de la ville de Chaalons en Champagne. Chalons 1611. Ohne Angabe der Quelle. — 1b, 1 Hinc. — 3b, 2 corda. — 4b, 2 Conferatur. — 9a, 1 Evernatum.

269. De sancto Memmio.

1 a. Laetabundus
Memmio decantet mundus:
Alleluia.

1 b. Fit profundus
Ex pagano doctor mundus,
Res miranda.

2 a. Lux lucem annuntiat,
Dum ex ipso radiat
Sol de stella.

2 b. Voto mundum abdicat,
Voce Deum praedicat
Semper clara.

3 a. Sicut Christus docuit,
Paupertatem tenuit
Pari forma.

3 b. Christum sequi voluit,
Contemnenda docuit
Haec corrupta.

4 a. Suscitavit filium
Regis iuxta fluvium
Valle nostra.

4 b. Ad Dei officium
Suscitavit alium
Carne sumpta.

5 a. Tres caecos illuminat
. . . .
Mundana determinat
Esse caeca.

5 b. Leprosi tres mundantur,
Daemones effugantur,
Languidi comitantur
Haec praedicta.

6 a. Memmi, nos visita,
Sic tu nos excita,
Ne simus perdita
. . . .
gens misera.

6 b. Dirige opera,
Duc nos ad aethera
Ei confoedera
Quem genuit
puerpera.

Miss. ms. Catalaunense saec. 15. Cod. Parisin. 840. A. — Miss. ms. Catalaunense Iohannis de Bardone anni [14]25. Cod. Parisin. 842. B. — Missale Catalaunense imp. Parisiis 1489. C. — Missale Catalaunense imp. Parisiis 1543. D. — Mel.: Laetabundus.

270. De sancto Memmio.

1. Adest

2 a. praecelsa cunctis
dies digne
celebranda,

2 b. In qua Memmius,
Christi praesul,
scandit celsa.

3 a. Cuius in honore
nunc exsultat
angelorum caterva

3 b. Ac laxis fidibus
cytharizat
modulos gloriosa.

4 a. Hic etenim celso
ditatus pneumate
populorum
inter agmina
verbi diffudit famina.

4 b. Captivitas atque
quos saeva vicerat,
caelo sacra
reddidit lympha,
infula saeptus fulgida.

5 a. Nunc in aeternum
regem collaudat
ovanter gloria,
nostras in qua,
poscimus, preces
interpellando transferat.

5 b. Archangelica
congratulantur
agmina, martyrum,
confessorum
[omnium] simul
ac virginalis caterva.

6 a. O quam praeclara
est ista qua caelos
dies praesul magnus
Memmius penetrat!

6 b. Ergo sonora
pangamus carmina,
quibus ecclesia
iubilet per saecla.

7 a. Insignis sacerdos nostra,
quaesumus, crimina
potestate summa
diluas,
ut gaudere una
mereamur gloria,
tua recolentes
thaumata; clemens
audi [nostra] precamina.

7 b. Nostra te collaudat turma
hymnizans dulcia,
mundana qui cuncta
liquisti
cupiens caelica,
deice piacula,
electorum
ut locati patria (tecum)
Christo solvamus debita.

8a. Laus perennis,
decus, honor,
potestas sempiterna
sit semper per saecula,
qui gubernat
cosmi climata.

8b. Genitori
genitoque
decora modulemus
paraclito cantica,
Alleluia
cantantes una.

9. Conclament cuncti: Gloria
sit trinitati
in aeterna saecula.

[E. F. Boulangier], Histoire de la vie et miracles de Monsieur Sainct Menge. Chalons 1611. — 2b, 1 sq. Christi praesul Memmius. — 7b, 5 nisens caelica.

271. In Revelatione s. Michaelis.

1. In conspectu angelorum,
Venerande rex caelorum,
Psallam tibi: Gloria.

2a. Lux aeterna, splendor Dei,
Qui, cum unicus sis ei,
Vocas nos per gratiam,

2b. Ut heredes simus sui,
Coheredes autem tui,
In sanctorum patriam.

3a. Quin ad tuum sanctum templum
Adorabo per exemplum
David, regis incliti,

3b. Cuius lingua foris sonat
Hoc, quod intus ei donat
Gratia paracliti,

3c. Sicque tibi grato cultu
Satiabor tuo vultu,
Quo carebunt perditi.

4a. Inde quondam Lucifer
Deitatem nequiter
Usurpando corruit,
Dum par esse voluit
Illi, qui se condidit.

4b. Quem caelestis signifer,
Princeps noster Michael,
Cum suo collegio
Devictum in proelio
Rapto trudit solio.

5a. Laudes ergo creatori
Beatorum novem chori
Concinunt humiliter,

5b. Cuius ope triumpharunt,
Quo auctore superarunt
Hostem mirabiliter.

6a. Iure autem, qui vicerunt,
Munerari meruerunt
Donativo prospero,

6b. Ut in bono confirmati
Velut milites probati
Non peccent de cetero.

7a. Principatus ex hoc caeli
Digne cedit Michaeli,
Qui facta victoria
Deo dat praeconia.

7b. Ad replendas vagas sedes
Et electis partas aedes
Hic cura praecipua
Instat et assidua.

8a. Est honorandus igitur,
Qui Sicut Deus dicitur,
Qui et creatis praesidet
Et cunctis cuncta providet.

8b. Praesertim in ecclesia
Laudis eius insignia
Sunt cantanda fideliter
Et recolenda iugiter.

9a. Pangat ergo sponsa melos,
Coronanda super caelos
Conculcato zabulo,

9b. Fruitura sponso laeta,
Dum cubabit sine meta
Regio cubiculo.

10a. Tunc laus erit et pax una
In perenni duratura
Cum summis spiritibus;

10b. Adimpleta prophetia
Exsultabunt (sancti) in gloria
Suis in cubilibus.

Miss. Bicterrense imp. Lugduni 1535. — 3c, 1 grato vultu. — 5c, 1 opem.

272. In Translatione s. Moderanni.

1a. Praesul comes sublimatur,
Laetis choris sociatur
Moderannus hodie,

1b. Ortus cuius consecratur,
Quando sibi propalatur
Absconsum ab homine.

2a. Patrem videt ultra mare
Quandam sponsaturum mane,
Ipsum de hoc arguit,

2b. Puer stans in occidente,
Sed pater in oriente,
Hoc nefas prohibuit.

3a. Hoc probavit peregrinus,
Qui a rege fuit missus
Scire de miraculo.

3b. Cum hoc pater vult scrutari
Insigniis et videri,
Alte non latet parvulo.

4a. Puer Dei Moderannus
Crescit, secum Dei manus
Aetate et moribus;

4b. Sic antistes ordinatur,
Redonis a Deo datur
Cum pontificalibus.

5a. Qui dedisti nobis sortem,
Te quoque nostrum consortem,
Sic per vitam et per mortem
Cunctum procul pelle hostem
A nostro confinio.

5b. Tu praesul, abbas et comes,
Qui in Deo cuncta potes,
Moderanne, dona mores
Bonos et conserva omnes
In Dei servitio.

Missale Redonense imp. Parisiis 1492. A. — Missale Redonense imp. Parisiis 1533. B. — 5a, 1 sontem AB. — 5a, 3 et fehlt A. — 5a, 4 pelli A.

273. SS. Nazarii et Celsi in festo rosarum.

1. Concentus vox et organa
resultent tibi nostra,
Christe, iucunda,
cui recitamus odas.

2a. Quem totus in sanctis
orbis praedicat
voce sonora

2b. Mirabilem nimis,
quos martyrii
donis adornas;

3 a. Qui gravia
pertulerunt supplicia
pro sibi promissa corona.

3 b. Intra quorum
Nazarius collegia
tuus triumphat agonista.

4 a. Qui paterni cultus
respuens sabbata
inventutis suae
florem compsit fide
gloriosa,

4 b. Matris atque volens
sequi vestigia
baptismatis sacri (unda)
meruit consequi
sacramenta.

5 a. Cui totius
Romae regionem
pater se daturum
promittebat

5 b. Et cum gaudio
Romanae uxorem
plebis illi dare
pertractabat.

6 a. Haec omnia
ceu stercora iam sapiens
tuus respuebat athleta;

6 b. Sed, ne suo
patri pararet scandala,
discessit ab urbe Romana.

7 a. Egressus ab hac
altius praedicans,
means singulas
urbes Italicas,
docuit serere
dans semina
ceu prudens
agricola corda.

7 b. Matre propria
fante per somnia
urbes etiam
venit ad Gallicas,
exhortans populos
posse sacra
salvari
baptismatis unda.

8 a. Sed cupiens cursum
morte praeparare
pretiosa,

8 b. Romam iterum petens
orando prostravit
simulacra;

9. Martyrii palmam
sic accepit triumphans
per saecula.

Miss. ms. Eduense saec. 14. Cod. Semin. Eduen. 121. A. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Tolosan. 100. B. — Miss. ms. Eduense Card. Rollin saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 114. C. — Miss. ms. Eduense Card. Rollin saec. 15. Cod. Semin. Eduen. s. n. D. — Miss. ms. Eduense anni 1476. Cod. Semin. Eduen 118 bis. E. — Missale Eduense imp. Parisiis 1493. F.

Ferner: Miss. ms. Oliverii episcopi Cabillonensis anni 1400. Cod. Semin. Eduen. 118. — Miss. ms. Eduense Card. Rollin saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 110. — Miss. ms. Eduense Card. Rollin saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 110. — Sequent. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 131. — Missale Cabillonense imp. Lugduni 1500.

1, 4 recitemus F. — 2b, 3 donis adornat AC—F; adornat donis B. — 3a, 1 Cui gravia B. — 3b, 3 tua triumphat F. — 4b, 1 volens atque B. — 4b, 3 unda sacri B; zwei Silben zu viel; wahrscheinlich ist unda zu tilgen. — 5a, 2 religionem A—F. — 6a, 2 seu B. — 6a, 3 cuius respuebat B. — 7a, 5 serre A. — 7a, 8 conda BDF; corda korrigierf in corda E. — 7b, 1 Mater A. — 8a, 2 lies properare? — Aufschrift in E.

274. De sancto Nicolao.

1. Salve, festa dies,
Christi famulis celebris,

2 a. Qua suum electum
in caelis sanctis
consociavit angelis,

2 b. Qui puer et factis
et dictis sanctis
se praemunivit meritis.

3 a. Ut natus
est ipse, virtutum
simul crescunt germina

3 b. Divina
praeventus gratia
mundi sprevit munia.

4 a. Non plus quam semel
in die ubera
sugere voluit
quarta et sexta feria;

4 b. Flore primaevo
iuventae vir Dei
exemplis virtutum
sese munivit optimis.

5 a. Undique cunctis
exsistens utilis,
Heredem Christum
Dominum eligens,
virgines puellas
theatro
auro redemit proprio

5 b. Inopem patrem
fecitque divitem.
Periclitantem
in fame patriam
abunde cibavit,
precibus
Deum invocans sedulis.

6 a. Sede propria
pellentibus
suum pastorem
et civibus
sacerdos Dei
Nicolaus
oleum
negat salutis
pro restitutione
praesulis.

6 b. Vinctis, viduis
et naufragis,
claudis, languidis
et damnatis,
invocantibus
sanctum cunctis
adfuit
ipse adiutor,
consuetam opem ferens
singulis.

7 a. Dei electus
Nicolaus
in somnis principem
Romanum
benigne deterrens
liberavit insontes.

7 b. Istum conventum
nimis reum,
in tuis laudibus
devotum,
precamur, duc tecum,
ut gaudentes pariter

8. Ianuam paradisi
ingredi mereamur.

Trop. et Prosar. ms. Metense saec. 12. in. Cod. Meten. 452.

275. De s. Nicolao Tolentino.

1 a. O pater Nicolae,
Fructum nobis instrue
Rerum salutarium,

1 b. De tua propagine
Fer et vitae serie
Caeleste praesagium.

2 a. Conservator sedule
Augustini regulae,
Ferens eius habitum,

2 b. Iugi Christi gerule,
Sanctitatis aemule,
Vivendi praebens ritum.

3 a. Infantis effigie
Iesum, natum Mariae,
In altari vidisti,

3 b. Cum divino numine
Vigili certamine
Tyrannum subdidisti.

4 a. Carnem tuam domasti,
Ne virus inimici
Te posset arripere,

4 b. Spiritum commendasti
Deo, fine felici
Ut te vellet iungere.

5 a. Tu nobis fidelibus,
Te pie colentibus,
Para caeli solium,

5 b. Ut nos puris mentibus
Cum supernis civibus
Habeamus bravium.

Miss. Pictaviense imp. Parisiis 1541. — 4a, 1 domuisti. — Mel.: Veni sancte spiritus.

276. De sancto Paulo.

1 a. Nero plange, Roma gaude,
Quae nunc Pauli dignum laude
Recolis martyrium;

1 b. Qui ut fuit baptizatus,
Mox potenter est mutatus
In virum contrarium.

2 a. Nam qui prius impugnavit
Christi fidem, praedicavit
Illam palam gentibus,

2 b. Affirmans, quod legis zelo
Fideles poenarum prelo
Dabat et tortoribus.

3 a. De Beniamin tribu natus
Lupus rapax est conatus
Praedam mane rapere;

3 b. Sicut Iacob disposuit
Escas, spolia studuit
Vespere dividere.

4 a. Propter quae saepe vincula,
Naufragia, pericula
Plura passus est graviter.

4 b. Tandem ense consummatus,
Nostros excuset reatus
Apud Dominum dulciter.

Missale Andegavense imp. [Parisiis] 1489. A. — Missale Andegavense imp. Rotomagi 1504. B. — Missale Andegavense imp. Rotomagi 1523. C. — Missale Briocense imp. s. l. et a. [1502]. D. — Missale Macloviense imp. Rotomagi 1503. E. — 3a, 3 Beniamim E. — 4a, 1 vinclam A. — 4a, 3 gravi C. — 4b, 3 Deum D.

277. De sancto Paulo Leonensi.

„Dominica infra Octavam."

1 a. Leonensis terra, plaude,
Celebrata festa gaude
Sancti Pauli praesulis,

1 b. Cuius sensu gubernata,
Cuius es tam illustrata
Fide quam miraculis.

2 a. Is a pueritia
Regna linquens patria
Sub Ilduto studuit.

2 b. Tribus iunctis sociis
Sacris se non studiis
Imparem exhibuit.

3 a. Quasi gregem ovium
Paulus turbam avium
Noxiam incarcerat.

3 b. Doctor fit attonitus,
Filii dum tacitus
Meritum considerat.

4 a. Tandem patri pandit votum
Et ad eremum remotum
Recedit secretius.

4 b. Ibi carne macerata,
Ut non satagat cum Martha,
Fit Maria potius.

5 a. Instruit ad fidem Marcum,
Sed ostendit rex se parcum
Negans tintinnabulum;

5 b. Quod a Marco denegatur,
A superno rege datur
Piscis per miraculum.

6 a. Mirum est, quod dicitur,
Alveo concluditur
Maris Pauli precibus.

6 b. Fratris beneficio
Maior servit natio
Monialis usibus.

7 a. Bubalum hic fugat sontem,
Et propinat novum fontem
Sitibundis sociis.

7 b. Per hunc fera sus pacatur,
Ursus praeceps sponte datur
Illius imperiis.

8 a. Serpens ferox miro modo
Se centeno plicans nodo
Iussus mari gurgitat;

8 b. Videt comes et miratur,
Universa gens laetatur,
Quod hostis periclitat.

9 a. Postquam virga sublimatur
Et invitus consecratur,
Cessat idolatria;

9 b. Fides una praedicatur,
Et trinitas veneratur
In ima Britannia.

10 a. Fit propheta servus Dei,
Tandem vitae finis ei
Ab angelo panditur;

10 b. Discipulis hic vocatis
Fidem sanctae trinitatis
Praedicans assumitur.

11 a. Paralytici curantur,
Caecis visus instaurantur,
Mutis linguae gratia.

11 b. Ergo sanctus revelatur,
Quia per hunc operatur
Deus mirabilia.

12 a. Qui nos sua gratia
Trahat ad caelestia,

12 b. Ubi summa praemia
Sunt et vera gaudia.

Miss. Leonense imp. Parisiis 1526. — 2 b, 3 In parem. — 7 b, 3 imperii. — 9 a, 1 virgo. — 9 a, 3 idolatia.

278. In Translatione s. Pauli Leonensis.

1 a. Laetabundus
Pastori det grex iucundus
Alleluia.

1 b. Ut ignaves
Pennatas concludit aves,
Res miranda.

2 a. Post palmam ingreditur,
Et typice nascitur
Sol de stella.

2 b. Exemplar se praebuit,
Gregem voce monuit
Semper clara.

3 a. Sicut Christus docuit,
Vitae viam tenuit
Pari forma.

3 b. Exsul esse voluit,
Possidere respuit
Haec corrupta.

4 a. Iam in caelis iubilat,
Multis signis rutilat
Valle nostra.

4 b. Per hunc benedicitur,
Qui pro nobis moritur
Carne sumpta.

5 a. Os mutorum solvitur,
Caecis lumen redditur,
Plebs errans non sinitur
Esse caeca.

5 b. Mare fugit, saliunt
Claudi, surdi audiunt,
Multae terrae sentiunt
Haec praedicta.

6 a. Plebs Christi, propera,
Depone vetera
Haec sequens, ne sis
gens misera.

6 b. Sequi nos opera
Eiusque munera
Da, quem genuit
puerpera.

Miss. ms. Venetense saec. 15. Cod. Rotomagen. 307 (A 434). A. — Missale Leonense imp. Parisiis 1526. B. — 6 b, 3 terrae fehlt A. — Mel.: Laetabundus.

279. De s. Paulo Virdunensi.

1 a. Exsultet caelum laudibus
Et militans ecclesia

1 b. Secundi Pauli cantibus
Attollendo praeconia.

2 a. Qui praeclarus prosapia
Claris fulsit virtutibus,

2 b. Spreta natali patria
Vixit externis finibus.

3 a. Mundum carnem, daemonia
Vicit vivendo sobrie,

3 b. Fretus oboedientia
Pro victimarum serie.

4 a. Augustodunum praedica,
Quo vir tantus emicuit,

4 b. Virdunumque magnifica,
Quo praesul hic enituit.

5 a. Hunc munit contra vitia
Serpentina calliditas,

5 b. Hunc fovit cum munditia
Columbina simplicitas.

6 a. Quam felix monasterium,
Quo degebat sub regula,

6 b. Quod dictum Tabuleium
Secunda pollet tabula.

7 a. Ubi furnum praecalidum
Vir intravit ut frigidum,
Quod purgans veste propria
Nulla sensit incendia.

7 b. Hicque panes dispositos,
Decoctioni traditos,
Ferebat mirabiliter
Fratribus et humiliter.

8 a. Qui sequentem invalidum
Acclamantem ac languidum
Ditavit alimonia
Sanitatisque gratia.

8 b. Insignis et miraculis
Tandemque notus populis,
Extractus de coenobio
Fit dignus pontificio.

9 a. Paulus migrans a saeculo
Sepulturaeque traditus

9 b. Crebro fulsit miraculo,
Sublimatus divinitus.

10a. Sanctus per neglegentiam
Panno contectus veteri

10b. Rediit in memoriam
Liquore madens uberi.

11a. Nos ad Pauli consortium
Per ipsius suffragia

11b. Post hoc praesens exsilium
Christi perducat gratia.

Miss. ms. Virdunense saec. 15/16. Cod. Virdunen. 99. — 5a, 1 Hunc vivit contra. — 6b, 1 Quo dictum tabuleum; Monasterium Tabuleium = Tholey.

280. De sancto Petro.

1a. Veneremur hodierna
Gaudentes sollemnia,

1b. Ut per Petrum ad aeterna
Veniamus gaudia

2a. Totus orbis iucundetur,
Adludat ecclesia,

2b. Fletus omnis effugetur,
Accedat laetitia.

3a. Ad aeterna regis dona
Nos invitat haec corona,
Quae Petro conceditur;

3b. Non contemptor paupertatis,
Fons totius pietatis
In hoc esse noscitur.

4a. Petrus olim piscatoris
Arte fungens salvatoris
Ad nutum deseruit

4b. Vana mundi, rete, ratem;
Omnem cordis caecitatem
Vera fides diluit.

5a. Petrus solvit, Petrus ligat,
Petrus orbis regna rigat
Sacro fonte gratiae;

5b. Supra Petri documentum
Suae Christus fundamentum
Construxit ecclesiae.

6a. Sensit magus corruendo,
Sensit Petri resurgendo
Tabita potentiam;

6b. Timet Petri mors mandata,
Fulget fides confirmata
Per Petri scientiam.

7a. Ergo clerus gratuletur
Et in Petro collaudetur
Rex caelestis patriae;

7b. Mores Petri prosequamur
Ut per eum perducamur
Ad viam iustitiae.

Miss. Bellovacense imp. Parisiis 1538. — 1a, 1 hodierne. — 6b, 1 Timent.

281. In sancti Petri ad Vincula.

1a. Ecce, dies digna coli
Cunctis a fidelibus;

1b. Ianitori Petro poli
Psallant laetis vocibus.

2a. Plaude Petro, plebs fidelis,
Plaude mente, plaude melis,
Plaude lingua, manibus;

2b. Cole caeli ianitorem,
Cole tuum, grex, pastorem
Puri cordis fidibus.

3a. Diem festum hunc suorum
Venerare vinculorum,
Quae puella fletibus

3b. Dum rigavit osculata,
In momento fit sanata
Alexandri precibus.

4a. Pater credens baptizatur,
Et sic papa liberatur
Suis a compedibus.

4b. Vincla Petri veneratur,
Quisquis Christo famulatur
Christianis legibus.

5a. Petri vincla qui non colunt,
Patet, quia solvi nolunt
Peccatorum nexibus.

5b. Petrus ligat neglegentes,
Petrus laxat se colentes
A peccatis omnibus.

6a. Petri lingua poenis ligat
Illum, qui se non castigat
A perversis actibus.

6b. Portam poli Petrus pandit
Illi, qui ad polum scandit
Mente, manu, moribus.

7a. Ergo Petro famulemur
Et hunc diem veneremur
Cantilenis dulcibus,

7b. Ut nos solvat a dilictis
Et solutos cum electis
Ponat summis aedibus.

8. Una Deum deprecemur,
Ut cum Petro gloriemur
Vestiti duplicibus.

Tropar. ms. Sammaglorianum saec. 11. et 12. Cod. Parisin. 13252. add. saec. 12. Mit Melodie. — 2b, 3 Puris. —

282. In sancti Petri ad Vincula.

1a. Sion, laude debita
Si Petri vis inclita
Recensere merita
In praesenti,

1b. Ad laudem cor excita
Voce non abscondita,
Concordet sollicita
Lingua menti.

2a. Petre, navem deseris
Atque Christum sequeris;
Petre, petra diceris
Firmitatis.

2b. Cathedram assequeris
Et nobis prae ceteris
Viam rectam aperis
Veritatis.

3a. Petre, pastor inclite,
Oves Christi creditae
Suntque tibi traditae
Caeli claves.

3b. Solvis, ligas licite,
Ligatus indebite,
Fers crucis immeritae
Poenas graves.

4a. Petre, tua vincula
Devota per oscula
Sanant, nec est fabula,
Guturnosam.

4b. Haec tibi miracula
Et doctrinae pabula
Dant laudem per saecula
Gloriosam.

5a. Portas, Petre, resera,
Ut ad regna supera
Ab hac valle misera
Transeamus.

5b. Prece salutifera
Nos Deo confoedera,
Ut in eius dextera
Sedeamus.

Miss. ms. S. Petri Cadomensis anni 1451. Cod. Mancel s. n. A. — Miss. Baiocense imp. Rotomagi 1501. B. — Missale Baiocense imp. Rotomagi 1504. C. — Missale Baiocense imp. s. l. 1529. D. — Missale Baiocense imp. Rotomagi 1545. E.

1a, 2 Si vis Petri C. — 1b, 3 cum cordat A. — 3b, 1 liguas A. — 3b, 2 Ligatos BCD. — 4a, 3 Devote D. — 4a, 3 nec cum fabula D.

283. De ss. Petro et Paulo.

1 a. Roma felix gratuletur,
Cum sanctorum recensetur
Principum victoria.

1 b. Per quos orbis illustratur
Et in Christo solidatur
Fidelis ecclesia.

2 a. Petrum primo veneremur,
Ut per ipsum collocemur
In caelesti curia;

2 b. Cui commisit ut fideli
Praedilecto claves caeli
Divina clementia.

3 a. Petri signa fide digna:
Cum mors cedit, vita redit
Multis, qui decesserant;

3 b. Umbra Petri vegetantur
Et a morbis liberantur,
Qui diu languerant.

4 a. Rectus claudo gressus datur,
Et Thabita sucitatur
Assignata viduis.

4 b. Petrus vinctus liberatur,
Et Herodes spe frustratur
Reseratis ianuis.

5 a. Dat Aeneae sanitatem,
Qui reliquit rete, ratem
Prosecutus Dominum.

5 b. Ambulantem super mare
Dignatus est sustentare
Petrum factor hominum.

6 a. Non est impar Paulus ei,
Quem elegit virtus Dei
Et vocavit gratia.

6 b. Cui caelestis lux illuxit,
Quem de caelo rex instruxit,
Qui gubernat omnia.

7 a. Hi sunt nubes coruscantes,
Terram cordis irrigantes
Nunc rore, nunc pluvia.

7 b. Hi doctores novae legis,
Hi ductores novi gregis
Ad caeli fastigia.

8 a. Facta Christi mentione
Simon Magus cum Nerone
Perturbata ratione
Resistunt apostolis.

8 b. Languor cedit, mors oboedit,
Magus cadit, Roma credit,
Et ad vitam mundus redit
Derelictis idolis.

9 a. Furit Nero sceleratus
Magi morte desolatus,
Cuius error ei gratus
Grave praecipitium.

9 b. Bellatores praeelecti
Non a fide possunt flecti,
Sed ad pugnam stant erecti
Nec timent exitium.

10 a. Signa sequens summi ducis
Petrus poenam subit crucis,
Paulus ictum fert mucronis,
Nec diversae passionis
Sunt diversa praemia.

10 b. Patres summae dignitatis,
Summo regi conregnatis,
Vincla nostrae pravitatis
Solvat vestrae potestatis
Efficax sententia.

Missale Bisuntinum imp. Salini 1485. A. — Missale Bisuntinum imp. Parisiis 1508. B. — 8 a, 3 Perturbata rome. — 9 a, 1 Furit vere sc. AB. — Zum Teil Entlehnung aus der Sequenz Adams von St. Victor: Roma Petro gratuletur.

284. De ss. Philippo et Iacobo.

1 a. In hac die iubilemus,
Iubilando collaudemus
Iacobum cum socio.

1 b. Hos insignes, hos praeclaros,
Summo regi summe caros
Decet iubilatio.

2 a. Iacobus est Iacobita,
Quia verbo, quia vita
Supplantavit vitia.

2 b. Iuste iustus hic laudatur,
Quia iustus nuncupatur
A mira iustitia.

3 a. Balneis non utebatur,
Oleo non ungebatur
Abstinens a carnibus.

3 b. Multa genuflectione,
Quae fit in oratione,
Callus erat genibus.

4 a. Dum in templo praedicaret,
Praedicando demonstraret
Rectas vitae semitas,

4 b. In hunc iustum rapto fuste
Insanire, sed iniuste,
Coepit Sauli feritas.

5 a. Perturbabat praedicantem,
Verbum Dei seminantem
Circumstanti populo.

5 b. Caput fuste terebatur,
Sed primo praecipitatur
De templi pinnaculo.

6 a. Per Philippum Martis signum
Est confractum, crucis lignum
Eius loco ponitur.

6 b. Per Philippum sunt sanati
Tribuni, dracones strati,
Multis vita redditur.

7 a. Nos hi duo sua prece
Purgent a peccati faece
Ac omni spurcitia,

7 b. Ut per eos sic mundati
Laudem demus trinitati,
Cuius laus et gloria.

Miss. Lemovicense imp. Parisiis 1483. — 6 a, 2 crucis signum — 6 a, 3 Crucis loco ponitur.

285. De sancta Praxede.

1 a. Sacrae virginis Praxedis,
Cuius laude nunc gaudetis,
Cantate praeconia;

1 b. In aetate quae tenella
Cuncta vicit carnis bella,
Blanda mundi fortia.

2 a. Propter Christum, quem amavit,
Fervens ignem superavit
Stans corde magnifico.

2 b. Dum sanguinem sanctum condit,
Sanctus angelus iam vestit
Vestimento caelico.

3 a. O miranda caeli planta,
Mater pauperum [amanda,
Virgo dulcis] virgo sancta,
Fac nobis propitium,

3 b. Quem, Praxedes, semper colis,
Virgo sancta stans in polis
Decorata sacris stolis,
Salvatorem omnium.

4 a. Praxedes, virgo sacrata,
Tota Christo decorata
Coram omni populo,

4 b. Iesu Christo servivisti
Et post ipsum semper isti
In praesenti saeculo.

5 a. Per hanc virginem Praxedem
Nobis, Christe, da quietem
Et aeternum gaudium.

5 b. Certe dulciter amemus,
Tibi semper laudes demus
Hic et post exsilium.

6 a. O Praxedes, Christi sponsa,
Nota sanctis, non absconsa
Angelis, hominibus,

6 b. Per te semper adiuvemur
Et post mortem consolemur
Tecum in caelestibus.

7 a. O Praxedes, sis tuorum
Consolatrix peccatorum
Conferens auxilia,

7 b. Aufer nobis omne malum,
Ut post huius vitae salum
Simus in caeli gloria.

Miss. ms. S. Albini Andegavensis saec. 15. Cod. Andegaven. 86. A. — Miss. ms. S. Albini Andegavensis saec. 12. Cod. Andegaven. 85. add. saec. 15. B. — 1 a, 2 Eius laudes nunc gaudentis AB. — 1 b, 2 quae puella AB. — 1 b, 2 vincit B. — 1 b, 3 Et blandi mundi AB. — 2 b, 1 Quae dum sanguinem sanctorum AB. — 3 a, 2 sq. In A und B eine Lücke markiert; zum Reime vgl. 1 a, 2 und 5 a, 2. — 3 a, 5 Sis nobis propitia AB. — 3 b, 1 Quam . . . colit AB. — 3 b, 2 poli A. — 4 a, 1 Praxedem virginem sacratam AB. — 4 a, 2 Totam a Christo decoratam AB. — 4 b, 1 Iesu Christo cui servivit AB. — 4 b, 2 ivit AB. — 5 a, 1 Praxedem virginem AB. — 6 a, 1 Praxedis veri Christi sponsa AB. — 7 a, 1 Praxedis virgo sis tuorum AB. — 7 b, 2 Et post AB.

286. De sancto Quintino.

1 a. Per unius casum grani
De valle Gethsemani
Grana surgunt plurima;

1 b. Orbem terrae, caeli gyrum
Ornat rosis martyrum
Una Christi victima;

2 a. Praestat vires, quibus freti
Cuncta possunt perpeti
Tormentorum genera.

2 b. Nec formidant poni cibus
Caeli volatilibus
Suspensi per aera.

3 a. His indignus erat mundus,
Dum diei portant pondus
Et aestus incommoda,

3 b. Fracti corpus, corde recti,
Mori possunt, sed non flecti
Sub strage multimoda.

4 a. Hi certamen certant bonum,
Qui, ut Christi passionum
Suppleant residua,

4 b. In melotis circumire,
Casum omnem sortis dirae
Mente ferunt strenua.

5 a. Sed hanc sortem nemo minus
Declinavit, quam Quintinus,
Quem produxit stirps venusta.

5 b. Gloriosum in Romanis
Fatigavit Ambianis,
Ut quiescat in Augusta.

6 a. Propter iugum Christi lene
Premunt compes et catenae
Carcerali clausum cella,

6 b. Sed triumphat bonus bene
Universum genus poenae,
Famem, frigus et flagella.

7 a. Rogo facis, haustu plumbi
Concremantur eius lumbi,
Os detestans idola;

7 b. Neque plumbi neque rogi,
Potu, flamma potest cogi,
Ut fiat Iovicula.

8a. Inter ungues ictu gravi
Defiguntur decem clavi
Cuspide quadrangula,

8b. Sudes ferri suunt dorsum
Descendentes in deorsum
Ab utraque scapula.

9a. Rastris demum praeacutis
Exaratur eius cutis
Propter verbi semina;

9b. Lacerantur et lacerti,
Dum iubetur circumverti
Troclearis machina.

10a. De praeciso vertice
Subvolat mirifice
Ut columba nivea;

10b. Sublatum ab area
Sic fertur ad horrea
Granum sine palea.

11. Cuius contumelia
Gloriam et gloria
Parturit Alleluia.

Pros. ms. Parisiense saec. 13. Cod. Commun. Assisien. 695. A. — Miss. ms. S. Amandi Elnonen. saec. 14. Cod. Parisin. 1101. B. — Miss. ms. Silvanectense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. Fol. 12. C. — Sequent. ms. Gallicum anni 1584—87. Cod. Ravennaten. 360 (139. 5. S). D. — Missale Ambianense imp. Parisiis 1487. E. — Missale Lugdunense imp. Parisiis 1491. F. — Missale Tornacense imp. Parisiis 1498. G. — Missale Cameracense imp. Parisiis 1507. H. — Missale Bellvacense imp. Rotomagi 1514. I. — Missale Constanciense imp. Rotomagi 1524. K. — Miss. Laudunense imp. Parisiis 1557. L.

1b, 3 Vita Christi D. — 2a, 1 Praestet D. — 2b, 3 Suspensa D; Suspendi ABG; in aera H. — 3a, 2 portat D. — 3b, 1 fide recti FHIL. — 4a, 1 In carcerem certant D. — 4b bis 10b fehlen K. — 4b, 2 Casum omnes D; Casus omnes BC; mortis dirae FL. — 5a, 1 Et hanc CI. — 5a, 2 Declaravit A. — 5b, 1 cum Romanis FL. — 5b, 2 Flagitavit D. — 5b, 3 in angusta FIL. — 6a, 1 Christi iugum AFL.; leve Fl. — 6a, 2 catena H. — 7a, 1 fascis D; hausti B. — 7b, 2 rogi I. — 7b, 3 Iovicula H; iuvencula D. — 8a, 1 lapsu gravi BG. — 8a, 2 Defiguntur I. — 8b, 1 sudunt H. — 9a, 1 Castris C; proacutis D. — 9a, 1 tota cutis H. — 9b, 1 Macerantur H. — 9b, 3 Trocleari H. — 10a, 1 De pretioso H. — 10b, 1 ad aera H. — 11, 1 Huius H; Eius FL; Quorum K. — 11, 2 et gratia D — 11, 3 Parturivit ABH; Percuriunt C; Parturiunt I. — In K auf Iohannes und Paulus; daher die Auslassungen dieser Quelle. — Vgl. Gautier, Œuvres poétiques d'Adam de S.-Victor (1. éd.) II, 297 ff. Unvollständig bei Kehrein, 466.

287. In Inventione S. Quintini M.

1a. Decem uno ferme lustris
Iam servarat scrobs palustris
Quintinum in Somena,

1b. Dum invenit eum nobis
In piscosae sinu scrobis
Quaedam Romuligena.

2a. Sicut fuit in hiulcae
Terrae sulco lignum dulce
Inventum ab Helena,

2b. Lucis inops est omnino,
Donec lucem pro Quintino
Meretur Eusebia.

3a. Quem inventum ex acclini
Valle transfert ad vicini
Montis supercilia.

3b. Parte locat in insigni,
Quam ardentes vallant lychni
Iam in die tertia.

4a. Ibi eum trecentenis
Annis quinque bisque denis
Terra servat; postea

4b. Carnem sanctam nec trifauci
Rictu vorant pisces glauci
Nec informis tinea.

5a. Habet certum terra pignus,
Quod sit martyr caelo dignus,
Propter cuius merita,

5b. Dum levatur in obscurae
Noctis umbra de tellure,
Nocti lux est insita.

6a. Sacros dentes per Eligi
Sacram manum vult refigi
Mente Deus provida,

6b. Ut credatur in virtute,
Quod cruoris manant guttae
De fauce iam arida.

7a. Clavos, faber quos immani
Manu fixit trans Romani
Senatoris ilia,

7b. Ut refixos adoremus,
Ad hoc alter Nicodemus
Nocte venit media.

8a. Qua clavorum patent sulci,
Rigat puro fletu, dulci
Murra, nardo pistica.

8b. Cui decenter fecit quondam
Mundo byssus byssum mundam
. . . et serica.

9a. In argenti claudit thecis,
Quem in caelo durae necis
Dilatat angustia.

9b. Hic aufugit lucis globus,
Duo festis de duobus
Ut sequamur Alleluia.

Appendix ms. saec. 16. in. Miss. Belvacensi imp. Rothomagi 1514 (Bibl. Ste. Geneviève). — 3b, 3 in fehlt. — 4b, 2 ritu. — 6a, 1 Eligii. — 6a, 2 Sacra manum. — 6b, 1 Qua. — 8a, 2 pure. — 8b, 2 Mundo byssus byssus mundat. Der Reim fordert mundam; doch bleibt der Sinn unerschlossen. — 9b, 2 festis de duobus bezieht sich auf die doppelte Inventio der Eusebia und des Eligius.

288. De ss. Ravenno et Rasipho.

1a. Lux iucunda, lux insignis,
In qua laudes laude dignis
Resultant martyribus!

1b. Laus Ravenno Rasiphoque,
Immo Christum in utroque
Laudemus pro viribus.

2a. Intra mundum prorsus mundi
Contempserunt vitam mundi
Currentes in stadio,

2b. Bravium sunt consecuti
Et aeternae retributi
Coronae stipendio.

3a. Fratrum duxit sanctitudo
Vitam solitariam,
Contemplandi solitudo
Ministrat materiam.

2b. Potus aqua, panis victus
Carnis in interitu,
His cum carne fit conflictus
Triumphante spiritu.

4a. Triumphales medici
Morbos tentos duplici
Verbo sanant simplici
Ductu caritatis.

4b. Corpus infestantia
Curat artis gratia,
Mentis fugat vitia
Virtus sanctitatis.

5 a. In dieta medicorum
Relevatur infirmorum
Desperata sanitas;

5 b. Frater fratrem sustentabat
Et in factis parentabat
Carnalis fraternitas.

6 a. Circumquaque fama crevit,
Quos puniri mox decrevit
Tyranni vecordia.

6 b. Iuxta fontis aquae rivos
Trucidavit fontes vivos
Lictorum perfidia.

7 a. Caesae dextrae poena plexus
Tota Christum et amplexus
Ravenni fiducia;

7 b. Caesus membris minoratur,
Sed in fide maioratur
Rasiphi constantia.

8 a. Dum mactatur
particulariter,
Patiuntur
membra pluraliter;
Martyr transit,
sed temporaliter,
Resurgendus
potentialiter
Nec differtur.

8 b. Destitutus
fratris solacio
Dum Ravennus
dolet supplicio,
Fratrem fratri,
socium socio
Redivivum
reddit oratio,
Quae profertur.

9 a. Pares fide, passione,
Digna Dei sanctione,
Pari simul mansione
Conversantur iterum,

9 b. Ut currentes fide bona,
Recepturi vitae dona
Fratrem neuter in corona
Praeveniret alterum.

10 a. Consummata
carnis militia
Post paucorum
dierum spatia
Recepturi
dona duplicia
Summi regis
intrant palatia
Passu pari.

10 b. Iesu, victor
et spes victoriae,
Conversantes
hic transitorie
Fac in libro
scribi memoriae,
Immo tecum
in regno gloriae
Gloriari.

Miss. ms. S. Petri Cadomensis anni 1451. Cod. Mancel. s. n. A. — Missale Lexoviense imp. s. l. et a. B. — Missale Baiocense imp. Rotomagi 1501. C. — Missale Baiocense imp. Rotomagi 1504. D. — Missale Lexoviense imp. Cadomi 1517. E. — Missale Baiocense imp. 1529. F. — Missale Baiocense imp. Rotomagi 1545. G. — Missale Lexoviense imp. in Ponte Audomari 1547. H.

1 a, 1 Vox iucunda lux BH. — 1 b, 2 laudis C. — 1 b, 2 ab utroque BEH. — 3 b, 2 Pro carnis interitu E. — 4 a, 1 Triumphantes D. — 4 b, 4 sanitatis CF. — 5 b, 2 et in mores BEH. — 6 a, 3 invidia BEH. — 6 b, 2 Trucidat BE; in fontes vivos BH, insontes vivos E; fratres vivos ACDF. — 7 a, 1 dexterae DF; poena flexus BEH. — 7 a, 3 Ravennus ACDFG. — 8 a, 2 Partiuntur ABCDEFGH. — 8 a, 7 Rediturus EH. — 8 b, 7 Redivivi AG. — 9 b, 2 Percepturi BEH. — 10 a, 2 malitia D. — 10 a, 3 sq. und 10 a, 5 sq. umgestellt A. — 10 a, 7 sq. Ad aeterna currunt palatia A. — Mel. wie: Laudes Deo creatori (ähnlich der Melodie: Lux iucunda, lux insignis, Kehrein 110).

289. De s. Regina Alesiensi.

1 a. Laudes promat noster coetus
Christo voce, corde laetus
Hoc die laudabili,

1 b. Quem Regina reddit gratum
Et hunc locum consecratum
Ditat gleba nobili.

2 a. Cuius pater, dictus Clemens,
Ob occultum factus demens,
Natam odit unicam;

2 b. Iamque facta Deo grata,
Fama patrum excitata,
Vitam cupit caelicam.

3 a. Persecutor fit immanis
Olybrius, haerens vanis,
Invidendo christianis
Progressus in Marsilia.

3 b. Simplex, innocens vivebat
Tunc Regina, nam pascebat
Gregem suae, quam colebat,
Nutricis ut filia.

4 a. Sedens curru dum vehitur,
Praefectus videt virginem,
Miratur pulchritudinem,
Si sit libera, quaeritur,
Uxor sibi promittitur.

4 b. Dum virgo comprehenditur,
Ultorem Christum invocat
Et in ipsum spem collocat.
Christiana cognoscitur;
Hinc praefectus irascitur.

5 a. Quaerit genus, nomen, cultum,
Et verborum dat insultum
Olybrius virgini.

5 b. Verbum virgo reddit verbo,
Mitis certat cum superbo,
Armata spe Domini.

6 a. Post tres dies audienda
Tunc incedit punienda
Virgo data carceri.

6 b. Iterato praesentatur;
Hanc demulcet, post minatur
In tormentis conteri.

7 a. Preces, minas virgo spernit;
Ut invictam nequam cernit,
In eculeum decernit
Trusam virgis caedere.

7 b. Sed nec virgo sic consensit,
Ictus, plagas neque sensit,
Ungularum vim contempsit,
Demum clausa carcere.

8 a. Orans illic visitatur
A columba, liberatur,
Paradiso praesentatur
Cum corona gloriae.

8 b. Vase pleno demergitur,
Manu et pede stringitur
Et in capite feritur
Auctore nequitiae.

9 a. O Regina, fragrans rosa,
Nomine, re gratiosa,
Cuius mors est pretiosa
In conspectu Domini,

9 b. Regnans cum superno rege
Roga regem, gregem rege,
Ut adiuncto sanctis grege
Rem adaptes nomini.

Sequent. ms. Gallicum anni 1585—87. Cod. Ravennaten. 360 (139. 5 S). A. — Miss. Senonense imp. Senonibus 1556. B. — Miss. Senonense imp. Senonibus 1575. C. — 1 a, 3 Hac die ABC. — 1 b, 3 Dicat A. — 2 a, 1 Huius A. — 2 a, 2 Ob hoc cultum factus demens A; lies factum? — 2 a, 2 lies: factum? — 3 a, 2 veris ferus BC. — 3 a, 3 invidens BC; Despectis diis profanis A. — 4 a, 1 fehlt A. — 4 a, 3 fehlt A. — 4 a, 4 Pro uxore quaeritur A. — 4 b, 1 fehlt A. — 4 b, 2 Oblata Christum A. — 4 b, 3 ipso A. — 4 b, 5 fehlt A. — Str. 5 a lautet:

Hinc praefectus irascitur
Et ab ea contemnitur,
Poenas dedit virgini.

6a, 2 Et incedit A. — 6a, 3 datur A. — 6b, 2 Hinc A. — 6b, 3 In fehlt ABC; conterere BC. — 7a, 3 Hanc eculeo A. — 8a, 2 A columba salutatur BC. — 8a, 3 Paradisus BC. — Str. 8b lautet in BC:

Vase pleno colligatur,
A columba liberatur,
Sed post nexum decol atur
A duce nequissimo.

Der zerstörte Reim in der Schlufszeile beweist die Überarbeitung. — 9a, 1 flagrans BC. — 9b, 3 adiuncte B. — 9b, 4 adeptes B; Laudes demus nomini A. — Vgl. zu dieser „wandernden Legende" die der Heill. Margareta und Marina.

290. De sancto Regnoberto.

1a. Gratuletur urbs insignis
Baiocarum colens dignis
Regnobertum laudibus,

1b. Vita cuius salutaris
Formam praebet exemplaris
Cunctis viatoribus.

2a. In Nogrondi solo natus
Clara fuit educatus
Illustrique subole,

2b. Delicatus adulescens,
Non ignavus, sed callescens
Modesta cum indole.

3a. Obiere dum parentes,
Gazas possedit ingentes,
Larga simul praedia.

3b. Baiocensis comes efficitur,
Cunctis gratus nec ulla fungitur
Vi vel violentia.

4a. Viam sequens inhiantem
Vanitati praedicantem
Audit Exsuperium.

4b. Novae legis seriem
Figit mentis aciem
Creditque mysterium

5a. Oris prius his ignotum,
Cito poscens fore lotum
Baptismatis flumine.

5b. Veritatem ut agnovit,
Totum Christo se devovit
Sacro tactus flamine.

6a. Fidei zelans augmentum
Verbi divini talentum
Tota fudit patria.

6b. Daemon furit et tabescit,
Christi cultus dum augescit,
Perit idolatria.

7a. Exsuperio sepulto
Divino praesul indulto
Baiae fit ecclesiae.

7b. Subiectis praeest benignus,
Cui dant sanctitatis pignus
Signorum primitiae.

8a. Videns namque caecum stantem
Secus fanum, praestolantem
Daemonum subsidium,

8b. Regnobertus signo crucis
Illustrat exsortem lucis
Dans baptismi praemium.

9a. Hostes urbem nunquam laedunt,
Sed territi pugnae cedunt
Grata dantes foedera.

9b. Ab ignium conflagratu
Semper eius deprecatu
Fit civitas libera.

10 a. Naturae solvit ut iura,
Data tritici mensura
Mnam reddidit cum usura
Duplum nactus bravium.

10 b. O quam felix Regnobertus,
Dignus adire repertus
Virtutum dote refertus
Sanctorum consortium.

11 a. Lustris quinque
lapsis quindecies
Adest bina
sanctorum acies,
Somnis hortans
Herveum pluries,
Ut corporum
sacra congeries
Transferretur.

11 b. His neglectis
praesul cum socio
Furibundus
apparens tertio
Minas infert;
tunc ministerio
Cleri fretus
paret imperio,
Dum terretur.

12 a. Gemmas bustis extrahentes
Comperere stupescentes
Has in fragranti latentes
Nec attrita casula.

12 b. Ad propria remeantes
Ossa gestant modulantes,
Quos, ne turbent insectantes,
Densa tegit nebula.

13 a. Templa sanctis construuntur,
Quis devote condiuntur,
Caeci visu potiuntur,
Aegri multi consequuntur
Optata remedia.

13 b. Regnoberte, caeli civis,
Pollens tot praerogativis,
Cunctis ora pro captivis,
Ut praestetur salus vivis
Et defunctis venia.

Missale Baiocense imp. s. l. [Rotomagi] 1545. fol. 147 b und fol. 168 a. — An ersterer Stelle fehlen die Str. 11, 12 und 13 a. — Mel.: Lauda Sion mit eingeschobener Str. 11. — Akrostichon: Guido.

291. In Inventione Reliquiarum Baiocensium.

1. Dies clausa prodiit,
Et post noctem rediit
Lux eclipsis nescia.

2 a. Lucis huius gaudium
Sonet vox fidelium
Cum digna melodia,

2 b. Chorus Baiocensium
Summum det praeconium
Cum summa laetitia.

3 a. Mane nostrum claruit,
Nobis dum comparuit
Cruor venae veniae,

3 b. Per quam nobis veniam
Contulit et gratiam
Totius fons gratiae,

4 a. Per quem vita rediit
Fracto necis gladio,
Et nox mortis abiit
Vitae viso radio.

4 b. Servitus evanuit
Isto sacrificio,
Renovata floruit
Vetus filiatio.

5a. In hoc rore novo more
Dedit florem et odorem
Nostrae spinae siccitas;

5b. In hoc rore novo flore
Iuvenescunt et excrescunt
Fides, spes et caritas.

6a. Post honorem per cruorem
Nos honorat et decorat
Stella naufragantium;

6b. Crine donat et coronat,
Veste ditat et invitat
Ad salutis praemium.

7a. Crux, vexillum novitatis,
Fugat umbram vetustatis
Et antiquae dignitatis
Iura reddit ecclesiae;

7b. Protomartyris electi,
In electis praeelecti,
Ad coronam iam provecti,
Adornant nos reliquiae.

8a. Ignem domans Laurentius,
Mundum vincens Vincentius,
Flos equester Georgius
Nobis donant insignia.

8b. Signi datrix triumphalis
Dat honorem capitalis,
Iesu, vita spiritalis,
Vitae confert gaudia.

Miss. ms. Baiocense saec. 13. [et 14.] Cod. Capit. Baiocen. 62. A. — Miss. ms. S. Petri Cadomen. anni 1451. Cod. Mancel. s. n. B. — Missale Baiocense imp. Rotomagi 1501. C. — Missale Baiocense imp. Rotomagi 1504. D. — Missale Baiocense imp. s. l. 1529. E. — Missale Baiocense imp. s. l. [Rotomagi] 1545. F.

3a, 3 vena BCDEF. — 3b, 1 quem BCDEF. — 4a, 4 Viso vitae BCDEF. — Str. 5a zweimal CDE. — 5b, 1 In hoc flore F; novo more CDEF. — 6a, 1 honorem et cruorem D. — 6b, 1 Crimen donat D. — 6b, 2 Veste dicat B. — 8b, 4 confer BF. — Mel.: Mane prima sabbati.

292. De sancto Remigio.

1a. Ecce, dies praeoptata,
Dies felix, dies grata,
Dies digna gaudio!

1b. Gens Francorum, plebs devota,
Funde preces, redde vota
Congaudens Remigio.

2a. Quem Deus de sene patre
Et de veterana matre
Pro te nasci voluit,

2b. Tibi natus, tibi datus,
Tibi sic pro te creatus,
Ut pater condoluit.

3a. Per hunc tibi Vandalorum
Hostiumque barbarorum
Potestas subiacuit,

3b. Per hunc error idolorum
Necnon et haereticorum
Fraus omnis evanuit.

4a. Eius sacrum exordium
Secretorum caelestium
Vox Montanum docuit,

4b. Ipsum vocans Remigium,
Sed et pro te remedium,
Qui te Deo genuit.

5a. Lacte matris
oculos abluit
Sui vatis;

5b. Caecus erat,
mox languor defuit
Caecitatis.

6a. Datus scholis
parem non habuit
In doctrina;

6b. Hinc reclusus
specie floruit
Columbina.

7 a. Defuncto Bennadio,
Praesule Remorum,
Ad ipsum devotio
Fertur singulorum.

7 b. Sed aetatis tenerae
Diffisus et morum,
In se non vult tollere
Pondus robustorum.

8 a. De responsis igitur
Facta mentione
Rapitur, extrahitur
De reclusione.

8 b. Sed emissa caelitus
Lux cum unctione
Terret eum funditus
De praesumptione.

9 a. Parere fidelium
Promptus voluntati,
Dat se sacrificium
Summae trinitati;

9 b. Quem se coepit reddere
Universitati,
Non est promptum pandere
Nostrae parvitati.

10 a. Fugantur daemonia,
Leprosi mundantur,
Defuncti ad gaudia
Vitae revocantur.

10 b. A quacunque gratia
Nulli defraudantur,
Rex et omnis Francia
In fide formantur.

11 a. O Remigi, speculum
Omnium bonorum,
Flos et gemma praesulum,
Decus clericorum,

11 b. Munda tuum populum
Faece vitiorum,
Fac nos post hoc saeculum
Cives angelorum.

Miss. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Parisin. 868. A. — Missale Andegavense imp. [Parisiis] 1489. B. — Missale Andegavense imp. Rotomagi 1504. C. — Missale Andegavense imp. Rotomagi 1523. D. — 6 a, 1 Datur BCD. — 7 b, 2 Diffusus ABCD. — 9 b, 3 est fehlt A. — 10 b, 4 firmantur BCD.

293. De sancto Renato.

1 a. Exsultemus congaudentes,
Sacra sancti recolentes
Renati sollemnia;

1 b. Victor scandit ad superna,
Ob hoc die hodierna
Gaudet caeli curia.

2 a. Iste sanctus dolum nescit,
Insignitus effulgescit
Lucis ex operibus;

2 b. Lingua silet, cor tremescit,
Et infernus obstupescit
De suis virtutibus.

3 a. Arto clausus in tumulo
Infans caelesti pabulo
Est Christi fotus ubere;

3 b. Pastum non habens alium
Post completum septennium
Resurrexit de funere.

4 a. Iste, inquam, est Renatus
Ex eventu sic vocatus
A sancto Maurilio,

4 b. Dum eum resuscitavit
Et ad vitam revocavit
Elapso septennio.

5 a. Res est mira cunctis nota
In Andegavia tota
In Deum credentibus,

5 b. Nam ipsius tumba crevit,
Quantum puer adolevit
Intrusus lapidibus.

6a. Iste sanctus in hac vita
Vixit velut eremita
Indutus cilicio,

6b. Andegavis hunc pastorem
Habuit et successorem
Beato Maurilio.

7a. Fons immensae pietatis
Sic nos lavet a peccatis
Per eius suffragia,

7b. Ut in regno claritatis
Habeamus cum beatis
Sempiterna gaudia.

Miss. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Parisin. 868. A. — Missale Andegavense imp. [Parisiis] 1489. B. — Missale Andegavense imp. Rotomagi 1523. C. — Missale Tullense imp. Parisiis 1507. D. — Missale Tullense imp. Parisiis 1537. E. — Missale Tullense imp. Tullii 1551. F.

1a, 2 sacrosancti B. — 1b, 1 sq. Am Todestage des Heiligen wie oben; am Tage der Translatio statt dessen:

1b. In hac die, qua translatus
Fuit iste vir beatus,
Gaudet caeli curia.

Diese Strophe fehlt DEF. — 2a, 2 Insignia praesul gessit A. — 2b, 3 De eius F. — 3a, 1 Artus A. — 3a, 3 Et Christi ABCDEF; fetus C. — 4a, 2 Et eventu F. — 4b, 1 Dum enim C. — 5a, 3 In Christum C. — 6b, 1 Andegavia F. — 6b, 3 Beatus Maurilius A.

294. De sancto Reverentio.

1a. Ex affectu cordium
Sanctum Reverentium
Collaudet fidelium
Plebs devota,

1b. Qui per Exsuperium,
Pastorem egregium,
Doctus fugit vitium
Mente tota.

2a. In aetate tenera
Mundi spernens scelera
Aqua salutifera
Baptizatur.

2b. Post baptismi munera
Per hunc die postera
Christus voce libera
Praedicatur.

3a. Hic in Christi nomine
Aegrotantis feminae
Morbum medicamine
Sanat precum.

3b. Virtutum munimine
Fultus dato lumine
Sanitati pristinae
Reddit caecum.

4a. Septem viros liberat,
Quos daemon invaserat
Et, dum sanctus imperat,
Daemon cedit.

4b. Gens, quae praesens aderat,
Videns, quod haec fecerat,
Ad baptismum properat,
Atque credit.

5a. Reverenti, titulis
Pollens et miraculis,
Sic ora pro famulis
Tui gregis,

5b. Quod extersis singulis
Peccatorum maculis
Digni sint in oculis
Summi regis.

Missale Baiocense imp. Rotomagi 1501. A. — Missale Baiocense imp. Rotomagi 1504. B. — Missale Baiocense imp. s. l. 1529. C. — Missale Baiocense imp. s. l. [Rotomagi] 1545. D. — 5a, 2 Polens AC; Polues B. — Mel.: Mariae praeconio.

295. De sancto Roberto.

1 a. Exsultemus collaudantes
Christi mirabilia
Voce clara

1 b. In beati confessoris
Roberti primordia
Tam praeclara.

2 a. Eius parens viam carpens
Egit puerperia;
Ecce, signa

2 b. Hunc haec signant aditurum
Virtutum fastigia
Vita digna.

3 a. Peccatricis ubera,
Dum est in cunabula,
Eius horrent labia
Materna sugentia;
Res miranda!

3 b. O Dei clementia,
Per hunc damnans vitia,
Clara dans indicia,
Quod amet caelestia,
Non mundana.

4 a. Puer factus
Est subactus
Disciplinae studiorum
Discens deultra.

4 b. Iam adultus
Deo fultus
Fuit expers vitiorum
Luteus extra.

5 a. Tunc sacerdos Deo dignus,
Servans iura,

5 b. Est effectus vir benignus,
Lux serena.

6 a. Fovet pressos
Ac defessos
Graviter inopia
Dando plura,

6 b. Aggravatis
Culpis gratis
Dans precum suffragia
Fide pura.

7 a. Mundum istum propter Christum
Spernit linquens propria
Coepta via.

7 b. Plebs ut novit, quod discessit,
Eius fregit studia
Mente pia.

8 a. Nudis vestis
Atque maestis
Hic erat laetitia
Absque mora.

8 b. Hos adire,
His servire
Eius erant studia
Omni hora.

9 a. Quod agebat,
Erat Christi gloria,
Sed aperta.

9 b. Christi erat,
Quod gerebat, gratia,
Sed referta.

10 a. Cuius vita Deo digna
Declaratur per hac signa
Sibi grata:

10 b. Miles namque hunc adivit,
Ut se regat, expetivit
Lege data.

11 a. Hunc eventum sanctus gaudet
Habens vota,

11 b. Tertium perquiri iubet
Cura tota.

12 a. Sibi iunctis dixit: vobis
Non sit inconstantia,
Pestis dira;

12 b. Non laudatur coeptum bonum,
Sed perseverantia,
Virtus mira.

13 a. Nostra mens, dicunt, in Christo
Non erit vacillatura,
Spe subnixa.

13 b. Illi nempe de subiectis
Excellens habetur cura
Semper fixa.

14 a. His collatis
Linquit mundialia
Iam amara.

14 b. Subeuntur
Eremi squalentia,
Ipsis cara.

15 a. Iuxta ecclesiolam
Fit de ramis cellula,
Dei aula,

15 b. Ubi laudes Domino
Solvunt et ieiunia
Pari causa.

16 a. Hinc ex ista fama sancti
Multi linqunt omnia
Mundi vana,

16 b. Cuius verbi curabantur
Infirmi potentia
Qui profana.

17 a. Unde plures sequebantur
Illius vestigia
Ut paterna;

17 b. Monasterium his fecit
Summa cum laetitia
[Ut] lucerna.

18 a. Sic peracto vitae cursu
Intrat caeli gaudia
Et aeterna.

18 b. Quo nos ducat rex caelorum,
Qui regnat per saecula
Sempiterna,

19. Praebens vera praemia.

Missale Coenobii Casae Dei imp. Lugduni 1527. — 2 a, 2 puerpera. — 4 a, 4 Dicens. — 10 b, 1 hic audivit. — 10 b, 2 regnat. — 11 a, 1 Hoc eventum. — 13 a, 2 vaxillantem. — 16 a, 1 ex isti.

296. De sancto Roberto.

1 a. In caelesti curia
Inter sancta lilia
Stat Roberti spiritus,

1 b. Iam gaudens de gloria,
Exsultans in patria,
Corona redimitus.

2 a. Natus solitudine
Hanc vitam putredine
Esse plenam docuit.

2 b. Lac amaritudine
Peccati rubigine
Sanctus infans respuit.

3 a. Iuliani clericus
Factus est canonicus,
In templo resplenduit;

3 b. A mundanis laudibus
Et indignis actibus
Semper se continuit.

4 a. In desertum veniens,
Mundum vanum fugiens
Coenobium statuit;

4 b. Multa signa faciens,
Daemones eiciens
Lepram foedam diluit.

5a. Omnibus compatiens,
Christum semper sitiens
Caritatem tenuit;

5b. Mundo fit insipiens,
Christo semper sapiens;
Sic ei complacuit.

Offic. ms. S. Roberti saec. 12. Cod. Parisin. (Arsen.) 632. A. — Miss. Coenobii Casae Dei imp. Lugduni 1527. B. — 2a, 3 plenam intuit A. — Die Kollation von A verdanke ich der Gefälligkeit Rev. H. M. Bannisters. — Mel.: Veni sancte spiritus.

297. De sancto Roberto.

In Octava.

1a. Voces clangant cum dulcore,
Mentes pangant cum canore
Roberti praeconium;

1b. Confessoris in honore
Mentis, oris cum fervore
Sonet vox fidelium.

2a. Ecce, vaticinia:
Roberti magnalia
Designant exordium.

2b. Ecce, mirabilia:
Lac horrens infantia
Damnat lenocinium.

3a. Hic malignos effugando,
Iam benignos convocando
Sanat aegros spiritus,

3b. Iste donat claudis ire,
Surdos sanat et 'audire
Datur his divinitus.

4a. Abbas sanctus est effectus,
Eius sanctus est affectus
Ad fideles singulos.

4b. Universos admonendo,
Iam perversos convertendo
Acquirit discipulos

5a. Ipsos docens vivere,
Nulla bona spernere,
Studiis insistere
Castitatis.

5b. Spem in Christo ponere,
Libenter tribuere,
Bonum est diligere
Caritatis.

6a. Eius morte patuit
Nec latere potuit,
Quis vel quantus praefuit;

6b. Maria apparuit,
Sol desuper splenduit,
Trinitas non defuit.

7a. In sepulcro praemonstrato
Sacramento celebrato
Sacrosancto conditur;

7b. In nullo praedestinato,
Nec in die praenotato
Nec in hora fallitur.

8a. Accedentes patientes,
Paenitentes et credentes,
Iam curantur singuli.

8b. Sitientes et egentes,
Venientes, recedentes
Saturantur populi.

9a. Hic refugium,
Beneficium
Aegrotantium,
Hic subsidium
Et consilium
Paenitentium.

9b. Pastor ovium
Et solacium
Necessarium,
Patrocinium
Indigentium
Et debilium.

10 a. O Roberte, servulorum
Audi preces iam tuorum
De te confitentium,

10 b. Ut te duce rex caelorum
Omnes ducat ad sanctorum
Suorum consortium.

Offic. ms. S. Roberti saec. 15. Cod. Parisin. (Arsen.) 632. A. — Missale Coenobii Casae Dei imp. Lugduni 1527. B. — 1a, 2 plangant AB. — 3a, 1 Sic malignos B. — 3a, 3 spiritu A. — 4b, 1 Universo A. — 5a, 1 Ipsos deus vivere A. — 6b, 2 plenduit A. — 8b, 2 recidentes A. — 5a, 4 Caritatis B. — 9a, 1 Sic refugium B. — 9b, 1 Pastor et ovium B. — 10a, 3 Et in te sperantium B. — Die Kollation von A besorgte mir Rev. H. M. Bannister. — „Rotbertus" ist ständige Schreibweise in A.

298. De sancto Rocho.

1 a. Ad honorem salvatoris,
Sancti Rochi confessoris
Agatur memoria,

1 b. Qui de caelo praenotatur
Et ad matrem nuntiatur
Salute angelica.

2 a. Qui de ventre matris natus
Signo crucis est signatus,
Quod sinistro patuit.

2 b. Quarta sextaque feria
Semel lactans indicia
Sanctitatis praebuit.

3 a. Uti mundo qui cum posset
Et mundanum fucum nosset,
Mundus mundum tenuit,

3 b. Omni spreta re paterna
Mente tendens in superna
Omnia deseruit.

4 a. Ac post mortem sui patris
Et decessum suae matris
Peregre divertitur

4 b. Et ad domos infirmorum,
Peste dira perpessorum,
Festine ingreditur.

5 a. Iesum Christum Deum clamat,
Signo crucis cunctos sanat
Sua providentia.

5 b. Ad quem venit vir beatus,
Prorsus fuit hic sanatus
Divina potentia.

6 a. Civitates Italiae,
Romae et Longobardiae
Sanat suis precibus.

6 b. Hospitali Placentiae
Percussus pestis silice,
Abiectus e moenibus,

7 a. Languens dum in silva sitit,
Fontem Deus sibi mittit
Praeostensa nebula.

7 b. Parvus canis panes portat
A Gothardo et reportat
Cane viro regula.

8 a. Sic vir sanctus confortatur,
Dum Gothardo consolatur
In valle miseriae,

8 b. Et per angelum sanatur,
Qui a Deo mittebatur,
Raphael in nomine.

9 a. Postquam in Longobardia,
Provincia Angleria,
Ponitur in carcere,

9 b. Ab angelis fovebatur
Et de caelo laetabatur
Visus miro lumine.

10 a. Rochus ibi vitam finit,
Cui Deus dare sinit
Tabulam per angelum,

10 b. Quae divine scribebatur
Scriptis auri et ditatur
Manu Dei siderum.

11a. Nomen Rochi infra scriptum,
Quod a Deo fuit dictum,
Ut, qui eum decorant,

11b. Pestis ulcus depellatur
Sanitasque his reddatur,
Qui eum commemorant.

12a. Tu, qui Deo es tam carus
Et in luce valde clarus,
Sana tuos famulos

12b. Et a peste nos defende,
Opem nobis ac impende
Contra morbi stimulos.

13a. Vir tam potens, tam beatus,
Cum honore collocatus
In caelesti curia,

13b. Voto, voce veneretur,
Ut per ipsum nobis detur
Christi frui gloria.

Miss. Metense imp. Metis 1545. — 6a, 2 et fehlt.

299. De sancto Rocho.

1a. Plebs Gallorum cismontana,
Sera capis aure sana,
Quem noverat transmontana
Sanctum pro medicina.

1b. Flecte ramos superbiae
Orando natum Mariae,
Quod per Rochum pestis dirae
Subruat incommoda.

2a. Confessorem peregrinum
Romam mittit tamquam dignum
Christus, fortem et benignum
A monte Pessulano,

2b. Rochum summae medicinae,
Quem sanitati pristinae
Reddit iuvante numine
Crucis in auxilio.

3a. O confessor summi regis,
Serva servos tuae legis,
Quos tu vides, scis et legis
Pestis ab incendio.

3b. Supplicantes nos conserva,
Conservatos tunc commenda
Christo Iesu ad habenda
Sempiterna gaudia.

Missale Lexoviense imp. s. l. et a. A. — Missale Briocense imp. Rotomagi s. a. [1502?]. B. — Missale Abrincense imp. Rotomagi 1505. C. — Missale Noviomense imp. Rotomagi 1506. D. — Missale Morinense imp. Rotomagi 1516. E. — Missale Lexoviense imp. Cadomi 1517. F. — Missale Constanciense imp. Rotomagi 1524. G. — Missale Baiocense imp. s. l. 1529. H. — Missale Lexoviense imp. in Ponte Audomari 1547. I. — 1b, 1 Flete G. — Mel.: Verbum bonum.

300. In Translatione s. Romanae V. M.

1. Congaudentes exsultemus,
Deo nostro iubilemus,
Christo canant omnia.

2a. Omnes, inquam, gratulemur
Et Romanam veneremur
Iugi reverentia.

2b. Per hanc nobis honor crescit,
Cuius corpus requiescit
In nostra praesentia.

3a. Pia, prudens et pudica
Sponsa, soror et amica
Dei sapientiae,

3b. Vera cultrix et custos fidei
Vas ornatum et plenum olei
Habens conscientiae.

4 a. Caelum pulsans intratura,
Currens agnum secutura
Cum sanctarum agmine,

4 b. Agnum sine macula,
Qui mundavit saecula
Ab antiquo crimine.

5 a. Roma virgo est egressa
Totque terras praetergressa,
Tandem Bellvacensium

5 b. Civitatem est ingressa,
Ubi mortem est perpessa
Manu persequentium.

6 a. Dum resistit nec oboedit,
Amputandum caput dedit
Martyr constantissima.

6 b. Terrae corpus commendatur,
Et in caelo collocatur
Felix eius anima.

7 a. Quem languoris tenet lectus,
Nocte sanus est effectus
Ante corpus virginis;

7 b. Per eius suffragium
Plenum rete piscium
Reddit unda fluminis.

8 a. Sacra virgo generosa,
Testis Christi pretiosa,
Precum per suffragia

8 b. Emendatos nos commenda
Summo patri ad habenda
Sempiterna gaudia.

Miss. ms. Belvacense saec. 16. Appendix Miss. Belvacensis imp. Rothomagi 1514. (Bibl. S. Geneviève). — 1, 3 canunt. — 2a, 1 gratulamur. — Mel., wie es scheint: Laudes crucis mit Unterdrückung der letzten Strophen.

301. De ss. Sanctiano et Sociis.

1 a. O felices et beati,
Pro vera fide multati
Electi sunt et vocati
Ad gloriam.

1 b. Vera fides Sanctiani
Contempsit Aureliani,
Imperatoris Romani,
Saevitiam.

2 a. Senonis Aurelianus
Contra sanctos misit manus;
Adducitur Sanctianus
Cum sorore.

2 b. Quos, unde sint, adloquitur,
Et condicio quaeritur;
A sanctis illis dicitur
Uno ore:

3 a. „Genere sumus Hispani,
Firmissimi christiani“;
Iussu tunc Aureliani
Trucidantur.

3 b. Poenas sustinent fortiter,
Christum praedicant firmiter,
A ministris crudeliter
Pertractantur.

4 a. Demum campis decollantur
Et de prope tumulantur,
Per translationem dantur
Coenobio

4 b. Santi Petri de Senonis,
Et coronantur coronis
Horum animae cum bonis
In gaudio.

Collectan. ms. S. Petri Vivi Senonensis anni 1293. Cod. Parisin. Nouv. acq. 311. — Mel., wie es scheint: Mariae praeconio mit Auslassung einer Strophe.

302. De sancto Sanctino.

1 a. Laetabundus
Sanctini decantet chorus
Alleluia,

1 b. Dum Sanctinum
Abrahae suscepit sinus,
Res miranda.

2 a. Hic Galliae finibus
Claruit virtutibus
Quasi stella;

2 b. Urbi Virdunensium
Stella pandit radium
Luce clara.

3 a. Sicut Paulus instruit,
Facto, verbo docuit
Pari forma;

3 b. Neque vita praesulis
Vitiorum maculis
Fit corrupta.

4 a. Sui pignus corporis
Servat ara decoris
Aede nostra;

4 b. Virtutum miraculis
Refulsit hic praesulis
Mitra sumpta.

5 a. Quae docendo cecinit,
Meldensis urbs meminit,
Carnoti plebs desinit
Esse caeca.

5 b. Deum prece flagitat,
Morte fratrem suscitat,
Nobis actor recitat
Haec praedicta.

6 a. Sanctine, propera,
Nostris exonera
Malis, quae deflet
gens misera.

6 b. Post carnis funera
Da nobis munera
Cum matre Christi
puerpera.

Miss. ms. Virdunense saec. 15/16. Cod. Virdunens. 99. — Mel.: Laetabundus.

303. De sancto Saturnino.

1. Iubilemus et laetemur
Et laetando gloriemur
De triumpho martyris,

2 a. Qui de valle lacrimarum
Et profundo tenebrarum
Merce data sanguinis

2 b. Evolavit supernarum
Ad consensum catervarum,
Consors factus luminis.

3 a. Quantum martyr gloriosus
Iste sit et gratiosus,
Nemo quit disserere,
Vox humana lingua nec aliqua,
Hebraea, graeca, latina, punica
Valet hoc exprimere.

3 b. Sed cum tam sit virtuosus
Et signorum operosus
Multiformis genere,
Nos utcunque vitam et gloriam
Et agonis eius constantiam
Praesumimus scribere.

4 a. Sacro fonte renovatus
Et peccatis emundatus,
Sanctis pollens moribus,

4 b. Castitate candidatus,
Caritate consummatus
Claruit virtutibus.

5a. Legem Christi revolvebat,
Revolvendo recondebat
Mentis in armario,

5b. Messem verbi colligebat,
Colligendo reponebat
Cordis in cellario,

6a. Ut haberet, quod donaret
Et conservis erogaret
Congruo in tempore,

6b. Et talentum dulplicaret,
Duplicatum reportaret
Ad caelum cum foenore.

7a. Inde Deo disponente
Ac saluti providente
Plurimorum hominum

7b. Fit praelatus, hoc volente
Clero, plebe deposcente,
Fidelium agminum.

8a. Tolosanae civitatis
Ab actore pietatis
Pontifex eligitur,

8b. Ad pellendam vetustatis
Noctem et impietatis
Lucerna erigitur.

9a. Iamque Christum praedicabat
Et Iesum annuntiabat
Forti cum constantia,

9b. Gregum caulas dilatabat
Et armabat et ornabat
Armentis ovilia.

10a. Lingua cuius supernorum
Facta clavis est caelorum,
Ad decorem praemiorum
Invitando singulos.

10b. Ora clausit idolorum
Perfidorum paganorum,
A tyrannide illorum
Liberando populos.

11a. Unde tauro adplicatus
Et funiculo ligatus,
Minutatim laniatus
Deserit mortalia.

11b. Non agone superatus,
Sed cruore laureatus,
Alta subit sublimatus
Ad regna caelestia.

12a. Ergo, sancte martyr Dei,
Saturnine bonae spei,
Prece tua gratiosa
Impetremus gloriosa
Polorum palatia.

12b. Saturari mereamur
Sacris donis et pascamur
In praesenti consolari,
In futuro confirmari
In aeterna gloria.

Miss. Diense imp. Parisiis 1499. — 2b, 2 Lies: consessum oder concentum? — 12b, 1 Saturati. — 12b, 3 Sui praesenti. — Mel.: Laudes crucis.

304. De ss. Saviniano et Potentiano.

1a. Laeta fano
Cantet plebs Saviniano
Alleluia.

1b. Nam pugnavit,
Tyrannos cum superavit,
Res miranda.

2a. Fido gaudet comite,
Rex de bono milite,
Sol de stella.

2b. Praedicantes aemulis
Christi facta populis
Semper clara

3a. Obstant infidelibus,
Iudaeis et gentibus
Pari forma.

3b. Nec irrefragabilis
Sanctorum mens humilis
Fit corrupta.

4 a. A faucibus daemonum
Plebs solvitur Senonum
Valle nostra.

4 b. Poli currunt bravio
Dedita supplicio
Carne sumpta.

5 a. Mortis data poculis
Clientela praesulis
Cordis nequit oculis
Esse caeca.

5 b. Reçepti superius
Exsultant felicius,
Quo narrantur latius
Haec praedicta.

6 a. Quibus nam temere
Referta scelere
Renuit credere
Gens misera,

6 b. Nostros his spiritus
Salvet divinitus
Virgine genitus
Puerpera.

Miss. ms. Senonense saec. 15. Cod. Carnoten. 587. A. — Miss. ms. Senonense saec. 15. Cod. Parisin. 880. 2. B. — Missale Senonense imp. Parisiis 1543. C. — Missale Senonense imp. Senonibus 1556. D. — Missale Senonense imp. Senonibus 1575. E. — Missale Trecense imp. Trecis 1580. F. — 1 a, 2 Cantat B. — 1 b, 1 Qui pugnavit A. — 2 b, 1 stimulis DEF. — 3 a, 2 et gentilibus B; in gentilibus F. — 4 a, 1 A facibus AB. — 4 b, 2 Dediti F. — 5 a, 1 populis DEF. — 5 a, 2 praesulis fehlt F; populis BDE. — 6 a, 3 Noluit credere A. — 6 b, 1 is F. — Mel.: Laetabundus.

305. De sancto Sebastiano.

1 a. Pugil Christi sanctus,
Narbonensis civis,
Sub chlamide tectus
Ut miles nobilis,
Fidus apparuit.

1 b. Hic Sebastianus,
Cum Mediolanis
Fuit eruditus,
Sed non in profanis
Credens unquam fuit.

2 a. Ad imperatores
Romam perductus est,
Ubi claudicantes
Fide lucratus est
Daemone contempto.

2 b. Ipsum praeponentes
Cunctis militibus,
Ipse tunc praedives
Dei virtutibus
Fuit in occulto.

3 a. Prudentia plenus,
Fidelis sermone,
Iudicio iustus,
Ut fulsit opere
Cunctis mirantibus.

3 b. Honestate clarus
Verus Dei cultor,
Minister sedulus
Ac verus amator
Suis pro viribus.

4 a. Fratribus geminis
Solacia dedit
Verbisque maternis
Blandis obviavit
Columna nobilis.

4 b. Patrem ac coniuges
Natosque proprios
Gementes ac flentes
Fide firmissimos
Stravit miraculis.

5a. Zoe mutam sanat
Vir prudentissimus,
Ex hoc enim firmat
Cunctis videntibus
Se Dei nuntium.

5b. Mille quadringentos
Sanato praefecto
Eiusque filio
Convertit populos
Contemnens clibanum.

6a. Huius tunc precibus,
Qui pro Dei fide
Telis fuit plenus
Hericii more,
Persolvamus vota,

6b. Ut tempore longo
Fruamur cum sanctis
Gaudio superno
Relictis mundanis
Cuncta per saecula.

Miss. ms. Senonense saec. 15. Cod. Parisin. 880. 2. — 1a, 2 Nerbonensis.

306. De sancto Sebastiano.

1. Incliti martyris laudes
sonent Sebastiani.

2a. Agnus hic occiditur,
Pro Christo qui moritur,
Ut salvos faceret
peccatores.

2b. Mors in vitam mutatur,
Martyr cum sagittatur,
Sed mundo mortuus
regnat vivus.

3a. Dic, Christi hostia,
Quid vides nunc in vita?

Aspectum Dei viventis
Et gloriam summi resurgentis,

3b. Angelicos vultus
Sanctorumque concentus.

O martyr Christi, spes nostra,
A morte tuos serva sinistra.

4a. Credimus te, martyr pie,
Nos posse servare
Ab omni morbo
epidemiae.

4b. Scimus te hoc meruisse
Apud Christum vere,
Tu nostri ergo
hic miserere.

Missale Aeduense imp. Parisiis 1493. A. — Missale Aeduense imp. Parisiis 1530. B. — Mel: Victimae Paschali.

307. De sancto Sebastiano.

1a. Ave, martyr o praeclare,
Apud Christum deprecare
Pro nostris excessibus;

1b. Collocatus caeli sede
Suppliciter intercede
Pro cunctis fidelibus.

2a. Nos urgemur tot pressuris,
Tantis malis, tantis curis,
Tot calamitatibus;

2b. Sed fieri propitium
Credimus Dei filium
Tuis sacris precibus.

3a. Ergo, martyr pretiose,
Funde preces, filius

3b. Ut virginis gloriosae
Sit nobis propitius.

4 a. Atque pater det paterna
Pietate sempiterna
Nobis caeli gaudia;

4 b. Quod erramus, sic condonet,
Ut cum sanctis nos coronet
In aeterna patria,

5 a. In qua [sanctus]
martyr Sebastianus

5 b. Triumphat cum
ceteris martyribus.

6 a. Ad ipsius consortium
nos venire faciat,

6 b. Qui electos suos omnes
vero pane satiat.

Missale Belvacense imp. Rotomagi 1514. A. — Missale Belvacense imp. Parisiis 1538. B. — 1 a, 1 Beide Drucke haben Ave, martyr o praeclare; der Anfang Alme martyr (cfr. Cheval. Nr. 22843, Anal. liturg. I, 314) ist Erfindung. — Die Str. 5 a—6 b erscheinen fast als Anhang an eine mit 4 b, 3 schliefsende Sequenz de Communi unius martyris.

308. De sancto Sebastiano.

1 a. Militi Sebastiano
Mente munda, corde sano
Accedamus in organo
Cum omni melodia.

1 b. Per quod Ave salutatus
Suos dulces per precatus
Christus diluat reatus
Et nostra contagia.

2 a. Ave, consors angelorum,
Concivis apostolorum
Et omnium supernorum
Socius caelestium.

2 b. Ave, miles Iesu Christi,
Terrae regem qui sprevisti,
Tu caelorum meruisti
Vitam et imperium.

3 a. In hac valle constitutos,
Multis malis involutos,
Fac a peste fore tutos
Et ignis maestitia.

3 b. Supplicamus, haec concede,
Pelle morbos, pestem caede,
Et nos Iesu Christo redde
In aeterna gaudia.

3 c. Amen dicat plebs fidelis,
Hic ut martyr ab his telis
Nos defendat et in caelis
Reddat vitae praemia.

Miss. Nivernense imp. Parisiis 1490. — 2 a, 2 Concius. — 3 c, 2 Sic ut. — 3 c, 3 defende. — Mel.: Verbum bonum mit zweimal wiederholter Schlufsklausel.

309. De sancto Serenedo.

1. Spoleti claro sanguine natus Serenedus Romae tandem diaconus cardinalis ordinatur.

2. Illic per lustrum Deo serviens a plurimis impensam gloriam aegre pertulit,

3. Quam calcare semper desiderans monitu angelico urbem cleriter dereliquit.

4. Ab Italia Alpiumque nivosis collibus pervicacis Galliae fines cito ingreditur;

5. Cuius sanctorum locis plurium visitatis inde vico Salviae Cenomannico Christo duce moram traxit.

6. Ubi summa discretione bonis vacans operibus divinis colloquiis et angelicis fruebatur.

7. Quo quandoque super se raptus clam facta multorum ac etiam cogitatus agnoscebat.

8. Edoctus veritatis spiritu nullatenus falli aut in eius conspectu quisquam mentiri poterat.

9. A populo suscepta dona caritatis egentibus statim largiens philargyriae damnavit vitium.

10. Peccatores erroribus atque vitiis irretitos aeternum devitare docuit supplicium.

11. In litteris doctissimus idiotas et ignaros erudivit.

12. Discordes pacis amator in pace perpetua reformavit.

13. Sed quod grandis approbatur meriti, Cenomannos liberavit peste, fame, gladio.

14. Leprosum restituit sanitati, caecis lumen acquisivit crucis ministerio.

15. Et cum tantis laboribus insudasset vir beatus, a Christo coronandus in proximo sensit mortem;

16. Quam praedicens discipulis mox doctrinae salutaris protexit documenta.

17. Et denique dominico praemunitus sacramento beatum in caelestibus tradidit spiritum.

18. Tunc in eius transitu de sublimi melodiae suavitas auditur angelorum.

19. Ac odoris insoliti vapor suavissimus replet nares spectantium.

20. O quam tibi, Christe, carus confessor iste creditur,

21. Quo poscente ac merente multis beneficia per te conferuntur.

22. Ad quorum consortium, quaesumus, nos adiunge et concede, quod prostrati flagitamus.

23. Ut nil ergo nobis et patriae bellum, fames es pestis noceant, Serenedi meritis impetrantibus gratis annuas, mitissime Iesu,

24. Et de lacu faecis et miseriae demum nos transferas et perducas ad regnum gloriae.

Miss. Andegavense imp. [Parisiis] 1489. A.— Missale Andegavense imp. Rotomagi 1504. B. — Missale Andegavense imp. Rotomagi 1523. C. — Missale Andegavense imp. Parisiis 1551. D. — 2a pluribus D. — 4 At ABD; Italiae BC; pervicatis AB, permeatis D; citus AD. — 5 morem BCD. — 8 veritatem D. — 9 philargeriae ABD; statim damnavit ABCD. — 15 sentiit ABCD. — 16 porrexit D. — 18 Tum AB. — 19 insoluti BD. — 22 Ad cuius D. — Wie sie vorliegt, scheint diese Sequenz jedes Parallelismus zu entraten. Da aber der Text nur aus späten Druckwerken stammt, welche die Singweise nicht enthalten, läfst sich ein sicheres Urteil nicht fällen. Es steht daher die Sequenz hier in der Form, in welcher sie in den gedruckten Mefsbüchern von Angers vorkommt.

310. De ss. Sergio et Baccho.

1a. Voce, vita mundum vita,
Et hoc mente non invita,
Velut Bacchus, Sergius;

1b. Qui gentiles gentis ritum
Exsecrantur, propter Christum
Eligentes melius.

2a. Ortu clari, regi cari,
Festi fastu militari
Pollebant in curia.

2b. Dignitates dedignantur,
Cum pro fide condemnantur,
Nec timent supplicia.

3a. Poenis fides
plus excrescit,
Ut sinapis vis fervescit,
Quo maior attritio.
Erubescant,
turbentur aemuli,
Et adplaudant
omnes et singuli
Sanctorum martyrio.

3b. Christum amant,
Christum clamant,
Christum zelant, neque celant
Cordis desideria.
Torti vincunt,
et tortor vincitur,
Duci nequit
terque innititur
Maiore vesania.

4a. Horum stupet dux adventu
Et ducatus de obtentu
Grates agens Sergio.

4b. Huic blanditur sed in cassum,
Nam uterque clamat: Assum
Paratus supplicio.

5a. Movet Satan instrumentum,
Antiochus ad tormentum
Prius Bacchum adplicat.

5b. Ventre ruptus et afflictus,
Tandem spiritum invictus
Deo Bacchus dedicat.

6a. Vox de caelis exauditur,
Corpus salvum custoditur
Per aves a bestiis.

6b. Nocte Sergium adfatur,
Desolatum consolatur
Dulcibus alloquiis.

7a. Nec fit mora, placet duci
Sanctum Sergium adduci,
Studet illum flectere,

7b. Sed immotus stat vir Dei
Neque cedit unquam ei
Nec verbis nec verbere.

8 a. Tandem lictor ferro ferit,
Caput truncat, corpus terit,
Patientis spes non perit,
Vox auditur caelica.

8 b. Quod ab homine damnatur,
Grex ferarum veneratur,
Et hoc signo designatur
Certa res et mystica.

9 a. Quos tyrannus separavit,
Christus caelo sociavit
Et in terris revelavit,
Aegros sanat et sanavit
Per hos Dei gratia.

9 b. Bone Deus, horum prece
Mentes nostras, ne sint caecae,
Mox a mundi munda faece;
Sancte Sergi, fac in nece
Detur nobis gloria.

Legend. ms. S. Sergii Andegavensis saec. 10. Cod. Andegaven. 813 (730) add. saec. 12. — Mel.: Laudes crucis. Überschrift: „Prosa de ss. martyribus Sergio et Baccho.“

311. De sancto Severino.

1 a. Sonet intus, pangat foris,
Cordis chorda, melos oris
Severini merita.

1 b. Citharizet Severinum,
Peregrinans peregrinum
Plebs haec sibi credita.

2 a. Noster pius intercessor
Sanctus iste sit confessor
Pietate solita,

2 b. Cuius prece destitutis
Procuratur spes salutis,
Est et merces reddita.

3 a. Cuius laudis debitum
Nostrum firmet spiritum
Carnis lege domita,

3 b. Quem ob vitae meritum
Apud Gallos inclitum
Fama reddit inclita.

4 a. Erat iste flos inclusus,
Sed est odor huc infusus
A remotis partibus.

4 b. Flos in fructum pullulavit,
Fructum, quem hic mendicavit
Locus suis civibus.

5 a. Aegritudo premit regem,
Rex laborat, turbat gregem
Pastoris afflictio.

5 b. Ruit turba medicorum,
Stupet sensus peritorum,
Decipit et ratio.

6 a. Infirmatur vis herbarum,
Non salutem rex earum
Sentit beneficio.

6 b. Iam de rege desperatur,
Medicantum defraudatur
Suo spes augurio.

7 a. Adest puer dicens regi:
Pastor quidam praeest gregi,
Vitae clarus merito.

7 b. Morbus iste curam nescit,
Omnis labor evanescit
Servi Dei digitio.

8 a. Crede per hunc, rex, abbatem
Dari tibi sospitatem,
Tua solvi vincula.

8 b. Acquiescit rex dicenti,
Praesens vovet iam absenti,
Delegatur vernula.

9 a. Implet puer votum regis,
Ab ovili pastor gregis
Exit raptus precibus.

9 b. Clamat turba subditorum,
Stagnant genae monachorum
Lacrimarum fluctibus.

10a. Quo vir transit Agaunensis,
Languet praesul Nivernensis
Cunctis suo iam suspensis
Membris ab officio.

10b. Iacet surdus, cubat mutus,
Omni sensu destitutus;
Intrat abbas, intrat tutus
De Dei solacio.

11a. Cum descendit aegrotanti,
Preces fundit, in instanti
Favet Deus imploranti,
Impetratur venia.

11b. Omnis dolor relegatur,
Vitae praesul reservatur
Et altari praesentatur
Peregrini gratia.

12a. Hoc ad regem accedente
Se leprosus fert repente
Instrumento saeviente
Mendicans munusculum;

12b. Ad quem Dei vir festinat
Et se supplex huic inclinat,
Cedit lepra, dum propinat
Illi pacis osculum.

13a. Clodovei subit tectum,
Inthronizat hunc ad lectum,
Videt illum iam deiectum,
Pati fere iam defectum
Prae dolore nimio.

13b. Cuius plaga sauciatus
Dat in terram se prostratus,
Instans preci vir beatus,
Nec est suo defraudatus
Sanctus desiderio.

14a. Medicina spiritali
Pius princeps corporali
Sospitati redditur.

14b. Absolvuntur omnes rei
Interventu viri Dei,
Omnis carcer panditur.

15a. Expleturus vatis munus:
Est hic, inquit, locus unus
Manens hoc corpusculum.

15b. Mons desertus a colonis,
Castrum vocant hunc Nantonis,
Mihi servat tumulum.

16a. Hoc in loco vir quiescit,
Qui repulsam pati nescit
In suorum venia.

16b. Imploremus hunc patronum,
Eius nobis vitae donum
Conferat praesentia.

Miss. ms. Parisiense saec. 14. Cod. Sangenovefian. 97. add. saec. 15. A. — Sequent ms. Gallicum anni 1585—87. Cod. Ravennaten. 360 (139. 5. S). B. — Str. 3 fehlt B. — 4b, 2 hic fehlt B. — 6a, 2 Nec salutem B. — 7b, 1 Morbum A. — 7b, 3 Sine Dei B. — 8a, 3 Solvi tua B. — 8b, 2 abscenti B. — Str. 9a—14a fehlen B. — 9b, 2 stagnat A. — 12b, 3 Cedat A. — 14b, 3 penditur A. — 15a, 1 Explecturus A; facti munus A, fatis munus B. — 15b, 1 Fons B. — 15b, 2 vocat B.

312. De sancto Severino.

1a. Christo psallamus
voce canora,

1b. Christo, condita
per quem sunt cuncta.

2a. Quo miserante,
quos ignorantia
caecat nimia,

2b. Hi documenta
percepere fidei
salutaria.

3 a. Nam Severinum
praesulatus regentem sceptra
relicta quondam
Colonia

3 b. Burdegalensem
direxit misertus ad plebem
erroris sitam
in semita.

4 a. Erroneos igitur
patriae colonos
exhortatione
correxit salutifera.

4 b. Debilium reddidit
incolumitati
membra, longo licet
morbo adferrens obsessa.

5 a. Sic concurrentibus
miraculis
atque iugibus monitis
ad lucis viam
male credentium
revocavit pectora.

5 b. Ab his et pepulit
letifera
latitantis hostis tela,
bonis iugiter
insidiantia,
bonis semper infesta.

6 a. Quam sublimia
Severini merita!
Praesulis animam
Martini
subvehentium ad
poli regna

6 b. Qui dulcisona
angelorum cantica
audire meruit
in urbe
pontifica fulgens
Agrippina.

7 a. Mox ignoranti
prompsit archidiacono
ignota talis melodiae
mysteria:

7 b. Martinus, inquit,
manu fertur angelica
ad sibi praeparata dudum
iam praemia.

8 a. At, ubi carnea
ceciderunt membra,
perfruente gaudiis
caelestibus anima,

8 b. Gothorum ab turma
vallantur moenia
Burdegalae, qua sancti
membra fuerant sita.

9 a. Plebs ergo subito
metu percussa advolat,
qua summi pontificis
erat urna;

9 b. Fletu rorat ora,
voce clamitat immensa:
En, pastor, fer ovibus
suffragia.

10 a. Nec mora;
vocatus adest petita
populo
ferens praesidia:

10 b. Infecto
die nube taetra hostes
premuntur
caligine densa.

11 a. Tenentibus visum
tenebris bellica
iam non attrectant arma,

11 b. Sed dubii pendent,
quae tuta quaerant, quae
relinquant metuenda.

12a. Ut tandem optata
iam patet eis fuga,
ocius
deserunt tentoria;

12b. Equorum amittunt
etiam solamina
cum magna
rerum opulentia.

13a. Suntque civibus
facti praeda,
qui rapere venerant
civibus sua.

13b. Nec fert comiti
opem comes,
dum de vita desperans
fugit propria.

14a. Sic per Severini merita
civitas tremefacta
imminentia
devitat pericula.

14b. Impense gaudet effugata
acie barbarica
nil discriminis
metu modo perpessa.

15a. O saeculorum
moderator omnium,
Severini precatu
mali luem,
quam contraximus, dona

15b. Ac tentatoris
arce procul iacula
iussisque tuis nostra
subde corda,
ut in caelestis regni

16. Vivere
promereamur aula

Miss. ms. S. Andreae Burdegalensis saec. 15. Cod. Parisin. 871. A. — Miss. Burdegalense imp. Burdegalis 1543. B. — 2a, 3 caeca AB. — 2b, 2 percipere AB. — 2b, 3 salutaria meruerunt B. — 3a, 2 praesularis B. — 4b, 1 reddit B. — 4b, 3 longuo A. — 7b, 3 sq. iam dudum AB. — 10a, 2 sqq. ferens petita populo AB. — 15b, 2 arte A. — 15b, 5 caelestibus AB.

313. De ss. Sidrach, Misach, Abdenago.

1a. Plaudat, iubilet, exsultet
Tua, Mammes, ecclesia
Et Deo laudes resultet
Digna canens praeconia.

1b. Deo dilectum Iohannem
Primum habuit patronum,
Doctrina cuius insignem
Mammem suscepit alumnum.

2a. Quibus iuncti tres pueri,
Sidrach, Misach, Abdenago,
Regiae stirpis liberi,
Monotriadis imago.

2b. Hos Ierusalem nutrivit,
Captivavit rex Chaldaeus,
Protexit et erudivit
Bonorum largitor Deus.

3a. Qui triennio edocti
Disciplinas Chaldaeorum,
Post a rege sunt inventi
Scientissimi magorum.

3b. Casti, sobrii, frugales,
In spe, fide, caritate,
Constantia coaequales
Et compares voluntate.

4a. Magistratus exercebant
Provinciarum prudenter
Et divinis adhaerebant
Legibus perseveranter.

4b. Statuam spernunt auream,
Cui rex litare iubebat,
Subire malunt igneam
Flammam, quam Deus regebat.

5 a. Blande fornax complectitur
Ipsos, solvit, fovet, rorat,
Succendentes persequitur,
Urit, dissipat, devorat.

5 b. Fit flagrans fornax pueris
Hortus, templum et asylum,
Grave tormentum miseris
Tortoribus, o Babylon.

6 a. Clibanus fit paradisus,
Cadit lictor, cadunt rei,
Cum quibus colludens visus
Similis filio Dei.

6 b. Cuius cernens praesentiam
Rex servos Dei vocavit,
Summam Dei potentiam
Fide victus honoravit.

7 a. Mira Dei clementia!
Flamma fugit, ignis rorat,
Mitescit regis furia
Et, quem negabat, adorat.

7 b. Sanos caminus emisit,
Quos cremandos acceperat,
Nec capillum quidem laesit
Horum, quos Deus texerat.

8 a. Summe Deus, piorum protector,
Qui sperantes in te non deseris,
Esto precum nostrarum inspector
Et spem firmam concede miseris.

8 b. Fidem nobis infunde sinceram,
Quae per caritatem operatur,
Et fac mentem crimine liberam,
Ut tua tandem pace fruatur.

Miss. Lingonense imp. Trecis 1549. A. — Miss. Lingonense imp. Trecis 1572. B. — 1 b, 4 Mammetem B, gegen das Versmafs. — 4 b, 1 Stantem spernunt B. — 5 b, 1 fornax fehlt AB. — 6 a, 2 canunt rei A.

314. De tribus Sororibus.

1 a. Ex Anna est orta
splendida
maris stella,

1 b. Exaltata supra
sidera
caeli cuncta.

2 a. Trium sanctarum
sororum primitia

2 b. Est christifera
semper intemerata,

Ioachim filia, Maria.

3 a. Ex Anna fuit nata
secunda,

3 b. Apostolorum trium
fecunda

Et beata prolifica,
Cleophae filia, Maria.

4 a. Ex Anna tertia
est nobis edita,

4 b. Iohannis, qui tuba
est evangelica,

5 a. Et maioris Iacobi
genetrix inclita,

5 b. In sepultura pia
Christi sollicita,

Salomae filia, Maria.

6 a. Hae tres sorores praeclarae
Christi iure palatia

6 b. Hereditant empyrea,
quae sanctorum sunt patria,

7. Ubi una sempiterna
fruuntur gloria.

Missale Macloviense [?] imp. s. l. et a. [ca. 1483]. A. — Missale Redonense imp. Parisiis 1492. B. — Missale Redonense imp. Parisiis 1533. C. — 3a, 1 nata fuit B. — 4a, 2 edicta A. — 5b, 1 pia fehlt A. — 6a, 1 Haec fehlt BC. — 6b, 1 imperia BC.

315. De sancto Stephano.

1. Tota debet exsultare
Et in laudem proclamare
Militans ecclesia;

2a. Toti cedit, toti dedit
Belli ductum, palmae fructum
Stephani victoria.

2b. Non ignara iam procedit
Ad conflictum, quem praecedit
Triumphantis gloria.

3a. Docet formam dimicandi
Et insultus tolerandi
Sancti patientia.

3b. Absque cauda repelli victimam
Nec placere vestem brevissimam
Ostendit constantia.

4a. Hunc athletam rex virtutum,
Oportune delibutum
Unctione spiritus,

4b. Ob insigne virium
Universi praemium
Aptavit exercitus.

5a. Ardens [fidei] lucerna
Illustrabat in superna
Cuncta per circuitum,

5b. Ardens intus caritate,
Foris lucens sanctitate
Iubar fudit inclitum.

6a. Nequit clarum non lucere
Lumen, nequit non latere
Supra montem civitas,

6b. Fugat sordes speciosa
Et non valet radiosa
Occultari sanctitas.

7a. Fontes foras derivantur,
Et se dona protestantur
Spiritus in Stephano

7b. Operando plebi signa,
Praedicando Deo digna
Oris eius organo.

8a. Obsunt bona sed indignis,
Unde verbo, vita, signis
Offenduntur perfidi.

8b. Sic Herodes propter stellam
Atque Iudas ob bucellam
Ligno peccant viridi.

9a. Aures suas continendo,
Verbum vitae repellendo
Morem servant aspidis;

9b. Caritati tam immensae,
Pietati sic impensae
Iactum reddunt lapidis.

10a. Parum habent lapidari,
Nequeuntes satiari
Strident in hunc dentibus,

10b. Tali gestu protendentes,
Quod plus volunt dare mentes,
Quam expleant manibus.

11a. Et ne labor sit hic vanus,
Quidam demens et vesanus
Singulorum ad hoc manus
Vestes servans provocat.

11b. Sed hunc, Dei vas electum,
Latens vinum atque tectum,
Ad salutem et profectum
Orbis tandem revocat.

12a. Pugil noster indefessus
Inter iras et excessus
Ad superna suos gressus
Incessanter dirigit.

12b. Fundens preces cum cruore
Pio sui regis more
Intercedens pro tortore
Occidentem diligit.

13a. Ergo tibi servientes
Redde grates et placentes,
Fac a dextris visum stare
Nos ad dextram collocare
Impetrando gratiam.

13b. Iudicem fac oblivisci,
Quod pudor est reminisci,
Tibi cum simus addicti,
Fer opem, ut benedicti
Vocemur ad gloriam.

Miss. ms. Metense saec. 14. Cod. Meten. 330. — 4a, 1 Nunc. — 6b, 2 Ut. — 8a, 2 vitae. — 8b, 2 propter buccellam. — 12b, 2 vivum? — Mel.: Laudes crucis.

316. De sancto Stephano.

1a. *Eia*,
vox clara
concrepet gaudia
modulans organa,

1b. *Et cum pneuma*-
tis aura
Dominum consona
praecinant famina.

2a. Mirabilem
praedicare iuvat
in sanctis, eia,

2b. Qui Stephanum
gloriae corona
induit alma.

3a. Cuius sacra
plebs celebrat festa
atque levitarum turma
dulces geminat odas.

3b. O merita,
o viri mens sancta,
caeli patuerunt regna
cui penitus ampla!

4a. Unde conspecta
gloria superna
mox fatur talia:

4b. En, Iesus astat
humanatus alma
in patris dextera.

5a. Gens Iudaea
sed maligna
face fervens in levitam
torva contra insonat

5b. Et, saxea
quae gerebat
corda, testem lapidabat
fantem Dei gloriam.

6a. Sed pro culpa
sontum supplicabat
flexus genua
martyr e contra;

6b. Sicque saeva
carnis per tormenta
eius anima
penetrat astra.

7a. Nos quoque voce canora
pangimus sacra tropaea

7b. Rogando, ut, Christe, regna
reseres nobis caelica

8. Stephani per merita.

Miss. Belvacense imp. Rotomagi 1514. — Melodie: Gloriosa dies (Anal. VII, 213), mit doppeltem Eingang. Unkenntnis der Melodie verleiten Misset-Weale (I, 300) in der 1. Strophe Einschaltungen vorzunehmen. — 2a, 1 Ohne Initiale. — 5a, 2 sq. face maligna. — 6a, 2 sumptum.

317. De sancto Stephano.

1a. Protomartyr inclitus,
Igne fervens spiritus,
Non cessat divinitus
Signa plebi dare.

1b. Synagogae concitus
Consurgit exercitus,
Domini non veritus
Servum morti dare.

2a. Iudaei conveniunt,
Inaniter garriunt,
Nil valent, nil sapiunt
Contra testem Christi.

2b. Veritatis audiunt
Verba nec percipiunt,
„Pereat“ sed aiunt
„Praedicator Christi.“

3a. Extra muros pellitur
Et saxis obruitur,
Monstrat, cum occiditur,
Statum mentis bonae.

3b. His, a quibus laeditur,
Sic dicens compatitur:
„Quod in me delinquitur,
Dimitte, rex bone“.

4a. Fatiscens lapidibus
Consummatis precibus
Locatur in sedibus,
Quae non egent luce,

4b. Crucem baiulantibus
Et Deum sequentibus
Tot praestans martyribus
In aeterna luce.

5a. Levita magnifice,
Nos, crucis dominicae
Prime lator, respice
Clemens de supernis.

5b. Te pro nobis supplice
Coram pio iudice
Induamur duplice
Stola in supernis.

6. Amen cuncti canite.

Miss. Lemovicense imp. absque [ca. 1540?]. — Mel.: Mariae praeconio.

318. De sancto Stephano.

In Octava.

1a. O Stephane, martyr Christi,
Laureari meruisti
Claro diademate;

1b. Certa fruens visione,
Quod palpamus ratione
Sicut in aenigmate,

2a. Unitatem trinitatis,
Trinitatem unitatis,
Quod est ineffabile,

2b. Illud magnum sacramentum,
Ad quod nullum argumentum
Habemus probabile,

3a. Manifeste contemplaris,
Contemplando satiaris
Interna dulcedine;

3b. Qua refectus esurire
Nullus potest aut sitire
Tanto fervens lumine.

4a. O concivis angelorum,
Ad superna nos polorum
Tuo fac precamine

4b. Post hanc vitam sublevari,
Quos hic cernis adgravari
Multiformi crimine.

5. Poscat iste,
Et tu, Christe,
Largiaris, Domine.

Miss. Lemovicense imp. Parisiis 1483. — 1b, 2 palmamus. — 3a, 2 sociaris.

319. In Inventione s. Stephani.

1a. Laudes primi attollamus
Martyris et recolamus
His sacris sollemniis,

1b. Qualiter sit revelatum
Corpus eius et translatum
Multorum obsequiis.

2a. Luciano quiescenti,
Stratu suo dormienti,
Noctis in silentio

2b. Facta est reliquiarum
Protomartyris sanctarum
Caelitus ostensio.

3a. Vir quidam longus, canutus,
Vultu decorus, indutus
Albis, tectus pallio,
Sacerdoti in visu adfuit,
Huncpulsavitvirga, quam tenuit,
Vocavitque tertio.

3b. Dicens: Vade sine mora
Ad Iohannem et implora,
Quod clausis aperiat,
Ut pro suis famulis
Mundum a periculis
Dominus eripiat.

4a. Tunc sacerdos: Quis vocaris,
Qui sunt quibus sociaris,
Quaesivit attentius;

4b. Qui respondit: Sum vocatus
Gamaliel, mihi gratus
Stephanus est socius.

5a. Mox coram eo calathos
Tres posuit cumulatos
Rosis odoriferis;

5b. Duo praebebant niveas
Rosas, alter sanguineas
Pulchriores ceteris.

6a. De quibus ait: Hic rosas
Locus habens tam formosas
Huius est, qui praebuit

6a. Preces pro supplicio,
Qui primus martyrio
Coronari meruit.

7a. Et statim evigilavit
Iohannique revelavit
Visa ab exordio.

7b. Hinc ad Dei contulit
Se laudes et protulit
Lacrimas prae gaudio,

8a. Addens: Si Deus haec tibi
Demonstravit, fode ibi,
Quo putas reliquias.

8b. Illic fodere temptavit,
Sed Migetius monstravit
Ei partes alias.

9 a. Qui docente Migetio
Loco dum fodit alio,
Fit odoris effusio,
Ex cuius fragrantia

9 b. Salus aegris emanavit
Maxima, quae non sanavit
Solum corpora sed lavit
Mentes a spurcitia.

10 a. Nam triginta bis astantes
Et tredecim aegrotantes
Sanos fecit et laetantes
Infusa suavitas.

10 b. Mundo presso prae nimia
Siccitatis molestia
Magna descendit pluvia
Cessavitque siccitas.

11 a. Sic corpus diu celatum
Est a sepulcro sublatum
Plebique manifestatum,
Est et in Sion translatum
Cum magna laetitia.

11 b. In quo Christus collaudetur,
Veneretur et ametur
Et a cunctis adoretur,
Omnisque chorus laetetur
Decantans Alleluia.

Miss. ms. Senonense saec. 15. Cod. Parisin. 880. 2. A. — Miss. ms. Senonense saec. 14/15. Cod. Pessulan. 71. B. — Miss. ms. Trecense saec. 15. Cod. Trecen. 1480. C. — Sequent. ms. Gallicum anni 1585—87. Cod. Ravennaten. 360 (139. 5. S). D. — Missale Meldense imp. Parisiis 1518. E. — Missale Senonense imp. Senonibus 1556. F. — Missale Meldense imp. Lutetiae 1556. G. — Missale Senonense imp. Senonibus 1575. H. — Missale Trecense imp. Trecis 1580. I.

1a, 2 Et martyris B. — 3b, 3 Ut clausis FH. — 3a, 1 quidem B. — 3a, 2 Cultu D; decoris B. — 3a, 3 Albi B; Albo D. — 3b, 4 famuli A; in visu fuit D. — 4a, 1 qui D. — 5b, 2 alter fehlt B. — 6a, 2 Loculus GH, Loculos F; tam fehlt D. — 8b, 3 portas D. — Vor Str. 9 „Divisio“ DFGH. — 9b, 4 Mentis D. — 10a, 4 laetatus A. — Mel.: Lauda Sion (Laudes crucis).

320. In Translatione s. Stephani.

1 a. Adludamus
Et agamus
Diem festum hodie,

1 b. Praecinentes,
Succinentes
Christo, regi gloriae.

2 a. Delectemur,
lux instat rosea,
Fulget dies
per orbem aurea
Hodierna.

2 b. Gloriemur
per haec sollemnia
In Domino,
qui regit omnia
Vi paterna,

3 a. Quae sunt caelestia
Vel quae terrestria
Discretis ritibus,

3 b. Alternans tempora
Et arcens aequora
Certis limitibus.

4 a. Qui divinis
venustans species

4 b. Et astrorum
disponens series

5 a. Rerum nectit
decenter foedera,
Nova creans,
conservans vetera,
Semper dives.

5 b. Cuius iugo
subduntur infera,
Ubi mortis
potentis dextera
Damnat cives.

6a. Omnis enim condicio
In eius est arbitrio.

6b. Tanta sane et talia
Et plura quaedam alia

6c. Cernens eius insignia,
Quae nescit homo qualia.

7a. Tota caeli frequentia
Magna plaudit laetitia
Et intra vitae climata
Quieta colit sabbata.

7b. Ibi patrum nobilia
Pollent rite praeconia,
Et David regis tympana
Mera frequentant organa.

8a. Illic famosi principes,
In fine mundi iudices,
Arces tenent aethereas,

8b. Et animosi milites
Delectantur ac virgines
Gestantes torques aureas.

9a. Ibi bonus rex praefatus
Suos regit equitatus,
Quos eduxit miseratus
De mundi nequitia;

9b. Sub quo mire decoratus
Martyr Stephanus ornatus
Primos agit consulatus
Castra servans regia.

10a. Hic triumphali gloria

10b. Bella gessit erilia.

11a. Cuius de capite
Nec parvus perit capillus,

11b. Verum mirifice
Praeclarus comit lapillus.

12a. Quanta sint ibi gaudia,
Quanta sanctorum gloria,

12b. Nulla valet facundia
Exprimere per omnia.

13a. In illa regis curia
Dona dantur egregia,
Ornamenta regalia,
Serta imperialia,
Divitiarum copia.

13b. Quanta sit regis dignitas,
Erga nos quanta caritas,
Novit sancta virginitas,
Per quam descendit deitas,
Ut ascendat humanitas.

14a. Unde laetis visibus
Insistentes cantibus,
Modulatis vocibus
Resonantes dulciter,
Iubilemus pariter
Laude speciosa.

14b. Laus ad finem ducitur,
Quae sic pulchre canitur,
Christus benedicitur,
Cui sit victoria,
Virtus, honor, gloria
Lausque gratiosa.

15. Ecce, prout quivimus,
Concinne cecinimus,
Modulos exsolvimus,
Quos, dum nunc concludimus,
Votum, famen
Claudat Amen.

Miss. Lemovicense imp. Parisiis 1483. — 6c, 2 Qui. — 13b, 4 Per quem descendit dignitas.

321. In Translatione s. Stephani.

1 a. Post triumphum summi regis
Quasi ducta zelo legis,
Manens in perfidia,

1 b. Iudaeorum gens iniqua
Non recessit ab antiqua
Patrum inclementia.

2 a. Sed plebs Dei iam crescebat,
Stephanusque faciebat
Signa et prodigia.

2 b. Vir levita, plenus Deo,
Dei miles, et in eo
Fides et constantia.

3 a. Insurgebant viro Dei
Disputantes pharisaei,
Quos sub ignorantia

3 b. Clausit Deus pro peccatis,
Nec illuxit excaecatis
Vera sapientia.

4 a. Destillabat os levitae
Favo dulci, verbis vitae,
Spiritali gratia

4 b. Inspirante, quod dicebat,
Cur reniti non valebat
Turba sibi conscia.

5 a. Ergo plebem commoverunt
Et mendaces statuerunt
Testes de blasphemia,

5 b. Quibus armis, in quem morem,
Prius mundi salvatorem
Gens damnarat impia.

6 a. Surgunt prius ipsi testes,
Saxa legunt, ponunt vestes
Sauli sub custodia,

6 b. Manus eius retardante,
Ipsum sibi reservante
Dei providentia.

7 a. Sed iam martyr intuetur,
Quae certando promeretur,
Paradisi praemia.

7 b. Dum in eum turba stridet,
Caeli patent, Deum videt
Certus de victoria.

8 a. Consolatur spem victoris
Pugnae finis et laboris,
Christus stans in gloria;

8 b. Holocaustum tam insigne
Purgat terra, probat igne,
Trahit ad sublimia.

9 a. Dum revelat visionem,
Premunt aures ad sermonem
Aspidis astutia

9 b. Infideles et inuncti,
Dissipati nec compuncti
Fremunt in nequitia.

10 a. Ab iniquis lapidatur,
Sacrum caput vulneratur
Lapidum duritia.

10 b. Erat miles rubicundus,
A mundana sorde mundus,
Supplex ad supplicia.

11 a. „Iesu“, dixit, „hoc peccatum
Ne sit illis deputatum,
Subsequatur venia“.

11 b. Et haec dicens obdormivit
In eodem, in quo vivit,
Deo placens hostia.

12 a. Ergo, pie miles Christi,
Tu, qui primus ascendisti
Domini vestigia

12 b. Perseverans in amorem,
Ipsum roga redemptorem
Nostra pro miseria.

13 a. Te rectore sic curramus,
Ut ad eum veniamus
Per haec transitoria,

13 b. Ut post brevem incolatum
Ad beatae pacis statum
Vocet nos in patria.

Miss. Lemovicense imp. Parisiis 1483. — 1a, 2 zelo regis. — 3a, 1 Insurgebat. — 6b, 1 retardente. — 9b, 1 iniuncti.

322. De sancto Sulpicio.

1 a. Christo praesens familia
Christi canat magnalia,

1 b. Quae pro sancto Sulpitio
Fiunt a Dei filio.

2 a. Est nobilis parentibus,
Nobilior virtutibus,

2 b. Purus in pueritia,
Praenervans in iustitia.

3 a. Carnem, mundum suppeditat
Et daemones perdomitat,

3 b. Quorum rapit malitia
Pueros in ecclesia.

4 a. Vir sanctus currens properat,
Vi crucis raptos liberat,

4 b. Evanescunt daemonia
Et tendunt ad supplicia.

5 a. Vir precibus, ieiunio
Morbo medetur regio,

5 b. Rex languet Theodoricus,
Quem sanat vir mirificus.

6 a. Praesul urbis Bituricae
Fit vitae vir angelicae.

6 b. Iudaeos fide dirigit
Et christianos corrigit.

7 a. Extinxit ignes baculo
Facto crucis signaculo.

7 b. Circumvolat in specie
Columbae flatus gloriae.

8 a. Extrahitur de puteo
Sine damno corporeo,

8 b. Qui meritis egregii
Superstes est Sulpicii.

9 a. Hostis, caput invidiae,
Terret chorum ecclesiae,

9 b. Quem fugat vir constantiae
Signaculo victoriae.

10 a. Quidam obit famelicus,
Quem suscitat Bituricus

10 b. Mortis et morbi medicus
In Domino magnificus.

11 a. Ad sepulcrum Sulpicii
Peruncti vasis oleo

11 b. Sanantur arreptitii
A daemonum aculeo.

12 a. Caeci visum recipiunt,
Surdi credentes audiunt,

12 b. Opem leprosi sentiunt,
Et claudi sani saliunt.

13 a. Pater, flos Aquitaniae,
Nobis confer praesidia,

13 b. Hac de valle miseriae
Nos transfer ad caelestia.

Missale Bituricense imp. Parisiis 1522. — 1 a, 2 canant. — 2 b, 2 L. Perseverans iustitia? — 3 a, 2 praedomitat. — 6 a, 1 Praesul verbis. — 7 a, 1 baculos. — 8 b, 1 Qui mentis. — 11 a, 2 Perunctis. — Mel.: Supernae matris gaudia.

323. De sancta Susanna.

1 a. Gloriosa sponsa Christi
Mundo toto fulget isti,
Susanna sanctissima.

1 b. Haec puella generosa,
Margarita pretiosa,
Virgo prudentissima.

2 a. De Gabino genitore
Roborata in amore
Salvatoris hominum.

2 b. Hanc Gabinus erudivit
Litterisque praemunivit
Vitae spondens praemia.

3 a. Haec in fide confirmata,
Castitate praeornata
Respuit coniugium.

3 b. Nam Augustus imperator,
Innocentum insectator,
Mortis ferens gladium,

4 a. Ipsam petit in uxorem,
Maxinio iuxta morem
Ut iungatur filio.

4 b. Sed Susanna detestatur,
Ut carnali perfruatur
Haec unquam conubio.

5 a. Christo, inquit, sum sponsata
Et ab eo subarrhata
Annulo munditiae

5 b. Nunquam sponso copulari
Alteri nec sociari
Spreto sponso gloriae.

6 a. Hinc uxori commendatur
Augusti, quae nuncupatur
Serena iam credula.

6 b. Nam occulte Christum colit,
Quae per Gaium Deum novit,
Corde, mente sedula.

7 a. Virgo Christi cum Serena
Deum orat fide plena
Precibus continuis.

7 b. Christi constans in amore
Non discedit hinc timore
Nec minis assiduis.

8 a. Ad paternam revocatur
Domum, in qua conservatur
Cum Dei fidelibus.

8 b. Maxinius furibundus
Cito venit et immundus
Utitur sceleribus.

9 a. Sanctam cernit circumdatam
Claritate, exornatam
Splendoris luminibus.

9 b. Maxinius, stupefactus
Ac tremore intus tactus
Visis mirabilibus,

10 a. Ad patrem rogans festinat,
Ut narrare sibi sinat
Visa mirabilia.

10 b. Imperator hoc audito
Sensu spernit infrunito
Virginis magnalia.

11 a. Mox Augustus imperator,
Idolatra, profanator,
Iubet Macedonio,

11 b. Ut Susannam coartaret,
Ut diis sacrificaret,
Atroci supplicio.

12 a. Carnifex implens mandatum
Virginis corpus nudatum
Virgis scindit plurimis.

12 b. Virgo Deum deprecatur,
Idolatras exsecratur
Cum suis consiliis.

13 a. Gladium lictor exemit
Et sanguine fuso premit,
Quae migrat ad Dominum.

13 b. Hanc Serena sepelivit,
Aromatibus condivit
Dans pium obsequium.

Miss. Rothomagense imp. Parisiis 1527. — 2 a, 1 genitori. — 6 a, 1 Hunc. — 6 b, 2 Quam. — 8 b, 2 immundis. — 10 a, 2 signat. — 11 b, 2 Aut diis.

324. De sancto Symphoriano.

1 a. Exsultet vox fidelium,
Resonet mens psallentium
Affectando dulcius,

1 b. Resultet chorus omnium,
Conformet status gentium
Honorando dignius.

2a. Corde puro recolentes,
Nos pariter iucundantes
In festo laetitiae,

2b. Mundo corpore ferventes,
Cosolando delectantes
Cum loco concordiae.

3a. Symphorianus nomine
Appellatur in agmine
Summi providentia,

3b. Et ex hoc mundi semine
Carens labe, propagine
Celebri clementia.

4a. Symphoniae adplicatur,
Per hoc Deo iucundatur,
Per ipsius merita

4b. Stemmatibus honoratur,
Virtutibus decoratur,
Decenter impertita.

5a. Idola vana respuit
Et viam sanam tenuit
Fugiendo divitias.

5b. Adhaerendo non timuit
Poenas, quas iudex contulit
Acquirendo delicias.

6a. Mundum contempsit fortiter,
Perseverando firmiter
In vita non stabili.

6b. Ipsum rogamus dulciter,
Ut nos ducat perenniter
In via laudabili.

Miss. Baiocense imp. Parisiis 1584. — 4a, 2 iucundetur.

325. De sancto Symphoriano.

1a. *Pangat nunc chorus dulcia*
devote concrepando

1b. *Christo carmina*
per pulchra diastema.

2a. Qui praeclara
suis sanctis dedicat
vitae tropaea,

2b. Quos lucida
gesta produnt certasse
fide pro sacra.

3a. Sorte de qua
praenobilis christicola
Faustus aderat,
candens gemma,

3b. Cui proles
egregia iam exorta
fonte baptismi
coruscabat.

4a. Hic divina
prompte ruminans
dogmata
studiose coepit
temnere terrea
petens alta.

4b. Illustrabat
enim caelica
sophia,
simplicitas casta
digniter pectora
continebat.

5a. Symphorianus
illi nomen erat sacrum,
quod olim promsit baptisma.

5b. Quem saevitia
minax sacrilega voce
immolare suggerebat.

6a. Tunc inclita urbs Aedua
fanatico ritu
effluebat stipata.

6b. At vir prudens deifica
scientia fretus
haec diva infit verba:

7 a. „Cessent talia,
quae spondes, famina;
nequit mens mea
dona uranica
spernere per parva
cosmi lucra,
iam libens suffero tormenta."

7 b. Succensus saeva
mox tortor furia;
pia hostia
data sententia
ducitur ut ovis
mitissima
immolanda lege pro sacra.

8 a. Mater alma cernens
saepe „nate, nate"
intonabat

8 b. „Dulcis cerne fili
Christum iam regnare
super astra."

9. Aetherea sceptra
agonizans
possidet semper in doxa.

Miss. ms. Eduense saec. 12. Cod. Semin. Eduen. 125. add. saec. 14. A. — Miss. ms. Eduense saec. 14. Cod. Semin. Eduen. 121. B. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Tolosan. 100. C. — Miss. ms. Eduense Card. Rollin. saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 110. D. — Miss. ms. Eduense Card. Rollin. saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 114. E. — Miss. ms. Eduense Card. Rollin saec. 15. Cod. Semin. Eduen. s. n. F. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 124. G. — Grad. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. s. n. H. — Missale Eduense imp. Parisiis 1530. I.

Ferner: Miss. ms. Eduense anni 1476. Cod. Semin. Eduen. 118 bis. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 115. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. 117. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 123. — Sequent. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 131. — Missale Eduense imp. Parisiis 1493.

1a, 1 Pangat nunc Alleluia A. — 1b, 2 perpulchra I. — 2a, 3 iure tropaea B. — 2b, 2 perdunt BC. — 2b, 3 per AC—I, fehlt B. — 3a, 3 fausens I. — 3a, 4 gemina BC. — 4a, 2 propte ruminaris C. — 5b, 1 Quae C. — 7a, 1 Cessant A—I. — 7a, 5 Ursprünglich wohl pro parva cosmi lucra. — 7b, 2 mors tortor CDE. — 7b, 7 per sacra BC; persacra I. — 8a, 1 Mox alma I; tornens C. — Mel.: Epiphaniam Domino (Anal. VII, 53), doch mit anderer Binnenabteilung der Clauseln nach Ausweis der Endassonanz. — Vgl. Pellechet l. c. 459 u. f.

326. De sancta Syria.

1 a. Ecclesia narrat tua
per orbem miracula,

1 b. Reges terrae et principes
amant tuos limites.

2 a. Chirurgiae, medicinae
doctores sapientes

2 b. Te rogant, cum iam nequeat
his ars et scientia.

3 a. Natos praebes infecundis
servatis mysteriis,

3 b. Iracundis pacem unis
et in morte subvenis.

4 a. Hydropisis, stranguria,
lapis, febris, hernia,

4 b. Surditas, pestis, ischuria,
caecitas et glaucomia,

5 a. Amentia, dementia,
paralysis, furia,

5 b. Intercus, renes, dysuria,
gutta, spasmus, phthiria,

6 a. Gravella, fluxus, vesica
corpora malis nexa

6 b. Sanabuntur prece tua;
precamur voce una:

7 a. O beata Syria,
morborum medicina,

7 b. Post corpora dissoluta
perduc nos ad aeterna.

Missale Trecense imp. Trecis 1533. A. — Missale Catalaunense imp. Parisiis 1543. B. — Missale Senonense imp. Senonibus 1556. C. — Missale Senonense imp. Senonibus 1575. D. — Missale Trecense imp. Trecis 1580. E. — 2 b, 1 iam fehlt B; nequeant CD. — 4 a, 2 lapsis C; lepsis D. — 4 b, 1 pestis, scoria ACDE. — 4 b, 2 caecitas, glauconia B, glanconia A. — 5 b, 1 disuria C, dissuria B, suria A, handschriftl. korrig. in dysuria. — 5 b, 2 tiria C, tyria B. — 5 a, 1 Arenula, fluxus B. — 6 b, 2 precamus C, precemur D. — 7 b, 2 fac tuis precibus cum Christo regnemus in gloria B.

327. De s. Thoma Cantuariensi.

1 a. Virgo gaudet filio,
Redit ab exsilio
Thomas ad supplicia.

1 b. Martyrum collegio
In superno solio
Fertur cum laetitia.

2 a. Archipraesul et legatus
In tormentis fit renatus
Mortis per indicia.

2 b. Regnis exsul et fugatus,
In regressu morti datus
Iustus pro iustitia.

3 a. Stans ad aram Benedicti
Flexo genu mox delicti
Christus praestat veniam.

3 b. Ante crucem intrat lucem,
Ad altare flet amare,
Orat pro discipulis.

4 a. Die Dei datur ei
Mortem scire, quam subire
Praedicat gentilibus.

4 b. Die Martis mortem vicit,
Dum ministris regis dicit:
Non flectam a sententia.

5 a. Pastor gregis causa regis
Ense cadit, quem invadit
Brutus in ecclesia.

5 b. Minas mortis sic abiecit,
Sed post mortem non defecit
Gaudens cum martyribus.

6 a. Martyr caelo sublimatur,
Quod effectu comprobatur,
Dum fiunt miracula.

6 b. Mira quidem operantur
Hinc et inde, gratulantur
Videntes magnalia.

7 a. Caeci visu reparantur,
Claudi gressu reformantur,
Lepra fugit lurida.

7 b. Dira febris evanescit,
Febre pressus hilarescit
Peste pulsa languida.

8. Martyr Christi tam beatus,
Multis signis decoratus,
Pellat luctus, sedet fluctus,
Recreet nos precibus.

Collectan. ms. S. Audoeni Rotomagensis saec. 12. et 13. Cod. Rotomagen. A 506 (666). — 1 b, 2 superni. — 4 b, 1 vincit.

328. De s. Thoma Cantuariensi.

1 a. Triumphemus triumphali
Thomae martyris natali
Concordi concordia.

1 b. Triumphemus voto, vita,
Voce, trinum tripertita
Deum decent munia.

2 a. Veritas de terra nata
Et terris est declarata
De caelo iustitia.

2 b. Carne Deus obumbratur,
Thomas litat, immolatur
Sacerdos et hostia.

3 a. Modum quaeris? Ense ruit;
Locus ara, causa fuit
Zelus pro iustitia,

3 b. Tempus Domini natale;
Sic ornat pontificale
Decus patientia.

4 a. Morte mortem triumphavit,
Vitam vita commutavit,
Veram pro functoria;

4 b. Caelo praesidens terrenis
Modis congrua millenis
Praestat beneficia.

5 a. Iam in regis, miles, ortu,
Iam tranquillo nauta portu
Gaudes post pericula.

5 b. Miles hostes, nauta mare,
Fuga, seda, fac regnare
Nos tecum per saecula.

Missale Sagiense imp. Rotomagi 1488. A. — Missale Sagiense imp. Rotomagi 1496. B. — Missale Sagiense imp. Rotomagi 1500. C. — Missale Sagiense imp. Rotomagi 1548. D. — 1 b, 3 munera A. — 2 a, 2 In terris est A. — 2 b, 1 Dei C. — 5 a, 2 partu C.

329. De sancto Urbano.

1. Clarisona melodia
pangamus Alleluia,

2 a. Magni martyris merita
venerantes iucunda
per tripudia,

2 b. Qui pro nominis gloria,
Christe, tui dira
sprevit supplicia.

3 a. Hodie
plaudat urbs Romulea,
tali pompa
facta decenter rosea,

3 b. Urbanus
inclitus cuius papa
triumphali
caelos ascendit laurea.

4 a. Profanorum rabie saeva
cum sacra
vastaretur ecclesia,

4 b. Fulserat lampas orbi clara
imbuens
doctrina corda credula.

5 a. Hinc in regis Christi curia
quinque militum milia

5 b. Provexerat ad angelica
martyrio consortia.

6 a. Quos inter virgo Caecilia
castitate fervida

6 b. Sponso cum cognato frivola
spernere suadet idola,

7 a. Specie angelica,
quos sacer visu papa
salutaris mundarat
fontis gratia,

7 b. Instans fideli cura,
verbi dape sincera
dum perduceret laetos
ad martyria.

8a. Ovans dum talia
crebro captat
praesul spolia,

8b. Calice sanguinis
hausto laetus
subit aethera.

9a. Adlectus in clara
senatorum caterva
perenni fruitur gloria;

9b. Nam desiderata
pascitur purpuratus
Dei deorum praesentia.

10a. Rogo, pater,
te cantantum
absolve piacula,

10b. Per mundana
quo possimus
Christo iungi tempora,

11. Grates, laudes
dantes aeterna.

Missale Trecense imp. Trecis 1580. — 8a, 2 crebus.

330. De sancto Ursino.

1. Iucundus ecclesiae
Chorus colat hodie
Votiva sollemnia,

2a. Salvatorem omnium,
Laudans Dei filium
Concordi melodia,

2b. Qui condolens miseris
Nostri morbo generis
Donavit remedia,

3a. Huius sancti dogmate
Tinctos in baptismate
Levans a miseria,

3b. Quos male deiecerat
Et ad poenas traxerat
Daemonis invidia.

4a. O quam felix saeculum,
Cui per Dei famulum
Data culpae venia
Sunt remissa vitia!

4b. Hic ille Nathanael,
Quem videns Emmanuel
Ad eius indicia
Verba dedit talia:

5a. Ecce, verus
Et sincerus,
Qui non doli
Subest moli,
Vere Israelita.

5b. Felix iste,
Quem tu, Christe,
Collaudasti,
Quem donasti
Dignitate, quem vita.

6a. Primus turbis huius urbis
Reseravit et monstravit
Salutis mysteria.

6b. Dabant pignus tantae rei
Argumentum et fidei
Virtutum insignia.

7a. Nam, quod ore praedicabat,
Rerum signis adfirmabat
Magnus virtutum copia
Meritorumque gloria.

7b. Petrus istum huc direxit,
Hic ad vitam nos revexit,
Per quem Dei clementia
Nos respexit ex gratia.

8 a. Ergo totis
Iam nunc votis,
Sancte Dei,
Nos te rei
Postulamus
Et oramus,
Ut tua prece pia

8 b. Complacatus
Dei natus
Gregem suum
Atque tuum
Vita donet
Et coronet
In aeterna patria.

9. Trinitati gloria
Sit nunc et per omnia.

Missale Lexoviense imp. s. l. et a. A. — Missale Lexoviense imp. Cadomi 1517. B. — Missale Bituricense imp. Parisiis 1522. C. — Missale Lexoviense imp. in Ponte Audomari 1547. D.

2b, 3 Plasmavit C. — 3a, 3 Lavans ACD. — 4b, 3 iudicia AC. — 5 a, 3 sq. Israelita in quo dolus C. — 5a, 4 mali AD. — 5a, 5 non est nec malitia C. — 5 b, 5 dotasti AB. — Str. 5b lautet in C:

Vere felix et fidelis,
Qui meruit et habuit
Christi testimonia.

6 a, 1 suae urbis ABD. — 7b, 1 hunc ABD. — 7b, 1 sq. lauten in C:

Christiana messe laetus
Huc direxit eum Petrus.

7b, 4 et gratia C. — 8b, 3 tuum C. — 8b, 4 suum C. —

331. De sancta Ursula.

1 a. Laetetur mons Sion,
et eius filiae

1 b. Cantica dramatis
frequentent hodie;

2 a. Ante thoros
istarum virginum
Dent tympanum,
sumant psalterium,

2 b. Et laudantes
sponsum et dominum
Dulce canant
epithalamium.

3 a. Sollemnes hodie
in caeli curia
De tot virginibus
aguntur nuptiae,

3 b. Cum Christus circiter
undecim milia
Despondet sibi, rex
aeternae gloriae.

4 a. Felix urbs Colonia,
Qua florent insignia
Tantarum martyria
Virginum,

4 b. Quarum nunc sollemnia
Celebrat ecclesia
Laudando per omnia
Dominum.

5 a. Hae de suis
egressae finibus,
Oblitis populis
et patrum domibus,
Placuerunt
regis conspectibus
Speciosi forma.

5 b. Concupivit
earum species
Rex archangelorum,
pulchrior milies
Quam creata
rerum materies
Aut caelestis norma.

6a. Ornatae duplicibus
Deauratis vestibus
Ac varietatibus,
Accensis lampadibus
Igne caritatis,

6b. Nunc intrant ad nuptias,
Atque post victorias
Sumunt inter alias
Ierusalem filias
Palmam castitatis.

7a. Ordines caelestium
Laudant Dei filium
Pro tantorum milium
Virginum collegio,

7b. Quod in caeli solio
Divina dignatio
Sumit in coniugio
In hoc natalitio.

8a. Virgo triumphantibus
Maria virginibus
Occurrit cum laudibus
Et choris laetitiae.

8b. Et ex hoc exsilio
Sublatas cum gaudio
Repraesentat filio
In thalamo gloriae.

9a. O virgines gloriosae,
Regi regum gratiosae,
Candidatae, speciosae,
Quarum exstant pretiosae
Mortes ante Dominum,

9b. Quam felices exsultatis
De corona castitatis
In conspectu trinitatis,
Quando regem salutatis
Et reginam virginum.

10a. Nostras voces acceptate
Eisque nos commendate
Et vobiscum praeparate
Locum prece sedula,

10b. Ut rex regum, dator legis,
Et regina, mater regis,
Sint custodes huius gregis
Per aeterna saecula.

Grad. et Trop. ms. Fontebraldense saec. 14. in. Cod. Lemovicen. 2 (17). A. — Missale Fontebraldense imp. Parisiis 1606. B. — 2a, 1 choros B. — 2a, 3 Dant A. — 3a, 1 hoc die B. — 3b, 1 Christo B. — 5b, 1 caelesti A. — 6b, 1 Tunc intrat B. — 7b, 1 Quos in [lies Quas] A. — 8a, 4 choro B. — 8b, 2 Sublatus AB. — 8b, 3 Repraesentant A. — 9a, 5 Mortis A. — 10b, 1 Et rex B. — 10b, 2 reginam A.

332. De sancta Ursula.

1a. Superorum harmonicas
Regi depromamus odas,

1b. Virginea puellarum
Pro quo prosternitur aetas.

2a. Ierarchicus supernorum
Laetetur chorus ordinum,

2b. Victricium qui ditatur
Hodie turba virginum.

3a. Undenae namque millenae
Hac in die laetabundae
Hostias pacis offerunt,

3b. Subacta hostis rabie
Saevientis barbariae
Caesa cervice decumbunt.

4a. Saevit hostis furibundus,
Stat iuventus intrepida,
Debacchatur mente ferus,
Nec est manus incruenta.

4b. Sed ut terrae appulerunt,
Maris procellas linquentes
Statim Hunni irruentes
Has atrociter iugulant.

5 a. Ursula, virgo regia,
Daria, martyr inclita,
Constantia generosa
Pro Iesu nomine,

5 b. Ursula fosso pectore,
Daria secto gutture,
Constantia scissis mammis
Sic caelos penetrant.

6 a. Pium bellum parta palma
Hodie concelebratur,

6 b. Morte vita superatur,
Mortua vita deperit.

7 a. Erubescat barbaries
Sacro convicta semine,

7 b. Congaudeat nostra cohors
Tanto freta iuvamine.

8 a. Felix solum, Colonia,
Tantis fultum praesidiis,

8 b. Felix unda aequorea,
Tanto perfusa cruore.

9 a. Athletarum ergo Christi
Opem rogemus cernui

9 b. Atque ita collaudemus
Unanimes in sublimi.

10 a. O virgines gloriosae
De numero sapientum,
Toto orbe praedicandae,
Summi regis sponsae dignae,
Sitis nobis advocatae
In supremo discrimine.

10 b. Vos precamur hac in die,
Ut, cum iudex in ultimo
Convenerit examine,
Tersa peccatorum sorde
In sanctorum dignissimo
Recenseamur agmine.

11 a. Uranicis ubi
Iuncti consortibus
Laeti depromamus
Dulcifluum melos;

11 b. Amen alacribus
Addamus vocibus,
Rite decantemus
Pium Alleluia.

Miss. Cluniacense imp. Parisiis 1550. — 2b, 1 quo. — 4b, 4 iugulat.

333. De sancta Ursula.

1. Gaudeat ecclesia
de triumpho martyrum,
Iubilet tripudians
de corona virginum,
Quae concives factae sunt
agminum caelestium.

2 a. Summi regis, summi patris
desponsantur filio,
Cum quo fide sunt depactae
virginali thalamo.

2 b. Mundo corde, sine labe
natum matris virginis
Prosequuntur nec relinquunt
in die certaminis.

3 a. Imitantur patriarcham
exeuntes Abraham,
Ut cum eo veram terram
possideant Chanaam.

3 b. Sic undenas ascendentes
trieras cum gaudio
Vota sua persolvebant
in chordis et organo.

4 a. Austro flante tunc secundo
maria velificant
Et famosam Agrippinam
simul omnes applicant.

4 b. Hic laboris meta sui
iam praefixa fuerat,
Et hoc ipsum vox divina
Ursulae praedixerat.

5 a. Regionem devastabat
dux Hunnorum impius,
Ferox dirus et superbus,
quo nil est scelestius.

5 b. Detruncantur et procumbunt
corpora virginea,
De cruore purpuratur
ipsa caro lactea.

6 a. Holocaustum medullatum
offerunt de integro,
Vita morte comparatur
felici commercio.

6 b. Mox caelestis adest sponsus
cum caelorum civibus,
Has assumit, offert patri,
sociat caelestibus.

7 a. Gentem fugat infidelem
caelestis militia,
Et sic nece puellarum
liberatur patria.

7 b. Legiones virginales,
impetrate veniam
Universis, qui nunc vestram
celebrant victoriam.

Appendix ms. saec. 16. Miss. Belvacensis imp. Rothomagi 1514. (Bibl. St. Geneviève). — 3 a, 4 Chananeam. — 5 a, 4 Quo nihil. — 5 b, 3 purpurantur. — 6 a, 3 Vitam morte comparantur. — 6 b, 1 Vox caelestis.

334. De s. Valeria Lemovicensi.

1. Valeria,
martyr beata,

2 a. Caeli triumphat
in curia,

2 b. Diademate
redimita,

3 a. Duplici praefulgens
vitae stola,
Peperit quam ei
beatorum
meritorum copia,

3 b. Dum carne vel mente
virgo pura
Permansit et martyr
est effecta
sanguine laureata.

4 a. Quam beata
huius sollemnia,
per quam tota floruit
Aquitania
Regenerata.

4 b. Signa namque
populis per eam
sunt demonstrata,
terribilia
Et inaudita.

5 a. Armigero subitam
praescia
mortem diram
dixit adfuturam.

5 b. Angelus aetherea
roborat
hanc ab aula
ad victricem palmam.

6 a. Caesa mox framea
stat erecta,
Christo subnixa,

6 b. Caput angelicum
fert levatum
inter brachia.

7 a. Dura marmoris natura
sub sacro pede
virginis fit cerea,

7 b. Et vestigia impressa
dant indicia,
quanta sit Valeria.

8 a. Cuius anima sancta
fertur in astra
angelorum per obsequia
laude canora.

8 b. Cernens gentium turba
haec tam stupenda,
Christo colla sua superba
dedit devicta.

9 a. Aquitania,
cum duce tota
dealbata
salutis unda,

9 b. Nova cantica
psallit devota
propulsata
idolatria,

10. Cantans Hebraeum Alleluia.

Collectan. ms. Martialense saec. [12.] 13. [14.] Cod. Parisin. 1139. A. — Miss. Lemovicense imp. Parisiis 1483. B. — Miss. b. Stephani Lemovicensis imp. Lemovicis 1537. C. — 2 a, 4 sq. meritorum beatorum BC. — 4 b, 4 minus A. — 4 b, 5 Quam inaudita A. — 5 a, 2 bis Schlufs fehlt A. — 8 b, 4 dedit deviantia BC.

335. De sancta Venera.

1 a. Martyris egregiae
Venerae victoriae
Agitur memoria.

1 b. Martyr et virgo fuit;
Triumphum qui praebuit,
Regi laus et gloria.

2 a. A Deo parentibus
Pro prole precantibus
Venera conceditur;

2 b. Ideo precantium
Prolem non habentium
Adiutrix dinoscitur.

3 a. Nominatur Venera,
Nam nascitur re vera
Veneris una die.

3 b. Baptizata parvula
Adamatrix sedula
Fuit abstinentiae.

4 a. Dona sancti spiritus
Suscepit divinitus
Linguis loquens variis.

4 b. Praedicavit gentibus
Imponens regnis tribus
Fidem destructis diis.

5 a. Coram rege ducitur
Et de fide quaeritur,
Tunc ait christicola:

5 b. „Deum verum astruo,
Deos tuos respuo,
Non deos, sed idola“.

6a. Tunc scissa sunt ubera
Eius et per verbera
Traditur in carcere;

6b. Sed ut sol resplenduit
Atque sanata fuit
Mamillarum vulnere.

7a. Tunc datur incendio;
Angeli solacio
Nihil ei nocuit.

7b. Et rex pronus cecidit,
Cum populo credidit
Et baptizatus fuit.

8a. Patria deseritur,
Alter rex convertitur
Draconis interitu.

8b. Post pergit ad tertium,
Iussu cuius ignium
Devicto perterritu

9a. Haec decollata fuit,
Sed caput disparuit,
Et haec est ad gaudia.

9b. Prece nos custodiat,
Et Deus nos faciat
Heredes in gloria.

Collectan. ms. S. Petri Vivi Senonensis anni 1293. Cod. Parisin. Nouv. acq. 311, mit der Bezeichnung „Prosa“.

336. De s. Victore Archiacensi.

1a. Canat chorus et ad caelos
Ferat nostrum dulce melos
Victoris memoria.

1b. Magis autem Deum laudent,
Qui de sancta eius gaudent
Et dulci praesentia.

2a. In commune laus ducatur,
Nam communi exsultatur
Decore et gratia;

2b. Una nostra et sanctorum
Exstat causa gaudiorum,
Etsi dispar copia.

3a. Est sanctorum Victor unus,
Sed partitum nobis munus
Cum superna patria;

3b. Nobis sacrum corpus cessit,
Illis illa, quae praecessit,
Vitalis substantia.

4a. Honoremus, quod habemus,
Prosequantur, quo caremus,
Vocum ministeria.

4b. Vota voces subsequantur,
Sursum corda rapiantur
Ad caeli palatia.

5a. Illic enim tibi, Christe,
Confitetur Victor iste
Pro sua victoria.

5b. Ibi, ibi pausat sibi,
Ubi dicunt laudes tibi
Angelorum milia.

6a. Quam beatus ille homo,
Qui in laeta Dei domo
Laeta captans praemia

6b. Domum istam gaudiorum
Et laetantem illum chorum
Implevit laetitia!

7 a. Quantum decus sanctitatis
Introisset, probat satis
Exsultans familia,

7 b. Arbitrata fore decens
Aliquid addendum recens
Ad sua sollemnia.

8 a. Quis enarret, quam festive
Veniente tanto cive
Plausit illa curia?

8 b. Quantus hic est, qui supernis
Festis simul et aeternis
Nova miscet gaudia?

9 a. Hic est ille, qui et ante
Puritatis erat tantae,
Ut mentis potentia

9 b. Sensus carnis transiliret,
Caelos sibi aperiret,
Videret magnalia.

10 a. Inde notus civibus,
Inde gratus omnibus,
Tam carus ad gratiam
Quam clarus ad gloriam.

10 b. Serenus ad gaudia,
Sincerus ad merita,
Celsus ad potentiam,
Promptus ad victoriam.

11 a. Non de vite sed de fonte
Novo rerum ordine
Traxit vina vis divina
Colorato flumine.

11 b. Verbum Christi decoratur,
Huius sancti lumine
Servus Christi honoratur
Pro similitudine.

12 a. Sed vis ipsa quasi vite
Est Victoris usa fide
Et manu pro germine.

12 b. Cur non mutet fides fontem,
Quae iubendo movet montem
A summo fundamine?

13 a. Nota est devotio,
Impleta promissio,
Una operatio,

13 b. Absoluta veritas,
Manifesta sanctitas,
Admiranda novitas.

14 a. Haec, dum solem hunc spectabat
Et infernis iam micabat,
Lux latere nescia,

14 b. Haec dum lucem hanc captabat,
Et inferna fulminabat,
Torquebat daemonia.

15 a. Matris de visceribus
Imminebat hostibus
Victrix innocentia.

15 b. Inde nomen indidit,
Cum se victam prodidit
Carnalis nequitia.

16 a. Quid significantius
Quove posset dignius
Censeri vocabulo?

16 b. Qui non norat vivere,
Poterat iam vincere;
Res stupenda saeculo!

17 a. Gloriosus Victor ille
Et coronis dignus mille,
Dignus omni gloria.

17 b. Victor vitam hanc ingressus,
Victor aeque est egressus
Subacta militia.

18a. Victor mundi, victor sui,
Victor ab infantia,
Rapit demum caeli regnum
Et sic vicit omnia.

18b. Iesu bone, tu coronae,
Tu dator . . . .
. . . .
. . . . . .

Epist. ms. S. Mariae de Claro Marisco saec. 13. Cod. Audomaren. 317. — 5a, 2 Confitentur. — 11b, 3 decoratur. — 14a, 1 Nec dum. — 14b, 1 Nec dum. — 18b, 2 Ende der Handschrift. Dieselbe enthält die Briefe des H. Bernhard und zu diesem Gedichte die Bemerkung: „Sanctus Bernardus de sancto Victore". Das Gedicht ist Haureau unbekannt geblieben. Die Abschrift dieses Stückes verdanke ich der Liebenswürdigkeit meines Freundes Dr. Alfred Holder.

337. De s. Victore Massiliensi.

1a. Exsultet ecclesia
Ex Victoris victoria,

1b. Nos, eius familia,
Maxime laetemur una.

2a. Nunc recensentes succincte
voce consona
eius magnalia,

2b. Primo pangendo in eius
reverentia
mente purissima.

3a. Salve, Victor, miles Christi,
magna nostra fiducia,

3b. Inter proceres Domini
nobilissime athleta.

4a. Christum, regem regum omnium,
secutus es arcta via,

4b. Tui salvatoris ad instar
multa ferens martyria.

5a. Quinque inter alia
fuerunt talia:

5b. Constricta pertractio,
trina suspensio,

6a. Dira pedis plexio,
molarum contritio,

6b. Capitisque sectio
corpore mari dato.

7a. Mox scandisti aethra
sic intonante

7b. Voce divina:
vicisti, beate.

8a. Quod mors pretiosa probat
et quinquaginta plus quam
miracula,

8b. Vere tribus libris scripta,
hic quattuor mortuis
data vita.

9a. O pater pie,
istam serva cohortem,

9b. Rege et tuae
fac gloriae consortem.

Miss. S. Victoris Parisiensis imp. Parisiis 1529. — 4a, 2 est.

338. De s. Victore Thebaeo.

1 a. Vincat mentes, vincat mundum
Et repellat cor immundum
Victoris praesentia,

1 b. Amor vitae, sapor mundi
Evanescat in iucundi
Martyris memoria.

2 a. Docet esse nos victores,
Et invitat ad vigores
Victoris victoria.

2 b. Vicit enim mundi nexus,
Ut veniret ad amplexus
Christi per martyria.

3 a. Hic iam tota legione
Coronata passione
Cum duce Mauritio

3 b. Loca caedis et sanctorum
Videns gemit beatorum
Deesse consortio.

4 a. Mensas currit ad hostiles
Et accusat cibos viles
Profano convivio;

4 b. Invitatus indignatur
Et convivas detestatur
Clamans cum suspirio:

5 a. Quam damnosa mortis hora,
Gloriosa brevi mora
Quae sic aufert tempora!

5 b. Qui tot annis militavi,
Neque sancta consummavi
Dies inter corpora.

6 a. Vallat turba profanorum
Conquerentem electorum
Subtrahi martyrio;

6 b. Dum vallatur, imperatur
Respondere, quem sincere
Colat, coram gladio.

7 a. Veteranus iuvenescit,
Frigens aetas frigus nescit
Sub calore pectoris;

7 b. Fervet fides, fervet pectus,
Clamat amor et affectus
Toto nisu corporis:

8 a. Quem adoro, quem exoro,
Christus, regum rex et legum
Conditor egregius,

8 b. Longam moram mortis horam
Restaurabit, mori dabit
Cum beatis gratius.

9 a. Vota, preces Christus audit
Haec, loquentis colla claudit
Percussoris gladius.

9 b. Fidus comes legionis
Migrat martyr, passionis
Et coronae socius.

10 a. Victor vitae, victor mundi,
Victor hostis furibundi,
Mortis vincens taedia,

10 b. Vince mentes, corda munda,
Lacrimarum mundans unda
Nostra vince vitia.

Miss. ms. Senonense saec. 15. Cod. Parisin. 880. 2. A. — Miss. ms. Senonense saec. 14/15. Cod. Pessulan. 71. B. — Sequent. ms. Gallicum anni 1585 87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). C. — Missale Senonense imp. Parisiis 1543. D. — Missale Senonense imp. Senonibus 1556. E. — Missale Senonense imp. Senonibus 1575. F.

1 b, 2 Evanescit C. — Str. 2a fehlt. C. — 2a, 2 Ut invitat ABDEF. — 2a, 3 memoria ADEF. — 3a, 1 Hic de tota C. — 3a, 2 Corona A. — 5a, 1 damnose BCDEF. — 5a, 2 gloriose ABCDF; gloriosae E. — 5b, 1 militavit C. — 5b, 2 Neque facta B; consummavit C. — 6a, 1 turba prophetarum C. — 6b, 2 quam C. — 9a, 2 Et loquentis EF; colla plaudit C.

339. De sancto Vincentio.

1. Stola felicitatis,
Alleluia,

2a. Exornat
hodie Dominus
martyrem suum
Vincentium.

2b. Recolat
dignis cum laudibus
chorus hic eius
martyrium.

3a. Hodie trucem tyrannum
invictus
martyr Vincentius vicit.

3b. Hodie vitae praemium
suscepit,
qui legitime certavit.

4a. Patienter hic catenas
Et horrorem carceris

4b. Sustinuit atque poenas
Famis et itineris.

5a. Sed haec eum fortiorem
Reddunt atque laetiorem
Conservante Domino.

5b. Quod cum videt Dacianus,
Prae dolore fit insanus
Aestuans in animo.

6a. Valerium relegari,
Vincentium reservari
Praecepit suppliciis,

6b. Donec eum per tormenta
Nulli prius adinventa
Subigat imperiis.

7a. Eculeus mox paratur,
Ad quem martyr adplicatur,
Gaudens fert supplicia,
Plenus Dei gratia,

7b. Dicens: hoc est, quod optavi,
Pro quo Deo supplicavi,
Ad aeterna gaudia
Tendo per supplicia.

8a. Dacianus frendet dente,
Voce clamat, furit mente,
Et, quoniam vincitur,
Victis non irascitur.

8b. Cessat tortor fatigatus,
Sanguis per utrumque latus
Fluit ex visceribus
Solutis compagibus.

9a. Assumptum eculeo
Lecto ponunt ferreo,

9b. Carbones subiciunt
Et furcas adiciunt.

10a. Haec perfert laetissimus
Athleta fortissimus,

10b. Agens Deo gratias
Propter tot iniurias.

11a. Quod cum videt Dacianus,
Clamat servis: cessent manus,

11b. Mollem parate lectulum,
Quo requiescat paululum.

12a. Martyr, ut lecto ponitur,
Iam in mortem resolvitur.

12b. Huius nobis prece pia
Det Christus vera gaudia.

Missale Abrincense imp. Rotomagi 1505. — 3a, 2 sq. martyr invictus. — Mel.: Stola iucunditatis (am Schlufs erweitert).

340. De sancto Vitono.

1. Laudes dignas decantemus
Et cantantes imploremus
Vitoni praesidium.

2a. Hac in die subit mortem,
Immo nostram mutans sortem
Consors fit caelestium.

2b. Vere dies haec natalis,
Qua natus est immortalis
De sorte mortalium.

3a. Hic in nostrae carnis domo
Extra carnem vixit homo
Carnis vitans vitia.

3b. Ergo digne vir dignus rapitur
Et Virduno praesul praeficitur,
Vernat patre patria.

4a. Praesul studet plus prodesse,
Quibus praeest, quam praeesse,
Non adplaudit nomini;

4b. Fert honoris onera,
Subditorum pondera,
Curam gregis Domini.

5a. Oves servat et tuetur,
Nil extorquet, sed torquetur,
Si quis quidquam rapiat.

5b. Oves amat, nullam spernit,
Si deesse solam cernit,
Quaerit, dum inveniat.

6a. Constitutus Dei genti
Servus prudens huic frumenti
Mensuram distribuit.

6b. Seges verbi pabulum;
Verbis urbis populum
Bonus pastor imbuit.

7a. Sunt regentis duae viae,
Modo Rachel modo Liae
Imitatur studia:

7b. Operatur de talento,
Refert illud sub augmento,
Pro simplo duplicia.

8a. Sancti viri fama claret,
Non latet lux, sed apparet
Candelabro posita.

8b. Signis fulget inclitus,
Vita, morte cognitus
Operum per merita.

9a. Dente, flatu urbs clarorum
Mortem luxit haec suorum
Serpentis malitia;

9b. Stola serpens hic ligatur
Per Vitonum, morti datur
In plebis praesentia.

10a. Dat leprosum sanitati,
Caecum lucis claritati,
Pandit gressus novitati
Claudus spreto baculo.

10b. Tria tribus dat aegrotis,
Aegri duo sunt de notis,
Claudus venit a remotis
Aselli vehiculo.

11a. Sub fervore siccitatis
Olim laesis terrae satis,
Multis multum perturbatis
Caloris molestia,

11b. Fertur sanctus, calor cedit,
Quasi iussus mox recedit,
Humus in humorem redit
Pluviarum copia.

12a. O rex regum, rex insignis,
Servum tuum sic insignis,
Prece sua de indignis
Redde dignos et da dignis
Dona sanctae patriae.

12b. Ut donati vitae dono,
Assistentes tuo throno,
Te laudemus cum Vitono.
Intonantes dulci tono
Hymnos tuae gloriae.

Grad. ms. S. Vitoni saec. 15. Cod. Virdunen. 100. A. — Miss. ms. Virdunense saec. 15/16. Cod. Virdunen. 99. B. — 2a, 2 mittas sortem A. — 6a, 2 hinc frumenti A. — 10b, 2 sunt devotis. — Mel.: Laudes crucis.

IV.

COMMUNE SANCTORUM.

341. De sanctis Angelis.

1 a. Felix dies, qua sanctorum
Celebrantur [angelorum]
Festiva sollemnia.

1 b. Michaelem veneremur
Et in Deo gloriemur
Pro sua victoria.

2 a. Paranymphum Gabrielem
Et medicum Raphaelem
Laudemus cum gaudio,

2 b. Sed et cunctis caelestibus
Iubilemus spiritibus
In Dei obsequio.

3 a. Quam felix illa civitas,
In qua iugis sollemnitas
Supernorum civium!

3 b. Nos ad eorum gaudia
Per ipsorum suffragia
Ducat rex caelestium.

Miss. Martini Turonensis imp. Parisiis 1529. — 2 b, 3 Deo.

342. De sanctis Angelis.

1 a. Mens et vox fidelium
Virtutum caelestium
Exsultet memoria,

1 b. Primo laudans Dominum,
De quo novem ordinum
Tota pendet gloria.

2 a. Novem quidem ordines
Sunt, ad quorum homines
Aspirant consortium.

2 b. Digni sunt praeconio,
De quorum consortio
Nos speramus gaudium

3 a. Hi novem sunt angeli,
Virtutes, archangeli,
Principatus, Cherubim,

3 b. Dominationibus,
Thronis, potestatibus
Adiunctis cum Seraphim.

4 a. Michael pacificus
Raphaelque medicus
Atque fortis Gabriel,

4 b. Quorum scimus nomina,
Nostra tegant crimina
Pariter et Uriel.

5 a. Hic felix exercitus
Igne sancti spiritus
Ardere non desinit,

5 b. Ante thronum Domini
Laudes eius numini
Sine fine concinit.

6 a. O beata contio,
Regnans sine taedio
Tantis in deliciis,

6 b. Quos amor inebriat,
Dei vultus satiat
Indefessis gaudiis.

7 a. Ore pleno capiunt,
Quod gustare cupiunt
Tendentes ad patriam;

7 b. Et quod nos per speculum,
Limpidum per oculum
Cernunt, Dei gloriam.

8 a. Cives tantae gloriae,
Qui de fonte gratiae
Hauritis cum gaudio,

8 b. Opem ferte miseris
In huius itineris
Afflictis exsilio.

9 a. Nobis peccatoribus
Vestris date precibus,
Ut post haec exsilia

9 b. Vestro iuncti coetui
Mereamur perfrui
Perenni laetitia.

Miss. Baiocense imp. s. l. [Rotomagi] 1545.

343. „De beatis Patriarchis.“

1 a. Ecclesia
per mundi climata
voce psallat nectarea,

1 b. Magnalia
Domini personans
caelo terrisque cognita.

2 a. Qui Abraham,
fide praeditum praeclara,
multiplici [germine]
ditavit, de qua postea
gens processit innumera.

2 b. O beata
senis huius genitura,
Deo digna et grata,
quae ab eo benedicta
gloriatur per saecula.

3 a. Credit Abraham,
quod erit patriarcha;
sed anus non sic,
quod sit paritura,
cum Deus possit omnia.

3 b. Senex fidus,
prima credendi via,
credit promissa
protinus divina,
mox auctus una sillaba.

4 a. Fit patriarcha
gignens Isaac
ex sterili Sara,

4 b. Ex quo Rebecca
duos enixa
gaudet ampliata.

5 a. Haec proles sancta,
de qua Maria
postmodum est nata,
virgo beata,

5 b. Ex qua est orta
proles deica,
redemptio nostra,
cunctorum vita.

6 a. Nam de tribu Iuda,
stirpe praeclara
David regis inclita

6 b. Exiit virga, flos
cuius plus quam lilia,
redolet sive rosa.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1606. — 3 b, 1 sidus. — 4 a, 2 gigneus. — 6 b, 3 sine.

344. De sanctis Evangelistis.

1 a. Quattuor sunt uni alae
Faciei; idem quale
Namque cunctis
est dictum atque aequale.

1 b. Cum vadunt, non revertuntur
Coram se haec gradiuntur,
Quo spiritus
perflat, illuc feruntur.

2 a. Iohannes in aquilina,
Quia volat ad divina,
Forma Lucas in bovina,
In quo Christus hostia,

2 b. Matthaeus est in humana,
Tractans hominis arcana,
Marcus leo, christiana
Quo fertur victoria.

3 a. Haec pedes rectos
Sursum erectos
In Deum gressus directos
Habent animalia.

3 b. Aeris scintillas
Spirant pusillas,
Accendunt corda per illas
Munda, plena gratia.

4 a. Pro nobis Christum oblatum,
Deum verum humanatum,
Carnem factum, passum, natum
Scribunt in concordia.

4 b. Haec velint nos adiuvare,
Quae student semper orare,
Non cessant Deum laudare
Ter Sanctus clamantia.

Miss. ms. Senonense saec. 15. Cod. Parisin. 880. 2. A. — Miss. ms. Senonense saec. 14/15. Cod. Pessulan. 71. B. — Missale Senonense imp. Parisiis 1543. C. — Missale Senonense imp. Senonibus 1556. D. — Missale Senonense imp. Senonibus 1575. E.

1 a, 2 sq. Faciesque nam idem et cunctis quale et dictum est aequale ABCDE. Da diese jedenfalls verderbte Überlieferung jeden Sinn ausschliefst und allen Rhythmus zerstört, mufste der Versuch einer Verbesserung gewagt werden. — 4 b, 3 Incessanter Deum ADE.

345. De uno Martyre.

1 a. Ad agonem animemur
Et exemplo provocemur
Huius sancti martyris,

1 b. Qui tyranni blandimenta
Sprevit simul et tormenta
Horroremque carceris.

2 a. Intus ardens caritate,
Foris lucens sanctitate
Signis et miraculis,

2 b. Plures Deo lucrifecit
Et sequaces eius fecit
Confractis lagunculis.

3 a. Ob hoc poenis est diversis
Laceratus a perversis,
Sed in caeli curia

3 b. Ipsum Christus praemiavit
Et honore coronavit
In perenni gloria.

4 a. Igitur hunc veneremur
Et ad Dominum precemur
Clamantes: Iesu bone,

4 a. Hic nos ure, hic nos seca,
Huius sancti nos coaequa
Passionis coronae.

Missale Redonense imp. Parisiis 1492. A. — Missale Tullense imp. Parisiis 1507. B. — Missale Tullense imp. Parisiis 1517. C. — Missale Redonense imp. Parisiis 1533. D. — Missale Tullense imp. Parisiis 1537. E. — Missale Traiectense imp. Antwerpiae 1540. F. — 4 a, 2 Et fehlt AD; deprecemur ADE. — 4 b, 3 Passioni et BDE.

346. De uno Martyre.

1 a. Hodiernae lux diei
Celebris martyris Dei
Praesentat sollemnia.

1 b. Laudemus regem gloriae
Per quem habet victoriae
Martyr Christi praemia.

2 a. Corporeis spretis poenis,
Spreta simul cum terrenis
Tyranni saevitia,

2 b. Firmum per te fundamentum
Habens intrât per tormentum
Ad caeli palatia.

3 a. Armis praecinctus divinis
Nec terrore neque minis
Victus nec blanditia,

3 b. Passione sua tutus
Salvatoris assecutus
Est Christi vestigia.

4 a. Hic amator paupertatis,
Non terrenae dignitatis
Quaesivit dominia,

4 b. Infra caeli regionem
Recepit hic portionem
Et vitam in patria.

5 a. Precamur te, Iesu Christe,
Ut fugata mundi peste
Perducas nos ad gaudia

5 b. Caeli, quibus martyr iste
Devicto crudeli hoste
Perfruitur in gloria.

Missale Carnotense imp. Carnuti 1482. A. — Missale Andegavense imp. [Parisiis] 1489. B. — Manuale Briocense imp. s. l. et a. [1506]. C. — Missale Andegavense imp. Rotomagi 1523. D. — Missale Meldense imp. Lutetiae 1556. E. —

1 b, 1 regum D. — 1 b, 3 praeconia A—E. — 3 b, 1 sua tritus DE. — Nach Str. 3 b schieben BCD folgende Halbstrophe ein:

Felix martyr usque quaque
Vita clarus in utraque
Dignitatis gratia.

Da die Stammsequenz nur fünf Strophen hat, mufs diese Halbstrophe als unecht angesehen werden. — 4 a, 3 dominium BCDE. — 5 b, 3 in fehlt C. — Melodie: Hodiernae lux diei.

347. De uno Episcopo Martyre.

1 a. Laus Deo per omnia,
Qui fugere vitia
Dedit sancto tali

1 b. Et tot mirabilia
Sorte per confinia
Fecit non aequali.

2 a. Tyrannum superavit,
Sudores irroravit
Guttarum sanguinis,

2 b. Ensem non trepidavit
A fide nec erravit
Vice certaminis.

3 a. Parato eloquio
Gratias egit Deo
Contemplando caelum;

3 b. Audax fuit ut leo,
Tormentorum ab eo
Non timuit prelum.

4 a. Propter fustes ferreos
Fateri plures deos
Constare nolebat,

4 b. Sed satellites reos
Deprimendo sic eos
Fallere dicebat.

5a. Amor sancti spiritus
Illaesum divinitus
Fecit evadere,

5b. Semper vixit caelitus
Nec aliquis funditus
Potuit laedere.

6a. Omnes una laudemus
Deum, cui cantemus
Per voces varias:

6b. Venite exsultemus,
Domino iubilemus
Et Deo gratias.

Miss. Redonense imp. Parisiis 1492. A. — Missale Redonense imp. Parisiis 1533. B. — 2b, 1 dubitavit B. — 3b, 3 proelium B.

348. De Confessore Pontifice.

1a. Ad honorem salvatoris
Laudes huius confessoris
Nostra promat contio,

1b. Cuius mores et sermones
Plures fecere tirones
In Dei servitio.

2a. Hic cum hoste triplici
Congressu multiplici
Usus est remedio;

2b. Nam carnem inediis
Domans et vigiliis
Vicit et ieiunio.

3a. Mundum sprevit fugiendo,
Pompas eius contemnendo
Cum suis illecebris,

3b. Daemonesque ieiunando
Effugavit et orando,
Factus inde celebris.

4a. Is operum exsecutor
Pauperumque miserator,
Pius fuit baiulus.

4b. Maerentium consolator
Et claudorum sustentator,
Caecis fuit oculus.

5a. Huius, quaesumus, meritis
Tuam nobis immeritis,
Bone Iesu, da gratiam

5b. Et, quae tibi sunt placita,
Faciendo per merita
Tuam nobis da gloriam.

Miss. Redonense imp. Parisiis 1492. A. — Miss. Bituricense imp. Parisiis 1522. B. — Miss. Redonense imp. Parisiis 1533. C. — 4a, 1 His AB. — 5b, 1 Ut BC. — 5b, 3 dat C.

349. In festo ss. Praesulum Eduensium.

1a. Psallat Aedua nobilis,
Psallat sospes et debilis
Praesulum praeconia,

1b. Psallat chorus sanctis Ave,
Psallat aliquid suave
Et plenum melodia.

2a. Nostros patres honoremus,
Honorando praedicemus
Meritorum praemia,

2b. Ratione praesulatus
His debetur famulatus,
Honor, reverentia.

3a. Ut imago trinitatis
Sub nomine sanctitatis
Exhibetur dulia,

3b. Ergo clerus cum populo
Horum patrum cum modulo
Recolat festalia.

4a. Patres nostri
exstiterunt cura,
Patres nostri
regeneratura,
Patres, nos familia;

4b. Patres nostri
in verbi doctrina,
Patres nostri
morum disciplina,
Patres providentia.

5a. Patres nostri
mira sanctitate,
Patres nostri
summa dignitate,
Patres Dei gratia;

5b. Patres nostri
quia profuerunt,
Patres nostri,
quia praefuerunt
In ista ecclesia.

6a. Hi nos fidem docuerunt
Et in Christo instruxerunt
Omni diligentia,

6b. A peccatis nos laverunt,
Cum nos regeneraverunt
Baptismatis gratia.

7a. Ipsos ergo collaudemus
Et ut patres invocemus
Ad nostra auxilia,

7b. Supplicando corde mundo,
Ut exutos ab hoc mundo
Ducant ad caelestia.

8a. Et degentes in hoc mari
Non sinant periclitari
Nec pati naufragia,

8b. Sed post maris huius cursum
Nos ad caelos ducant sursum,
Ubi pax et gloria.

Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 115. A. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 117. B. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 119. C. — Miss. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 123. D. — Miss. ms. Eduense saec. 15. ex. Cod. Semin. Eduen. 124. E. — Missale Eduense imp. Parisiis 1493. F. — Cfr. Pellechet l. c., p. 444 sq.

350. De qualibet virgine.

1a. Deo nostro noster chorus
Sit devotus et canorus
Genovefae sit placorus
Et grata praeconia.

1b. Genovefam venerantes,
Laudes eius frequentantes
Decet esse sic laetantes
Nos in eius gloria,

2a. Ut virtutes, quas laudamus
In eadem, diligamus
Et sic nobis acquiramus
Harum participium.

2b. Sponsa Christi praeelecta,
Nobis autem praedilecta,
Nostra prava fac directa
Tuum per suffragium.

3a. Vas eximii decoris,
Plenum oleo viroris,
Flos candoris et odoris
Perennis vernantiae,

3b. Sacris caeli iuncta choris
Et iam sponsi fruens thoris
Tui gregis cunctis horis
Adesto custodiae.

4 a. Sponso tuo famulantes
Et ad eum suspirantes
Et huic per te supplicantes
Provehas assidue.

4 b. In hoc mundo laborantes,
In hoc mari fluctuantes
Iamiamque periclitantes
In tuto constitue.

Pros. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Claromonten. 57. A. — Miss. Claromontense atque S. Flori imp. Lugduni 1541. B. — 1 a, 3 ut placorus A; sonorus B. — 1 a, 4 gratra A. — 3 b, 1 chori AB. — 3 b, 2 sponsa fovens B; thori AB. — 4 a, 3 hunc B. — 4 b, 3 Iam periclitantes B. — Mel.: Verbum bonum (mit Wiederholung des Schlusses).

Nachträge und Berichtigungen.

Seite 6, Z. 27 ff. — Der Prozentsatz jener Sequenzen im vorliegenden Bande, die vor dem 15. Jahrhundert entstanden sind, ist zu niedrig angesetzt. Nach genauer Zählung fand ich, dafs 71 Sequenzen solchen Quellen entnommen wurden, die wir dem 14., 13. oder einem noch früheren Jahrhundert verdanken.

Seite 7, Z. 1 v. u.: L. Gratuletur st. Grataletur.

Seite 11, Z. 5 v. u. ff.: Betreffs der Prosen von Clermont und St. Flour sei noch bemerkt, dafs auf der Bibl. d'Arsénal zu Paris sich ein „Ordo Missalis sec. consuetudinem ecclesiae Claromontensis ac. s. Flori . . . imp. Venetiis 1492“ vorfindet. Dieses Missale enthält jedoch nur Sequenzenköpfe mit der Note: „Prosa in choro“ oder „Prosa in pulpito.“

Nr. 107. 1 a, 4 L. Conditor alme st. Conditor alma.

Nr. 170 sollte nach Nr. 100 stehen.

Inhalts-Übersicht.

A. Real-Index.

I. De Tempore.

II. De Beata.

III. De Sanctis.

IV. Commune Sanctorum.

B. Verbal-Index.

Pierer'sche Hofbuchdruckerei Stephan Geibel & Co. in Altenburg.